

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 03050

DER YAM-VOLF

Jack London

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דזשעק לאנדאן

דער
ימים וואלף

טון ענגליש: ז. מ. בלאט

פארלאג מ. יערוכעמוזאן

---

1 9 2 9

זארשע

The Sea-Wolf
by
Jack London

Printed in Poland

JACK LONDON
Wilk Morski
Przełożył Z. M. Biał
Wydawca M. Jeruchemson
Warszawa, Miodowa 20/37

Zakł. Graf. „GLORIA” Warszawa, Solna 9

דער

יום-וואלף

קאפיטל איינס.

איינטלעך ווייס איך גישט ווי אַנצוהייבן, הגם צייטנ-
ווייז שטעל איך דאָס, אין שפּאַס, אויפן חשבון פון טשאַרלי
פּערוסעט. ער האָט געהאַט אַ זומער-ווינונג אין מילוועלילי, אין
שאַטן פון פּאַרג טאַמאַלפּייז, וווּ ער האָט אָבער זעלטן פּאַר-
ברענגט, סיידן ווען ער איז אַרומגעגאַנגען ליידיק אין די ווינ-
טער-חדשים און געלייענט ניטשען און שאַפּנהויערן, כדי זיך
אַפּצוריען. ווען ס'איז אָנגעקומען דער זומער, האָט ער ליבערשט
געשוויצט אין שטאַט און געפּראַצעוועט אָן אויפהער. ווען גישט
מיין געווינהייט אַריבערצופאַרן צו אים יעדן שבת נאַכמיטאָג
און בלייבן דאָרט ביז מאַנטיק אינדערפרי, וואָלט איך גישט
אין יענעם יאָנוואַר מאַנטיק געשווימען אויף די כוואַליעס פון
סאַנפּראַנציסקאָ-אויסגוס.

דאָס מיינט אָבער גישט צו זאָגן, אַז איך בין געשווי-
מען אויף אַ זיכערער שיף, ווייל די מאַרטינעז איז געווען
אַ נייער פּראָם, וועלכער האָט דעמאָלט אַדורכגעמאַכט זיין פירטן
אָדער פינפטן קורס צווישן סאַוסאַליטא און סאַן-פּראַנציסקאָ. די
סכנה האָט געשטעקט אין דעם שווערן ים-נעפּל, וועלכער האָט
איינגעהילט דעם אויסגוס, אָבער וועגן דעם האָב איך, אַלס
יבשה-איינוווינער, געהאַט אַ גאָר קנאַפע השגה. איך געדענק
נאָך, אין וואָס פּאַר אַ געהויבענער שטימונג איך האָב פּאַרנו-
מען מיין אָרט אויפן פּאָדערשטן אויבערדעק, גלייך אונטערן
פילאָטס שטיבל און ווי דער געהיימנישפולער נעפּל האָט באַ-
הערשט אַלע מיינע געדאַנקען. ס'האַט געבלאָזן אַ פּריש ווינט
און אַ געוויסע צייט בין איך געווען אַליין אין דער פייכטער
פינצטערניש — אָבער דאָך גישט אַליין, ווייל כ'האַב ווי אומ-
באַווסטזיניק געשפּירט די אַנוועזנהייט פונם פילאָט און פון

נאך עמעצן, מסתמא פון דעם קאפיטאן, אינם גלעזערנעם ביידל
איבער מיין קאפ.

כיגעדענק, אז כ'האב דעמאלט געטרעכט וועגן דער בצ-
קוועמלעכקייט פון דער ארבעטס פארטיילונג, וועלכע מאכט פאר
מיר אומנוטיק דאָס שטודירן געפילען, ווינטן, שטרעמען און
נאוויגאציע, פדי צו באזוכען מיין פריינט, וועלכער וויינט אויף
דעם אנדערן ברעג. כ'האב מיר געקלערט: ווי גוט איז דאָס,
וואָס מענטשן דארפן זיך ספעציאליזירן. די ספעציעלע ידיעות
פונם פילאָט און קאפיטאן זענען גענוגדיק פאר אַ סך טויזנ-
טער מענטשן, וועלכע האָבן אַזאָ ידיעה אין ים און שיפעריי,
ווי איך. פון דער צווייטער זייט, אָנשטאָט אויסצובונדן מיין
גאַנצע ענערגיע אויף אויסצולערנען אַ סך זאַכן, האָב איך זי
קאָנצענטרירט בלויז אויף עטלעכע, ווי למשל, אָנאָליזירן דאָס
אַרט, וואָס פאָע פארנעמט אין דער אַמעריקאַנער ליטעראַטור—
מינס אן עסיי, וואָס איז, אגב, אָפגעדרוקט אין לויפנדיקן גו-
מער פונם זשורנאַל אַטלאַנטיק. ווען כ'בין אַרויפגעקומען
אויפן דעק, האָב איך, פאַרבייגייענדיק פאַר אַ קאָיוטע, מיט
גיריקע אויגן באַטראַכט אַ קרעפטיקן דזשענטלמען, וועלכער האָט
גראָד געלייענט מיין אַרטיקל אין אַטלאַנטיק. דאָ האָבן מיר
ווידער, הייסט עס, די אַרבעטס-פאַרטיילונג: די ספעציעלע ידיעות
פונם פילאָט און קאפיטאן דערלויבן דעם קרעפטיקן דזשענטל-
מען בשלום צו פאָרן פון סאָסאָליטאָ קיין פראַנצויסקאָ און ליי-
ענען מייע ספעציעלע ידיעות וועגן פאָע.

גראָד בעת דער קאָפּ מיינער איז געווען פאַרנומען מיט
דער טעמע פון עסיי, וועלכער האָט געדאַרפט הייסן: די פריי-
הייט—אַ נויטווענדיקער תנאי פאר דער אַנטוויקלונג פונם קינ-
סטלער, האָט אַ רויט-פנימדיקער הער, פאַרהאַקנדיק אונטער
זיך די טיר בעתן אַרויפגיין אויפן דעק, איבערגעריסן מייע
געדאַנקען. ער האָט געוואָרפן אַ בליק אויפן פילאָטס-ביידל,
אַרומגעקוקט זיך אין געפיל, שווער געשפרייט איבערן דעק הין
און צוריק (ער האָט משמעות, געהאַט קינסטלעכע פיס), און
געבליבן שטיין שטיל לעבן מיר, די פיס צעשפרייט, און מיט

אן אויסדרוק פון א שטארקער הנאה אויפן געזיכט. כ'האב נישט
געהאט קיין טעות, באשליסנדיק ביי זיך, אז ער האָט פאַרברענגט
זיינע יאָרן אויפן ים.

„ס'איז דאָ אַזאָ שרעקלעך וועטער, אז די האָר ווערן גראָ
פאַר דער צייט“, האָט ער געזאָגט, ווינקנדיק צום פילאָטקס
ביידל.

„כ'מיין, אז עס פאָדערן זיך נישט קיין באַזונדערע אָנ-
שטרענגונגען“ האָב איך געענטפערט. „עס איז דאָך אזוי פשוט,
ווי אַף-בית. זיי קענען וויסן די ריכטונג לויטן קאַמפּאַס, לויטן
מהלך און לויט דער שנעלקייט. ביי מיר הייסט דאָס נישט מער
ווי מאַטעמאַטישע גענויאיקייט.

„אָנשטרענגונג!“ האָט ער אויסגעבראַפּן. פשוט ווי אַף-
בית! מאַטעמאַטישע גענויאיקייט!

עס האָט אויסגעזען, ווי ער וואָלט זיך איינגעצויגן און
אַנגעלעגט פון הינטן אויפן ווינט, בעת ער האָט זיך מיט זיי-
נע אויגן איינגעגעסן אין מיר.

„און וואָס איז מיט יענעם אָפּפלייך, וואָס לויפט אַרויס
דורכן גאָלדענעם טויער?“ האָט ער געפרעגט, גיכער געשריגן.
ווי שנעל פליסט ער אָפּ? און ווי איז דער טעמפּ, האָ? איר
הערט, צי ניין? אַ פעסל-גלאַק און מיר דערויף! זעט: זיי ענ-
דערן די ריכטונג!“

ווי פון נעפּל אַפּער האָט זיך געהערט דאָס טרויעריקע
קלינגען פון אַ גלאַק, און איך האָב געזען ווי דער פילאָט
דרייט דאָס ראָד מיט אַ גוואַלדיקער שנעלקייט. דער גלאַק, וועל-
כער האָט פריער געקלונגען גלייך איבער אונזערע קעפּ, האָט
זיך איצט געלאָזט הערן פון דער זייט. אונזער סירענע האָט
געפיימט הייזעריק, און פון צייט צו צייט איז צו אונזערע אויערן
דערגאַנגען פונם נעפּל אַ קלאַנג פון אַנדערע סירענעס.

„דאָס איז אַ מין פּראָם-שימל“, האָט געזאָגט דער פריש-
געקומענער, אַנזווייזנדיק אין דער ריכטונג צו רעכטס, פון-
וואַגען ס'האָט זיך געהערט דאָס פייפּן. „אַט! איר הערט? מען
פייפט מיטן בלויון מויל. העכט וואַרשיינלעך, עפעס אַ סקווער.

היט איך די ביינער. א! כ'האב דען נישט געוויסט? איצטער
וועט ער עמעצן איבערדרייען!"

דאס נישט זעבארע פראם-שיפל האָט געהאַלטן אין איין
נוואַרדעווען און דער פיינדיקער האָרן האָט זיך געריסן ווי אַ
אַרומגענומען פון פאַנישן שרעק.

איצט גיבן זיי זיך אָפּ פּבּוד איינער דעם צווייטן און
אַלץ וועט באַלד קלאַר ווערן, האָט ווייטער גערעדט דער רויט-
פּנימדיקער, ווען ס'האָט אויפגעהערט דאָס שנעלע געפייפּעריי.
זיין פנים האָט געלויכטן, די אויגן האָבן געברענגט פון
אויפּרעגונג, ווען ער האָט איבערגעזעצט אויף אַ פּערשטענדלעך
לשון די קולות פון די האָרנס און סירענעס. „יענץ איז אַ דאַמ-
פּער-סירענע, וואָס גייט דאָרט צו רעכטס-צו. איר הערט יענעם
פאַרשוין מיט אַ זשאַנגע אין דער קעל — אַ דאַמפּער-סקונער,
ער איז נענטער, ווי ס'דאַכט זיך. ער קריכט אַריין אין אויס-
גוס פון דער זייט פון העד.

גאָר נאַענט לעבן אונדז האָט זיך געהערט אַ קליין, גרילצנ-
דיק פייפּערל, וואָס האָט געשריגן ווי אַ משוגענער. אויפן מאַר-
טינעז האָבן געקלונגען די גאַנגען. אונזערע רודער-רעדער
זענען געבליבן שטיין, ס'האָט אויפגעהערט דאָס קלאַפּן זייערס,
אַבער באַלד האָבן זיי ווידער אָנגעהויבן ווישן. דאָס קליינע,
גרילצנדיקע פייפּערל, איצט ענדלעך צום גרילן פון אַ גריל
צווישן די געשרייען פון גרויסע חיות, האָט אַדורכגעהילכט אין
דער זייט פון דעם נעפל און גאָר גיך געוואָרן שוואַכער. איך
האָב אַ קוק געטון אויף מיין וועג-חבר, ווי בעטנדיק אַ דער-
קלערונג.

„דאָס איז איינע פון יענע אימפעטיק-דרייסטע שאַלופּעס“
האָט ער געזאָגט. „הלוואי וואָלטן מיר זי געווען דערטרונקען,
די קליאַטשע. זיי טוען נאָר אָפּ צרות. און וואָס פאַר אַ נוצן
האָט מען פון זיי? אַ פאַר משוגענע מאַטראָן האָבן זיך אַרויפ-
געכאַפט אויפן דעק, לויפן אַרום און פייפן, פּדי צו זאָגן דער
רעשט וועלט, אַז מען זאָל זיך היטן פאַר אים, ווייל ער גייט
אין קען זיך נישט אַליין צויטהיטן! ווייל ער גייט! און איר

מוזט זיך היטן! אוועק אָן אַ זייט! פשוטע העפלעכקייט! זיי
ווייסן נישט מיט וואָס מען עסט דאָס!

ס'האָט מיך אַמוזירט דער אויסברוך פון זיין נישט איינ-

געהאַלטענעם טעמפּעראַמענט, און בעת ער האָט מיט פעס אונ-

טערגעהינקט אַהער און צוריק, האָב איך אָנגעהויבן צו וועבן

אַ ראַמאָן פּונם ים-נעפֿל. צי איז ער נישט געווען ראַמאַנטיש, —

דער נעפֿל, פּונקט ווי די גראַע שאַטנס פון דער אומענדלע-

כער מיסטעריע, וואָס שוועבט פאַרטיפּט אין זיך איבער דעם

ווירבלנדיקן פּלעק, די ערד; און די מענטשן, בלויזער שטויב

פון ליכט און פּונקטן, פאַרשאַלטן דורך אַ קרענקלעכער תּאוה

צו אַרבעט, וואָס יאָגן מיט זייערע פּערד פון האַליץ און שטאַל

דורכן סאַמע האַרץ פון דער מיסטעריע, טאַפּנדיק בלינדערהייט

דעם וועג אין דעם אומזעבאַרן, און זיי שרייען און קלאַמערן

זיך איינער אָן צווייטן אין אַ פאַרטרוילעכן שמועס, בעת זיי

ערע הערצער זענען איינגעפאַלן פאַר נישט זיכערקייט און שרעק.

די שטימע פון מיין מיטרייזנדיקן האָט מיך אַנפּגעוועקט

און מיט אַ שמייכל בין איך געקומען צו זיך. איך האָב אויך

געטאַפּט אין דער פּינצטערניש, בעת געדאַנקלעך האָב איך מיט

אַפענע אויגן געשוועבט איבער דער מיסטעריע.

„האַללאָ! עמעצער פאַרט אויף אינווער ליניע“, האָט ער

געזאָגט. „איר הערט? ער קומט שנעל. ער גייט גלייך אויף

אונז. כ'בין מיך משער, אַז ער הערט אונז נאַכנישט. דער ווינט

איז אין דער פאַרקערטער ריכטונג...“

אַ פּריש-ים-ווינטל האָט געבלאַזן גלייך אויף אונז, און

איך האָב בפּירוש געהערט דאָס פּייפּן פון דער זייט און פון

פאַרנט.

„אַ פּראָם-שיפֿל?“ האָב איך געפרעגט.

ער האָט צוגעשאַקלט מיטן קאַפּ, און דערנאָך צוגעגעבן:

„ער וועט זיך נישט קענען האַלטן אויף אַזאַ קורצן שטח. ער

האָט זיך אַ וויילע לאַכנדיק פאַרקייכט.“ זיי ווערן דאָרט אומגע-

דולדיק אין דער הויך.

כ'האָב אַרויסגעקוקט. דער קאַפּיטאַן האָט אַרויסגעשטופּט

דעם קאָפּ און די פלייצעס פון פילאָטס-ביידל און אָנגעשטרענגט
געקוקט אין נעפּל, גלייך ווי ער וואָלט מיט דער פּריווער קרעפּט
פון זיין ווילן געקענט אים אָדורכדרינגען. זיין פנים האָט אים-
געדרוקט שרעק, פונקט ווי דאָס פנים פון מיין מיטרייזנדן, וועל-
כער האָט אַריבערגעהינקט צום אָנשפּאַר און מיט דערזעלבער
אָנגעשטרענגטקייט זיך איינגעקוקט אין דער ריכטונג פון דער
אומגעזענער געפאַר.

דאָן איז עס געשעען, מיט אַן אומגלויבליכער שנעלקייט.
ס'האָט זיך געדאַכט, אַז דער נעפּל האָט זיך צעשפּרייט און
צעשפּאַלטן, ווי געשטויסן פון אַ קליין, און ס'האָט אויפגעטויכט
דער קאָפּ פונם פראָם-שיפּל, נאָכשליפענדיק אויף זיינע ביידע
זייטן זיילן-נעפּל, פונקט ווי ים-גרעזער אויפן פּיסק פונם לויטן.
איך האָב געזען דעם פילאָטס-ביידל און אויך אַ ווייס-בערדיקן
מענטש, וואָס האָט זיך טיילווייז אַריבערגעבויגן, אָנלענענדיק
זיך אויף זיינע עלנבויגנס. ער איז געגאַנגען אָנגעטון אין אַ
בלאָזען מונדיר, און איך געדענק, אַז ער איז געווען אַ שלאָנקער
און רויקער. זיין רויקייט אין דינאָזיקע אומשטענדן איז געווען אַ
שוידערהאַפטיקע. ער האָט שלום געמאַכט מיטן גורל, מערשירט מיט
אים האַנט-ביי-האַנט און קעלמפּלוטיק געמאַסטן דעם קלעפּ. אַרויס-
פּייגנדיק זיך, האָט ער אונז באַטראַכט מיט זיינע רויקע, פאַר-
שנדיקע אויגן, גלייך ווי ער וואָלט באַשטימט דעם גענויעם
פונקט פונם צוזאַמענשטויס און האָט גאַרנישט געלייגט קיין אַכט,
ווען אונזער פילאָט, אַ בלייכער פון פּעט, האָט אויסגעשרינגן:
„נו, איר האָט שוין געמאַכט!"

אומקונדיק זיך צוריק אין דער פאַרגאַנגענהייט, פארשטיי-
איך, אַז יענע באַמערקונג איז געווען גאַר ריכטיק, אַז ס'איז
איבעריק געווען יעדער ענטפער.

„כאַפט עפעס און האַלט זיך אָן דערין", האָט צו מיר גע-
זאָגט דער רויטפוימדיקער. זיין גאַנצע צעהיצטקייט איז ווי
אָוועק, און ס'האָט זיך געדאַכט, ווי ער וואָלט זיך אָנגעשטעקט
מיט אַן איבערגאַטירלעכער רויקייט. און הערט, ווי די פרוי זיך
קויטשען" האָט ער פינצטער געזאָגט, כמעט מיט פיטערניש.

בימינו, אז דאָס האָט ער שוין געוואָסט פון דערפאַרונג.
 איידער כ'האָב נאָך געקאָנט פאַלגן זיין עצה, האָבן זיך
 די צוויי שיפלעך צוזאַמענגעטראַפן. אונזער שיפל האָט מסתמא
 באַקומען אַ קלאַפּ אין סאַמע מיטן, ווייל איך האָב גאַרנישט גע-
 זען, און דאָס פרעמדע שיפל איז מיר נעלם געוואָרן פון אונ-
 טער די אויגן אָפער. די מאַרט־ינעז האָט זיך געבויגן אַהין
 און צוריק, וואָס אַמאָל שטאַרקער, און באַלד האָט זיך דער-
 הערט דאָס ברעכן זיך פונם געהילף. ס'האָט מיך אומגעוואָרפן
 אויפן נאַסן דעק, און איידער כ'האָב זיך געקענט שטעלן אויף
 די פיס, האָב איך געהערט די קולות פון די פרויען. זיכער,
 דאָס איז עס געווען, די אומבאַשרייבליכע בלוט פאַרגלייזערנדי-
 קע קולות, — וואָס האָבן מיך אַריינגעטריבן אין אַ פאַניק.
 כ'האָב געדענקט, אז די רעטונגס-גאַרטלען ליגן אין דער קאַזי-
 טע, אָבער ביי דער טיר האָט מיך געטראָפן אַ ווילדער המון
 פון מענער און פרויען, וועלכע האָבן מיך צוריק אָפגעשטויסן.
 כ'קען זיך נישט דערמאַנען, וואָס עס איז פאַרגעקומען אין די
 גאַנצע שטעט פּינף מינוט, הגם איך געדענק קלאָר, אז כ'האָב אַראָפּ-
 געשטעלט רעטונגס-גאַרטלען פון די אויבערשטע פּאַליצעס, און
 דער רויט-פּנימדיקער האָט זיי צוגעבונדן צו די קערפערס פון
 אַ גרופע היסטערישע פרויען. דאָס געדעכעניש דערפון איז אזוי
 בולט און קלאָר, ווידאָס בילד, וואָס כ'האָב דאָן געזען. דאָס איז
 געווען אַ שוידערליכע בילד און אויך איצט זע איך עס, — די נישט-
 גלייכע ראַנדן פונם פּלאַך אין דער קאַיטע, דורך וועלכן ס'האָט
 געווירבלט און געשלענגלט זיך דער גראָער נעפל; די ליידיקע
 אויסגעבעטע שטויף, אָנגעוואָרפן מיט אַלע סימנים פון פּלוצ-
 לינגער פּליטה. די פעקלעך, האַנט-בייטלעך, שירמען און מאַנט-
 לען; דעם קרעפטיקן דזשענטלמאַן, וועלכער האָט געלייענט
 מיין עסיי, אַרומגענימען פון קאַרקן און שטיקער ליייונט, נאָך
 אַלץ מיטן מאַגזיין אין דער האַנט, און ער פרעגט מיך מיט
 אַ מאַנאַטאַנער שטימע, צי עס איז טאַקע אַזא סכּנה; דעם
 רויט-פּנימדיקן פאַרשוין, חינקנדיק אזוי געשיקט אויף זיינע קינסט-
 לעכע פיס, און ווי ער בינדט-צו די רעטונגס-גאַרטלען צו יעדן

נייעם אַנקומער; און ענדלעך, די שרייענדיקע קולות פון די פרויען.

און טאַקע די קולות פון די פרויען האָבן מיך שטאַרק דענערווירט. זיי האָבן, ווייזט אויס, אויך דענערווירט דעם רויט-פנימדיקן פאַרשוין, ווייל עס שטייט פאַר מיינע אויגן אַן אַנ-דער בילד, וואָס וועט קיינמאָל נישט אויסגעמעקט ווערן פון מיין זיכרון. דער קרעפטיקער דזשענטלמען שטופט אַריין דעם מאַגזין אין דער קעשענע פונם פאַלטן און קוקט זיך נייגעריק אַרום. אַ צעטומלטע פרויען-מאַסע מיט אויסגעצויגענע בלייכע פנימער און אָפּענע מיילער, וואָס שרייען ווי אַ כאָר פון פאַר-ליירענע מענטשן: און דער רויט-פנימדיקער, מיט אַ פנים פור-פור-רויט פון בעס, מיט פאַרלייגטע הענט איבערן קאַפּ, גלייך ווי ער וואָלט געוואָלט שליידערן מיט דונערס, געוואלדעוועט: פאַרמאַכט די מיינער! אַ, פאַרמאַכט שוין די מיילער!

כ'געדענק, ווי דידאַזיקע סצענע האָט מיך געשטויסן צו אַן אומגעריכטן געלעכטער, און באַלד האָב איך דערזען, אז איך ווער אַליין היסטעריש: ווייל דאָס זענען געווען פרויען פון מיין שטייגער, ווי מיין מוטער און שוועסטער, מיט דער מורא פאַרן טויט אויף זייערע פנימער און מיט אומוילן צום טויט. און איך געדענק, אז די קולות זייערע האָבן מיך דער-מאָנט אַן דעם קוויטשען פון חזירים אונטערן מעסער פון קיי-לער, און די לעבעדיקע אַנאַלאגיע דערפון האָט מיך אַרומגענו-מען מיט אַ פחד — דידאַזיקע פרויען, פעיק אויף די דער-הויבסטע עמאַציעס, אויף די צערטלעכסטע סימפּאַטיעס, זענען געשטאַנען מיט אָפּענע מיילער און געוואָלדעוועט. זיי האָבן געוואָלט לעבן, זיי זענען געווען אומבאַהאַלפן, ווי מייז אין אַ פולאַפּקע, און זיי האָבן געשריגן.

דידאַזיקע אימהדיקע סצענע האָט מיך אַרויסגעיאַגט אויפן דעק אַרויף. עס האָט מיך געעקלעט און גענודיעט, כ'האָב מיך אַוועקגעזעצט אויף אַ באַנק. אַזוי ווי אין אַ געפּל האָב איך גע-זען און געהערט ווי מענטשן לויפן און שרייען בעת זיי שטרענג-גען זיך אַן אַרפּצולאָזן די רעטונגס-שיפּלעך. ס איז געווען

ענלעך ווי צו די פאשרייבונגען, וואָס איך האָב געהאַט געלייגט
פון אַזעלכע סצענעס. די שטריק זענען צעפלוניגן. קיין שום
זאָך האָט נישט פונקציאָנירט. איין שיפּל האָט מען אַראָפּגע-
לאָזט אָן די פאַרשטאַפּערס, אָנגעפאַקט עס מיט פרויען און
קינדער, דערנאָך איז דערין אַריין וואַסער און עס האָט זיך
איבערגעקערט. מ'האַט אַראָפּגעלאָזט אַ צווייט שיפּל, איין זייט
איז געווען נאָרמאַל, און די צווייטע איז געבליבן פאַרשטעקט
אין די שטריק, און מען האָט עס איבערגעלאָזט אין אַזע צוש-
טאַנד. דאָס פרעמדע דאַמפּער-שיפּל, וואָס האָט געברענגט דאָס
גאַנצע אומגליק, האָט מען נישט געזען, הגם מ'האַט געזאָגט,
אַז עס וועט בלי-ספּק אַרויסשין שיפּלעך אונז אַרויסצוהעלפּן.
כ'בין אַראָפּ אויפן נידעריקן דעק. די מאַרט ינעז איז
שנעל געזונקען, ווייל דאָס וואַסער איז געווען זייער נאָענט.
א סך פּאַסאַזשירן זענען געשפרונגען אין וואַסער אַריין. אַנדער-
רע ווייער, וואָס זענען שוין געווען אין וואַסער, האָבן גע-
שריגן, אַז מען זאָל זיי צוריק אַרויפּנעמען אויפן דעק. אָבער
קיינער האָט זיך אויף זיי נישט אומגעקוקט. ס'האַט זיך דער-
הערט אַ געשריי, אַז מיר טרינקען זיך. בעת דער אַלגעמיינער
פאַניק בין איך פאַרשלאָפּט געוואָרן דורכן קנויל פון די קער-
פערס און כ'האַב מיך געפונען אין דער צווייטער זייט. כ'זייט
נישט ווי אַזוי כ'בין דאָרט אַהינגעקומען, הגבּה כ'האַב באַלד
פאַרשטאַנען פאַרוואָס די יעניקע, וועלכע זענען געווען אין וואַ-
סער, האָבן אַזוי געוואָלט צוריק אַרויף אויפן דעק. דאָס וואַסער
איז געווען קאַלט — אַזוי קאַלט, אַז עס איז געווען שמערצען
אַנצורירן עס. דעם ווייטיק, וואָס כ'האַב געפילט, ווען כ'בין
אַריין אין וואַסער, איז געווען אַזאַ שאַרפּער און שנעלער ווי
דאָס אַנרירן פּייער. עס האָט געביסן דעם מאַרץ פון די ביי-
נער. דאָס איז געווען ענלעך צום אַרומנעם פון טויט. פון פּהד
און אויפּט-ייסלונג האָב איך גענומען שווער אַטעמען אַרבעט-
דיק מיט די לונגען, אַיידער דער רעטונגס-גאַרטל האָט מיך
אַרויפּגעברענגט אויף דער אויבערשלאָך. דאָס מויל מיינט איז
שויל געווען מיטן ביטערן טעם פון זאַץ, און ס'האַט מיך גע-
שטיקט אין האַלז און די לונגען פון דעם בייסנדיקן שטאַף.

אָבער צום ערגסטן איז געווען די קעלט. כ'האָב געשפירט, אַז
 כ'וועל לעבן נאָך אַ פּאָר מינוט. אַרום מיר אין וואָסער האָבן
 זיך מענטשן גערענגלט און געוואָרפן זיך קראַמפּהאַפטיק. כ'האָב
 געהערט ווי זיי שרייען איינער צום צווייטן. כ'האָב געהערט
 דאָס גערויש פון די וויעסלעס, משמעות, דאָס פּרעמדע דאַם-
 פּער-שיפּל האָט אַראָפּגעלאָזט זיינע רעטונגס-שיפּלעך. די צייט
 איז זיך געגאַנגען און כ'האָב זיך געוונדערט, וואָס איך לעב
 נאָך. כ'האָב גאַרנישט געשפירט מיינע איבריג, בעת אַ פּאָר-
 גליווערטקייט האָט אַרומגענומען מיין האַרץ און זיך דאָרטן
 אַהין אַריינגעקומען. קליינע כוואַליעס מיט צאָרניקע שויםענדי-
 קע רוקנס האָבן אָן אויפהער געקלאַפּט איבער מיין קאָפּ און
 אין מויל אַריין, אַרויסרופנדיק נאָך מער שטיקנדיקע פּאַראַק-
 סיומען.

די קלאַנגען זענען געוואָרן נישט דייטלעך, כאָטש כ'האָב
 געהערט פונדערווייטנס אַ לעצטן און פאַרצווייפלטן כאָר פון
 געשרייען, און כ'האָב פאַרשטאַנען, אַז די מאַרטינעז איז
 אונטערגעגאַנגען. שפעטער — וויפיל שפעטער האָב איך קיין
 אַנונג נישט — בין איך געקומען צו זיך מיט אַ שטאַרק געפיל
 פון שרעק. כ'בין געווען איינער אַליין. כ'האָב נישט געהערט
 קיין אויסרופן, קיין קולות — בלויז די קלאַנגען פון די כוואַלי-
 יעס. אַ פּאַניק אין אַ מאַסע, וועלכע איז געבונדן מיט זיך
 צוליב אינטערעסן-געמיינזאַמקייט, איז נישט אַזוי שרעקלעך, ווי
 די פּאַניק, ווען מאַיז איינער אַליין: און איך האָב געליטן פון
 אַזאַ פּאַניק. ווהיין האָט מיר דער שטראָם געטראָגן? דער רויט-
 פּנימדיקער האָט געזאָגט, אַז דער אָפּפּלייך גייט דורך דעם
 גאַרדענעם טויער. צי טראָגט עס מיר, אַלזאַ, אין ים-אַריין?
 און וואָס וועט זיין מיטן רעטונגס-גאַרטל? צי איז ער נישט
 אונטערגעוואָרפן דער ספּנה אַ ליאָדע מינוט צוריסן ווערן אויף
 פּיצלעך? כ'האָב געהערט, אַז מ'מאַכט אַזעלכע זאַכן פון פּאַפּיר
 און הוילע ראָרן און זיי ווערן שנעל אַנגעוואַפּט און פאַרלירן
 זייער גאַנצע לופט-לייכטיקייט. און איך האָב נישט געהאַט קיין
 אַנונג וועגן שווימען. און דאָ בין איך איינער אַליין, טראָגנדיק

ויך איבערן וואסער, אין סאמע מיטן פין אַ גראַער אוראַטער
 וויסטעניש. כ׳בין זיך מודה, אַז ס׳האַט מיך באַהערשט אַ משוגעת.
 כ׳האַב גענומען הויך שרייען פונקט ווי די פרויען האָבן געשריגן
 און כ׳האַב געפאַטשט איבערן וואַסער מיט מיינע געליימטע
 הענט. ווי לאַנג דאָס האָט געדויערט, ווייס איך נישט, ווייל עס
 איז אַריינגעטרעטן אַ ליידיקייט, וועגן וועלכער כ׳געדענק אויף
 אַוויפֿל, וויפֿיל איינער געדענקט אַ שווערן און פּיינפולן חלום.
 ווען כ׳בין אויפגעקומען, האָט זיך מיר געדאַכטן, אַז ס׳זענען
 שוין אַוועק יאָרהונדערטער, און כ׳האַב געזען ווי פּמעט האָרט
 איבער מיר פון נעפֿל אַרויס טויכט-אויף דער פּאָדערשטער טייל
 פון אַ שיפֿל און דרייקאַנטיקע זעגלען, אָנגעבליאָזענע מיט וואַ-
 סער, האָבן פּאַרביסן געקלאַפּט איינע אָן דער אַנדערער. דאָרט
 וווּ דער פּאָדערשטער טייל שניידט אַדורך דאָס וואַסער, האָט עס
 געשווימט און געשפּריצט און ס׳האַט זיך געדאַכט, אַז איך גע-
 פּין זיך אינדערמיט. כ׳האַב געפרוווט שרייען, אָבער כ׳בין גע-
 ווען דערשעפט. דער פּאָדערשטער טייל האָט זיך אַראָפּגעלאָזט
 טיפּער, אויסמיידנדיק מיך און פּאַרשפּריצנדיק מיך פון קאָפּ ביז
 פּוס. דאָן האָט זיך דער לאַנגער, שוואַרצער עק פונם שיפֿל
 אַדורכגעשלייכט לעבן מיר אַזוי נאָענט, אַז איך האָב אים גע-
 קענט אָנרירן מיט די הענט.

כ׳האַב געפרוווט צוצוקומען, אין אַ משוגענעם באַשלוס
 אַריינצודראָפּן זיך מיט מיינע נעגל אין האַלץ, אָבער מיינע הענט
 זענען געווען שווער און פּאַרשטאַרט. ווידער האָב איך געוואָלט
 שרייען, אָבער נישט געקענט אַרויסבאַקומען קיין קלאַנג. דער
 הינטערשטער טייל פון שיפֿל איז אַדורכגעלאָפּן, אַראָפּגעלאָזט
 זיך אין אַ טיפּן אַרט צווישן די כוואַליעס; דאָן האָב איך דער-
 זען דאָס געשטאַלט פון אַ מענטש ביים רודער, און פון נאָך איי-
 געם, וואָס האָט, דאַכט זיך, גאַרנישט געטון נאָר גערויכערט אַ
 פּאַפּיראַס. כ׳האַב געזען ווי דער רויך גייט אַרויס פון זיין מויל,
 בעת ער האָט פּאַמעלעך אויסגעדרייט דעם קאָפּ און געקוקט
 אויפן וואַסער אין מיין ריכטונג. דאָס איז געווען אַ זאָרגלאָזער,
 נישטבאַטראַכטער בליק, איינע פון יענע באַוועגונגען, וואָס מענטשן

מאכן, ווען זיי האָבן נישט עפעס אַנדערש צו טון, גאָר זיי טוען דאָס, ווייל זיי לעבן און זיי מוזן עפעס טון.

אָן דעמדאָזיקן בליק האָט זיך געווענדט מיין לעבן און טויט. כ'האָב געזען ווי דאָס שיפל ווערט אַרומגענומען פונם נעפֿל; כ'האָב געזען די פֿלייצע פונם מענטש ביים רודער, און ווי דער צווייטער מענטש דרייט אויס דעם קאָפּ, בעת זיין בליק דרינגט אַרויך דאָס וואַסער און צופֿעליק ווענדט ער אים אין מיין ריכטונג. זיין פנים האָט געהאַט דעם אויסדרוק פון אַ צעטראַגענעם, ווי אַ פֿארטיפטער אין די געדאַנקען, און איך האָב מורא באַקומען, אַז ווען אַפֿילו זיינע אויגן וועלן קוקן אויף מיר, וועט ער פונדעסטוועגן מיך נישט זען. אָבער זיינע אויגן האָבן יאָ געקוקט אויף מיר, גלייך אויף מיינע, און ער האָט מיך יאָ געזען, ווייל ער איז צוגעשפרונגען צום רודער, אַוועקשטופנדיק דעם אַנדערן, און געדרייט דאָס ראָד און געדרייט. פֿאַרלייגט איין האַנט אויף דער צווייטער, געבנדיק גלייכצייטיק אומפן הויכן קול באַפעלן. דאָס שיפל, האָט זיך געדאַכט, גייט צוריק אויף זיין ערשטער ריכטונג, און עס איז באַלד פֿאַרשווינדן געוואָרן אינם נעפֿל.

כ'האָב געשפירט, אַז כ'פֿאַר צריין אין אַ צושטאַנד פון באַ-וווסטלאָזיקייט און מיט מיין אַנצער ווילגנסקראַפט האָב איך גע-קעמפט מיט דער דערשטיקנדיקער פינצטערניש און לעערקייט, וואָס האָט מיך אַרומגענומען. אַפֿיסל שפעטער האָב איך דער-הערט דאָס קלאַפן פון די וויעסלעס, וואָס זענען צוגעקומען וואָס אַמאָל נענטער און נענטער, און די שטימע פון אַ מענטש. ווען ער איז שוין געווען גאָר נאָענט, האָב איך געהערט ווי ער שרייט אין אַן אויפגערייצטן טאָן. „פֿאַרוואָס שרייט איר נישט, צו אַלדע טייוול?" דאָס מיינט מען מיך, האָב איך זיך געטראַכט, און דאָן בין איך איינגעהילט געוואָרן אין פינצטערניש.

קאפיטל צוויי

ס'האט זיך מיר געדאכט, אז איך הוידע זיך מיט א מעכ-טיקן ריטם אין דער אַרביטע פון אין-סוף. פונקען ליכט האָבן געשפּריצט און געשוועבט אַרום מיר. כ'האָב פאַרשטאַנען, אז דאָס זענען שטערן און ברענענדיקע קאָמעטן, וואָס פילן אָן מיין פּלי צווישן די זונען. און ווען כ'האָב דערגרייכט די גרע-נעץ פון מיין הוידען זיך און גרייט געווען צוריקצופליען אויפן צווייטן ברעג, האָט אָנגעהויבן צו קלינגען און דונערן אַ גרויסער גאַנג. אין משך פון אַן אומאויסמעסטבאַרן פּעריאָד, איינגעוויגט אין די כוואַליעס פון גליקלעכע יאָרהונדערטער, האָב איך פּיך געפונען אין אַ צושטאַנד פון אַנטציקונג און מיינע געדאַנקען זענען פּול געווען מיטן ווונדערבאַרן פּלי.

אַבער פּלוצלונג איז פאַרגעקומען אַ שנוז אין מיין חלום מחמת אַ חלום איז דאָס געווען. און דער ריטם פונם פּלי איז געוואָרן וואָס אַמאָל קלענער און קלענער.

מיט אַ ווילדער שנעלקייט האָט עס מיך געוואָרפן פון איין עק צום צווייטן, און איך האָב קוים געקענט כאַפן דעם אַטעם, אזוי שרעקלעך בין איך געשליידערט געוואָרן דורך די הימלען. דער גאַנג האָט געקלונגען אַלץ העכער און העכער, ווילדער און ווילדער. מיט אַן אומבאַשרייבלעכער אימה האָב איך דערוואַרט דאָס קלינגען פונם דאָזיקן גאַנג. דאָן האָט זיך מיר געדאַכטן, אז מ'שלעפט מיך איבער צעגליטע זאַמדן אין דער זון.

כ'חאָב געפילט אויסערגעוויינלעכע שמערצן אין מיין גאַנצן גוף. די הויט מיינע האָט זיך געזענקט אין דער היץ פונם

צענדליטן פייער, און דער גאָנג האָט אומעטיק געקלונגען ווי צו אַ לוייה. אַרום מיר האָבן אַדורכגעשוועבט פונקען לייכט אין אַן ענדלעך שטרעם, גלייך ווי די גאַנצע זון-סיסטעם וואָלט אַריינגעפאַלן אין תוהו-ובוהו. כּיהאַב שווער געסאַפּעט, מיט שווערי-קייט געכאַפּט דעם אָטעם, און ענדלעך געעפנט די אויגן. לעבן מיר האָבן געקניט צוויי מענטשן און מיך געמינטערט. מיין מעכטיקער ריטם—דאָס איז געווען דאָס שטייגן און אַרעפּלעזן זיך פון אַ שיף אין מיטן ים.

דער אימהדיקער גאַנג—אַ בראַטפאַן, וואָס האָט געהאַנגען אויף דער וואַנט, און זי האָט געהאַקט און גערוישט ביי יעדן שפּרונג פון דער שיף. דאָס גליענדיקע, בריענדיקע זאַמד—דאָס זענען געווען די גראַפּע, שווערע הענט פון אַ מענטש, וועל-כער האָט גערייבן מיין נאַקעטע ברוסט. פאַר ווייטיק האָב איך מיך געדרייט ווי אַ שלאַנג און כּיהאַב אַ ביסל אויפגעהויבן דעם קאָפּ. די ברוסט איז געווען צעדראַפּעט און רויט, און איך האָב געזען ווי קליינטשיקע בלוט-קייקעלעך לויפן דורך דער צעריסענער און פאַרווונדערטער אויבערהויט.

„יאָנסאָן, ס'וועט שוין גענוג זיין, האָט איינער פון די צוויי געזאָגט. „צי זעט איר דען נישט, אַז איר האָט שוין כמעט אָפּגעריבן די הויט פונם דזשענטלמען?“

דער, וועמען מ'האַט גערופן יאָנסאָן, אַ טיפּ פון אַ שווער-לייביקן סקאַנדינאַווער, האָט אויפגעהערט מיך צו רייבן, און אומגעלומפערט זיך געשטעלט אויף די פיס. דער, וואָס האָט גערעדט צו אים, איז באַשיינפערלעך געווען אַ קאָקני, מיט קלאַרע פנים-שטריכן און מיט אַ שוואַך, כמעט פרויען-געזיכט פון אַ מענטש, וועלכער האָט צוזאַמען מיט דער מוטערס מילך איינגעזאַפט אין זיך דעם קלאַנג פון דעם גלאַקן-טורם באָן. אַ ברודיק, אָפּגעקראַכן פושלין-היטל אויפן קאָפּ און אַ שמוציק גראַב שטיק לייונט אַרום זיינע מאַגערע לענדן, האָבן עדות געזאָגט, אַז ער איז דער קוכער פון דער העכסט-שמוציקער קיך אין דער שיף, אויף וועלכער איך האָב זיך געמונען.

און ווי שפירט איר זיך איצט, סיר? האָט ער מיך גע-

פרענט, מיט יענעם, קריכערישן טאָן, וועלכער קומט בירושה פון דורות לאַקייאישע נשמות.

אַנשטאָט צו ענטפערן, האָב איך זיך איינגעקארטשעט אין אַ זיצענדיקער פּאָזע, און דערנאָך האָט מיר יאָנסאָן צוגעהאַלפן שטעלן זיך אויף די פיס. דאָס קלאַפן און גרילצן פון דער בראַטפאַן האָט שרעקלעך גערייצט מיינע נערוון.

כ'האָב נישט געקענט צענויפנעמען מיינע געדאַנקען. אָנ-שפּאַרנדיק זיך אָן די הילצערנע ווענט—און כ'בין זיך מודה, אַז פון דעם אויסגעשמירטן שמוץ האָב איך געקרייצט מיט די ציין—בין איך דורך אַ גליענדיקער בלאַך צוגעקומען צו יענער פּלי, אַהאַפּגענומען זי פונם טשוואַק און רויק אַוועקגעלייגט אין קוילן-קעסטל אַריין.

דער קוכער האָט זיך פאַרקרימט ביי דעמדאָזיקן באַווייזן פון נערוועַשקייט און אַריינשטופנדיק אַ רויכנדיק קרינגל האָט ער געזאָגט:

„פון דעם וועט אייך בעסער ווערן.“

דידאָזיקע שיפס-קאָווע — אַן עקלהאַפט געטראַנק — האָט מיך דערקרויקט. איבמיטן זיפן דעם צעגאַסענעם שטאָף האָב איך אַ קוק געטון אויף מיין צעריסענער, בלוטנדיקער ברוסט און זיך געווענדעט צום סקאַנדינאַווער.

אַ דאַנק אייך, מר. יאָנסאָן, האָב איך אָנט, „אַבער צי מיינט איר נישט, אַז אייערע מיטלען זענען געווען צו הער-אַאישע?“

ער האָט גיכער פאַרשטאַנען דעם פאַרווורף אין מיין בליק איידער אין מיינע ווערטער, ווייל ער האָט אויסגעשטרעקט די דלאַניע און זי גענומען באַטראַכטן. זי איז געווען מערקווירדיק פאַרהאַרטעוועט, כ'האָב אַ ריר געטון מיט מיין האַנט איבער די אַרויסשטאַרנדיקע וואַרצלען, און ווידער אַמאָל האָב איך

געקריצט מיט די ציין פאר דעם שרעקלעכן שמערצלעכן געפיל
וואָס דאָס אָנרירן האָט אַרויסגערוּפֿן.

„כ׳הייס דזשאַנסאָן, נישט יאָנסאָן, האָט ער געזאָגט אין
אָן אויסגעצייכנטן ענגליש, הגם ער האָט גערעדט פּאַמעלעך און
אַביסל מיט אָן אַקצענט.

זיינע בלאַסע בלאַע אויגן האָבן ווי אויסגעדריקט פּראָ-
טעסט און נישט דרייסטע אָפּנהערציקייט און מענלעכקייט, וואָס
האָט מיך באַלד געווונען אויף זיין זייט.

„כ׳דאַנק אייך, מר. דזשאַנסאָן, האָב איך פאַרבעסערט
און אים אויסגעשטרעקט מיין האַנט.

ער האָט זיך אַ ביסל געקווענקלט, נישט געשיקט און
שעמעוודיק, איבערגעלייגט די משא פון איין פּוס אויפן אַנדערן
און דאָן האָט ער בלינדערהייט האַרציק געדריקט מיין האַנט.

צי האָט איר נישט עפעס טרוקענע מלבושים, וועלכע איך
זאָל קענען אָנטון? האָב איך געפרעגט דעם קוכער.

„יאָ, ס׳ר“ האָט ער געענטפערט מיט אַ פריינטלעכער
גרייטקייט „כ׳וועל צוראַפּלויפן און אַ קוק טון אין מיין קל׳ר-
מעקל, אויב איר, ס׳ר, מיאוסט זיך נישט אָנצוטון מיינע בגדים.“

ער האָט זיך אַרויסגעשלייכט פון דער קיך-טיר, אָדער זיך
אָדורכגעלייטשט מיט אַ שנעלן און גלאַטיקן גענגל, וואָס האָט
אויף מיר געמאַכט דעם איינדרוק נישט ווי קעזישס, נאָר ווי

עפעס אַ בוימלדיקס, באמת אָפּער איז דידאָזיקע בוימלדיקייט
אָדער אויסגעשמירטקייט, וואַרשיינלעך געווען דער בולטסטער

אויסדרוק פון זיין פּערזענלעכקייט.

„און וווּ געפין איך זיך?“ האָב איך געפרעגט דזשאַנסאָן-
גען, וועלכן כ׳האָב געהאַלטן, און מיט רעכט, פּאַר אַ מאַטראָז.

וואָס פאַר אַ שיף איז דאָס און ווזהין גייט זי?
דרום-מערב פון די פּאַרעלאַנס אינזלען, האָט ער גע-
ענטפערט פּאַמעלעך און מעטאָדיש, גלייך ווי ער וואָלט געזוכט

זיין בעסטן ענגליש, און שטייף זיך געהאַלטן ביי דער ריי פון
מיינע פּראָגן: „דער סקונער געשפּענסט, באַשטימט צו פּאַ-
קעס-געיעג אין די יאָפּאַנישע וואַסערן.“

און ווער איז דער קאפיטאן? כ'מוז אים זען, ווי נאך
איך טו זיך אָן.

דזשאַנסאָן האָט געקוקט אַ געפֿלעפטער און פֿאַרלעגן. ער
האַט זיך געקווענקלט בעת ער האָט געזוכט אין זיין ווערטער-
אוצר און צענויפגעשטעלט אַ פֿולשטענדיקן ענטפֿער.

„דער קאפיטאָן הייסט וואָלף לאַרסן, אָדער אַזוי לכל
הפחות רופט מען אים. כ'האַב קיינמאָל נישט געהערט זיין
צווייטן נאָמען. אָבער ס'איז גלייכער, אַז איר זאָלט מיט אים
ווייך רעדן, ווייל ער איז היינט חסר-דעה, דער באַצמאַן —
ער האָט נישט פֿאַרענדיקט, דער קוכער האָט זיך אַרייַן-
געשלייכט.

„אַנטלויפט בעסער פֿון דאַנען, יאַנסאָן, האָט ער געזאָגט
„דער אַלטער דאַרף אייך האָבן אויפן דעק, און פֿאַלט אים נישט
היינט אין זיינע הענט אַריין.“

דזשאַנסאָן איז געהאַרכזאַם צוגעגאַנגען צו דער טיר, און
איז דער זעלבער צייט האָט ער איבער דעם קוכערס פֿלייצע
באַוויליקט צו שענקען מיר אַ ווונדערבאַר-פֿייערלעכן און וואָר-
גענדיקן בליק, גלייך ווי ער וואָלט אונטערגעשטראַכן זיין איבער-
געריסענע באַמערקונג און די נויטווענדיקייט, אַז איך זאָל ווייך
רעדן מיטן קאפיטאָן.

איבער דעם קוכערס אָרעמס האָט געהאַנגען אַ לויזע צע-
קנייטשטע און שטיקנדיקע פֿאַר מלבושים.

„מ'האַט זיי אַוועקגעלייגט נאַסער הייט, האָט ער אויסגע-
טייטשט. אָבער איר מוזט זיי טראַגן, ביז אייערע וועלן זיך
אויסטרוקענען ביים פייער.“

אַנשפֿאַרנדיק זיך אָן די הילצערנע ווענט, וואַקלנדיק זיך
אויף די פיס, בעת די שיף האָט זיך געשאַקלט, בין איך, ביי
דער מיטהילף פֿון קיכער, אַרייַנגעקראַכן אין אַ גראַב וואָלן
אונטער-העמד, אין זעלבן מאַמענט האָט מיין גוף אָנגעהויבן צו
קאַרטשען זיך און צעקריכן פֿון דעם ברוטאַלן צורירן זיך. דער
קוכער האָט באַמערקט מיין נישטוויילנדיק ציטערן און גרימאַסן.
און חניפֿהדיק געזאָגט:

„כ'מיינ, אזו איר זענט קיינמאל גישט געווינט געווען צו
אזעלכע זאכן, ווייל איר האט אזא ווייסע הויט, ווי א ליידי.
אזוי ווי כ'האָב איך נאָר אָנגעקוקט, האָב איך דערזען, אז איר
זענט א דזשענטלמען.“

כ'האָב פון ערשטן מאָמענט אָן דערפילט אָן אַנטיפּאַטיע
צום דאָזיקן מענטש, און ווען ער האָט מיר געהאַפּן זיך אָן-
טון, איז מיינ אַנטיפּאַטיע געוואָרן נאָך גרעסער. עפעס איז גע-
ווען אַפּשטויסנדיקס אין זיין באַרירונג. איך האָב פּיך אָפּגע-
רוקט פון זיין האַנט, מיינ גוף האָט זיך געבונטעוועט, און זיי-
ענדיק צווישן אים און די ריחות פון די פאַרשידענע טעפּ, וואָס
האַבן געקאַכט און גערוישט אויפן פּיער, האָב איך זיך גע-
אייילט אַרויס אויף דער פּרישער לופט. ווייטער האָב איך זיך
געדאַרפט זען מיטן קאַפיטאַן אַדורכצושמועסן מכות דעם ווי
אזוי כ'זאָל אַרויפּזעצן זיך אויף א ברעג.

דערווייילע האָט מיך דער קוכער, רעדנדיק און פאַרענט-
פערנדיק זיך, אָנגעטון אין אַ ביליק בייוועלענעם העמד, מיט אָן
אויסגעריבענעם קאַלנער, מיט פּלעקן און מיט אַ פאַרעמדל
אויסגעשמירט מיט פאַרטרוקנטע בלוט פּלעקן. אויף די פּיס האָב
איך געהאַט אַ פּאָר באַסאַקעס פון אַן אַרבעטער, און אָנשטאַט
הויזן האָט מען מיך באַזאָרגט מיט אַ פּאָר טונקל-בלאַע, אויס-
געוואַשענע פּלודערן, איין פּוס פון וועלכע איז געווען מיט צען
צאָל קלענער פון צווייטן, און דער פאַרקירצקטער פּוס האָט אויס-
געזען גלייך ווי דער טייוול האָט זיך אַריינגעריסן אין דער
נשמה פון אַ קאַני, און בטעות אָנגענומען זיין שאַטן פּאַר דעם
גוף.

און וועמען האָב איך צו פאַרדאַנקען פאַר דערדאָזיקער
פּריינטלעכקייט? האָב איך געפּרעגט, ווען כ'בין געשטאַנען פּויל-
שטענדיק אָנגעטון מיט אַ היטעלע פון אַ קליינעם יינגל אויפן
קאַפּ, און אָנשטאַט אַ מאַרינאַרקע האָב איך געטראָגן אַ שמו-
ציקן געשטרייפטן געהאַקטן זשאַקעט, וועמעס אַרבל האָבן דער-
גרייכט ביז צו די עלנבווינגס.

דער קוכער האָט זיך אוועקגעשטעלט אין אַ צופּרידן

קריכערישער פאָזע, מיט אַ בעטנדיק געצווונגענעם שמיידל אויפן פנים. אויפן גרונט פון מיין דערפארונג מיט די שוף-קוכער אויף די אַטלאַנטישע שיפן, האָב איך געקענט שווערן, אַז ער וואָרט אויף ביער-געלט. נאָך אַ נענטערע באַקאַנטשאַפט מיט דעמדאָויקן פאַרשוין ווייס איך איצט, אַז דידאָזיקע פּאָזע זיינע איז געווען אַן אונטערבאַוווטזיניקע. דאָס האָט ער, בלי ספק, געהאַט צו פאַרדאַנקען דער ירושהדיקער קריכערישקייט.

„מאַגרידזש, סיר“, האָט ער זיך אונטערגעחנפנט מיט אַ פעטן שמיידל אויף זיינע ווייבערישע פנים-שטריכן. „טאַמאַס מאַגרידזש, סיר, און כ'שטיי צו אייער באַפעל“.

„גוט, טאַמאַס“, האָב איך געזאָגט. „כ'וועל נישט פאַרגעסן אַן דיר, ווען מיינע מלבושים וועלן זיין טריקן“.

אַ לייכטע פאַרויטלטקייט האָט באַגאַסן זיין פנים און זיינע אויגן האָבן געגלאַנצט, גלייך ווי ערגעץ אין דער טיפע-ניש פון זיין וועזן זענען זיינע אורעלטערן לעבעדיק געוואָרן און באַוועגט זיך מיט נעפּלהאַפטע זכרונות פון ביער-געלט, וואָס זיי האָבן באַקומען.

כ'זאָגן אייך, סיר“, האָט ער געזאָגט זייער דאַנקבאַר און זייער קריכעריש. פונקט ווי די טיר האָט זיך אָפּגערוקט, צוזוי האָט ער זיך אָפּגערוקט. און איך בין אַרויף אויפן דעק. איך בין נאָך געווען שוואַך פון מיין לאַנגדויערנדיקן נאַסזיין. אַ ווינט האָט מיך געטריבן, און איך האָב זיך געוואַקלט איבער דעם זיך-באַוועגנדיקן דעק צו אַ ווינקל אין דער קאַיטע, וווּ כ'האָב זיך אָנגעשפּאַרט. דער סקונער, שטאַרק אַרויסגעבויען פון דער ווערטיקאַלער ליניע, האָט זיך געבויען און געטונקען זיך אין די לאַנגע כוואַליעס פון שטילן ים.

אויב די שיף גייט צו דרום-מערב, ווי דושאַנסאָן האָט געזאָגט, האָב איך אויסגערעכנט, אַז דער ווינט בלאָזט כמעט פון דרום. ס'איז שוין געווען נאָכן נעפל און די זון האָט גע-מינקלט אויף דער געקרייזטער וואַסער-אויבערפלאַך. כ'האָב מיך אויסגעדרייט צו מזרח-צו, וווּ ס'דאַרף זיין קאַליפּאָרניע, כ'האָב אַבער גאַרנישט געקענט זען, אַחוץ די גידעריק-ליגנדיקע פאַר-

עפלטע ברעגן — בלי-סמך דער זעלבער נעפלי, וואָס האָט גורם געווען דאָס אומגליק מיט דער מאַרט ינעז און מיך געברענגט צו מיין איצטיקן צושטאַנד.

צו צפון-צו, נישט ווייט פון דאָרט, האָט איבערן ים אַרויס-געשטאַרט אַ גרופע נאַקעטע פעלדן, און אויף איינעם פון זיי האָב איך געקענט אונטערשיידן אַ לייכט-טורם. אין דרום-מערב, במעט אין איבער ריכטונג, האָב איך געזען די פּיראַמידע גע-שטאַלט פון זעגלען פון עפעס אַ שוף.

נאַכדעם ווי כ'האָב פאַרענדיקט אַבסערווירן דעם האַרי-זאַנט, האָב איך מיך אויסגעדייט צו מיין נאַענטען אַרום. מיין ערשטער געדאַנק איז געווען, אַז אַ מענטש, וואָס איז אַרויס גאַנגן פון אַזאַ צוזאַמענשטויט, זיך געזען פנים אל פנים מיטן טויט, האָט פאַרדינט אַ גרעסערע אויפמערקזאַמקייט. אָבער אַחוץ דעם מאַטראָז ביים רודער, וועלכער האָט נייגעריק געקוקט אויף מיר, וואַרפנדיק צו מיר בליקן אראָפּ פון שפיץ פון דער קאַ-יוטע, האָט זיך קיינער אויף מיר נישט אומגעקוקט.

ס'האָט זיך געדאַכט, אַז יעדער איינער איז פאַראינטערי-סירט אין דעם, וואָס עס קומט פאַר אינמיטן פון דער שוף. דאָרטן, אויף אַטיש, איז זיך געלעגן אויפן רוקן אַ שטאַרקער מענטש. ער איז געלעגן אין אַלע זיינע מלבושים, נאָר דאָס העמד איז געווען אויפגעריסן ביי דער ברוסט; דאָך האָט מען נישט געזען קיין ברוסט, ווייל זי איז געווען באַדעקט מיט אַ בינטל שוואַרצע האַר, וואָס האָבן אויסגעזען ווי דער פוף פון אַ הונט. זיין פנים און האַלז זענען געלעגן באַהאַלטן אונטער אַ שוואַרצער באָרד געמישט מיט גראַקייט, וועלכע וואָלט געווען שטייף און קודלאַטע, ווען זי וואָלט איצט נישט געווען צעווייקט, צעפאַטלט און ס'וואָלט נישט גערונגען פון איר וואַסער. די אויגן זיינע זענען געווען פאַרמאַכט. ער איז, משמעות, געווען באַ-חוסטלאַז. אָבער זיין מויל איז געווען ברייט-אַפן, די ברוסט האָט זיך שווער געהויבן, גלייך ווי ער וואָלט זיך געשטיקט, בעת ער האָט הויך געסאַפּעט פּדי צו כאַפן דעם אָטעם.

פון צייט צו צייט האָט אַ מאַטראָז רעגלמעסיק פאַרוואַרפן

אין ים אריין א לייונטענעם קיבל אָנבינדנדיק אים ביים עק
 פון א שטריק, אַרויפגעצויגן אים מיט ביידע הענט, און אויסנע-
 גאַסן דאָס וואַסער אויפן אויסגעצויגענעם מענטש.

לענג-אויס דעם דעק-לאַך האָט געשפּרייזט הין און צוריק,
 קייענדיק שטאַרק אויפגערעגט דעם שפיץ פון אַ ציגאַר, דער
 מענטש, וועמענס צופעליקער בליק האָט מיך אַרויסגעראַטעוועט
 פון ים. ער איז, וואַרשיינליך, געווען הויך פינף פוס צען צאַלף
 אָדער צען און אַ האַלב צאַלף, אָבער מיין ערשטער אייגנדרוק, אָדער
 געפיל, פון דעם מענטש, איז נישט געווען פון דעם, נאָר פון
 זיין קראַפט. און דאָך, כאַטש ער איז געווען מאַסיוו געבויט,
 מיט ברייטע פלייצעס און אַ טיפער ברוסט, האָב איך אים נישט
 געקענט שילדערן אַלס אַ מאַסיוון. מ'האָט עס געקענט אָנרופן אַן
 אָדערדיקע. שטאַרקייט, פון דעם מין, וואָס מיר שרייבן-צו מאַ-
 גערע און בויגזאַמע מענטשן, אָדער אַזאָ שטאַרקייט, וואָס האָט
 אין אים, צוליב זיין מאַסיווקייט, געהאַט די סימנים פון אַ פאַר-
 גרעסערטן גאַרילא-מין, ס'הייסט אָבער נישט, אַז ער האָט אין
 דער קלענסטער מאָס אויסגעזען ווי אַ גאַרילא. וואָס איך וויל
 דאָ אויסדריקן — איז די שטאַרקייט גופא, גיכער ווי אַ זאָך,
 וואָס איז ווייט פון זיין פיזישער געשטאַלט. דאָס איז געווען
 אַ שטאַרקייט, וועלכע מיר זענען געווינט צו פאַרבלינדן מיט פרי-
 מיטיווע זאַכן, מיט ווילדע חיות, מיט די באַשעפענישן וועלכע,
 ווי מיר שטעלן זיך פאַר, עס זענען געווען אונזערע פראַטאָטיפן
 וואָס האָבן געווינט אויף ביימער — אַ ווילדע, גרויזאַמע שטאַר-
 קייט, אַ לעבעדיקע פאַר זיך גופא, דער קווינט-עסענץ פון לעבן,
 אין דעם זין, וואָס עס איז די פאַטענץ פון דער עמאַציע, דער
 עלעמענטאַרער שטאַף גופא, פון וועלכן עס האָבן זיך געפּו-
 רעמט אַ סך לעבנס-פאַרמען, קורץ גערעדט: דאָס וואָס עס דרייט
 זיך אינם גוף פון אַ שלאַנג, ווען זיין קאָפּ איז אַראָפּגעהאַקט,
 און דער שלאַנג אַלס שלאַנג איז טויט, אָדער דאָס, וואָס בלייבט
 אין דעם געשטאַלטלאָזן שטיק פון אַ טויטן שנעק און ס'ציטערט
 און ס'וואַרפט זיך ביים אַריינשטעקן אַ פינגער.

אַט דאָס איז געווען דער אייגנדרוק, וועלכן כ'האַב באַקו-

מען פונם מענטש, וועלכער האָט געשפּרייזט הין און צוריק. ער איז פעסט געשטאַנען אויף די פיט, וועלכע האָבן פעסט און זי כער געטרעטן אויפן דעק. יעדע באַוועגונג פון אַ מוסקול, אָן-היינדיק ביי די אַקסען ביז צום איינקורטשן זיך פון די ליפן ביים ציגאַר, איז געווען אַנטשלאָסן, און ס'האַט זיך געדאַכט, אַז די באַוועגונג שטאַמט פון אַן איבערפּליסיקער דערדריקנדי-קער קראַפט. פּאַקטיש, כאָטש די דאָזיקע קראַפט האָט באַהערשט יעדע טאַט זיינע, האָט זי אויסגעזען ווי אַן אָנזאַג פון אַ גרע-סערער קראַפט, וואָס דרימלט איבערווייניק, וואָס לאַקערט, און וועלכע באַוועגט זיך נאָר פון צייט צו צייט, נאָר וועלכע וואָלט געקענט זיך אויפהייבן צו עדער צייט, אַ שרעקלעכע און אַ צוויי-גענדיקע, ווי דער כּעס יפּון אַ לייב אָדער ווי די ווילדיקייט פון אַ שטורם.

דער קוכער האָט אַרויסגעשטעקט זיין קאַפּ פון דער קיך טיר און צומונטערנדיק געשטשירעט צו מיר מיט די ציין, און אין דער זעלבער צייט געטייטלט מיטן פינגער אויפן מענטש וואָס האָט געשפּרייזט אַרויף און אַראָפּ געבן דעק-לאַך. אזוי אַרום בין איך געוואָרן געוואָרן, אַז דאָס איז דער קאַפּיטאַן, „דער אַלטער“, ווי דער קוכער האָט אים גערופן, דער פּאַרשוין, מיט וועלכן כ'האַב געדאַרפט זיך אַדורכשמועסן און אים טעריח זיין, אַז ער זאָל מיך ווי עס איז אַרויסגעצן אויפן ברעג.

כ'האַב שוין געהאַט געמאַכט אַ פּאָר טריט פּאַרויס, פּדי איבערצוקומען, ווי כ'בין געווען זיכער, אַ פיננפּמינוטיקן שטורם ווען אַ גוואַלדיקער שטיקנדיקער פּאַראַקסיזם האָט אָנגעכאַפט דעם אומגליקלעכן, וואָס איז געלעגן אויפן רוקן. ער האָט זיך גע-וואָרפן און געוואַלגערט אין קאַנווילסיעס. די גאַמבע, מיט דער פייכטער שוואַרצער באַרד, האָט העכער אַרויסגעשטאַרט אין דער לופטן, בעת די מוסקולן פּין רוקן זענען שטייף געוואָרן און די ברוסט איז געשוואַלן געוואָרן אין אַן אומבאַווסטזיניקער און אינסטינקטיווער אָנשטרענגונג צו באַקומען מער לופט. כאָטש מ'האַט אים גאַרוישיט אַרויסגעזען פון אונטער זיינע וואָנסעס

אפער און פון אונטער דער באַרד, האָב איך געוואוסט, אַז זײַן
הויט באַקומט אַ טױט-בלאָען קאַליר.

דער קאַפּיטאַן, אָדער וואָלף לאַרסן, ווי מענטשן האָבן אים
גערופּן, דאַט אויפגעהערט צו שפּאַנען און געקוקט אויפּן
שטאַרבנדיקן. אַזוי שרעקלעך איז געוואָרן דער האַזיקער לעצטער
געראַנגל, אַז דער מאַטראָז איז געפליבן שטיין אינמיטן גיסן
דאָס וואַסער און נײַגיריק געקוקט. דער לײוונטענער קיבעל האָט
זיך געשאַקלט און דאָס וואַסער האָט זיך געגאַסן איבערן דעק.
דער שטאַרבנדיקער האָט מיט די פּיס-זױלן געקלאַפט אײ-
פער דער טיר, אויסגעגלייכט די פּיס און ער איז פאַרשטאַרט
געוואָרן אין אײַן גרויסער אַנשטרענגונג, און געוואָרפן דעם
קאַפּ פון אײַן זײט אויף דער צווייטער. דאָן זענען די מוסקולן
לויז געוואָרן, דער קאַפּ האָט אויפגעהערט צו וואַרפן זיך, און
אַ טיפּער זיפּף, ווי אַ דערלײכטערונג, האָט זיך אַרויסגעריסן פון
זײנע לײפן. די אונטערשטע באַק איז אַראָפּגעפלאָן, די אויבער-
שטע האָט זיך אויפגעהויבן און ס'האַבן זיך באַוויזן צוויי שרעג-
געס פאַרבלאָזע פון טיטון צײַן. ס'האַט זיך געדאַכט, אַז זײנע
פנים-שטריכן זענען פאַרפרוירן געוואָרן אין טיילוואַנישן קריצן
אויף דער וועלט, וואָס ער האָט פאַרלאָזן און איבערגעכיטערעוועט.
דאָן איז געשען אַ העכסטווינדערלעכע זאַך. דער קאַפּ-
טאַן האָט זיך עראַזט מיט קללות אויפן טױטן, ווי אַ דונער.
קללות האָבן זיך זאָן אויפהער געשאַטן און דאָס זענען נישט
געווען גלאַט אַזוי קללות, אָדער בלוז. נישט פאַסיקע אויס-
דרוקן. יעדעס וואָרט איז געווען אַ לעסטערונג, און ער האָט
נישט געקאָרגט קײן ווערטער. זײ האָבן געקנאַקט און געטראַס-
קעט ווי עלעקטרישע פונקען. כ'האַב קײנמאָל אין מײן לעבן
נישט געהערט עפעס ענלעכס צו דעם, און כ'האַב נישט גע-
קענט באַגרייפן, אַז אַזאַ זאַך זאָל מעגלעך זײן. האַבנדיק אַ
נײַגונג צו לײטעראַרישע אויסדרוקן און צו קרעפטיקע געשטאַלטן
און פראַזן, האָב איך, זיכער ווי קײן שום אַנדערער צוהערער,
געקענט אַפּשאַצן די באַזונדערש לעבעדיקייט, קראַפט און די אַב-
סאָלוטע לעסטערונג פון זײנע בילדלעכע ווערטלעך, די סיבה

פון די צדע קללות איז געווען אויף וויפיל כ'האָב געקענט פאַר-
שטיין, וואָס דער מענטש, וועלכער איז געווען אַ באַצמאן, האָט
זיך באַטייליקט אין אַן אָרגיע איידער ער האָט פאַרלאָזן סאָן-
פראַנצישקאָ, און דאָן האָט זיך אים פאַוואָלט צו שטאַרבן אין
אָנהייב פון דער רייזע און איבערלאָזן וואָלף לאַרסענען אָן אַן
אַרבעטער.

ס'איז איבעריק פּעסטצושטעלן, לכל הפחות פאַר מיינע
פריינט, ווי שאַקירט איך בין געווען. קללות און פלערליי מיאוסע
ווערטער זענען שטענדיק געווען אָפּשטויסנד פאַר מיר. ס'האָט
מיך געאיבלט, ס'האָט מיר געקלעמט דאָס האַרץ און איך קען
זאָגן, אַז דער קאַפּ איז מיר געוואָרן פאַרדרייט. פאַר מיר איז
דער טויט שטענדיק געווען פאַרבונדן מיט פייערלעכקייט און
חשיבות. ער קומט רויק, און זיינע צערעמאָניעס זענען פאַר-
היידיקט.

אַבער דער טויט און זיינע שמוציקערע און שרעקלעכע
אַנבליקן איז בין דאָן געווען פאַר מיר אַן אומבאַקאַנטע זאַך.
ווי כ'האָב שוין געזאָגט, האָט עס מיך אומבאַשרייבליעך
שאַקירט, בעת איך האָב אָפּגעשאַצט די קראַפט פון די שרעק-
לעכע קללות, וואָס זענען אַרויס פון וואָלף לאַרסענען מויל. דער
גליענדיקער שטראָם, האָט זיך געדאַכט, איז גענוג געווען, אַז
ער זאָל פאַרברענען דאָס פנים פונם מת.

כ'וואָלט מיך גאַרנישט געחידושט, אויב די נאַסע שוואַר-
צע באָרד וואָלט זיך געקרייזלט אין לאַקן און אויפגעפלאַצמט אין
א רויך. אָבער דעם בר-מינן האָט דאָס גאַרנישט געאַרט. ער האָט
ווייטער געשטשירעט מיט זיין ביטערן הומאָר, מיט אַ ציגישן
חזק און אַרויסרוף. ער איז געווען הער פון דער סיטואַציע.

קאפיטל דריי

האַלף לארסען האָט אויפגעהערט צו זידלען אזוי אומגע-
ריכט ווי ער האָט אָנגעהויבן. ער האָט ווידער פאַררויכערט דעם
ציגאַר און זיך אומגעקוקט. זיינע אויגן האָבן צופעליק געטראָפן
דעם קוכער.

„נו, קוכער?“ האָט ער אָנגעהויבן מיט אַ קאַלטער העפּ-
לעכקייט און מיט דעם טעמפּעראַמענט פון אַן אייזערנעם כאַראַקטער.
„יא, סיר“, האָט גיריק אָפּגעענטפּערט דער קוכער, מיט
אַ שלום-מאַכנדיקער און זיך פאַרענטפּערנדיקער קריכערישקייט.
צי האָסטו נישט צופיל אַרויסגעשטעקט דיין האַלז? ווי
מיינסטו? דער באַצמאַן איז שוין נישטאַ, און כּקען מיר נישט
פאַרגינגען אויך דיך צו פאַרלירן. דו מוזט זיין זייער פאַרויכ-
טיק, זייער פאַרויכטיק, מיטן געזונט. פאַרשטאַנען?

דאָס לעצטע וואָרט, אין אַ שטאַרקן קאָנטראַסט מיט דער
גלאַטיקייט פון פּריערדיקן אויסדרוק, האָט געקלאַקט ווי דער
שמיץ פון אַ בייטש. דער קיכער האָט אינגאַנצן געציטערט.

„יא, סיר“, האָט זיך געהערט אַ חניפהדיקער ענטפּער, בעת
דער באַליידיקטער איז שוין געהאַט פאַרשוונדן אין דער קיך.
אַבער דערדאָזיקער שניידיקער פאַרווורף האָט נישט פאַר-
אינטערעסירט די איבעריקע מאַנשאַפּט און יעדער איינער האָט
זיך גענומען צו זיין אַרבעט. אַבער אַ גרופּע מענטשן, וואָס האָבן
זיך געפּאַרעט צווישן דער קיך און דעם דעק-לאַך, און וועלכע
זענען, ווייזט אויפ, גישט געווען קיין מאַטראָזן, האָבן ווייטער
שטיל געשמעסט צווישן זיך. ווי כּיבין שפּעטער געוואָר גע-
וואָרן, זענען דאָס געווען די יעגער, די וואָס האָבן געשאַסן

פאקעס און זיי זענען א פיל העכערע ראטע ווי די פשוטע מאטראָן.

„דזשאָהאָנסען! האָט וואָלף לאַרסען אויסגערופן. אַ מאַט-ראָן איז געהאַרנאָם אַרויסגערעטן. געס אַ נאָדל-פּאָדעס און פאַרניי דעם קבצן. אין דער זעגל-קאַמער וועסטו געפינען אַ פּאַר אַלטע לייף־עכער. מאַך, עס זאָל גוט זיין.“

„וואָס זאָל איך אים אַרויפלייגן אויף די פיס, סיר?“ האָט ער געפרעגט נאָכן געוויינלעכן „יאָ, יאָ, סיר.“

„מירן שוין זען, האָט וואָלף לאַרסען געענטפערט. און אויפגעהויבן זיין קול שרייענדיק „קובער!“

טאָמאַס מאַנרידזש איז אַרויסגעשפרונגען פון דער קיך, ווי דאָס מענטשעלע אין אַ פּידעלע.

„גיי אַראָפּ אונטן און פיל אָן אַ זאַק מיט קוילן.“

„האָט ווער פון אייך חברה, אַ ביכל אָדער אַ געבעט-בוך?“

האָט דער קאַפּיטאַן געפרעגט, ווענדנדיק דאָס מאָל זיך צו די יעגער, וואָס האָפן זיך געדרייט אַרום דער קאַיוטע.

זיי האָפן געשאַקלט מיט די קעפּ אויף ניין, און עמעצער

האָט געמאַכט אַ וויציקע באַמערקונג, וועלכע כ'האַב נישט דער-הערט, אָבער וועלכע האָט אַרויסגערופן אַן אַלגעמיינעם גע-לעכטער.

מיט דערזעלבער פּראָגע האָט זיך וואָלף לאַרסען געווענ-

דעט צו די מאַטראָן. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז ביבליס און גע-בעט-ביכער זענען דאָ זעלטענע אַרטיקלען, אָבער איינער האָט

זיך אונטערגענומען נאָכצופּרעגן אונטן ביי דער וואַך. אין אַ

מינוט אַרום איז ער צוריקגעקומען מיט דער מעלדונג, אַז יע-נע האָפן אויך נישט.

דער קאַפּיטאַן האָט געקוועטשט מיט די אַקסלען. „דאָן

וועלן מיר אים אַראָפּלאָזן אָן שום נאַרישע פּליידערייען, סיידן אונזער אַרויסגעראַטעוועטער, וואָס זעט אויס ווי אַ גלח, וועט

אָפּריכטן די קבורה-צערעמאָניע פון אויסנווייניק.

דאָ האָט ער זיך אויסגעדרייט און מיך אָנגעקוקט.

איר זענט אַ פּרעדיקער, ניין? האָט ער געפרעגט.

די יעגער-זעקס זענען זיי געווען—האָבן זיך אויסגעדרייט
ווי איינער און מיך אָנגעקוקט.

מיט ווייטיק אין האַרצן אין געפילט, אַז כ'בין ענ-
לעך צו אַ סטראַשידלע. ביי מיין אָנבליק זענען זיי אויסגע-
בראָכן אין אַ געלעכטער, — אַ געלעכטער, וואָס איז נישט קלע-
נער אָדער אָפגעשוואַכט געוואָרן צוליב דעם מת, וואָס איז גע-
לעגן אויסגעצויגן מיט פאַרשטשירעטע ציין אויפן דעק; אַ גע-
לעכטער, וואָס איז געווען אַזוי גראַב, רוי און אָפּנהאַרציק, ווי
דער ים אַליין; אַ געלעכטער, וואָס האָט געשטאַמט פון גראַבע
געפילן און טעמפע חושים, פון כאַראַקטערן, וואָס האָבן נישט
געוואוסט, וואָס עס איז אַזוינס העפּלעכקייט אָדער איידלקייט.

וואָלף לאַרסען האָט נישט געלעכט, הגם זיינע גראַע אויגן
האָבן אויפגעצויכטן מיט אַ לייכטן בלייך פון הנאה. און אין יע-
נעם מאָמענט, שטייענדיק נאָענט נעבן אים, האָבן איך באַקומען
דעם ערשטן איינדרוק וועגן דעמדאָויקן מענטשן, וועגן דעם
מענטש, אָפגעטיילט פון זיין קערפער און פונם מבויל לעסטע-
רוגען, וואָס ער האָט אַרויסגעזאָגט.

זיין פנים, מיט גרויסע געזיכטס-שטריכן און שטאַרקע ציי-
בענס, איז געווען אַ פירקאַנטיקס און אַ פולס, און האָט אויפן
ערשטן קוקן אויסגעזען צו זיין מאַסיוו; אָבער פונקט ווי ס'איז
געווען דער פאַל מיט זיין קערפער, אַזוי האָט זיך געדאַכט, אַז
די מאַסיווקייט פאַרשווינדט און ס'האַט זיך געשטאַרקט די אי-
בערצייגונג אין דעם גרויסן און ריזיקן גייסטיקן פּת, וואָס ליגט
אונטן, וואָס דרימלט אין דער טיפעניש פון זיין וועזן. די קינ-
באַק, די גאַמבע, די ברעמען, וואָס זענען געווען הויך און
שווער געלעגן איבער די אויגן—די דאָזיקע איברים, שטאַרקע
פאַר זיך גופא, אומגעוויינלעך שטאַרקע, האָבן ווי גערעדט וועגן
דער ריזיקער קראַפט אָדער מענלעכקייט פונם גייסט, וואָס איז
געלעגן אונטער, ווייטער און אַריבער פון יענעם בליק. ס'איז
נישט מעגלעך צו דערגרונטעווען אַזאַ נשמה, אויסצומעסטן, צו
באַשטימען די גרעניצן, אָדער קלאַסיפֿיצירן מיט אַנדערע, לויט
אַן ענלעכן טיפּ.

די אויגן—און ס'איז מיר באשערט זיי גוט צו קענען! —
זענען געווען גרויסע און שיינע, ווייט אָפּגעטיילט, ווי ביי
אמתע קינסטלער, געשיצט אונטער שווערע ברעמען און באַ-
דעקט מיט דיקע שוואַרצע אויגן-וויעס.

די דאָזיקע אויגן זענען געווען פון יענעם מין זיך-בייטן-
דיקע גראַע אויגן, וואָס זענען קיינמאָל נישט די זעלבע: אויגן
וועלכע האָבן אין זיך אַ סך שאַטנס און פאַרבוך, ווי געמישט
זייד אין זון-שיין: אויגן וועלכע זענען גראַ, טונקל און העל,
און גרינלעך-גראַ און טיילמאָל קלאַר-בלאַ ווי דער טיפער ים.
דאָס זענען אויגן, וואָס האָבן פאַרשטעלט די לבנה מיט טויזן-
טער מאַסקעס, און וואָס האָבן זיך טיילמאָל, אין זעלבענע מאָ-
מענטן געעפנט און געלאָזט דער נשמה לויפן, גלייך ווי זי
וואָלט געוואָלט אַרומלויפן אַ נאַקעטע אין דער וועלט און זוכן
ווינדערלעכע פאַסירונגען. — אויגן, וועלכע האָבן זיך געקענט
פאַרטראַכטן מיט דער האָפנונגסלאָזער מעלאַנכאָלישקייט פון בליי-
ערנע הימלען: אויגן, וועלכע האָבן געקענט שפּריצן מיט פונקען
פייער, פונקט ווי די פונקען פון אַ פּאָכנדיקער שווערד: אויגן,
וועלכע האָבן געקענט קאָלט ווערן ווי אַן ארקטישע לאַנדשאַפט
און דאָך האָבן זיי ווידער געקענט ווערן וואַרים און ווייך און
זיי שפּרינגען אַרום מיט ליבעכע בליקן, אָנגעשטרענגטע, מענ-
לעכע, לויערנדיקע, און צוויגנדיקע, וועלכע פאַרפשוּפן און באַ-
הערשן אין דערזעלבער צייט פרויען, ביז צום איבערגעבן זיך
אין אַ עקסטאַז פון צופרידנקייט, פון פאַרלייכטערונג אין אַפּ-
פּערונג.

אַבער לאַמיר רעדן צו דער זאַך.

איך האָב אים געזאָגט, אַז צום אומגליק פאַר דער קבורה-
צערעמאָניע, בין איך נישט קיין גלח. און ער האָט גראַב גע-
פרעגט:

„פון וואָס מאַכט איר אַ לעבן?“

כימוז זאָגן דעם אמת, אַז מ'האַט מיר קיינמאָל נישט גע-
שטעלט אַזאַ קשיא, און איך אַליין האָב זיך קיינמאָל נישט באַ-
טראַכט. כ'בין פּמעט געווען ווי געפּלעפט און איידער כ'בין גע-

קומען צו זיך, האָב איך נאַריש אַרויסגעשטאַמלט: „איך—איך בין
אַ דזשענטלמען“.

ער האָט פאַרשנורעוועט די ליפּן אין אַ האַסטיקן חוזק.
„כ׳האָב געאַרבעט, כ׳אַרבעט שטענדיק“, האָב איך גע-
שריגן מיט אימפעט, גלייך ווי ער וואָלט געווען מיין שופּט און
איך פּאָדער פון אים גערעכטיקייט, און אין דערזעלבער צייט
האָב איך גאַנץ גוט פאַרשטאַנען מיין גרויסן אידיאָטיזם, דיס-
קוסירנדיק אויף דער דאָזיקער טעמע.
„אויף אייער חיונה?“

עפעס איז געווען אין אים באַפעלערישס און תקיפדיקס,
אַז כ׳בין געווען אויסער זיך -- „צעקנאַקט“ ווי פּערוסעט וואָלט
עס אָנגערופן, ווי אַ ציטעריק קינד פאַר אַ שטרענגן לערער.
„ווער גיט אייך צו עסן?“ האָט געקלונגען די צווייטע
פּראַגע.

„כ׳האָב הכנסות“, האָב איך דרייסט געוואָגט און באַלד
פאַרביסן די צונג. „אַבער דאָס אַליין, אַנטשולדיקט מיר פאַר מיין
באַמערקונג, האָט גאַרנישט צו טון מיט דעם, וואָס איך וועל דאָ
רעדן מיט אייך“.

ער האָט אָבער נישט גענומען אין אַכט מיין פּראָטעסט.
„ווער האָט עס פאַרדינט? האָ? כ׳מיין טאַקע אייער פּאָ-
טער. איר שטייט אויף די פיס פון אַ טויטן מענטש. איר האָט
קיינמאָל נישט פאַרמאָגט קיין אייגענעם גראַשן. איר וואָלט נישט
געקענט גיין אַליין צוויי טאַג און פאַרדינען אויף פּלייש פאַר
אייער בונדן אויף דריי מאָל צייטן. לאַמיר נאָר אַ קוק טון אויף
אייער האנט“.

זיין שרעקלעכע, איינגעשלאָפענע קראַפט האָט זיך אין אים
געמוזט אַ באַוועג טון, פלינק און האַסטיק, אָדער כ׳האָב אַ סע-
קונדע געמוזט דרימלען, ווייל איידער כ׳האָב מיך אומגעקוקט,
האָט ער אַ שפּאַן געטון צוויי טריט פאַרויס, פעסט אַריינגענומען
טיין האַנט אין זיינע, און געהאַלטן און באַטראַכט זי.

כ׳האָב געפרוווט זי אַרויסצונעמען, זיינע פינגער האָבן זי
אַבער צענויפגעדריקט, אָן איבעריקער אָנשטרענגונג, אַז כ׳האָב

געמיינט מיין האַנט ווערט צעריפן אויף פיצלעך.
אין אַזעלכע אומשטענדן איז שווער פאַר אַ מענטש צו
האַלטן זיך ווירדיק. כ'האַב דאָך נישט געקענט האַמפערן זיך און
רייסן זיך ווי אַ חדר-יינגל.

איך האָב אויך נישט געקענט אַטאַקירן אַ בריאה, פאַר
וועלכער עס איז גענוג געווען בלויז אַנצונעמען מיין האַנט און
זי צעברעכן. ס'איז מיר נישט געבליבן מער צו טון, ווי צו
שטיין שטיל און מקבל באהבה זיין די דאָזיקע חרפה.

כ'האַב דאָן צייט געהאַט צו באַמערקן, ווי אויפן דעק ליי-
דיקט מען אויס די קעשענעס פונם מת, ווי מ'האַט אים איינ-
געהילט אין לייזונג, וועמעס פאלדן דושאַנסאַן, דער מאַטראָן,
האַט צוזאַמענגענייט מיט גראָבן ווייסן פּאַדים, האַטטנדיק די
נאָדל אויף אַ שטיקל לעדער, וועלכעס ער האָט געהאַלטן אויף
דער דלאַגניע.

מיט אַ פאַראַכטנדיקן בליק האָט וואָלף לאַרסען אַרויסגע-
לאָזט מיין האַנט.

— די הענט פון טויטע מענטשן האָבן זי ווייך געמאַכט.
זי טויג נישט מער ווי צו וואַשן דאָס געפעס און צו פאַרען
זיך ביי דער קיך.

--- „כ'וויל, מ'זאָל מיך אַרויסזעצן אויפן ברעג, האָב איך
פּעסט געזאַגט, ווייל איצט האָב איך זיך גוט באַהערשט. כ'וועל
אייך באַצאָלן, וויפיל איר וועט רעכענען פאַר דער צייט און
דער טירחה“.

ער האָט נייגיריק געקוקט אויף מיר. דער שפּאַט האָט
אַרויסגעקוקט פון זיינע אויגן.

איך שטעל אַקעגן-פאַרשלאַג, און דאָס לטובת אייער נשמה.
מיין באַצמאַן איז אַוועק, און אַ סך וועלן דעריבער אַוואַנסירן.
אַ פשוטער מאַטראָן וועט פאַרנעמען יעדעס באַצמאַנס אָרט, דער
קאַיזער-משרת דעם מאַטראָז אָרט, און אז וועט איצט זיין דער
קאַיזער-משרת; שרייבט אונטער דעם אַפּמאַך אויף אַ גאַנצן קורס,
צוואַנציק דאָלאַר אַ חודש און באַקעסטיקונג. נו, וואָס זאָגט איר
דערצו? און באַטראַכט אויך, דאָס איז פאַרן וויל פון אייער

גשמה. דאָס וועט אייך מאַכן פאַר אַ מענטש. מיט דער צייט וועט איר זיך אויסלערנען צו שטעלן זיך אויף די פיס און אפשר אַ ביסל אונטערהינקען.

איך האָב אָבער נישט גענומען אין אַכט זיינע רייד. די זעגלען פון דער שיף, וועלע כ'האָב געזען ווייט אין דער דרום-מערב ריכטונג, זענען געוואָרן לענגער און בולטער דאָס זענען געווען זעגלען פון זעלבן טיפ, ווי פון געשפענסט, הגם דער קאָפּ פון שיפּל איז געווען קלענער.

זי האָט מיט זיך פאַרגעשטעלט אַ שיין בילד, שפרינגענדיק און לויפנדיק צו אונזער ריכטונג, און זי איז שוין וואַרשיינלעך געווען נישט-ווייט פון אונז. דער ווינט איז צייטנווייז געוואָרן שטאַרקער, און די זון, נאָך אַפאַר בייזע בליק, איז פאַרשוונדן. דער ים איז געוואָרן שטורמיש, ווי אַ טעמפע גראָפּע בלייערנע משא, און געוואָרן שויםענדיקע ווייסע-היטלעך צום הימל.

מיר זענען געפאַרן שנעלער און די שיף האָט זיך גע-וויגט אַהין און צוריק. איינמאָל, בעת אַ שטאַרקן ווינט, האָט דער פאַרענטש זיך געטונקען אין וואַסער, און דער דעק האָט אויפן יענעם אָרט זיך געבאָדן אין וואַסער, צוליב וואָס עטלע-כע יענער האָבן האַסטיק אויפגעוויבן זייערע פיס.

יענץ שיפל וועט באַלד פאַרביי פאַרן, האָב איך געזאָגט נאָך אַ קורצער הפסקה. אַזוי ווי עס גייט אין דער פאַרקערטער ריכטונג, קערעוועט עס זיך העכסט וואַרשיינלעך קיין סאַן-פראַנ-ציסקאַ.

העכסט-וואַרשיינלעך, האָט וואָלף לאַרסען געענטפערט, אַוועקדרייענדיק זיך אַ ביסל פון מיר און שרייענדיק „קוכער, קוכער!“

דער קוכער האָט אַרויסגעקוקט פון דער קיך. ווי איז יענץ יינגל? זאָג אים, אַז איך דאַרף אים האָבן. „יא, סיר“ און טאַמאַס מאַגרידזש איז שנעל אַוועק און פאַרשוונדן געוואָרן אין אַן אַנדער ריכטונג לעבן דעם רודער. אַ ביסל שפעטער האָט יענער אויפגעטויכט, אַ פעסט-געבויטער יינגער בחור פון אַיאָר אַכצן אָדער ניינצן מיט אַ צעגליט פנים

פון אַגעמיינעם חברה-מאַן, נאַכשלעפּנדיק זיך נאָך דעם קוכער.
האַט איז ער דאָ, האָט דער קוכער געזאָגט.
אַבער וואָלף לאַרסען האָט אים אינגאַרירט. ווענדנדיק
זיך תיכף צום קאָוטע-משרת.
„ווי הייסט דו, משרת?“

„דזשאַרזש ליטש, סיר“ האָט זיך געהערט אַ מרוטשענדי-
קער ענטפער, און דעם יינגלס האַלטונג האָט קלאָר געוויון, אַז
ער איז זיך משער פאַרוואָס מען האָט אים אַריינגערופן.
דאָס איז נישט קיין אירלענדישער נאַמען, האָט דער
קאַפיטאַן קורץ געזאָגט. „אַטור“ אָדער מעקקארטי וואָלט גיכער
צום טייוול געפאַסט פאַר דיין פּיסק. סיידין, אַן אירלענדער
האַט זיך זייער וואַרשיינלעך אַריינבאַקומען אין דיין מוטערס
שטאַם-בוים.“

דעם בחורס הענט האָבן זיך געביילט בעת דער דאָזיקער
באַליידיקונג און דאָס בלוט איז אים געקומען אין פנים אַריין.
„אַבער גענוג וועגן דעם“, האָט וואָלף לאַרסען ווייטער
געזאָגט. ס'איז גאַנץ מעגלעך, אַז דו האָסט וויכטיקע סיבות צו
פאַרגעסן דיין נאַמען, אָבער איך וועל דיר גאַרנישט טון דער-
פאַר, פּל-זמן דו וועסט מיך האַרכן. טעלעגראַף הייל, נאַטיר-
לעך, איז געווען דיין לאַנדונגסאַרט, ניין? מ'דערקענט דאָס אָן
דיין נאָז. כאָטש ביסט פון דאָרטן אַרויס טאַפּלע ערגער ווי דו
ביסט געווען. כ'קען אייך גוט, ליידאַקעס. נו, היט דיך אַז זאָלסט
נישט באַוווייזן די קינצן דאָ אויפן שיף. פאַרשטאַנען? ווער האָט
דיר פאַרדינגען אויפן שיף?“

„מעקקארטי און סוואַנסאָן.“

זאָג „סיר!“ האָט וואָלף לאַרסען געדונערט.
מעקקארטי און סוואַנסאָן, „סיר“ האָט דער בחור פאַרבע-
סערט און די אויגן זיינע האָבן געברענט מיט אַ בייז פּייערל.
ווער האָט באַקומען דעם אַוואַנס פון דיין פענסיע?
„ווי, סיר.“

„כ'האָב באַלד פאַרשטאַנען.“ און דו ביסט נאָך געווען
טייוולאַניש צופרידן, וואָס זיי האָבן עס צוגענומען פאַר זיך, ווען

ריו האָסט דערהערט, אז עטלעכע דזשענטלמענען ווילן זיך אומי-
קוקן אויף דיר, ביסטו צוגעפאלן צו זיי ווי צו אַ הייס ברויטל.
אין דערועלבער רגע האָט זיך דער בחור פאַרווענדלט
אין אַ ווילדע חיה. דער גוף זיינער האָט זיך אינגאַנצן איינגע-
קאַרטשעט, ווי גרייט צום שפּרינגען, און דאָס פנים האָט באַ-
קומען דעם אויסזען פון אַ צעיושעטער חיה, בעת ער האָט אַרויס-
געריטשעט:

„דאָס איז אַ — —

אַ וואָס? האָט וואָלף לאַרסען געפרעגט מיט אַ באַזונ-
דערער ווייכקייט אין זיין שטימע, גלייך ווי ער וואָלט גאָר
שטאַרק נייגיריק געווען צו הערן דאָס נישט-אַרויסגערעדטע
וואָרט.

דער בחור האָט זיך געקווענקלט און דאָן זיך באַהערשט.
גאַרנישט, סיר. כ'נעם עס צוריק.“
דו האָסט געוווּן, אז כ'בין געווען גערעכט.“ דאָס האָט
ער אַרויסגערעדט מיט אַ צופרידענעם שמייכל. „ווי אַלט ביסטו?“
„נאָר וואָס זעכצן, סיר“

אַ ליגן. דו וועסט שוין קיינמאָל נישט אַלט זיין אַכצן.
„ביסט צו גרויס פאַר דעם עלטער, מיט אַזעלכע מוסקולן
ווי אַ פּערד. פאַק דיר איין דיין פעקל און מאַרש אויפן פּאַ-
דערשטן דעק. איצט ביסטו אַ וועסלער. דו אַוואַנסירסט, פאַר-
שטאַנען?“

נישט וואַרטנדיק אויף דעם משרתס איינשטימונג, האָט זיך
דער קאָפיטאָן געווענדט צום מאַטראָן, וואָס האָט נאָר וואָס
פאַרענדיקט די טרויעריקע אַרבעט פון צוגייען דעם גוף. „דושאַ-
האַנסן צי האָסטו עפּעס אַ ידיעה אין שיפּעריי?“
„ניין, סיר!“

גוט, ס'מאַכט נישט אויס; דו ווערסט אַ באַצמאַן. נעם די-
גע חפּצים און גיי אַריין אין באַצמאַנס קאָיוטע.
יא, יא, סיר. האָט דושאַנסאָן פריילעך געענטפערט,
רייסנדיק זיך פאַרויס.

אין דער צווישנצייט האָט דער בחור זיך נישט קיין ריז
געגעבן.

„אויף וואָס וואַרטסטו?“ האָט וואָלף לאַרסען געפרעגט.
„כ׳האָב מיך נישט אונטערגעשריבן אַלס וויסער, ס׳ר׳
האָט ער געענטפערט, „איך האָב מיך אונטערגעשריבן אַלס קאַ-
מיטע-משרת. איך וויל נישט זיין קיין וויסער.“
נעם דאָס פעקל און גיי ווייטער.“

דאָס מאָל איז וואָלף לאַרסענס קול געווען אַדורכגעמענדיק
באַפעלעריש. דער בחור האָט געקוקט מיט פינצערע בליקן און
זיך אָפגעזאָגט צו פאָלגן.

דאָן האָב איך צום צווייטן מאָל געזען אַ באַווייז פון
וואָלף לאַרסענס שרעקלעכער קראַפט. דאָס איז געווען פולשטענ-
דיק אומדערוואַרטעט און ס׳האָט נישט מער געדויערט ווי אַ
סעקונדע. ער האָט געגעבן אַ שפּרייז און זעקס פּוס איבערן
דעק און אַריין מיט דער פּויסט אין דעם בחורס בויך.

אין דער זעלבער צייט האָב איך, גלייך ווי מ׳וואָלט מין
עס געשלאָגן, דערפילט אַ שרעקלעכן ווייטאַק אין בויך. כ׳דער-
מאָן דאָס איצט, כּדי צו ווייזן ווי שטאַרק אויפגערייצט ס׳זע-
נען דעמאָלט געווען מיינע גערוון, און ווי כ׳בין נישט געווינט
געווען צו ברוטאַלע סצענעס. דער קאַיוטע-משרת—און ער האָט
געוויגן לכ׳ הפחות הונדערט פונפּאונזעכציק פונט—איז פשוט
צערופן געוואָרן. דער קערפּער זיינער האָט זיך איינגעקאַרטשעט
אין פּויסטן ווי אַ נאַסע שמאַטע אויף אַ שטעקן.

ער האָט זיך אויפגעהויבן אין דער לופטן, געמאַכט אַ
קורצע קרומע ליניע, און אַראָפּגעפּאַלן לעבן מת, צעקלאַפּנדיק
זיך דעם קאַפּ און די פלייצעס. און געבליבן ליגן און געוואָרפן
זיך ווי אין גסיסה.

„נו?“ האָט לאַרסען מיך געפרעגט. צי האָט איר שוין
זיך דעצידירט?

כ׳האָב צופעליק אַ קוק געטון אויפן זיך דערנענטערן-
דיקן סקונדע, וועלכער איז געווען כמעט לעבן אונז נישט

מער ווי אַ פּאַר הונדערט יאר. דאָס איז געווען אַ ריין, גוט
געהאַלטן שיפּל.

אויף איינעם פון די זעגל האָב איך געזען אַ גרויסע
שוואַרצע ציפּער, און כ'האַב מיך דערמאָנט, אַז כ'האַב אַמאָל
געזען בילדער פון באַצמאַנשע שיפּלעך.
„וואָס איז דאָס פאַר אַ שיפּל?״ האָב איך געפרעגט.
דאָס באַצמאַן שיפּל „ליידי מיין“, האָט וואָלף לאַרסען
פינצטער געענטפּערט.

„פּטור געוואָרן פון אייערע פּילאָטן און עס לויפט איצט
קיין סאַן-פּראַנציסקאָ. אין פינף—זעקס שעה אַרום וועט עס דאָרט
זיין״

„צו וועט איר אַזוי גוט זיין סיגנאַליזירן, אַז מען זאָל
מיך אַרויפּזעצן אויפן ברעג.״

„ליידער, כ'האַב אָבער פאַרלוירן דאָס סיגנאַליזאַציע-בוך.״
האַט ער באַמערקט, און די גרופּע יעגער האָבן געשטשירעט
מיט די ציין פאַר געלעכטער.

כ'האַב זיך פאַרטראַכט אַ מאַמענט, קוקנדיק אים גלייך
אין די אויגן אַריין. כ'האַב געזען די שרעקלעכע באַהאַנדלונג
פונם קאַיטע-משרת. און כ'האַב געוויסט, אַז ס'איז זייער וואַר-
שיינלעך, אַז ער וועט מיך באַהאַנדלען אויפן זעלבן אופן, אויב
נישט נאָך ערגער.

ווי געזאָגט, האָב איך זיך פאַרטראַכט, און דאָן האָב איך
געטון אַ זאך, וועלכע איך האָב געהאַלטן אַלס די העלדישסטע
טאט אין מיין לעבן. כ'בין צוגעלאָפן צום עק פון דעק, גע-
מאַכט מיט די הענט און געשריגן:

„ליידי מיין“, העי! נעמט מיך אַרויף! טויזנט דאָלער,
אויב איר נעמט מיך אַרויף!״

כ'האַב געוואַרט, צוקוקנדיק זיך צו די צוויי מענטשן,
וואָס זענען געשטאַנען ביים רודער. איינער האָט געקערעוועט
דאָס ראָד, דער אַנדערער האָט צוגעטראָגן אַ מעגאַפּאָן צו די
ליפּן.

כ'האַב נישט אויסגעדרייט דעם קאַפּ, הגם כ'האַב דער-

ווארט, אָז אַ ליאָדע מינוט וועט מיר די מענטשלעכע חיה, וואָס איז געשטאַנען אונטער מיר, געבן אַ טויט-קלאָפּ. ענדלעך, נאָך אַ וויילע, וואָס האָט פאַר מיר אויסגעזען ווי גאַנצע יאָרהונדערטער, נישט זייענדיק שוין בפּוח לענגער אויסצוהאַלטן די שפּאַנונג, האָב איך מיך אַרומגעקוקט. ער האָט זיך נישט גערירט פּון זיין אָרט. ער איז געשטאַנען אין דער זעלבער פּאָזע, לייכט שאַקלענדיק זיך צום טאַקט פּון דער שיף און גערויכערט אַ פּרישן ציגאַר.

„וואָס איז? צי איז עפּעס נישט אין אָרדנונג?“
דאָס האָט מען געשריגן פּון „ליידי מיין“.

„יאָ, האָב איך געשריגן, אָנשטרענגנדיק מייער לונגען. טויט אָדער לעבן! טויזנט דאָלער, אויב איר זעצט מיך אַרויס אויפן ברעג!“

„מיין מאַנשאַפּט האָט צופיל געהוילעט אין פּריסקאָ, דאָס שאַרט צום געזונט“, האָט וואַלף לאַרסען געשריגן נאָך מיר. „אָט דער—טייטלנדיק מיטן פינגער אויף מיר—הלוּמט פּון ים—שלאַנגען און ער מאַכט זיך נאַריש!“

דער פּאַרשוין פּון „ליידי מיין“ האָט צוריקגעלאָכט דורכן מעגאַפּאָן. דאָס באַצמאַן-שיפּל איז פּאַרבייגעשווימען.

„גיב אים אַ פּאַרציע פאַר מיר“ האָט זיך דערהערט אַ געשריי, און די צוויי האָבן געמאַכט מיט די הענט, געזעננדיק זיך.

אַ פּאַרצווייפּלער האָב איך מיך אָנגעשפּאַרט אָן דעם פּאַרענטש, צוזענדיק ווי דאָס קליינע שיפּל האָט שנעל פּאַר-גרעסערט דעם קאַלטן ים-ווינט צווישן אונז און עס וועט וואַר-שיינלעך זיין אין סאַן-פּראַנציסקאָ אין פינף-זעקס שעה אַרום! דער קאַפּ איז מיר שיער געפּלאַצט פאַר קרענקונג. אין האַלץ האָט מיך געשטיקט, גלייך ווי דאָס האַרץ וואַלט דאָרט גע-בליבן שטעקן.

אַ קרייזענדיקע כוואַליע האָט אַ קלאָפּ געטון אָן דעם עק פּון דעק און באַשפּריצט מייער ליפּן מיט געזאַלצן וואַסער. דער ווינט האָט שטאַרק געבלאָזן, און דאָס געשפּענסט“ האָט

זיך ווייטער געוויגט, אונטערטוקענדיק אין וואסער איר פאך-
רענטש פון דער זייט ווז דער ווינט בלאָזט.

כ'האָב געהערט ווי דאָס וואַסער לויפט אַרום אויפן דעק,
ווען כ'האָב מיך שפעטער אַ ביסל אויסגעדרייט, האָב איך
געזען, ווי דער קאָיוטע-משרת וואַקל'ט זיך אויף די פיס. זיין
פנים איז געווען טויט-בלאַס, פאַרקרימט פון אַן איינגעהאַלטע-
נעם ווייטאַק. ער האָט אויסגעזען זייער שוואַך.

„אַלזאָ, לייטש, צי גייסטו?" האָט וואַלף לאַרסען געפרעגט.
„יאָ, סיר" האָט זיך געהערט דער ענטפער פון איבער-

געשראַקענעם בחור.

„און איר?" האָט ער מיך געפרעגט.

„כ'גיב אייך טויזנט—האָב איך אָנגעהויבן, ער האָט מיך
אַבער איבערגעריסן אין מיטן.

„גענוג זאָל זיין! צי ווילט איר דערפילן די פליכט פון

אַ קאָיוטע-משרת? אָדער צי זאָל איך מיך נעמען צו איין?"

וואָס האָב איך געזאָלט טון? ס'וואַלט מיר גאָרנישט גע-

האַלפן, ער וואַלט מיך ברוטאַל צעשלאַגן, אָדער אפשר גאָר

דערהרגעט. עקשנותדיק האָב איך געקוקט אין זיינע גרויזאַמע

גראַצע אויגן. זיי וואַלטן געקעגט זיין ווי גראַניט, ווען נישט

די לייכטקייט און וואַרעמקייט פון אַ מענטשלעכער נשמה, וואָס

איז געווען אין זיי. מ'קען אַמאָל זען, ווי די נשמה גיט זיך אַ

רייר אין אַ מענטשנס אויגן, אָבער זיינע זענען געווען געפרוירן,

קאַלט און גראַ, ווי דער ים גופא.

„אַלזאָ?"

„יאָ, האָב איך געזאָגט."

זאָגט „יאָ, סיר."

„יאָ, סיר, האָב איך פאַרבעסערט."

„ווי הייסט איר?"

„וואַן וועידען, סיר."

דער ערשטער נאָמען?

העמפרי, סיר; העמפרי וואַן וועידן."

עלטער?"

„פינף-אין-דרייסיק, טיר“.

„ס'וועט גוט זיין; גייט אין קיך און לערנט איין אויס
איינערע פליכטן“.

אָט ווי אַזוי כ'בין אַריבער אין אַ נישט-פרייוויליקן דינסט
צו וואָלף לערסענען. ער איז געווען שטאַרקער פון מיר, דאָס
איז עס אינגאנצן. אָבער גלייכצייטיק איז עס געווען זייער
נישט-רעאַל. אויך איצט, ווען איך קוק צוריק אין דער פאַר-
גאַנגנהייט, איז עס נישט ווינציקער אומרעאַל. דאָס וועט פאַר
מיר שטענדיק זיין אַ שוידערלעכע, אומבאַגרייפבאַרע זאַך, אַ
שרעקלעכער נאַכט-קאַשמאַר.

האַלט! גייט נאָך נישט!

כ'האַב געהאַרכזאַם פאַרהאַלטן מיין גאַנג צו דער קיך.
דזשאָהאַנסען, רוף אַרויף אַלע הענט. איצט, ווען ס'איז
שוין אַלץ אין אַרונג, וועלן מיר מאַכן די לוייה און אַראַפּ-
רוימען פונם דעק די אומנוציקע גיאָטעס“.

בעת דזשאָהאַנסען האָט צוזאַמענגערופן די וואַך פון אונטן,
האַבן אַ פאַר מאַטראָזן, אונטער דער אָנפירונג פונם קאַפיטאַן,
אָועקגעלייגט דעם אין לייונט-פאַרניישן מת אויף דער טיר
פון דעק.

אויף ביידע זייטן פון דעק, ביי דעם פאַרענטש און
אויפן דיל, זענען געווען צוגעבונדן אַ פאַר קליינע לאַדקעס,
עטלעכע מענטשן האָבן אויפגעהויבן די טיר פון דעק מיט דער
געשפּענסט-משא, צוגעטראָגן זי צו דער זייט וווּ דער ווינט בלאָזט
און אַנידערגעלייגט אויף די לאַדקעס מיט די פיס אין וואַסער
אַריין.

צו די פיס איז געווען צוגעבונדן דער קוילן-זאַק, וועלכן
דער קוכער האָט געברענגט.

כ'האַב שטענדיק געמיינט, אַז אַ קבורה אויפן ים איז אַ
זייער פייערלעכע און שרעק-אַניאַגנדיקע געשעעניש, אָבער איך
בין שנעל געוואָרן אַנטוישט, לכל הפחות פון דערדאָזיקע קבורה.
איינער פון די יעגער, אַ קליין שוואַרצאויגיק מענטש
וועמעס חבריים האָבן אים גערופן „רויך“, דיזאַט דערציילט

מעשיות, נישט קאריגנדיק דערביי קיין קללות און נבול-פה, און יעדע רגע האָבן זיי אויסגעבראַכן אין אַ געלעכטער, וועלכער האָט געקלונגען אין מיינע אויערן ווי אַ וועלפישער כאָר אָדער ווי דאָס בילד פון גיהנום-הינט.

די מאַטראָן האָבן זיך רוישיק צוגופגעזאָמלט, טייל פון דער וואָך האָבן געריבן די אויגן פאַר שלאָף און אין שטילע טענער גערעדט צווישן זיך. אויף זייערע פנימער האָט מען געקענט זען אַן אויסדרוק פון מידקייט און אַבערגלויבישער מורא.

ס'איז געווען באַשיינפערלעך, אַז ס'האָט זיי נישט גע-שמעקט די פערספעקטיוו צו האָבן מיט אַזאַ קאָפיטאַן, און אָנ-צוהייבן די ריזע מיט אַזאַ שלעכטן סימן.

פון צייט צו צייט האָבן זיי געוואָרפן באַהאַלטענע בליקן אויף וואָלף לאַרסענען, און איך האָב געזען, אַז זיי האָבן מורא געהאַט פאַר אים.

ער איז צוגעגאַנגען צו דער טיר פון דעק און אַלע האָבן אויסגעטון די היטלען.

כ'האָב זיי איבערגעציילט מיט די אויגן—צוואַנציק זענען זיי געווען: גענויער—צוויי-און-צוואַנציק, אַריינרעכנענדיק דעם מענטש ביים רודער און מיך. מ'דאַרף מיר אַנטשולדיקן פאַר מייך נייגיריקע באַאָבאַכטונג, ווייל ס'האָט אויסגעזען אַז מייך גורל איז, ווער ווייטט אויף וויפיל וואָכן און חדשים, פאַרבונדן מיט זיי, אויפן קליינעם שווימנדיקן וועלט. די מאַטראָן זע-נען אין דער מערהייט געווען ענגלענדער און סקאַנדינאַווער, און זייערע פנימער זענען, ווי ס'האָט זיך געדאַכט, שווערע און אידיאָטישע. דאַקעגן די יעגער האָבן געהאַט שטאַרקע און מער פאַרשידנאַרטיקע פנימער, מיט האַרטע שטריכן און שפורן פון פריי-צעלאָזענע ליידנשאַפטן. אַ מערקווירדיקע זאַך! איך האָב באַלד באַמערקט, אַז וואָלף לאַרסענס פנים האָט נישט געהאַט אַזעלכע שלעכטע שפורן.

ס'האָט אויסגעזען ווי אין אים שמעקט נישט קיין שום געמיינס.

אמת, ס'זענען דאָרט געווען שטריכן, אָבער דאָס זענען געווען שטריכן פון אַנטשלאַסנקייט און פעסטקייט, ס'האָט גיבער אויסגעזען ווי אַן אָפּנהערציק און אויפריכטיק פנים, וועמעס אָפּנהערציקייט אָדער אויפריכטיקייט האָט אויסגעזען נאָך גרע-סער צוליב זיין גלאַט-געראַורטקייט. כ'האָב קוים נעקענט גלויבן—בײַן צווייטן אינצידענט, וואָס איז פאַרלאָפּן אַ ביסל שפּע-טער—אַז דאָס איז דאָס פנים פון אַ מענטש, וועלכער דוואָלט זיך געקענט אַזוי אויפפירן, ווי ער האָט זיך אויפגעפירט בעתן שלאָגן דעם קאָיוטע-משרת.

אינם מאַמענט, ווען ער האָט געוואָלט עפעס זאָגן, האָט אַ ווינט אָנגעהויבן צו וואַרפן דעם סקונדער און צום סוף אים אַוועקגעלייגט אויף אַ זייט. דער ווינט האָט זיך צעשריגן מיט זיינע ווילדע זמירות צווישן די מאַסטבויםער.

אַ טייל יעגער האָבן מיט שרעק געקוקט אין דער הייך אַרויף. דער פאַרענטש פון לינקס, וווּ ס'איז געלעגן דער מת, איז געווען פאַרשטעקט אין ים און געהט דער סקונדער האָט זיך געהויבן און אַראָפּגעלאָזט, האָט דאָס וואַסער פאַרפלייצט דעם דעק, פאַרנעצנדיק אונז אַיבער די לידקעס. ס'האָט איבער אונז געגאַסן אַ רעגן, און יעדער טראָפּן איז געווען גרויס ווי האָגל-שטיינער. ווען ס'האָט אויפגעהערט, האָט וואָלף לאַרסען אָנגע-הויבן צו רעדן, און די מענטשן מיט די אַנטבלויזטע קעפּ האָבן זיך געשאַקלט אונטאָן צום טאַקט פונם דעק, וואָס האָט זיך געהויבן און אַראָפּגעלאָזט.

כיגעדענק נאָר איין טייל פון דער קבורה-צערעמאָניע, האָט ער געזאָגט, אַט איז ער: „און דער גוף וועט אַריינגע-וואַרפן ווערן אין ים אַריין“. וואַרפט-זשע אים אַריין. ער האָט אויפגעהערט צו רעדן. די מענטשן, וואָס האָבן געהאַלטן די טיר פון דעק, האָבן אויסגעזען צו זיין געפלאַעמט, בלי ספּק צעטומלט פון דער קורצער צערעמאָניע. ווי אַ ווילדער איז ער אַרויפגעפאַלן אויף זיי.

„הייבט אויף יענעם עק, איר פאַרשאַלטענע! וואָס איז, צום טייל, מיט אייך?“

זיי האָבן יאָויפגעוויבן דעם עק פון דער דעק-טיר מיט
אומעטיקער האַסטיקייט, און פּונקט ווי מ'שליידערט צוועק אַ
הונט, האָט דער מת צום ערשט אַראָפּגעלאָזט די פּיס אין וואַ-
סער אַרײַן.

דער זאק-קוילן ביי די פּיס האָט אים אַראָפּגעשליעפּט. ער
איז געגאַנגען צום גרונט.

„דזשאָהאַנסען“, האָט וואָלף לאַרסען לעבּהאַפּט געזאָגט
צום נייעם באַצמאַן, „זאָלן אַלע הענט בלייבן אויפן דעק. נעמט
די אויבערשטע זעגלען און דעם דרייקאַנטיקן זעגל און מאַכט
אַלץ אין אַרדנונג, מיר גרייטן זיך צו פאַרן אין דרום-מזרח.
וויקלט צענויף אין איינוועגס דעם דרייקאַנטיקן זעגל און די
אויבערשטע זעגלען.“

אין אַ ווייל אַרום איז דער דעק געווען אין באַוועגונג,
דזשאָהאַנסען האָט אויפן קול געגעבן באַפעלן און די מאַטראָזן
האָבן געשלעפּט אָדער אַראָפּגעצויגן פאַרשידענע מינים שטריק.
—דאָס אַלץ איז, נאַטירלעך, געווען אומבאַקאַנט פאַר מיר, דעם
יבשה-מענטש. אָבער אין דעם אַלעם האָט מיך באַזונדערס אי-
בערראַשט די האַרצלאַזיקייט פון די דאָזיקע מענטשן. דער טוי-
טער מענטש איז פאַר זיי געווען אַן עפּיזאָד פון דער פאַרגאַנג-
גענהייט, אַן אינצידענט, וועלכער איז ליקווידירט געוואָרן ביים
אַראָפּלאָזן אים מיטן זאק קוילן, בעת די שיף איז זיך געלאָפּן
און די אַרבעט איז זיך ווייטער געגאַנגען, די גאַנצע זאַך האָט
קיינעם נישט באַרירט.

די יעגער האָבן געדאַכט, אויסהערנדיק די מעשיות פונם
„רויך“; די מאַטראָזן האָבן געצויגן און אַראָפּגעשליעפּט די שטריק
און צוויי פון זיי האָבן געקלעטערט אין דער הייך; וואָלף לאַר-
סען האָט שטודירט דעם פאַרוואַלקנטן הימל פון דער ריכטונג
פונם ווינט; און דער טויטער מענטש, וואָס איז אַזוי עקלהאַפּט
געשטאָרבן און באַגראָבן געוואָרן איף אַזאָ געמיינעם אופן,
ער זינקט אין אַפּגרונט, זינקט—זינקט. —

דאָן האָב איך דערפילט די גרויזאַמקייט פון ים, זייך
אומברחמנותדיקייט און שוידערלעכקייט. דאָס לעבן איז געוואָרן

ביליק און געשמאקליאז, א חיהשע און אומבארשטענדלעכע זאך
א נשמהלאזע באוועגונג פון מול און שליים. כ'האָב מיך גע-
האַלטן ביי דער ווינט-זייט, לעבן די קאַנאַטן, און דורך די וויס-
טע שוימענדיקע כוואליעס געקוקט צו די גידעריק-ליגנדיקע
פאַרנעפליטע ברעגן, וואָס האָבן פאַרשטעלט סאָן-פּראַנציסקאַ און
קאַליפּאָרניע. אין מיטן האָט גענומען גיסן אַ רעגן און פאַר-
שטעלט דעם נעפּל.

און דידאַויקע משונהדיקע שיף, מיט אירע שרעקלעכע
מענטשן, געטריבן פון ווינט און די כוואליעס, שפּרינגנדיק אַריין
און אַרויס, האָט זיך געריסן צו דרום-מערב, צוזען גרויסן און
איינצומען שטח פון שטיין אַקעצן.

קאַפיטל פיר

דאָס וואָס איז מיט מיר פאַרגעקומען אין די ווייטערדיקע
טעג אויפן פאַקע-סקווער געשפּענסט, בעת איך האָב מיך
אַנגעשטרענגט צוזופאַסן זיך צו מיין נייער אַרומיקער סביבה,
דאָס זעלביג איז געווען דערנידערונג און פּיין.

דער קוכער, וועמען די מאַנשאַפּט האָט גערופן „דאָקטער“
און די יעגער — „טאָמי“ און וואָלף לאַרסען, — „קוקי“ איז
געוואָרן אַן אַנדערער מענטש. די ענדערונג, וואָס איז פאַרגע-
קומען אין מיין לאַגע, האָט גורם געווען אַן ענדערונג אין זיין
האַלטונג בנוגע מיר. אַזוי ווי ער איז פריער געווען חניפהדיק
און קריכעריש, אַזוי איז ער איצט געווען הערשעריש און קרי-
געריש.

וואָס אַן אמת, כ'פּין שוין מער נישט געווען דער עלע-
גאַנטער דזשענטלמען מיט דער צאַרטער הויט פון אַ „ליידי“.

נאָר אַ פשוטער און ווערטפאָזער קאָיוטע-משרת.
 ער האָט אַלץ אינאיינעם געפאָדערט, אַז כ'זאָל אים רופן
 מר. מאגרידזש און בעת ער האָט מיך אויסגעלערנט מיינע פליכטן,
 איז זיין האַלטונג און באַנעמונג געווען אומדערטרעגלעך. און-
 סער דעם, וואָס איך בין געווען פאַרנומען אין דער קאָיוטע,
 מיט די פיר קליינע קאַבינעס, בין איך נאָך געווען זיין גע-
 הילף, און מיין געוואַיטיקע עם-הארצות אין די ענינים פון
 שייַלן קאַרטאָפֿל אָדער וואַשן די שמוציקע טעפּ איז געווען פאַר
 אים אַ קוואַל פון אומענדלעכער שטוינונג און סאַרקאַסטישע באַ-
 מערקונגען. ער האָט גאַרנישט געוואָלט אין אַכט נעמען דאָס
 וואָס איך בין פריער געווען, און וואָס פאַר אַ לעבן יאָך האָב
 געפירט.

אַט אַזאַ איז געווען זיין האַלטונג לגבי מיר, און איך בין
 זיך מודה, אַז איידער ס'איז פאַרביי דער טאָג, האָב איך אים
 געהאַסט, ווי קיין שום זאָך אין דער וועלט.
 דערדאָזיקער ערשטער טאָג איז נאָך שווערער געווען צו-
 ליבן פאַקט, וואָס דאָס געשפּענסט אונטער פאַרקלענערטע זעגלען
 (טערמינען, וואָס איז כ'האַב מיך שפּעטעראַויסגעלערנט זייער באַ-
 טייט) האָט זיך געטוקט דורך, ווי מאגרידזש האָט עס אָנגערופן
 געהייל אין דרום-מזרח ווינט. האַלב-זעקס האָב איך אונטער זיין
 אָנפירונג געגרייט דעם טיש אין דער קאָיוטע מיט שווערן פאַ-
 נאָס און דאָן אַרויפגעברענגט טיי און געבעקס פון דער קיך.
 אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם, קען איך מיך נישט איי-
 האַלטן צו דערציילן מיין ערשטע דערפאַרונג מיט אַ פאַרגאַסע-
 נעם דעק.

האַלט אייך שטאַרק צו, אַז נישט וועט איר פאַרגאַסן
 ווערן, האָט מיך מר. מאגרידזש געוואָרנט, בעת איך האָב פאַר-
 קאָזט די קיך מיט אַ גרויסן טשייניק אין דער האַנט, און און-
 טערן צווייטן אָרעם האָב איך געטראָגן אַ פאַר פרישע געבאַ-
 קענע ברויטלעך.

איינער פון די יענער, אַ הויכער, צעשוואַמענער בחור,
 הענדערסאָן, איז גראַד אַרויסגעגאַנגען פון רודער (צווי האַבן
 די יענער אין שפּאַס אָנגערופן זייערע ערטער אין צווישנדעק.

ווי זיי זענען געשלאָפֿן) אין דער ריכטונג צו דער קאָמוטע.
וואָלף לאַרסען איז געשטאַנען ביים אונטערשטן דעק רוי-
כערנדיק זיין שטענדיקן ציגאַר.
„דאָ קומט עס. אַוועק אָן אַ זייט“, האָט דער קוכער גע-
שריגן.

כ'האַב מיך אָפגעשטעלט, ווייל כ'האַב נישט געוווּסט וואָס
עס קומט, און געזען ווי די קיך-טיר האָט זיך פאַרמאַכט מיט
אַ קלאַפּ. דאָן האָב איך געזען ווי הענדערסאָן איז ווי אַ משו-
גענער געלאָפֿן צו די הויפט-זעגלען, זיך אַרויפגעדראַפּעט אין
דער הייך, און ער איז געשטאַנען מיט אַ פּאַר קעפּ העכער פון
מיר.

כ'האַב אויך געזען אַ גרויסע כוואַליע, אַ קרייזלנדיקע און
שוימענדיקע, וועלכע האָט זיך געהויבן איבערן פּאַרענטש. איך
בין געווען גלייך אונטער איר. מיין מח האָט שוואַך געאַרבעט,
אַרץ איז פאַר מיר געווען אַזוי ניי און פרעמד. כ'האַב מיך
געכאַפט, אַז כ'בין אין אַ ספּנה, אָבער דאָס איז עס אינגאַנצן.
כ'בין געשטאַנען שטיל און געציטערט. דאָן האָט וואָלף
לאַרסען אַרויסגעשריגן פון אונטערשטן דעק.

„האַלט זיך אָן אָן עפעס, דו — דו העמפּ!“

איך בין צוגעשפרונגען צו די זעגלען אָן וועלכע כ'האַב
מיך געקענט קלאַמערן, און ס'איז מיר אַנטקעגנגעקומען אַן אַראָפּ-
פּאַלנדיקע וואַנט פון וואַסער.

דאָס, וואָס ס'איז פּאַרגעקומען דערנאָך, האָט מיך אינגאַנצן
צעטומלט. איך בין געלעגן אונטערן וואַסער, שטיקנדיק זיך און
טרינקנדיק זיך.

מינע פּיס זענען ווי אונטערגעהאַקט געוואָרן און ס'האַט
מיך איבערגעדרייט און געשלעפּט, כ'ווייס אַליין נישט ווהיין.
עטלעכע מאָל האָב איך זיך אָנגעשטויסן אָן האַרטע זאַכן,
און איינמאָל האָב איך מיר אַ שטאַרקן זעץ געטון אין דער רעכ-
טער קני, דאָן האָט דער מבול, ווייזט אויס, אָפּגעלאָזן און כ'האַב
צוריק באַקומען דעם אָטעם. כ'בין פאַרשלעפּט געוואָרן צו דער
קיך, דערנאָך צו דעם רודער.

די פארווונדעטע קני האָט מיר זייער וויי געטון. כ'האָב
זיך נישט געקאָנט רירן, לכּל הפּחות האָט זיך מיר אַזוי גע-
ראַכט—און כ'בין געווען זיכער, אַז כ'האָב מיר צעבראַכן דעם
פּוס. אָבער דער קוכער איז שוין געשטאַנען הינטער מיר, שריי-
ענדיק דורך דער קיך-טיר פון ליינקס: העי, דו! פאַרע דיך נישט
אַ גאַנצע נאַכט מיט דעם! וווּ איז דער טשייניק? פאַרלוירן אין
ים צרייך? האָסט געהאַט גליק, וואָס דו האָסט נישט צעבראַכן
דעם קאַרק.

כ'האָב זיך אָנגעשטרענגט צו שטעלן זיך אויף די פּיס. אין
דער האַנט האָב איך אַליץ געהאַלטן דעם גרויסן טשייניק.
כ'בין הינקענדיק צוגעגאַנגען צו אים און אים דערלאָנגט
דעם טשייניק. אָבער ס'האַט אין אים געברענט דער פּעס, אַ גע-
מאַכטער אָדער אמתער.

שטרעף מיך גאָט, צי כ'האָב ווען געזען אַזע שלים-מול.
כ'וואָלט געוואָלט וויסן צו וואָס איר טויגט? צו וואָס טויגט
איר? איר קענט אַפילו נישט טראָגן אַ ביסל טיי נישט אויס-
ניסנדיק. איצט וועל איך מוון נאַכאַמאָל אָפּקאַכן.
און וואָס שמעקט איר זיך ארום? האָט ער זיך צעלאָזט
קעגן מיר מיט פּעס.

ווייל איר האָט אַ ביסל צעראַצט אייער אָרעם פּיסל,
אָרעם מאַמעס זונדעלע.

כ'האָב מיך נישט צרומגעשמעקט, הגם מיין פנים האָט
זיך געדראַפט קאַרטשען און קרומען פאַר ווייטאַק. איך האָב
אָבער זיך אָנגעשטרענגט מיט אַלע פּוחות, געקריצט מיט די
ציין, און אַוועקגעהינקעט פון דער קאַיוטע צו דער קיך, און
פון דער קיך צו דער קאַיוטע אָן ווייטערדיקן פאַרפאַל. צוויי
זאַכן האָב איך באַקומען אַ דאַנק דעמדאָזיקן אינצידענט.
אַ פאַרווונדעטע קני-ביין, וואָס איז נישט פאַרבאַנדאָזשירט
געוואָרן און פון וועלכע כ'האָב געליטן גאַנצע חדשים און דעם
נאָמען „העמפּ“, ווי וואָלף לאַרסען האָט מיך גערופן.
פון דעמאָלט אָן האָט מען מיך גערופן נאָר ביי דעמדאָ-
זיקן נאָמען, ביז דערדאָזיקער טערמין איז געוואָרן אַ טייל פון

מיין געדאנקען-גאנג און כ'האָב אים אידענטיפיצירט מיט מיר, געדענקט וועגן זיך אַלס העמפ, גלייך ווי העמפ וואָלט געווען איך און איז שטענדיק געווען איך.

ס'איז נישט געווען קיין גרינגע אַרבעט צו באַדינען דעם טיש, וווּ ס'זענען געזעסן וואָלף לאַרסען, דושאָהאַנסטען און די זעקס יענער. גענוג צו זאָגן, אַז די קאָיוטע איז געווען קליין און ס'איז נישט לייכט געווען צו רירן זיך צוליב דעם וואָס דער סקונער האָט זיך געוואָרפן און געהויבן. אָבער מער פאַר אַלעם האָט מיך איבערראַשט דער פאַקט, וואָס ביי די דאָזיקע מענטשן האָט לחלוטין געפעלט דאָס געפיל פון סימפּאַטיע.

איך האָב געשפּירט ווי די קני ווערט געשוואַלן און איך בין געווען אָפּגעשוואַכט פון ווייטאַק.

אינם שפיגל האָב איך געזען מיין טויט בלאַס פּנימ, אויסגעקרומט פון ווייטאַק. די אַלע מענטשן האָבן געזען מיין לאַגע, אָבער קיינער האָט זיך נישט אומגעקוקט אויף מיר, און שפּעטער אַ ביסל, ווען כ'האָב געוואָשן דאָס געפּעס, בין איך כמעט געווען דאַנקבאַר וואָלף לאַרסענען, ווען ער האָט געזאָגט: „דערלאָזט נישט, אַז אַזאָ קלייניקייט זאָל אייך קוועלן. איר וועט זיך מיט דער צייט צוגעוויינען צו דעם. עס וועט אייך אַ ביסל מאַכן פאַר אַ קאָליקע, אָבער איר וועט זיך דערפאַר אויסלענען גיין“.

„דאָס הייסט ביי אייך אַפּאַראַדאָקס, האָז? האָט ער צו-געגעבן.“

ס'האָט אויסגעזען ווי ער איז צופרידן, ווען כ'האָב צוגע-שאַקלט מיטן קאָפּ, זאָגנדיק מיין געוויינלעכן „יאָ, סיר“.

כ'בין מיך משער, אַז איר האָט אַ שטיקל אַנונג אין די-טעראַטור. האָז? גוט. מיר וועלן זיך אַמאָל אַדורכשמוען וועגן דעם.

נאָכדעם, שוין מער נישט אומקונדיק זיך אויף מיר, האָט ער זיך אויסגעדרייט מיטן רוקן און אַרויף אופן דעק.

יענע נאָכט, נאָכן פאַרענדיקן מיין אַרבעט, האָט מען מיך

געהייסן גיין שלאָפן אין דעם נידעריקן טייל, וווּ איך האָב מיר
זיי-עס'איז געמאַכט אַ געלעגער.

כ'בין געווען צופרידן, וואָס כ'ווער פטור אָנצוקוקן דעם
עקלהאַפטן קוכער און וואָס כ'קען אויסגלייכן די ביינער. צו מיין
איבערראַשונג זענען מיינע מלבושים אויף מיר שוין געווען
טרוקן און כ'האָב נישט געפילט קיין צייכן פון פאַרקילונג, נישט
פון דעם לעצטן מאָל איינגענעצט ווערן, נישט פון יענעם איינ-
גענעצט ווערן בעת די מאַרטיבעז איז אונטערגעגאַנגען.

אין געוויינלעכע אומשטענדן וואָלט איך, נאָך אַזעלכע
איבערלעבענישן, געדאַרפט ליגן צו בעט אונטער דער אויפזיכט
פון אַ געניטער קראַנקן-שוועסטער.

אַבער די קני האָט מיך זייער געקוועלט.

אויף וויפיל כ'האָב פאַרשטאַנען, איז דער קני-ביין אויס-
געלענקט געוואָרן און געהאַלטן אין איין אָנשוועלן. זיצנדיק
אין מיין נאָרע, באַטראַכטנדיק די פאַרווונדעטע קני (די זעקס
יעגער האָבן זיך געפונען אין דעם אונטערשטן טייל, רויכערנ-
דיק און רעדנדיק צווישן זיך הויך), האָט הענדערסאָן געוואָרפן
אַ פאַרבייגייענדיקן בליק.

עס זעט אויס שמוציק, האָט ער געזאָגט.

בינדט אַרום אַ שמאַטע, און ס'וועט אַלץ גוט זיין.

דאָס איז עס געווען אינגאַנצן. און אויף דער יבשה
וואָלט איך געלעגן אויסגעצויגן אויפן רוקן, אַ דאָקטער וואָלט
אַכטונג געגעבן אויף מיר, שטרענג אָנזאָגנדיק, אַז איך זאָל גאָר-
נישט טוען נאָר רוען. אַבער איך מוז געבן גערעכט די דאָזיקע
מענטשן, ווי האַרטהערציק זיי זענען נישט געווען צו מיינע
יסורים, זענען זיי אין אַ גלייכער מאָס געווען האַרטהערציק
צו זייערע אייגענע ליידן, ווען ס'איז שפּעס פאַרגעקומען מיט
זיי און דאָס איז געווען, גלויב איך, אַ דאַנק, ערשטנס, דער
געווינהייט, און צווייטנס, דאָס וואָס זיי זענען געווען וויי-
ניקער פילבאַר געשטימט. כ'גלייב אין אמתן, אַז אַ סובטעל-
פילנדיקער, הויך-קולטערעלער מענטש, וואָלט געליטן צוויי-דריי
מאָל מער, ווי זיי פון איין און דעמוזעליקן ווייטאַק.

ווי מיד כ'בין געווען — פאקטיש דערשעפט — האָט מיך
דער ווייטאָק אין דער קני נישט געלאָזט שלאָפן.
כ'האָב ווי ווייט מעגלעך זיך איינגעהאַלטן נישט צו קרעכצן,
אינדערהיים וואָלט איך, בלי ספק, געלאָזט אויסדריקן מיין שמערץ
אַבער הידאָזיקע נייע, פרימיטיווע סביבה האָט ווי אויפגעפּאַ-
דערט קעגן אייגענעם ווילן אונטערצודריקן דעם ווייטאָק. פּונקט
ווי ביי די ווילדע, איז די האַלטונג פון דידאָזיקע מענטשן גע-
ווען אַ סטאַאישע אין וויכטיקע זאַכן, און אַ קינדערשע אין קליי-
ניקייטן. כ'דערמאָן מיך ווי שפעטער בעת אונזער נסיעה האָב
איך געווען קערפּוטן, איינעם פון די יעגער, ווי ער האָט פאַר-
לאָרן אַ פינגער, צערייבנדיק אים ביי אַ גאַלאַרעטע און ער
האָט אַפילו נישט געגעבן קיין מרוק און נישט געענדערט דעם
אויסדרוק פון זיין געזיכט. דאָך האָב איך אַ סך מאָל געווען,
ווי דערדאָזיקער מענטש איז געוואָרן שרעקלעך אין פעס ביי
דער מינדסטער נאַרישקייט.

ער האָט דאָס איצט געטון שרייענדיק, ריטשענדיק, מאַכנ-
דיק מיט די הענט, זידלענדיק ווי אַ טייל—און אַלץ דערפאַר,
וואָס ער איז נישט מספּיג מיט דער מיינונג פון אַן אנדערן
יעגער, ימכוח דעם צי אַ קינד פון אַפּאַקע קאָן אינסטיגקטיוו
שווימען. ער האָט געהאַלטן, אַז יאָ, אַז עס קאָן שווימען מיטן
מאַמענט, ווען עס ווערט געבוירן. דער אַנדערער יעגער, לאַטי-
מער, אַ דאַרער בחור, וואָס האָט אויסגעווען ווי אַ יענקי פּיט
דורכדרינגענדיקע, ענג-אַריינגעזעצטע אויגן, האָט געהאַלטן פאַר-
קערט, אַז דאָס קינד פון אַ פּאַקע ווערט געבוירן אויף דער יבשה,
טאַקע דערפאַר ווייל עס קען נישט שווימען, אַז די מוטער מוז
עס לערנען שווימען, פּונקט ווי פּייגל לערנען זייערע קינדער
פליען.

די איבריגע פיר יעגער זענען טיילווייז געזעסן אָנגע-
לעגט אויפן טיש, אָדער געלעגן אין זייערע נאַרעס און געלאָזט
די צוויי קעגנער ווייטער פירן דיסקוסיע. זיי זענען אַבער גע-
ווען אין דער העכסטער מאָס פאַראינטערעסירט, ווייל יעדע
וויילע האָבן זיי זיך אויף אַ היציקן אופן צריינגעמישט. און טייל-

מאָל האָבן פֿלע גערעדט מיט אַמאָל, און זייערע שטימען האָבן זיך צוריקגעקייקלט אין די כוואַליעס, ווי די קלעפּ פון דונערס אויף אַ באַגרענעצטן שטח.

ווי קינדיש און אינהאַלטסלאָז די טעמע איז נישט געווען, זענען זייערע טענות געווען נאָך קינדישער און אינהאַלטסלאָז-זער. אין אמתן, דאָס זענען גאַרנישט געווען קיין טענות. זיי-ער מעטאָדע איז באַשטאַנען אין פאַרזיכערונגען, השערות און דענונציאַציעס. זיי האָבן אויפגעוויזן, אַז אַ קינד פון אַ פּאָקע קען שווימען אָדער נישט שווימען באַלד ווי עס ווערט געבוירן, פעסטשטעלנדיק זייער השערה אויף אַ קריגערישן אופן און פאַרענדיקנדיק מיט אַן אַנפאַל אויפן אָפּאַנענטס אורטייל, אויף זיין גלייכן שכל, אויף זיין נאַציאָנאַליטעט אָדער אויפן עבר פון זיין געשיכטע. דער ענטפער פונם אָפּאַנענט איז געהאַלטן גע-וואָרן אין זעלבן טאָן.

איך דערצייל דאָס אַלץ, פּדי צו ווייזן דעם גייסטיקן ניוואָ פון די מענטשן, מיט וועלכע כ'האָב געדאַגט צו טון. אינטעלעקטועל זענען זיי קינדער, וואָס האָבן אָנגענומען די פּי-זישע געשטאַלט פון דערוואַקסענע מענטשן.

זיי האָבן גערייכערט, גערייכערט אָן אויפהער, באַנוצנדיק גראַבן, ביליקן, און שטינקנדיקן טיטון.

די לופט איז געווען געדיכט און פאַרנעפֿלט פונם רויך; און דאָס, צוזאַמען מיט דער גוואַלטיקער באַוועגונג פון דער שיף, בעת זי האָט זיך געראַנגלט מיטן שטורעם, וואָלט געוויס גורם געווען, אַז כ'זאָל ליידן פון דער ים-קראַנקהייט, ווען איך וואָלט געהאַט אַ נייגונג צו איר. אַזוי ווי די לאַגע האָט אויס-געזען, האָט עס מיך געאיבֿלט, הגם דאָס דזאָט געקענט זיין צוליבן ווייטאַק אין פּוס און צוליב דערשעפּונג.

ווי כ'בין אַזוי געלעגן פאַרוינקען אין מיינע געדאַנקען, האָב איך, נאַטירלעך, זיך אָפּגעשטעלט אויף מיינ לאַגע. ס'איז געווען אַן אומדערהערטע זאַך, נישט צו פאַרגלייכן, אַז איך העמפּרי וואָן וועידען, אַ שטודירנדיקער און דילעטאַנט, כ'בעט אייך איבער, אין ענינים פון קונסט און ליטעראַטור, זאָל ליגן

דאָ אין אַ סקונער, אַ פאַקע-יעגער, אַלס קאָוטע-משרת!
כ'האָב קיינמאָל אין מיין לעבן נישט אַררינגעטון אַ פינגער אין קאָלטן וואַסער, נאָך דערצו פאַרען זיך אין אַ קיך.
כ'האָב געפירט אַ רויק, אומגעשטערט פון וואַסערע-עס-איז פאַסירונגען, נישט-אַקטיוו לעבן, — געלעבט ווי אַ שטודירן-דיקער און איינזאַמער מענטש פון אַ זיכערער און געניגנדיקער הכנסה. אַ גוואַלטהאַמער לעבן און אַטלעטישע ספּאָרטן האָבן קיינ-מאָל נישט גערעדט צו מיין האַרץ.

כ'בין שטענדיק געווען אַ ביכער-וואַרם, אַזוי האָבן מיך גערופן מיינע שוועסטערס און פאַטער בעת איך בין געווען אַ יינגל. נאָך איינמאָל אין לעבן בין איך געווען אין אַן אַבאָ, און אויך דאָן האָב איך פאַרלאָזט די קאָמפּאָניע באַלד אין אַנ-הייב און צוריקגעגאַנגען צו די באַקוועמלעכקייטן און קאָמפּאָרטן פונם הויז-לעבן.

און דאָ, אויף דער שיף, זיך איך מיט די טרויעריקע און אומענדלעכע פּערספּעקטיוון פון טיש-גרייטן, קאַרטאָפּל-שיידן און געפּעס-וואַשן.

און איך בין נישט קיין שטאַרקער מענטש. די דאָקטוירים האָבן שטענדיק געזאָגט, אַז איך האָב אַ מערקווירדיקע קאָנ-סטיטוציע. איך האָב זיי קיינמאָל נישט אַנטוויקלט, נישט גע-מאַכט קיין איבונגען.

כ'האָב געהאַט קליינע, ווייכע מוסקולן, פונקט ווי פרויען-מוסקולן; אַזוי האָבן די דאָקטוירים אַלע מאָל איבערגעזוהרט, פרווונדיק מיך איבערצייגן אין דער נויטווענדיקייט פון פיזישע איבונגען.

איך האָב אָבער ליבערשט געוואָלט פאַנוצן מיין קאָפּ איידער מיין גוף; און איצט געפין איך זיך דאָ, להלומין נישט צוגעפאַסט צום פאַרשטייענדיקן רויטן לעבן.

אַט דאָס זענען נאָר אַ פאַר פון מיינע געדאַנקען, וועל-כע האָבן זיך דאָן געפלאָנטערט אין מיין קאָפּ, און כ'דערמאָן דאָ וועגן זיי כ'די צו פאַרענטפערן זיך פאַר דער הילפלאָזער, אומבאַהאַלפּענער ראָל, וואָס איז מיר באַשערט געווען צו שפּילן.

כ'האָב אָבער אויך געטראַכט וועגן מיין מוטער און שוועס-
 טער, און מיר פאַרגעשטעלט זייער צער. כ'האָב פיגורירט צווישן
 די פאַרלירענע טויטע פון דער קאָסטראַפּע אויפן מאַרט-
 נעז. כ'האָב אין געדאַנק געזען די קעפלעך פון די צייטונגען,
 כ'האָב געזען ווי מיינע חברים אין אוניווערסיטעט-קלוב זאָן
 אין דער געזעלשאַפט „ביבלטאָט“ שאַקלען מיט די קעפּ, זאָגן-
 דיק „אַרעמער בחור“! און איך האָב מיך דערמאָנט אָן מיין
 פריינט טשאַרלי פּערוסעט, בעת איך האָב מיך געזענגט מיט
 אים אין יענעם פּאטאַלן טאָג; ער איז זיך געלעגן אין אַ פּי-
 זשאַמע אויפן אויסגעבעטן מיט אַ קישן פענצטער און געשיט
 מיט פעסימיסטישע עפיגראמען אויפן השבון פון זיין רעדנערשן
 טאַלענט.

און דער טקונער „געשפענסט“ האָט די גאַנצע צייט, —
 וואַרפנדיק זיך, טקונדיק זיך, קלעטערנדיק אויף די באַוועגלע-
 כע בערג, אַראָפּפאַלנדיק און וויגנדיק זיך אין די שווימענדיקע
 טאָלן, — אויסגעקעמפט זיך אַ וועג וואָס אַמאָל ווייטער און
 ווייטער אינם האַרץ פונם שטילן ים, און איך שוויים אויפן דאָ-
 זיקן ים. כ'האָב געהערט ווי דער ווינט רוישט. דער גערויש
 איז דערגאַנגען צו מיינע אויערן ווי אַ פאַרטויבטער געשריי.
 ווידער און ווידער האָבן זיך געהערט ווי טריט קלעפּן
 אויפן דעק. אַרום מיר האָבן זיך געהערט אומענדלעכע גרילצן-
 דיקע קולות, דאָס געהילף האָט געסקריפעט און די אויסשטאַ-
 טונג האָט געקרעכצט, געשריען, געקלאָגט אין טויזנטער טענער.
 די יעגער האָבן נאָך אַלץ דיסקוטירט און געברומט פונקט ווי
 האַלב-מענטשלעכע ברואים פון דער אַמפּיביע-ראַסע. די לופט
 איז פּויל געווען מיט קללות און נישט פּאַסיקע אויסדרוקן.
 איך האָב געזען זייערע פּנימער, פאַררויטלטע און בייזע,
 אויסגעקרוםטע פון ברוטאַליטעט און פאַרשאַרפטע דורך דער
 איבלדיקער געלעקייט פון די ים-לאַמפּן, וועלכע האָבן זיך גע-
 וויגט אַהין און צוריק צוזאַמען מיט דער שיף.
 דורכן טונקעלן רויך-נעפל האָבן די געלענערס אויסגע-
 זען ווי די נאַרעס פון די חיות אין אַ מענאַזשעריע.

אויף די ווענט האָבן געהאַנגען גומענע מאַנטלען און ים-
 שטיוול, און דאָ און דאָרט זענען זיך רויק געלעגן אויף די
 פּאַליצעס געווער און יעגער-ביקסן דאָס איז געווען אַן אויסשטאַ-
 טונג, וועלכע האָט געפּאַסט פאַר די פּיראַטן און ים-רויבער פון
 פאַרצייטנס. די פּאַנטאַויע מיינע האָט זיך שטאַרק צעהיצט און
 איך האָב נישט געקאָנט אַנטשלאָפּן ווערן.
 די נאַכט האָט זיך געצויגן אָן אויפהער. דאָס איז געווען
 אַ לאַנגע, מידמאַכנדיקע און אומעטיקע נאַכט.

קאַפיטל פּינף.

אַבער מיין ערשטע נאַכט אין די יעגערס קאַבינע איז
 אויך געווען די לעצטע. צומאָרגנס איז דושאַהאַנסען, דער ניי-
 ער באַצמאַן, אַרויסגעטריבן געוואָרן פון דער קאַיטע דורך וואָלף
 לאַרסענען, און פון דאָן אָן איז ער, דושאַהאַנסען, געשלאָפּן
 אין דעם רודער-שטיבל, בעת איך האָב מיך באַזעצט אין דער
 קליינער קאַבינע, וועלכע האט שוין פון ערשטן טאג אָן פון
 דער נסיעה געהאַט צוויי באַוויינער. די יעגער האָבן אין גיכן
 זיך דערוויסט די סיבה פון דערדאָזיקער ענדערונג, און דאָס
 האָט ביי זיי אַרויסגערופּן אַ שטאַרק געמורמל.
 ס'האַט זיך אַרויסגעוויזן, אַז אין שלאָף לעבט דושאַהאַנ-
 סען איבער אלע פּאַסירונגען פונם טאָג.
 זיין אומאויפהערלעך רעדן, זיינע קולות און די באַפּעל-
 אויסגעשרייען האָבן צופיל דערקוטשעט וואָלף לאַרסענען, וועל-
 כער האָט טאַקע צוליב דעם באַשאַנקען די יעגער מיטן דאָזיקן
 אַנשיקעניש,
 נאָך אַ שלאָפּלאָזער נאַכט, בין איך אויפגעשטאַנען אַן

אָפגעשוואַכטער און פאַרמאַטערטער, כדי אָפצוקומען מיין צווייטן טאָג אויפן „געשפּענסט“. טאַמאַס מאַגרידזש האָט מיך אַרויסגע-
 יאַגט אַרום האַלב-זעקס, אויפן זעלבן אופן ווי ער האָט אַרויס-
 געטריבן זיינע הינט; אָבער פאַר זיין ברוטאָלער באַציונג צו
 מיר האָט מר. מאַגרידזש באַקומען אַ פאַרגעלעטונג מיט פּראָ-
 צענט. דעם אומנויטיקן לַאַרעם, וואָס ער האָט אַרויסגערופן
 (איך בין סיי-ווי געלעגן אַ גאַנצע נאַכט מיט אָפּגע-
 האָט מסתמא אויפגעשוועקט איינעם פון די יעגער; ווייל אין
 די האַלב-פינצערניש איז אַדורכגעפּלויגן אַ שווערער שטיוול,
 און מר. מאַגרידזש האָט, מיט אַ שאַרפן געשריי פאַר ווייטאַק,
 הכועדיק געבעטן ביי יעדן איינעם אַנטשולדיקונג.

שפּעטער, אין דער קיך, האָב איך באַמערקט, אַז זיין
 אויער איז פאַרווונדעט און געשוואַלן. דאָס דאָזיקע אויער האָט
 שוין מער נישט באַקומען זיין נאַרמאַלן אויסזען, און די מאַט-
 ראָזן האָבן עס אָנגערופן „קאַלאַמפּיאָרן-אויער“.

דער גאַנצער טאָג איז פול געווען מיט פאַרשידענע טרוי-
 עריקע געשעענישן. אַ נאַכט פריער האָב איך אַראָפּגענומען מיין
 נע אויסגעטרוקנטע מלבושים פון דער קיך, און כּהאַב באַלד
 זיי אָנגעטון, אָנשטאַט דעם קוכערס. כּהאַב געזוכט מיין טייס-
 טער. אַ הויך אַ ביסל קליינגעלט (און איך האָב גוט געדענקט
 אַזעלכע זאַכן) איז דאָרט געלעגן 185 דאָלאַר אין גאָלד און
 פּאַפּיר. דעם טייסטער האָב איך געפונען, אָבער זיין אינהאַלט,
 מיטן אויסנאַם פון די פּאַר זילבערנע מטבעות, איז פאַרשוונדן.
 ווען כּיבין אַרויפגעגאַנגען אויף דעם דעק, כדי דערפילן מייע
 פליכטן, האָב איך איבערגעשמועסט מיטן קוכער מכוּח דעם, און
 הגם כּהאַב דערוואַרט אַ שטורמישן ענטפּער, דאָך האָב איך
 זיך נישט געריכט אויף דעם קריגערישן ענטפּער, וואָס כּהאַב
 פון אים באַקומען.

„היט אייך, העמפּ, האָט ער אָנגעהויבן מיט אַ ביזו פייערל
 אין די אויגן און אַ כּאַרלען אין האַלז.“ צי ווילט איר, כּיזאַל
 אייך צעפּלאַטשן די נאָז? אויב איר מיינט, כּיבין אַ גב, האַלט
 עפּ ביי זיך, אויב איר ווילט נישט איינזען, אַז איר האָט אַ

גרויסן טעות. זאָל איך בלינד ווערן, אויב דאָס איז נישט איי-
ער דאָנקבאַרקייט! איר זענט אַרויף אויף דער שיף, אַלס אַ
נעבעכדיקער מוסטער פון אַ מענטשעלע, און איך האָב אייך
אַריינגענומען אין מיין קיך, פיין אייך באַהאַנדלט, און אָט דאָס
איז מיין באַלויבונג. ביי אַ צווייט מאָל, מעגט איר גיין צום
טייורל, און כּהאַב אַ גוטע סיבה אייך אַ ביסל אָנצולערנען.

רעדנדיק אַזוי, האָט ער אויפגעהויבן די פויסטן און זיך
געלאָזט צו מיר. צו מיין שאַנדע, זאָל עס דאָ געזאָגט ווערן,
בין איך אַנטרונען פונם קלאַפּ, אַרויסלויפנדיק פון דער קיך.
וואָס האָב איך געזאָלט טון? קראַפט, נאָר רויע קראַפט, איז
נויטיק געווען אויף דערדאָזיקער ברוטאַלער שיף. מאַראַלשישע אי-
בערצייגונגס-קראַפט איז דאָ געווען אַן אומבאַקאַנטע זאָך. שטעלט
אייך פאַר: אַ מענטש פון אַ געוויינלעכן קערפּער-בוי, אַ דא-
רער, מיט שוואַכע, נישטאַנטוויקלטע מוסקולן, וועלכער האָט
זיך געפירט אַ רויק, געמיטלעך לעבן, נישט צוגעוויינט צו קיין
שום גוואַלט-אַקטן—וואָס האָט אַזאַ מענטש געקענט טון?

ס'איז נישט געווען קיין סיבה פאַרוואָס איך זאָל מיך
אַקעגנשטעלן דערדאָזיקער מענטשלעכער בעסטיע, פונקט ווי איך
האַב נישט געקענט אַקעגנשטעלן זיך אַ צעוויילדעוועטן אַקס.
אַזוי האָב איך מיר דאָן געטראַכט, פילנדיק אַ נויטווענ-
דיקייט אין פאַרענטפערן זיך, ווילנדיק לעבן בשלום מיט מיין
געוויסן.

אַבער דערדאָזיקער פאַרענטפער האָט מיך נישט צופרידן
געשטעלט. און אַפילו ביזן היינטיקן טאָג קען איך נישט צוריק-
קוקן אויף יענע געשענישן און פילן זיך אינגאַנצן רעהאַב-
ליטירט.

די סיטואַציע איז געווען אַזאַ, וואָס האָט ווירקלעך אי-
בערגעשטיגן אַלע ראַציאָנעלע פּללים פון אויפפירונג און גע-
פאָדערט מער ווי קאַלטע באַשלוסן פון שכל. אין ליכט פון
דער פאַרמעלער לאַגיק איז נישט פאַראַן קיין זאָך, פאַר וועל-
כער מען זאָל זיך דאַרפן שעמען; אַבער דאָך שעם איך זיך
איבערלעך בעתן דערמאָנען זיך אָן יענע געשעענישן, און אין

זיין שטאַלצער מענלעכקייט פיל איך, אַז מיין מענלעכקייט איז
לויף אומבאַשטימטע אופנים געוואָרן באַשמוצט און באַשפּיגן.
אַבער דאָ איז נישט געווען נישט דאָס ערשטע און
נישט דאָס לעצטע.

די איילעניש, אין וועלכער כּיבין אַנטלאָפּן פון דער קיך,
האָט גורם געווען גסיסהדיקע ווייטאַקן אין מיין קני, און כּיבין
אומבאַהאַלפּן אַנידערגעפאַלן ביים ראַנד פון אונטערשטן דעק.
אַבער דער קאַקני האָט מיך נישט נאַכגעיאָגט.

„זעט נאָר ווי ער לויפט! זעט נאָר ווי ער לויפט!“ האָב
איך אים געהערט שרייען, „און מיט אַזאַ פאַרקריפּלען פּוס!
„קומט אַהער, איר נעבעכדיק טאַטנס זינדל. כּוועל איך גאָר-
נישט טון; האָט נישט קיין מורא.“

כּיבין צוריקגעגאַנגען און פאַרגעזעצט מיין אַרבעט; און
דאָ האָט זיך דערווייל געענדיקט דער עפּיזאָד, הגם ס'האַבן נאָך
געדאַרפט זיך אַנטוויקלען ווייטערדיקע המשכים.

כּ'האַב געגרייט צום טיש אין דער קאַזיטע, און זיבן אַ
זייגער האָב איך באַדינט די יעגער און די אָפיצירן.

דער שטורעם האָט זיך, משמעות, געשטעלט פּיינאַכט, הגם
ס'זענען נאָך געלאָפּן ריזיקע כּוואַליעס און ס'האַט געבלאַזן אַ
שטייפער ווינט.

פאַרטאַגס האָט מען געברענגט אין אָרדנונג די זעגלען,
אַזוי אַז דאָס געשפּענסט איז זיך געלאָפּן מיט דער פּולער
פאַרע, הגם מ'האַט נישט באַנוצט די צוויי העכסטע זעגלען און
דעם דרייקאַנטיקן זעגל. ווי איך האָב זיך דערנאָך דערוויסט,
האַט מען זיי געדאַרפט ארויפזעצן נאָכן פּרישטיק.

כּיבין אויך געוויזער געוואָרן, אַז וואָלף לאַרסענען איז
שטאַרק געגאַנגען, אַז ער זאָל וואָס מער אויסנוצן דעם שטורעם-
ווינט, וועלכער האָט אים געטריבן אין דער דרום-מערב ריכטונג
אין יענעם טייל פון ים, וווּ ער האָט געהאַפּט צו דעריאָגן די
צפון-מזרח און טאַקע.

ער האָט געהאַפּט אַדורכצומאַכן דעם גרעסטן טייל פונעם
קורס קיין יאַפּאַן, איידער ס'וועט אַנקומען יענער געלאַסענער

ווינט, ער וועט אריינדרינגען אין דרום, אין די טראָפישע געגנטן, און צו צפון, ווען ער וועט זיך דערנענטערן צו די ברעגן פון אזיע.

נאָך פרישטיק האָט זיך מיט מיר געטראַפן אַן אַנדער צו-פאַר, פאַר וועלכן מ'דאַרף מיך נישט מקנא זיין.

ווען כ'האָב פאַרענדיקט וואַשן דאָס געפעס, האָב איך אויסגערייניקט דעם אויוון און אַוועקגעטראָגן אויפן דעק דאָס אַש כּדי עס אויסצושיטן אין ים אַריין.

וואָרף לאַרסען און הענדערסאָן, ביידע שטאַרק פאַרטון אין אַ שמועס, זענען געשטאַנען לעבן ראָד. דזשאַנסאָן, דער מאַט-דאָז, האָט געדרייט ס'ראָד. בעת כ'בין צוגעגאַנגען צו דער זייט פון ווינט, האָב איך דערזען ווי ער מאַכט אַ באַוועגונג מיטן קאָפּ. בטעות האָב איך דאָס אָנגענומען אַלס אַנערקענונג און באַ-גריסונג. אין אמתן אָבער האָט ער געפרוווט מיך וואָרענען, נישט צוואַרפן דאָס אַש אין דער ריכטונג פון ווינט. נישט פילנדיק מיינ טעות, בין איך פאַרבייגעגאַנגען פאַר וואָרף לאַר-סענען און דעם יעגער, וואַרפנדיק דאָס אש ביים עק פון דעק אין דער ריכטונג פון ווינט, דער ווינט האָט צוריקגעליאַגט דאָס אַש, נישט נאָר אויף מיר, נאָר אויך אויף הענדערסאָנען און וואָרף לאַרסענען.

אין זעלבן מאָמענט האָט מיר דער לעצטער גענומען קאָ-פען אַזוי גוואַלטיק, ווי מ'קאָפעט עפעס אַ הונט. כ'האָב בין דאָן גאַרנישט געוויסט, אַז קאָפען קען אַזוי וויי טון.

כ'האָב מיך אַוועקגעקייקלט פון אים און אַ האַלב-פאַרהילשטער אָנגעליענט זיך אָן דער קאָיוטע. ס'האַט מיר געשווינדלט פאַר די אויגן און ס'איז מיר נישט גוט געוואָרן.

עס האָט מיך אָנגעהויבן צו איבלען און כ'בין קיים צו-נעקראַכן צום עק פון דער שיף. אָבער וואָרף לאַרסען איז מיר גישט נאָכגעגאַנגען. אַפווישנדיק דאָס אַש פון זיינע מלבושים, האָט ער צוריק פאַרגעזעצט זיין שמועס מיט הענדערסאָנען. דזשאַהאַנסען, וועלכער האָט אַליץ צוגעזען, שטייענדיק ביים ראָז

פון אונטערשטן דעק, האָט אַרויסגעשיקט אַ פּאַר מאַטראָן, זיי
זאָלן אָפּרייניקן דעם דעק.
אַ ביסל שפּעטער האָב איך געהאַט אַן איבעררעשונג פּון
אַ גאַר אַנדערן מין.

אויספירנדיק דעם קוכערס אינסטרוקציעס, בין איך אַרייַן-
געגאַנגען אין וואָלף לאַרסענס צימערל, פּדי צו מאַכן דאָרטן
אָרדנונג און אויפּרוימען דאָס בעט. אויף דער וואַנט, לעבן דעם
געלעגער, איז געווען אַ פּאַליצע פּול מיט ביכער. איך האָב גע-
געבן אַ קוק אויף זיי און מיט דערשטוינונג דערזען די נעמען
פּון שעקספּיר, טענניסאָן, פּאָע און דע קווינסי. ס'זענען דאָרטן
געווען אויך וויסנשאַפטלעכע ביכער, צווישן זיי די ביכער פּון
טינדאַל, פּראָקטאָר און דאָרווין. ס'זענען דאָרטן געווען פּאַר-
שטייער פּון אַסטראָנאָמיע און פיזיק, און איך האָב באַמערקט
בולפּינטש'ס, דער צייטאלטער פּון די פּאַבעלן, שאָוס
געשיכטע פּון דער ענגלישער און אַמעריקאַני-
שער ליטעראַטור און דזשאַנסאָנס, נאַטור-וויסנשאַפט
אין צוויי גרויסע בענדער. דאָן — עטלעכע גראַמאַטיקעס און
כ'האַב געשמייכלט, דערזענדיק אַ בוך, דאָס ענגלישע לשון פּון
אַ גלח".

דידאָזיקע ביכער האָבן זיך גאָרנישט געפּאָרט מיט דעם
דאָזיקן מענטש און כ'האַב זיך אין האַרצן געפרעגט, צי ער קען
זיי לייענען. אָבער ווען כ'האַב געברענגט אין אָרדנונג דאָס
בעט, האָב איך געפונען צווישן די קאָלדערס, משמעות אַראָפּ-
געפּאַלן בעת ער איז אַנטשלאָפּן געוואָרן, אַ פּולע קעמברידזשער
אויסגאַבע פּון בראַונינגס ווערק. דאָס בוך איז געווען אָפּן ביים
ליד, אויפן באַלקאָן און כ'האַב באַמערקט, אַז געוויסע שטעלן
זענען אונטערגעשטראַכן מיט אַ בלייפעדער. נאָכדעם ווי דאָס בוך
איז אַרויסגעפּאלן פּון מיין האַנט, בעת די שיף האָס זיך גע-
געבן אַ שטאַרקן טרייסל, איז אַרויסגעפּאַלן אַ בייגעלע פּאַפּיר.
עס איז געווען פּאַרשריבן מיט געאַמעטרישע דיאגראַמען
און פּאַרשידענע השּבּנות.

ס'איז געווען קלאָר, אַז דערדאָזיקער שרעקלעכער מענטש

איז נישט קיין געוויינלעכער עם-הארץ, ווי מ'האָט זיך דאָס גע
קענט פאָרשטעלן פון זיין ברוטאָליטעט. מיט איינמאָל איז ער
געוואָרן אַ רעטעניש. איין טייל אָדער דער צווייטער טייל פון
זיין כאַראַקטער איז געווען פּוֹלִישטענדיק פּאַרשטענדלעך, אָבער
צוזאַמען זענען זיי געווען אומבאַגרייפלעך.

כ'האָב שוין פריער באַמערקט, אַז ער האָט גערעדט מיט
אַן אויסגעצייכנטער שפּראַך, וואָס איז אָבער געווען געמישט
מיט צופּעליקע קליינע אומפּינקטלעכקייטן. נאַטירלעך, רעדנדיק
מיט די מאַטראָזן און יעגער האָבן זיך אַריינגעכאַפט שפּראַך-
פעלערן, אַ דאָנק דעם מאַטראָזן-זשאַרגאָן, מיט וועלכן ער האָט
זיך באַנוצט; אָבער אין דעם ווערטער-אויסטויש, וואָס ער האָט
געהאַט מיט מיר, האָט ער גערעדט מיט אַקלאָרער און דייטלעך-
כער שפּראַך.

דערדאָזיקער איינבליק אין זיין צווייטער העלפט האָט מיר
צוגעגעבן מוט, און איך האָב זיך איינגעשטעלט צו דערציילן
אים וועגן מיין פּאַרלוירענעם געליט.

„מ'האָט מיך באַגוזט“, האָב איך צו אים געזאָגט אַ ביסל
שפּעטער, ווען כ'האָב אים געטראָפּן אַ שפּאַצירנדיקן איינער
אַליין הין און צוריק.

„סיר“, האָט ער פּאַרבעסערט. שוין נישט אַזוי גראָב, אָבער

דאָך שטרענג.

„מ'האָט מיך באַגוזט, סיר“, האָב איך פּאַרבעסערט.

ווי אַזוי איז דאָס געשען? האָט ער געפּרעגט.

דאָן האָב איך אים דערציילט די גאַנצע געשיכטע, ווי
אַזוי מ'האָט איבערגעלאָזט מיינע קליידער אויסצוטרוקענען אין
דער קיך, און ווי דער קוכער דוּאָט מיך שפּעטער צעשלאָגן,
בעת איך האָב אים דערמאָנט וועגן געליט.

בשעת כ'האָב אים דערציילט, האָט ער געשמייכלט.

„געליקחנט“ איז ער געקומען צום באַשלוס. די גנבֿהלעך

פון קוכער. און צו מיינט איר נישט, אַז אייער געבענדיק לעב

איז נישט ווערט דעמדאָזיקן פּרייז? אגב, איז דאָס פּאַר אייך

אַ גוטע לעקציע. מיט דער צייט וועט איר זיך אויסלערנען צו

שאנעווען א גראַשן. כ'בין זיך משער, אַז ביו היינט האָט דאָס פּאָר אייך געטון אייער אַדוואָקאַט אַדער האַנדלס-אַגענט.

אין זיינע ווערטער האָב איך געהערט אַ רייקן חווק, איך האָב אָפּער געפרעגט „ווי אַזוי קען איך עס באַקומען צוריק?“ „דאָס איז שוין אייער זאַך. איר האָט דאָ נישט קיין אַד-וואָקאַט אַדער האַנדלס אַגענט און דעריבער מוזט איר זיך פאַר-לאָזן אויף אייערע אייגענע פּוּחות. ווען איר האָט אַ דאָלאָר, האַלט זיך פעסט אָן אים. דער, וואָס לאָזט איבער זיין געלט אויף גאַטס באַראָט, ווי איר האָט דאָס געטון, פאַרדינט דערויף, אַז ער זאָל עס פאַרלאָרן. חוץ דעם האָט איר געזינדיקט. איר האָט נישט קיין רעכט צו ברענגען צו אַ נסיון אייערע מיט-מענטשן. איר האָט געברענגט קוקי צו אַ נסיון, און ער איז גע-פאַרן. איר האָט געשטעלט אין סכּנה זיין אומשטערבלעכע נשמה אגב, צי גלייבט איר אין השארת הנפש?“

בעת דער דאָזיקער פּראָגע זיינע, דזאָט ער נאַכלעסיק אויפגעהויבן זיינע אויגן-ברעמען, און ס'האָט זיך מיר געדאַכט, אַז איך קוק אריין אין דער טיפעניש פון זיין נשמה, דאָס איז אָפּער געווען אַן אילוויע. ווי ס'האָט זיך נישט געקאַנט אויס-ווייזן, אָפּער קיין מענטש האָט קיינמאָל נישט צו שטאַרק אַריינגעדרונגען אין וואָלף לאַרסענס נשמה. אַדער בכלל גאַרנישט אַריינגעדרונגען אין איר — אין דעם בין איך איבערצייגט. כ'האָב דערווען, אַז דאָס איז אַן איינזאַמע נשמה, וואָס האָט זיך קיינמאָל נישט דעמאַסקירט, כאַטש צייטנווייז האָט עס אויסגע-זען ווי זי טוט עס יאָ.

כ'זע אין אייערע אויגן אומשטערבלעבקיט, האָב איך געענטפערט, פאַרפעלנדיק דאָס וואָרט „סיר“ — אַן עקספּער-מענט, ווייל איך האָב מיר געטראַכט, אַז די אינטימקייט פונם געשפּרעך דערלויבט מיר דאָס צו טון.

ער האָט נישט געלייגט קיין אַכט אויף דעם.

דאָס הייסט, אַז איר זעט עפעס, וואָס איז לעבעדיק, וואָס

דאַרף אָפּער נישט לעבן אייביק.“

דאָן האָט איר אַרויסגעלייזט באַוווּסטזיין, איר האָט
אַרויסגעלייזט דעם באַוווּסטזיין פון לעבן, וואָס לעבט. אָבער
מער נישט, קיין שום אומענדלעכקייט פון לעבן.
ווי קלאָר ער האָט געטראַכט און ווי אויסגעצייכנט ער
האָט אויסגעדרוקט זיינע געדאַנקען!

נאָכן באַטראַכטן מיך נייגיריק, האָט ער אויסגעדרייט דעם
קאָפּ און אַריבערגעקוקט צום בלייערנעם ים אין דער זייט פון
ווינט. די אויגן זענען קאלט, און די ליניעס פון זיין מויל זע-
נען געוואָרן גרעכער און שאַרפער. ער איז, ווייזט אויס, געווען
אין אַ פעסטימטישער שטימונג.

„אויב אַזוי, וואָס איז דער גאַנצער ציל פון לעבן? האָט
ער אומגעריכט אַ פּרעג געטון, צוריק אויסדרייענדיק זיך צו
מיר, אויב איך בין אומשטערבלעך — נאָך וואָס?

„כּהאַב זיך געקווענקלט. ווי אַזוי האָב איך געקענט אויס-
טייטשן מיין אידעאָליזם פאַר אַזאַ מענטש? ווי אַזוי האָב איך
געקענט אויסדרוקן עפעס אַזוינס, וואָס מען פילט, עפעס ווי די
מוזיק-קלאַנגען, וואָס מען הערט אין שלאָף, עפעס וואָס איבער-
צייגט, אָבער וואָס מען קען נישט אויסדריקן?
„אין וואָס זשע דען גלויבט איר?“ האָב איך אַקעגנגע-
פּרעגט.

„כּגלויב, אַז דאָס לעבן איז אַקעגנזייטיק פּרעסעריי, האָט
ער שנעל געצנטפערט. „דאָס איז ענלעך צו אַיערן, צו אַ פּער-
מענט, צו אַ זאָך, וואָס באַוועגט זיך און וואָס קען זיך באַ-
וועגן אַ מינוט, אַ שעה, אַ יאָר, אַדער הונדערט יאָר, אָבער וואָס
וועט סוף-פּל-סוף אויפהערן צו באַוועגן זיך. די גרויסע עסן-
אויף די קליינע, פּדי צו קענען ווייטער באַוועגן זיך. די שטאַר-
קע עסן-אויף די שוואַכע, פּדי צו בלייבן ביי זייערע פּוּתות. די
גליקלעכע עסן אַממייסטן און זיי באַוועגן זיך צום לענגסטן.
אַט דאָס איז עס אינגאַנצן. וואָס זאָגט איר צו דעם?“

מיט דער האַנט האָט ער געמאַכט אַן אומגעויליקע באַ-
וועגונג אין דער זייט פון אייניקע מאַטראָן, וועלכע האָבן זיך
געפּאַרעט אויפן צווישנדעם ביי די שטריק.

זיי באוועגן זיך. אזוי באוועגן זיך אויך די מעוויזעס. זיי באוועגן זיך פדי צו עסן, פדי צו באוועגן זיך ווייטער. אָט אזוי איז עס. זיי לעבן צוליבן בויך, און דער בויך עקסיסטירט צוליב זיי. וואָס איז אַ פאַרפישופט ראָד. נישטאָ קיין אויסגאַנג. ענדלעך קומען זיי צו אַ שטילשטאַנד. זיי באוועגן זיך שוין מער נישט. זיי זענען טויט.

„זיי האָבן חלומות“, האָב איך איבערגעריסן, „שטראַלנדיקע, פלאַמענדיקע חלומות“ — — —

„וועגן דער אכילה“, האָט ער פאַרענדיקט לאַקאַניש.

„און וועגן מער — — —“

„עסן. וועגן אַ גרעסערן אַפעטיט און מער מזל ביים צופרי-דענשטעלן אים.“

זיין קול איז געוואָרן גראָב, אָן אַ סימן פון ווייכקייט. „ווייץ, הערט זיך איין, זיי חלומען וועגן גליקלעכע רייזעס, וואָס וועלן זיי אַריינברענגען מער געלט, וועגן ווערן באַצמענער, וועגן געפינען אוצרות, מיט איין וואָרט: צו געפינען זיך אין אַ בעסערער לעגע ביים פרעסן, ווי זייערע חברים; וועגן גוטע בעכט, וועגן גוט עסן, וועגן דעם, אַז עמעץ אַנדערש זאָל פאַר זיי טון די נידעריקע אַרבעט. איך און איר זעמיר פונקט ווי זיי. ס'איז נישטאָ קיין שום חילוק, נאָר דער איינער, וואָס מיר האָבן געגעסן מער און בעסער. איך עס זיי איצט. און איך אויך, אָבער אין די פאַרגאַנגענע יאָרן האָט איר געגעסן מער, ווי איך.“

איר זענט געשלאָפן אין ווייכע בעטן, געטראָגן שיינע מלבושים און געגעסן גוטע מאָלצייטן. ווער האָט געמאַכט די בעטן? איר — נישט. איר האָט קיינמאָל גאָרנישט אויסגעאַרבעט מיט אייער אייגענעם שווייס. איר לעבט פון די הכנסות, וועלכע אייער פאָטער האָט פאַרדינט איר זענט ענדלעך צום פרעגאַט פויגל, וועלכער פאלט אָן אויף די ערשטע פייגל און נעמט פיי זיי צו פיש, וועלכע זיי האָבן געכאַפט.

איר זענט איינער פון יענע מענטשן, וועלכע האָבן גע-מאַכט. ווי זיי רופן דאָס, אַ רעגירונג, וועלכע זענען די באַלע-

באטים פון אלע אנדערע מענטשן, און וועלכע עסן-אויף די שפיין, וואָס אנדערע האָבן צוגעגרייט, — און וועלכע וואָלטן אויפגעגעסן איינער דעם צווייטן. איר טראַגט די וואַרעמע מלבושים, זיי האָבן אויפגענייט די קליידער, און זיי ציטערן און שוידערן אין די טראַנטעם, און בעטן אייך, דעם אַדוואָקאַט, אָדער האַנדלס-אַגענט, וועלכע דיספּאָנירן מיט אייער געלט, איר זאָלט זיי געבן עפעס באַשעפטיקונג.

אַבער דאָס געהערט נישט צום ענין, האָב איך געשריבן, „ס'הייבט זיך גאַרנישט אָן.“ ער האָט איצט גערעדט שנעל און די אויגן האָבן געבלישטשעט. „דאָס איז חזירישקייט און דאָס איז דאָס לעבן. וואָס פאַר אַ נוצן, וואָס פאַר אַ זין איז פאַרען אין אַן אומשטערבלעכקייט פון חזירישקייט? וואָס איז דער תכלית? צי וואָס טויג דער גאַנצער עסק? איר האָט נישט גע-שאַפן קיין שפיין. אַבער די שפיין, וואָס איר האָט געגעסן אָדער פאַרטאַכליעוועט, האָט אפשר געקענט אַפּראַטעווען דאָס לעבן פון צענטליקער אַרימע, וועלכע האָבן צוגעגרייט די שפיין, אַבער זי נישט געגעסן. צו וועלכן אומשטערבלעכן ציל דינט איר? אָדער זיי? באַטראַכט אַקאָרשט אייך און מיך. וואָס פאַר אַ ווערט האָט אייער באַרימערשע אומשטערבלעכקייט, ווען מיין לעבן שטייט אויפן וועג פון אייער לעבן! איר וואָלט געוואָלט צוריק זיין אויף דער יבשה, וועלכע איז אַ גינסטיק אָרט פאַר אייער חזירישקייט. עס איז פון מיין זייט אַ קאַפּריז אייך צו האַלטן אויף דערדאָזיקער שיף, וווּ עס געדייעט מיין חזירישקייט. און האַלטן וועל איך אייך ווייטער. איך קען אייך לאָזן גאַנץ אָדער צעברעכן. איר קענט שטאַרבן היינט, אין אַ וואַך אַרום, אין אַ חודש אַרום, איך קען אייך איצט טייטן, מיט אַ זעץ פון מיין פּויסט, ווייל איר זענט אַ נעפעכדיקע שוואַכע בריאַה. אַבער אויב מיר זענען אומשטערבלעך, טאָ וואָס איז דער שכל דערפון? צו זיין אַזוי חזיריש ווי איך און איר זענען מיר גע-ווען אין אונזער לעבן, איז נישט, דאַכט זיך. דאָס, וואָס אומ-שטערבלעכע דאַרפן טוען. ווידער אַמאָל, צו וואָס טויג דאָס אַלץ? פאַרוואָס האָב איך אייך דאָ פאַרהאַלטן?“ —

ווייל איר זענט שטארקער, האָט זיך ביי מיר אַרויסגע-
ריסן.

„אַבער פאַרוואָס שטאַרקער? האָט ער ווידער פאַרגעזעצט
זיינע אומאַויהערלעכע קשיות. ווייל איך בין אַ גרעסער שטיק
פערמענט, ווי איר? צי זעט איר דאָס נישט? צי פאַרשטייט איר
עס נישט?“

„אַבער די האַפנונגסלאַזיקייט, האָב איך פראַטעסטירט.
„כּפּינ מסכים מיט אייך.“ האָט ער געענטפערט. וואָן פאַר-
וואָס באַוועגן זיך פאַרט, קוים איז באַוועגונג-לעבן? אָן באַווע-
גונג און נישט זייענדיק קיין טייל פונם יערן, וואָלט נישט גע-
ווען קיין האַפנונגסלאַזיקייט. אַבער — און דאָס איז עס — מיר
ווילן לעבן און באַוועגן זיך, הגם מיר האָבן נישט קיין שום
סיבות דערצו, ווייל עס איז שוין אַווי, וואָס די נאַטור פון
לעבן איז צו לעבן און באַוועגן זיך, צו וועלן לעבן און באַ-
וועגן זיך. ווען נישט דיזאַזיקע באַוועגונג, וואָלט דאָס לעבן גע-
ווען טויט. דאָס איז טאַקע צוליבן לעבן, וואָס איר טרוימט וועגן
איינער אומשטערבלעכקייט. דאָס לעבן, וואָס איז אין אייך, לעבט
און וויל לעבן שטענדיק. באַ! אָן אייביקייט פון חזירישקייט!
ער האָט זיך פּלוצלונג געגעבן אַ דריי פּוועק און אָפּגע-
גאַנגען עטלעכע טריט. ער איז אַרויף אויפן צווישנדעק און מיך
צוגערופן.

„אגב, וויפיל האָט קוקי צוגענומען ביי אייך? האָט ער
געפרעגט.

„185 דאָלער, סיר“, האָב איך געענטפערט.

ער האָט געשאַקלט מיטן קאָפּ.

אין אַ פאַר מינוט שפעטער, ווען איך בין אַראָפּ אויף די
שטיגן אין דער קאיוטע אַריין, פדי צו גרייטן צו מיטאַג, האָב
איך געהערט ווי ער האָט געזידלט אייניקע מאַטראָזן אויפן
צווישנדעק.

קאפיטל זעקס.

צומארגנס האָט דער שטורם זיך איינגעשטילט און דאָס געשפענסט האָט זיך לייכט געוויגט אויפן רויקן ים. ס'האָבן זיך אָבער געשפירט לייכטע ווינט-בלאָזן, און וואָלף לאַרסען האָט דעריבער געהאַלטן וואָך אויפן צווישנדעק, זיינע אויגן האָבן געזוכט דעם ים פון דער צפון-מזרח-ריכטונג, פונדאָנען ט'האָט געדאַרפט בלאָזן דער גרויסער ריכטונגס-ווינט.

די מאַטראָזן זענען געווען אויפן דעק און צוגעגרייט די פאַרשידענע שיפלעך פאַרן געיעג.

אויפן דעק געפינען זיך זיבן שיפלעך: דעם קאָפיטאַנט שיפלעך, און די זעקס, וואָס די יעגער וועלן באַנוצן. די מאַנשאַפֿט פון אַ שיפל באַשטייט פון דריי פערזאָן: אַ יעגער, אַ וויעסלער און אַ רודערער. אויפן דעק פון סקונער באַשטייט די מאַנשאַפֿט פונם וויעסלער און רודערער. אויך די יעגער מוזן האַלטן וואָך. זיי זענען, אַלזאָ, אונטערגעוואָרפן די באַפעלן פון וואָלף לאַרסען.

דאָס אַלץ און נאָך אַ סך זאַכן בין איך געווינער געוואָרן שפּעטער.

דאָס געשפענסט האַלט מען אַלס דעם שנעלסטן סקונער פונם בלאָט פון סאָן-פראַנציסקאָ און וויקטאָריאַ.

פאַקטיש איז זי אַמאָל געווען אַ פּריוואַטע יאַכטע און מען האָט זי ספּעציעל געבויט אַלס אַ שנעל-שיף. אירע שטריק און אויסשטאַטונג—הגם כ'האָב נישט קיין אַנונג אין אַזעלכע זאַכן—רעדן פאַר זיך. וועגן דעם אַלעם האָט מיר דערציילט דזשאָנ-סאָן, פּעלד אַ קורצן שמועס, נעכטן בשעת ער איז געשטאַנען אויף דער וואָך. ער האָט גערעדט וועגן איר מיט אַנטוואַזאָם

פון ליבע צו דער גוט-געבויטער שיף, ווי טייל מענטשן רעדן וועגן פערד. זיינע אויסזיכטן אויף דער צוקונפט זענען נישט קיין געהויבענע, און ער האָט מיר מרמו געווען, אז וואָלף לאַרסען האָט אַ זייער שלעכטן שם ביי די קאָפיטאָנען פון די פּאָקע-שיפן. צוליב דעם געשפּענסט, וואָס האָט אים אַזוי געלאָקט, האָט ער זיך אונטערגעשריבן אַדורכצומאַכן די רייזע, ער האָט אָבער שוין פּאַקומען חרטה.

ער האָט מיר אויך דערציילט, אז דאָס געשפּענסט איז אַן אַכציקטאַניקער סקווער פון זייער אַ גוט-געבויטער קאַג-סטרוקציע. די ברייט זיינע האַלט 23 פוס, און די לענג עפעס מער ווי 90 פוס. אַ בלייערנע קיל * פון אַן אומבאַקאַנטער לעגענדאַרישער וואָג גיט אים צו אַ שטאַרקע סטאַבילקייט, הגם ער פאַרמאָגט אַן אומגעוויינערע זאַל קאנאטן.

פונם דעק ביז צום שפיץ פון העכסטן מאַסטבוים איז אי-בער הונדערט פוס, בעת דער פּאָדערשטער מאַסטבוים מיט זיין העכסטן מאַסטבוים איז מיט 8 אָדער 10 פוס קלענער.

כ'ג'ב דאָ אַלע דעטיילן, פדי צו געבן אַ באַגריף פון דעם פאַרנעם פון דערדאָזיקער קליינער שווימענדיקער וועלט, מיט אירע 22 מענטשן. דאָס איז געווען אַ זייער קליין וועלט, אַ שטויבל, אַ פּלעק, און ס'וונדערט מיך, וואָס מענטשן וואָגן צו לאָזן זיך אין ים אַריין אויף אַזאַ קליינטשיק און שוואַך באַשעפּעניש.

וואָלף לאַרסען האָט אויך געשטאַלט אַלס ריזיקאַנט בשעתן ברענגען אין אָרדנונג די זעלען.

כ'האָב אַמאָל געהערט ווי הענדערסאָן און אַן אַנדערער יענער, סטענדיש, אַ קאָליפּאָרניער, האָבן צווישן זיך געשמועסט וועגן דעם. מיט צוויי יאָר צוריק האָט וואָלף לאַרסען גורם געווען צום פאַרלוסט פון צוויי זעלען בעת אַ שטורעם-היינט אויפן בערינג-ים. דעמאָלט האָט מען אַרויפגעזעצט די איצטיקע זעלען, וועלכע זענען אין יעדן פרט שטאַרקער און שווערער. מ'זאָגט, אז בעת ער האָט זיי אַרויפגעזעצט, האָט ער געזאָלט דערקלערן, אז ער וואָלט בעסער געוואָלט די שיף וואָל זיך

איבערדרייען איידער פארלירן די מאַסט-ביימער.
יעדער איינער אויפן דעק — חוץ דושאַהאַנסען, וועלכער
איז געווען פול מיט התפעלות צוליב זיין גוואַנאָנירן — האָט
געהאַט אַ פאַרענטפער פאַרן פאַרדינגען זיך אויף דעם גע-
שפּענסט.

אַ העלפּט פון דער מאַנשאַפּט — דאָס זענען מאַטראָן,
וואָס פאַרן ווייטע שטרעקעס, און זייער פאַרענטפער איז, אַז
זיי האָבן גאַרנישט געוואָסט וועגן דער שיף און וועגן איר קאַ-
פיטאַן. און די יעניקע, וואָס האָבן יאָ געוואָסט, האָבן בסוד
איינגערוימט, אַז די יענער — אויסגעצייכנטע שיטער — זענען
אַזוי שטאַרק באַקאַנט אַלס קריגערישע חברה־לייט און לאַבוועס,
אַז מ'האַט זיי נישט געוואָלט אויפנעמען אויף קיין שום אַג-
שטענדיקן סקווער.

כ'האַב זיך באַקענט מיט נאָך איינעם פון דער מאַנשאַפּט,
— לואיס הייט ער — אַ נאַוואַ-סקאַטיא אירלענדער מיט אַ
קייזערליך און פרייליך פנים, זייער אַ געזעלשאַפּטליכער בחור,
וואָס האָט געקענט אַזוי לאַנג שמועסן, פל זמן ער האָט גע-
האַט אַ צוהערער. נאָכמיטאָג, בעת דער קוכער איז זיך געשלאָפן
און איך האָב געשיילט די אייביקע קאַרטאַפּל, איז לואיס אַריי-
געפאַלן אין דער קיך אַריין צו דערצייילן אַ מעשה.

זיין תירוץ פאַר זיין געפינען זיך אויף דעם געשפּענסט
איז געווען, וואָס בעתן אונטערשרייבן דעם אָפּמאַך איז ער
געווען שיפור.

ווידערפאַמאַל און אָבער אַמאָל האָט ער מיר פאַרזיכערט,
אַז אין אַ נייטערן צושטאַנד וואָלט אים גאַרנישט איינגעפאַלן
צו טון אַזאַ זאַך. ס'דאַכט זיך, אַז שוין אַ יאָר צוועלף איז ער
רעגולער געמאַרן אויף פאַקע-געיעג יעדן סעזאָן, און אויף די
אויבנדערמאַנטע צוויי פּלאַטן איז ער פאַרעכנט אַלס איינער
פון די צוויי-דריי בעסטע רודערער.

„אַך, מיין פריינט, האָט ער, ווי אַנאָנאָנדיק אַ שלעכטע
בשורה געשאַקלט מיטן קאַפּ, דאָס איז איינער פון די ער-ג-
טטע סקווערס, וואָס איר האָט געקענט אויסקלויבן, און איר

זענט דאָך נישט געווען שיפור ווי איך. דער געיעג אויף פאָ-
 קעט איז אויף אנדערע סקונדערס, נישט ווי אויף אונזערע, אַ
 מן-עדן פאָר די מאַטראָן. דער פאַצטאָן איז געווען דער ער-
 שטער, אָבער געדענקט מיינע ווערטער, איידער די נסיעה וועט
 זיך ענדיקן, וועלן נאָך זיין אַ פאָר טויטע. הערט, אַלזאָ, צווישן
 אונז זאָל פֿס בייבן, שווינגט ווי אַ טויטער. דערדאָזיקע וואָלף
 פֿאַרסען איז אַן אמתער טייל, און דאָס געשפּענסט איז
 אַ טיילאָנישע שיף, זינט דערדאָזיקער טייל פֿירט
 אָן מיט איר. איך זאָל נישט וויסן? איך זאָל נישט וויסן? צי
 געדענקט איך נישט ווי מיט צוויי יאָר צוריק האָט ער געמאַכט
 אַ סקאַנדאַל אין העקאָדייט און דערשאַסן פֿיר פון זיינע מענטשן
 צי בין איך דאָן נישט געווען אויפן דעק פון עממאַ 5. דריי-
 הונדערט יאָר פון העקאָדייט? און אין זעלבן יאָר האָט ער דער-
 הרגעט נאָך אַ מענטש מיט דער פּויסט. יאָ, סײַ, ער האָט אים
 דערהרגעט אויף טויט. דער קאַפּ איז אים צעשמעטערט געוואָרן
 ווי אַ שאָל פון אַן איי. און צי זענען דאָרט נישט געווען
 דער גוברנאַטאָר פון קוראַ-אינזל, און דער פּאַליציי-אינספּעק-
 טאָר, יאָפּאַנישע דזשענטלמענען, און צי זענען זיי נישט אַרויפ-
 געקומען אויפן דעק פון געשפּענסט אַלס זיינע געסט, מיט-
 געברענגט זייערע ווייבער — קליינטיקע פּיצניקע פּאַשעפענישן
 ווי איר זעט זיי אויסגעמאַלט אויף די פעכער. און ווי ער
 האָט זיי אַריינגעבאַרט, איבערלאָזנדיק פּלומרשט צופעליק זייערע
 מעגער אין זייערע סאַמפּאַן-שיפּלעך? און צי האָט ער נישט
 אין אַ וואָך אַרום אַרויסגעזעצט די אַרעמע קליינע ליידיס אויף
 דער יבשה פון דער אַנדערער זייט אינזל, און זיי ביי גאַרנישט
 געלאָזן. נאָר געהייסן צוהיים גיין איבער די בערג אין זייערע
 דראָבנע-פּיצניקע שטרוינע סאַנדאַלן, וואָס דהאַבן זיך נישט
 געקעמט האַלטן אַפּילו אַמיייל וועגט. איך זאָל דאָס נישט וויסן?
 אַט אונז בעסטע איז דאָס, דערדאָזיקער וואָלף פֿאַרסען — די
 גרויסע ריזיקע בעסטע, וואָס ווערט דערמאַנט אין דער אַפּאָ-
 קאַליפּסיס; און ער וועט נישט יאָבן קיין גוטן סוף. אָבער שאָ,
 איך האָב אייך גאַרנישט דערציילט, פון מיין מויל איז

ארויסגעקומען קיין איין וואָרט; ווייל דער אַלטער פעטער לוי-
אײַס ווײַל אויסלעבן די רייזע, בעת די רעשט וועלן די פּיש
אויספרעסן."

"וואָלף לאַרסען!", איז ער אויסגעבראָכן אין אַ מינוט
שפעטער. האַרכט וואָס איך זאָג אייך, איר הערט? אַ וואָלף —
אַט דאָס איז ער, ער האָט נישט אַזאַ שלעכטן הצרף ווי אַנדערע
מענטשן, ער האָט לחלוטין נישט קיין האַרץ. אַ וואָלף, אַט דאָס
איז ער. צי חידושט איר זיך נאָך, וואָס מען רופט אים אַזוי
טרעפּלעך?"

"אַבער אויב ער איז אַזוי גוט באַקאַנט אַלס אַזעלכער",
האַב איך געפרעגט, "ווי אַזוי קען ער באַקומען מענטשן פאַר
זיין שיף?"

"צי קען מען נישט קריגן מענטשן צו וואָס איר
ווײַלט נאָך, סײַ אויף דער יבשה, סײַ אויפן ים? האָט לואיס
געפרעגט מיט דער היץ פון אַן אירלענדער. "צי וואָלטן
זיי מיך אַרויפגעצאָרט אויפן דעק, ווען נישט דאָס, וואָס איך
פּיין געווען שיפור ווי אַ חזיר, בעת לויך האָב מיך אונ-
טערגעשריבן? צווישן אונזער מאַנשאַפט זענען פאַרצן אַזעלכע,
וואָס קענען נישט פאַרן מיט פעסערע מענטשן, ווי די יעגער,
און פאַרצן אַזעלכע, וואָס ווייסן פון גאַרנישט, ווי די אַרעמע
חברה-לייט פון אויבערשטן דעק. זיי וועלן אַבער זיך דערוויסן
ווי זיי געפינען זיך, זיי וועלן געוויזן ווערן און באַוויינען דעם
טאָג פון זייער געבוירן. כ'וואָלט געקלאָגט אויף די אַרעמע
חברה-לייט, ווען כ'וואָלט נישט געדענקט אַן דעם אַלטן, פעטן
לואיס און זיינע עגמת נפּשן. אַבער, שאַ, כ'האַב אייך גאַרנישט
געזאָגט, קיין וואָרט נישט, געדענקט, כ'האַב אייך גאַרנישט דער-
ציילט."

"אַט די יעגער זענען די ערגסטע מענטשן", האָט ער
ווידער אָנגעהויבן, ווייל ער האָט געליטן פון אַן איבערפּלוס
פון רייז. אַבער זיי וועלן שוין כאַפּן זייער פאַרציע בעתן גע-
יעג. וואָלף לאַרסען וועט זיי שוין אַנלערנען; ער וועט אויף

ווי אָניאָגן די טורא פאַר גאַט און זייערע שוואַרצע פאַרפויך-
טע הערצער העלן אויפציטערן. גיט אַ קוק אויף יענעם יעגער
פון מיין שיפּל, האַרנער, „דזשאַק“ האַרנער רופט מען אים;
אויפן קוק צוזאָ רויקער, אַ שטילער ווי אַ מיידל, ממש—האַניק
ריגט טון זיין מויל אַרויס. און צי האָט ער נישט פאַראַיאָרן
דערהרגעט זיין רודערער? מ'האַט געזאָגט, אַז דאָס איז געווען
אַ טרויעריקער פאַרפאַל, אָבער כ'האַב מיך געזען מיטן וויצעס-
לער אין יאַקאָהאַמא און יענער האָט ער מיר דערציילט די
גאַנצע געשיכטע, און דאָ האָט איר דעם יעגער „רויך“, דער
שוואַרצער קליינער טייוול, — צי האָבן נישט די רוסן אים
געהאַלטן דריי יאָר צייט אין די סיבירער זאַלץ-גרובן, ווייל ער
איז אַן אַ דערלויבעניש געגאַנגען אויף און דעם קופער-אינזל,
וועלכער איז אַ רוסישע זאַמל-שטעל. ער און זיין חבר זענען
געגאַנגען אין קייטן אויף די הענט און פיס, און צי האָבן זיי
זיך נישט איבערגעווערטלט און זיך צעקריגט? — ווייל „רויך“
האַט אַראָפּגעלאָזט אין אַ קיבל זיין חבר אין דעם גרוב אַריין,
און יעדעס מאָל אָפּגעריסן אַ פוס, אַ האַנט, און ווייטער דעם
קאַפּ און אַזוי ווייטער.”

„אָבער איר מיינט דאָס נישט ערנסט“ האָב איך אויסגע-
שריגן, אַרומגענומען פון שרעק.

„וואָס מיינען?“ האָט ער געפרעגט, שנעל ווי אַ בליק.
כ'האַב דאָך גאַרנישט געזאָגט, כ'בין טויב, כ'בין שטום, ווי
איר דאַרפט זיין, אויס רחמנות צו דער מוטער, וואָס האָט אייך
געבוירן; און כ'האַב קיינמאָל נישט גערעדט קיין שלעכטס נישט
אויף זיי, נישט אויף וואָלפן, זאָל אים גאַט פאַרשעלטן און זאָל
ער פוילן אין גיהנום צען טויזנט יאָר, און דאָן אַריינגעשליי-
דערט ווערן אינם לעצטן און טיפסטן גיהנום.”

דזשאַנסאָן, דער וואָס האָט מיר געריבן די ברוסט ביז
בלוט, ווען כ'בין צום ערשטן מאָל אַרויפגעקומען אויפן דעק
פון דעם „געשפענטט“, איז, דאַכט זיך, דער אַמווייניקסטן צוויי-
זייטיקער פון דער מאַנשאַפּט.

”יין אמת, אין אים איז נישט פאַראַן קיין שום צביעות.

אויפן ערשטן בליק האָט מען געזען זיין תמימות און מענלעכקייט, וועלכע זענען אָבער געמעסיקט געוואָרן פון גאָ-שיידנקייט, וואָס מ'האָט בטעות געקענט אָננעמען אַלס פחדנות. ער ציילגט זיך אויס מיט דער דרייַסטקייט פון זיינע איבער-ציינונגען און מיט דער זיכערקייט אין זיין מענלעכקייט. אָט די מעלות האָבן אים געצווונגען צו פראָטעסטירן, אין אַנהייב פון אונזער באַקענטשאַפט, קעגן דעם וואָס מען רופט אים יאָנסאָן.

און אויך אויף אים, צוליב זינדאָזיקע אייגנשאַפטן, האָט פֿראַנט אַרויסגעגעבן זיין אורטייל און גביאות געזאָגט וועגן זיין טוף.

„דאָס איז אַ ווילער בחור, דערדאָזיקער דזשאָנסאָן, מיטן קיילעכדיקן קאַפּ. ער איז מיט אונז אויף דעם פּאָדערשטן טייל פון דער שיף. ער איז דער בעסטער מאַטראָו אין פּאָדערשטן שיפטייל, ער איז מיין וועסלער. ער וועט פאַרקאָכן אַ קאַשע מיט וואָלף פֿאַרסענען, אַזש פּונקטן וועלן פֿליען. איך ווייס שוין, איך זע ווי עס קלייבט און דערנענטערט זיך ווי אַ שטוי-רעם אין הימל. כ'האַב צו אים גערעדט ווי צו אַ פּרוּפּער, אָבער ער גלייך ווי ער הערט גאַרנישט, און זעט אין אַליין שלעכטע סימנים. ווען ס'געפעלט אים עפעס נישט, מרוטשעט ער, און שטענדיק געפינט זיך שוין עמיצער, וואָס טראָגט פּאַטשטן צו וואָלף פֿאַרסענען. דער וואָלף איז שטאַרק, און די טבע פון אַ וואָלף איז פּיינט צו האָבן שטאַרקייט. אין אָט די שטאַרקייט זעט ער אין דזשאָנסאָנען, אָט דער דזשאָנסאָן ענטפערט נישט מיט אַ יאָ סיר, כ'דאַנק אייך זייער, סיר, פּאַר אַ קללה אָדער קאַפּאַ. אַ, דאָס אומגליק קומט שוין! עס קומט שוין! און גאָט ווייס וווּ כ'וועל באַקומען אַ צווייטן וועסלער. וואָס ענטפערט ער דער שוטה, ווען דער אַלטער רופט אים יאָנסאָן? צי נישט „איך הייס דזשאָנסאָן, סיר“ און ער לייגט אויס דעם גאַמען, אות ביי אות. איר האָט געדאַרפט זען ווי דער אַלטער האָט אַ קוק געטון! כ'האַב געמיינט, אַז ער וועט זיך באַליד וואַרפן אויף אים. ער האָט דאָס טאַקי נישט גאָטון, ער וועט נט אָבער אַמאָל

טון, און מאַכן אַ תל פון אים; דער אַלטער ווייס פון אַלע
פאַרטלען פון די מאַטראָן אין ים.

טאַמאַס מאַגרידוז ווערט וואָס אַ טאַג אומדערטרעגלעכער.
יעדעס מאָל, ווען כ'דארף רעדן צו אים, מוז איך אים
רופן „סיר“, אָדער „מיסטער“. דאָס איז דערפאַר, ווייל וואָלף לאַר-
טען באַצייט זיך צו אים לעצטנס זייער גינסטיק. דאָס איז אַן אומ-
דערהערטע זאַך, אַז אַ קאַפיטאַן זאָל זיין צווי היימיש מיטן קוכער;
אַבער וואָלף לאַרסען מאַכט זיך גאַרנישט דערפון.

2 אָדער 3 מאָל האָט ער אַריינגעשמעקט אין דער קיך
אַריין און אים גוטמוטיק אויסגעזידלט. און איין מאָל נאָכמיטאָג
איז ער געשטאַנען ביים ראַנד פון צווישנדעק און געפלידערט מיט
אים אפשר אַ פופצן מינוט.

נאָכן שמועס, איז ער שוין געווען אין דער קיך, אַ שטראַל-
דיקער, און זיך גענומען צו זיין אַרבעט און געברומט עפעס
נאַסן-לידער אין אַ גרילצנדיקן און רייסנדיקן פאַלצעט.

„כ'שפאַציר שטענדיק אַרום מיט די אָפיצירן“, האָט ער
צו מיר געזאָגט אין אַ פאַרטרוילעכן טאָן. „איך ווייס וואָס
כ'דארף טון, אַז מ'זאָל מיך שעצן. אַט, למשל, מיין לעצטער
קאַפיטאַן — ס'איז מיר גאַרנישט איינגעפאַלען אַריינצוגיין צו
אים אין דער קאָיטע, צו כאַפן אַ שמועס און אויסטרוקען אַ
גלעזל משקה. „מאַגרידוז“, זאָגט ער אַמאָל צו מיר, „מאַגרידוז“,
זאָגט ער, איר האָט פאַרפושט אייער באַרוף“. וואָס הייסט דאָס?
זאָג איך. „איר האָט געדאַרפט געבוירן ווערן אַלס אַ דזשענטל-
מען, וואָלט איר נישט צווי שווער געהאַרעוועט“.

„זאָל איך דאָ פאַלן אַ טויטער, אויב דאָס זענען נישט
זיינע ווערטער, און איך בין מיר דאָרט געזעסן אין זיין קא-
יוטע, אַ הייפלעכע און באַקוועמע, גערייכערט פאַפיראַסן און
געטרונקען זיין רום.“

דידאָזיקע פלידעריי זיינע האָט מיך שיער נישט משוגע
געמאַכט.

כ'האַב קיינמאָל אין מיין לעבן נישט געהאַסט אַזע שטי-
מע. זיינע בוימלדיקע קריכעדיקע טענער. זיין שמאַליקער שמייכל

און זיין שרעקלעכע גאווה האָבן אזוי צערייצט מייע גערון.
אז כ'ס'לע טיילמאָל אויפציערן אינגאַנצן.

באמת, דאָס איז געווען איינער פון די העסלעכסטע און
עקלעכסטע מענטשן, וואָס כ'האָב ווען עס-איז באַגעגנט. ס'איז
אוממעגלעך צו שילדערן דעם שמוץ, וואָס ער האָט אָנגעמאַכט
פּעט זיין קאָכן; און אזוי ווי ער האָט געקאַכט אַלץ, וואָס עס
איז געגעסן געוואָרן אויף דער שיף, בין איך געצוונגען געווען
צו קלויבן מיט גרויס פאַרזיכט די שפיז, וואָס איך האָב געגעסן,
נעמענדיק זיך די שפיז, וואָס איז געווען אַמווייניקסטן שמוציק.
כ'האָב זייער געליטן אויף די הענט, ווייל זיי זענען נישט
געווינט געווען צו אַרבעט. די נעגל זענען געווען פאַרבליאָז
און שוואַרץ, און די הויט איז געווען באַדעקט מיט אַזאַ שמוץ,
אז מ'האָט אים נישט געקענט אַראָפּנעמען אַפילו מיט אַ רייב
פערשטל. דאָן האָבן זיך באַוויזן בלעטערן, וועלכע האָבן קיינמאָל
נישט געוואָלט פאַרהיילן זיך, און אויפן אויבער-אַרעם איז מיר
אָנגעשוואָלן אַ גרויסע פייל, וועלכע כ'האָב באַקומען, פאַרלירנ-
דיק דאָס גלייכגעוויכט בשעתן וויגן זיך פון דער שיף און בין
אַרויפגעפאַלן אויפן קיך-אויבן.

אויך מיט מיין קני האָט עס נישט געהאַלטן בעסער. דאָס
געשווילעכטץ איז נישט אָפּגעאַנגען, און דער ביין האָט נאָך
אַלץ געהאַנגען אויפן עק. דאָס אַרומלויפן היין און צוריק פון
פאַרטאָגס אָן ביז שפּעט אין דערנאַכט אַריין האָט, פאַרשטייט זיך,
נישט מיטגעוויקט צו אַ פאַרבעסערונג.
איך האָב געדאַרפט האָבן רו וויבאלד כ'האָב געוואָלט
געזונט ווערן.

רו! פריער האָב איך גאָרנישט געווסט וואָס דאָס דאָ-
זיקע וואָרט באַטייט.

מיין גאַנץ לעבן האָב איך גערוט און איך האָב דאָס נישט
געפילט. אָבער איצט ווען איך וואָלט נאָר געקענט זיצן אַ האַל-
בע שעה און גאָרנישט טון, אפילו נישט טראַכטן, וואָלט דאָס
געווען דאָס גרעסטע פאַרגעניגן פאַר מיר. אָבער פון דער צוויי-
טער זייט איז דאָ פאַר מיר אַן אמתע אַנטפּלעקונג.

איך וועל שוין קענען שעצן דאָס לעבן פון די אַרבעטן-דיקע. כ'האַב גאַרנישט געוואָסט, אַז אַרבעט איז אַזאַ שרעקלעכע זאַך. פון האַלב-זעקס פאַרטאָגס ביז צען ביינאַכט בין איך אַלעמענס שקלאָף, כ'האַב נישט קיין רגע פאַר זיך, מיטן אויסנאַם ווען כ'קען זי אַוועקנבענען ביים סוף פון דער צווייטער שמירה. לאַמיר נאָר אָפּשטעלן אַ מינוט אַ קוק צו טון אויפן פונקטענדיקן ים אין דער זון, אָדער פאַרקוקן זיך אויף אַ מאַטראָז, וואָס קלע-טערט אַרויף אויף די האַק-זעגל (*), אָדער אַרויפליפן אויף די בעלְקעס, און באַלד הער איך די העסלעכע שטימע: העי, העמפּ, וווּ שלעפּסטו זיך דאָרט אַרום! כ'האַב נאָר אָפּגעלאָזט דאָס אויג פון אים און ער איז שוין נישטאָ."

עס זענען פאַראַן שפורן אין דעם רודער-שטיבל פון אַן אויפגערעגטער שטימונג און ס'גייען אַרום קלאַנגען, אַז צווישן „רויך" און הענדערסאָן איז פאַרגעקומען אַ געשלעג.

הענדערסאָן איז, ווייזט אויס, דער בעסטער פון די יעגער. אַ געלעסענער בחור, און ס'איז נישט אַזוי לייכט אים אויפצורעגן, אָבער היינט איז ער שטאַרק אופּגערעגט, ווייל ווען „רויך" איז אַריין געקומען אין דער קאָיוטע אויפן אָונט ברויט, האָב איך באַמערקט, אַז ער זעט אויס זייער אָנגעבלאָזן און די אויגן זענען ביי אים געווען אונטערגעהאַקט און אַן קאַליר.

טאַקי פאַרן אָונט-ברויט איז געשעען אַן אַכזריותדיקע זאַך, וואָס ווייזט אויף דער האַרט-האַרטציקייט און בעסטיאָלישקייט פון די דאָזיקע מענטשן. צווישן דער מאַנשאַפּט געפינט זיך אַ גרינער העריסאָן, אַן אומגעלומפערטער דאָרפס-יונג, וואָס איז, ווי כ'שטעל מיר פאַר, באַהערשט פון דער תּאוּוה צו אַוואַנטורעס, און וועל-כער פאַרט דאָס ערשטע מאָל אויפן ים.

אין די לייכטע, דיקע בייטנדיקע ווינטן, האָט זיך דער סקונער געוואַקלט אַמאָל רעכטס, אַמאָל לינקס, און דאָן וואַרפן זיך די זעלנען פון איין זייט אויף דער צווייטער, און מען האָט

(* אַ קליבער זעגל, וועמענס שפיץ האַלט זיך אויף אַ קליינעם האַק

ארויסגעשיקט אין דער הייך אַ מאַטראָן, אַז ער זאָל, איבער-
רוקן דעם פּאָדערשטן האָק-זעגל.

און ווען העריסאָן איז געווען אין דער הויך, האָט זיך
דער זעגל פּאַרפּלאַנטערט אין דעם בלאַק, אויף וועלכן ער איז
געגאַנגען.

ווי איך בין געווייער געוואָרן, זענען פאַראַן צוויי אופנים
אויפצופּלאַנטערן — ערשטנס, דורך אַראַפּלאַזן דעם פּאָדערשטן
זעגל, וואָס איז פאַרהעלטנישמעסיק לייכט און נישט געפּערלעך,
און צווייטנס, דורכן אַרויפקלעטערן אויף די העכסטע שטריק
ביז צום סוף פון דעם האָק-זעגל גופא, אָן אויסערגעוויינלעך רי-
זיקאַלישע אונטערנעמונג.

דזשאָהאַנסען האָט גערופן העריסאָנען, אַז ער זאָל אַרויפ-
קלעטערן אויף די העכסטע שטריק.
מיהאַט באַשיינפּערלעך געזען, אַז דער יונג ציטערט איב-
גאַנצן פאַר מורא.

און ער האָט געהאַט פאַרוואָס מורא צו האָבן : אַרויפצו-
קלעטערן אַכציק פוס איבערן דעק, און קלאַמערן זיך אָן די די-
נע און זיך וואַרפּנדיקע שטריק. וואָלט איצט געווען אַ רויקער
ווינט, וואָלט אפשר נישט געווען צוויי געפּערלעך, אָבער די
מעשה איז, וואָס דאָס געשפּענסט האָט זיך גראַד איצט גע-
וויגט אין די לאַנגע כוואַליעס. און מיט יעדן שטויס האָבן די
ליילעכער זיך פאַרפּלאַנטערט אָדער צעשפּרייט זיך, און די העכ-
סטע שטריק זענען געוואָרן לויזער אָדער זיך איינגעשרומפּן,
זיי האָבן געקענט אַוועקשליידערן אַ מענטש, פונקט ווי אַ פליג
אַנטלויפט פאַר אַ שמיץ פון אַ בייטש.

העריסאָן האָט געהערט דעם באַפּעל, און פאַרשטאַנען,
וואָס מען וויל פון אים, און ער האָט זיך געקווענקלט.
דאָס איז, וואַרשיינלעך, געווען דאָס ערשטע מאָל אין זיין
לעבן, וואָס ער איז געווען אין דער הויך.
דזשאָהאַנסען, וועלכער האָט זיך אָנגעשטעקט מיט וואַלף
לאַרסענס באַפּעלערישקייט, איז אויסגעבראַכן מיט אַ מבול פון
זינדלערייען און קללות.

„ס'וועט שוין גענוג זיין, דזשאַהאַנסען,“ האָט וואָקיף דאָר-
טאָן גראָב אָנגעשריגן אויף אים. „כ'בין דיר מודיע, אַז וואָס זיד-
לען זיך אויף דער שיף געהערט צו מיר. אויב כ'וועל דין
דאָרפן, וועל איך דין רופן.“
„יאָ, סיר,“ האָט דער באַצמאַן הכנעהדיק גענומען צו קענ-
טעגיש לאַרסענס ווערטער.

אין דער צווישנצייט האָט העריסאָן אָנגעהויבן אַרויפצו-
קלעטערן אויף די העכסטע שטריק.
כ'האָב לאַרויסגעקוקט פון דער קיך-טיר און כ'האָב באַ-
מערקט, אַז ער ציטערט אינגאַנצן ווי אין פיבער. ער איז גע-
קראַכן זייער פּאַמערלעך, פאַרזיכטיק, טריט ביי טריט. זיין גע-
שטאַלט, וואָס האָט זיך אָפגעשפּיגלט אין דער קלאָרער בלו-
קייט פונם ים, האָט אויסגעזען ווי אַ ריזיקער שפּין, וועלכער
קריכט אויף די שפורן פון זיין געוועב.

דאָס איז געווען אַ קלעטערן ווי באַרג אַרויף, ווייל די
אייבערשטע זעגל זענען געווען אַרויפגעזעצט היך, און די העכ-
סטע שטריק, ציענדיק זיך דורך די פאַרשידענע האַק-זעגלען
און מאַסטיימער, האָבן אים געגעבן אָנלעזן פאַר די הענט און
די פיס.

אַבער די צרה איז געווען, וואָס דער ווינט איז נישט
געווען גענוג שטאַרק און נישט גענוג רויק, אַז די זעגל זאָלן
זיך קענען האַלטן גאַנץ.

ווען העריסאָן איז געווען אין מיטן וועג, האָט דאָס גע-
שפּענסט זיך געגעבן אַ שטאַרקן וויג אין דער ווינט-ריכטונג
און צוריק אַריין צווישן צוויי הויילע גרויסע כוואַליעס.

העריסאָן האָט אויפגעהערט צו קריכן ווייטער און זיך
פעסט צוגעהאַלטן אָן די שטריק. אַכציק פוס אונטער אים האָב
איך געזען די גסיסה-אַנשטרענגונגען פון זיינע מוסקולן, בעת
ער האָט זיך געראַנגלט פאַר זיין לעבן.

די זעגל זענען לויז געוואָרן און דער האַק-זעגל וואָס
זיך געוואָרפן הין און צוריק, די העכסטע שטריק האָבן נאָכ-
געלאָזט, און הגם אַלץ איז געשעען זייער שנעל, האָב איך גע-

זען ווי זיי קאָרטשן זיך אונטער זיין קערפער-משא. דאָן איז דער האָק-זעגל אָפגעשפרונגען אין אַ זייט מיט אַן אומגעריכט-טער געשווינדקייט, דער גרויסער זעגל האָט אַ טראַסק געטון ווי אַ האַרמאַט און די דריי רייען פון איינגעוויקלטע זעגלען האָבן אַ קנאַק געטון אָן די פּלאַכטעס ווי אַ ביקסן-זאַלפּ. הע-ריסאָן, קלאַמערנדיק זיך, האָט זיך, ווי אין חלשות, אַ וואָרף געטון אין דער לופט.

אַבער פּרֹוצלונג האָט עס אויפגעהערט. די העכסטע שטריק זענען אין אַ רגע איינגעשרומפן געוואָרן. דאָס איז געווען ווי אַ קנאַק פון אַ בייטש. זיינע צענויטגעדריקטע פּויסטן האָבן פאַרלוירן דעם אַנלעך-פּונקט. איין הענט האָט זיך אַרויס גע-ריסן פון דעם אַנשפאַר-פּונקט, און די אנדערע האָנט איז אַ ווייל געבליבן הענגען פאַרצווייפלט און דאָן אַראָפּגעפאַלן.

דער קערפער איז אַראָפּגעפאַלן, אַבער ווי דורך אַ נס איז ער אַרויס גאַנגן, זיך פאַרטשעפּנדיק אָן די שטריק מיט די פיס. ער איז געהאַנגען אויף זיי, מיטן קאָפּ אַראָפּ. מיט אַ שנע-לער אַנשטרענגונג האָבן די הענט דערגרייכט צו די העכסטע שטריק, אַבער ס'האַט גאַרנישט געהאַלפּן, און אַ לאַנגע צייט האָט ער זיך געפונען אין זיין פּריערדיקער פּאָזיציע, הענגנדיק, פאַרשטעלנדיק מיט זיך אַ געבעכדיקן אַנבליק.

„כיגעוועט מיר, אַז ער האָט גישט קיין אַפעטיט צו אַ אָונט-ברויט“ האָב איך דערהערט וואָלף לאַרסענס שטימע, וועל-כע איז דערגאַנגען צו מיר פון קיך-ווינקל אפער. „אָוועק פון דאָרטן, דו, דזשאָהאַנסען! טו אַכטונג! אָט קומט עס אָן“.

און אין אמתן, העריסאָן איז געווען זייער שוואַך, אַווי ווי איינער, וואָס ליידט אויף דער ים-קרענק, און אַ לאַנגע צייט האָט ער זיך געקלאַמערט אָן זיין הויכער פּאָזיציע, גישט פּרוּונדיק אַפילו צו רירן זיך, דזשאָהאַנסען אַבער האָט מיט שטאַרקער ווערטער גישט אויפגעהערט אים צוצוויאַנגן צו פאַר-ענדיקן זיין אויפגאַבע.

„דאָס איז אַ שאַנדע“, האָב איך געהערט ווי דזשאָנסאָן האָט געמורמלט אין אַ פאַמעלעכו און קאַרעקטן ענגליש. ער

איז געשטאנען ביי די הויפט-זעגלען, א פאָר טריט פון מיר
„דער יינג וויל דאָס טון. ער וועט זיך אויסלערנען, אויב ער
וועט האָבן די בעלעגנהייט. אָבער דאָס איז — —“.

ער האָט אַ ווײַל מפסיק געווען, ווײַל זײַן לעצטער אור-
טײַל איז געווען דאָס וואָרט „מאָרד“.

„שווייגט דאָרטן, איר“, האָט אים לואי איינגערוימט. ווי
אייער מוטער איז אייך ליב, האַלט דאָס מויל, שווייגט“.

אָבער דזשאַנסאָן, קוקנדיק אַרויף צו הערריסאָנען, האָט
אַלץ ווײַטער געמורמלט.

„הערט נאָר“, האָט דער יעגער, סטענדיש געזאָגט צו
וואָלף לאַרסענען, דאָס איז מײַן ווײַסלעך, און איך ווײַל אים
נישט פאַרלירן“.

„דאָס איז אַלץ אמת, סטענדיש“, האָט יענער געענטפערט,
ער איז אייער ווײַסלעך, ווען ער איז אין שיפּל, אָבער ווען
ער געפינט זיך אויפן דעק, איז ער מײַן מאַטראָן, און איך
וועל טון מיט אים, וואָס עס געפעלט מיר“.

„אָבער דאָס איז נישט קײַן סיבה“, איז סטענדיש אַרויס
מיט לשון.

„דאָס איז שוין אַ גענוגנדיקע סיבה, דערצו איז נישטאָ
קײַן ווינט“, האָט וואָלף לאַרסען אָפּגעענטפערט. „כ׳האָב אייך
שוין געזאָגט, און אַזוי בלײַבט עס. דער מענטש איז מײַנער,
כ׳ווײַל מאַכן אַ געקעכץ פון אים און אויפּעסן, אויב עס וועט
זיך מיר אַזוי פאַרגלױסטן“.

אין יעגערס אויגן האָט זיך באַוווּזן אַ בײַז פײַערל, ער
האַט זיך אַוועקגעדרײַט, אַרײַן אין רודער שטובל און פון דאָרטן
אַרויסגעקוקט צום הענגנדיקן מאַטראָן. אַלע מאַטראָן האָבן זיך
איצט געפונען אויפן דעק און אַלע אויגן זענען געווען געווען-
דעט אַרויף אין דער הײך, וווּ אַ מענטשלעך וועזן האָט זיך
געראַנגלט מיטן מלאך-המות, שרעקלעך איז געווען די האַרט-
האַרציקייט פון דידאָויקע מענטשן, וועמען די אינדוסטריעלע
אַרגאַניזאַציע האָט איבערגעגעבן די קאַנטראָל איבערן לעבן פון
אַנדערע מענטשן.

איך, וואָס האָב געלעבט ווייט פון הו-האָ פון לעבן, האָב
קיינמאָל נישט געהלומט, אַז די אַרבעט ווערט אויסגעפירט אויף
אַזאַ שרעקלעכן אופן.

דאָס לעבן, האָט זיך שטענדיק געדאַכט, איז אַ באַזונ-
דערס הייניקע זאַך, אָבער דאָ איז עס געווען פאַררעכנט ווי
אַ נול, אַ ציפער אין דער האַנדלס אַריטמעטיק.

כימוז אָבער זאָגן, אַז די מאַטראָזן זענען בכלל סימפּא-
טישע, ווי למשל, דזשאַנסאָן; אָבער די אָפיצירן (די יענערס
און דער קאַפיטאַן) זענען געווען האַרצלאָז גלייכגילטיק, אַפילו
סטענדישס פּראָטעסט איז אַנטשטאַנען צוליב דעם, וואָס ער האָט
נישט געוואָלט פלייבן אָן אַ וויעסלער. וואָלט דאָס געשעען
מיט אַ וויעסלער פון אַן אַנדערן יעגער, וואָלט עס אים גאָר-
נישט געאַרט און ער וואָלט הנאה געהאַט פון דער סאַצענע,
פונקט ווי די איבעריקע.

אָבער לאַמיר צוריקגיין צו העריסאָנען. דזשאַהאַנסען האָט
געזידלט און געדראָט גאַנצע צען מינוט דעם אומגליקלעכן הערי-
סאָן ביז יענער האָט ווידער אָנגעהויבן זיינע באַוועגונגען.

אין אַ פאַר מינוט אַרום איז אים געלונגען צוצוקומען
צום עק פון דעם האָק-זעגל, ווי לענג אױס די בעלקע, ער האָט
געהאַט אַ בעסערע געלעגנהייט זיך צו האַלטן פעסט.
ער האָט געברענגט אין אַרדנונג די פּלאַכטע, און איצט,
נאָכן דערפילן זיין אויפגאַבע, האָט ער שוין געקענט אַראָפּגיין.
דער צוריק-וועג איז איצט געווען לייכט אַראָפּ, לענג-
אױס די העכסטע-שטריק צום מאַסטבוים.

אָבער העריסאָן האָט שוין נישט געקאָנט לענגער אויס-
האַלטן, ווי נישט זיכער סױז געווען זיין איצטיקע פּאָזיציע,
האַט ער נישט קיין השק געהאַט צו פאַרלאָזן זי און פאַרבייטן
זי אויף דער נאָך-געפערלעכער פּאָזיציע אויף די זעכסטע
שטריק.

ער האָט אַ קוק געטון אויף דער לופט-שטרעקע, וואָס
ער האָט געדאַרפט אַדורכמאַכן און דאָן געוואָרפן אַ בלייס אויפן

דעק. די אויגן זיינע זענען געווען ברייט אָפּן און פאַרשטאַרט
און ער האָט געציטערט ווי אין אַ פיבער.

כ'האַב נאָך קיינמאָל נישט געזען, אַז שרעק זאָל זיך
אַזוי אויסדרוקן אויף אַ מענטשלעך פנים. אומזיסט האָט דזשאָ-
האַנסען אים געהייסן אַראָפּגיין. כאָטש ער האָט יעדע מינוט
געקענט אַראָפּגעשליידערט ווערן דורך דעם האָק-זעגל, האָט ער
זיך נישט גערירט, געליימט פון שרעק.

וואָלף לאַרסען, שפּאַצירנדיק היין און צוריק און שמועסן-
דיק מיט „רויך“, האָט זיך שוין מער נישט אומגעקוקט אויף
העריסאָנען, הגם ער, וואָלף לאַרסען, האָט שטאַרק אָנגעשריגן
איפּן מאַטראָז, וואָס איז געשטאַנען ביים ראָד:

„איר גייט אַראָפּ פון וועג, אַרבעטער מיינער! פאַרויפּ-
טיק, איר וועט נאָך אָנמאַכן אַ התונה“.

„גוט, גוט, סיר“ האָט געזענטפערט דער רודערער, איבער-
לייגנדיק אַ פאַר שטריכן צווישן די רעדער.

ער איז געווען פאַראַנטוואָרטלעך פאַר דעם, וואָס ער
האָט געלאָזט דאָס געשפּענסט אַראָפּגיין אַ פאַר פונקטן פון
איר ריכטונג, פּדי אָנצופילן מיטן ווינט די פּאָדערשטע זעגלען
און האָלטן זיי אין אַ שטענדיקער פּאָזיציע.

ער האָט זיך באַמיט אַרויסצוהעלפּן דעם אומגליקלעכן
העריסאָנען ריזיקירנדיק צו דערוועקן וואָלף לאַרסענס פעס.

די צייט איז זיך געגאַנגען און די שפּאַנונג איז פאַר-
מיר געווען אויסערגעוויינלעך.

טאָמאַס מאַגרידזש דאַקעגן דאָס געהאַלטן פאַר אַ
לעכצערלעכע זאַך, און ער האָט געהאַלטן אַלץ אין איינעם אין
אַרויסשטעקן דעם קאַפּ פון דער קיך-טיר און מאַכן וויציקע באַ-
מערקונגען. ווי איך האָב אים פיינט געהאַט! און ווי איז גע-
וואַקסן מיין שנאה צו אים, וואָס אַמאָל שטאַרקער און שטאַר-
קער, בעת יענעם שרעקלעכן פּאַרפאַל, אַזש ביז אַן אומגעוויי-
ערער פּראָפּאַרציע.

צום ערשטן מאל אין מיין לעבן האָב איך אין מיר דער-

שפירט אַ חשק צו מאָרדן. — „צו זען רויט בלוט“ ווי עס דרוקן זיך אויס מאַנכע פון אונזערע בילדלעכע שרייבער. דאָס לעבן בכלל קען זיין אַ הייליקייט, אָבער דאָס לעבן אין דעם איינצלענעם פּאַל מיט טאַמאַס מאַגרידוז איז, באמת, געוואָרן זייער פּראָפּאנירט.

ס'האָט מיך אַרומגענומען אַ שרעק, טראַכטנדיק, אז איך זע שוין „רויטס“, און אין מוח האָט געגעבערט אַ געדאַנק: צי האָב איך איך זיך אָנגעשטעקט מיט דער ברוטאַלקייט פון מיין סביבה? — איך, וואָס האָב אַפילו אין פּאַלן פון די שענדלעכסטע פּאַרברענגס געלייקנט אין דער גערעכטיקייט און צוועק-מעסיקייט פון שטראָף?

ס'האָט געדויערט אַ גוטע האַלבע שעה, און דאָן דוּאַב איך דערזען ווי דזשאַנסאָן און לואיס אַמפּערן זיך איבער עפעס ס'האָט זיך געענדיקט דערמיט, וואָס דזשאַנסאָן האָט זיך אַרויסגעריסן פון לואיסן און זיך געלאָזט לויפן פאַרויס. ער איז אַדורכגעגאַנגען דעם דעק, אַרויפגעשפּרינגען אויף די פּאָדער. שטע זעגלען און אָנגעהויבן צו קלעזערן. אָבער וואָרף לאַרסענג פלינקע אויגן האָבן דאָס באַלד דערען.

„העי, דו, וואָס טוסטו דאָרט?“ האָט ער געשריגן. דזשאַנסאָן האָט אָפּגעשטעלט זיין אַרויפגאַנג. ער האָט גע-קוקט דעם קאַפּיטאַן אין די אויגן אַריין און פּאַמעלעך געענט-פערט:

„כ'גיי אַראָפּנעמען יענעם בחור“.

„שוין אַראָפּ פון דער הייך! האָסט געהערט? אַראָפּ די אוחו רגע!“

דזשאַנסאָן האָט זיך געקווענקלט. אָבער די לאַנגיאַריקע געהאַרכזאַמקייט לנגבי די שיפס-אַפיצירן האָט גובר געווען, און ער איז אָן אומעטיקער אַראָפּ אויפן דעק און אַוועק אין זיין קאַיוט צריין.

האַלב-דעקס בין איך אַראָפּגעגאַנגען אונטן צו גרייטן דעם טיש. איך האָב אָבער נישט געוואוסט, וואָס עס טוט זיך מיט מיר, ווייל מיינע געדאַנקען זענען פול געווען מיטן בלייכן און

ציטערדיקן מענטש, קאָמיש ווי אַ מאַלפּע, ווי ער קלאַמערט זיך
אַן די קלאַפּנדיקע האַק-זעגל. זעקס אַ זייגער, ווען כ'האַב דער-
לאַנגט אַוונטברויט, אַרויפגייענדיק אויפן דעק צו נעמען די שפייז
פון דער קיך, האַב איך געזען העריסאַנען נאָך אַלץ אין דער-
זעלבער פּאַזיציע.

ביים טיש האָט זיך געפירט שמועסן וועגן גאָר אַנדערע
ענינים. קיינער איז נישט געווען פאַראינטערעסירט אין דעם
וויילקירלעך-איינגעשטעלטן לעבן. אָבער אַ ביסל שפּעטער, ווען
כ'בין בפיוון אַראָפּגעגאַנגען אין קיך אַריין, האַב איך מיך דער-
פרייט, דערזענדיק דעריסאַנען, ווי ער לאָזט זיך פאַמעלעך
אַראָפּ פון די זעגלען צו דעם קייך-קעסטל ביים פּאַדערשטן
דעק.

ענדלעך האָט ער זיך אָנגענומען מיט קוראזש און ער איז
אַראָפּגעגאַנגען.

איידער כ'וועל פאַרענדיקן די דערציילונג וועגן דעמדאָזיקן
אינצידענט, מוז איך איבערגעבן אַ טייל פון שמועס, וואָס כ'האַב
געזאָגט מיט וואָס לאַרסענען אין דער קאָיוטע, בעת איך האַב
געוואָשן דאָס געפּעס.

„איר זעט היינט שלעכט אויס“, האָט ער אָנגעהויבן. „וואָס
איז די מעשה“?

כ'האַב פאַרשטאַנען, אַז ער ווייסט די סיבה דערפון, אַז
ער וויל מיך אַריינציען אין אַ שמועס, און איך האַב געענט-
פערט: „דאָס איז צוליב דער ברוטאַלער באַהאַנדלונג פון יענעם
בחור“.

ער האָט קוים אַ שמיכל געטון. „כ'מיין אַז דאָס איז ענ-
לעך צו דער ים-קראַנקהייט. טייל מענטשן זענען איר אונטער-
געוואָרפן און טייל נישט“.

„ס'איז נישט אַזוי“, האַב איך אַקעגנגערעדט.

„ס'איז טאַקע אַזוי“, האָט ער ווייטער גערעדט. „די ערד
איז פול מיט ברוטאַלקייט, ווי דער ים מיט באַוועגונג. און מאַן-
כע מענטשן ליידן צוליב דער ערשטער, און טייל ליידן צוליב
דער לעצטער. אַט דאָס איז די איינציקע אורזאַך“.

„אָבער איר, וואָס הוזקט פון מענטשלעכן לעבן, צי האָט
עס ביי אייך נישט קיין שום ווערט“? האָב איך געפרעגט.
„ווערט? וואָס פאַראַ ווערט?“ ער האָט מיך אָנגעקוקט,
און הגם זיינע אויגן זענען געווען פאַרשטאַרט און באַוועגונגס-
לאָז, איז, דאַכט זיך, אין זיי געווען פאַרבאַהאַלטן אַ צינישער
שמייכל. „וואָס פאַראַ מין ווערט? ווי אַזוי מעסט איר דאָס?
ווער שעצט עס אַלס ווערט“?

„איך“, האָב איך געענטפערט.

„אַלזאָ, וואָס איז עס ווערט פאַר אייך? אַן אַנדערן מענטש
לעבן, מיין איך... אַלזאָ, וואָס איז עס ווערט“?

דער ווערט פון לעבן? ווי אַזוי האָב איך געקענט געבן
עפעס אַ ממשותדיקן ווערט... כיוויים נישט, וואָס דאָס איז גע-
ווען מיט מיר, נאָר איך, וועמען ס'האַט שטענדיק נישט געפעלט
קיין אויטדרוקן, האָב געפילט אַ דוחק אין זיי, בעתן שמועסן
מיט וואַלף לארסענען.

כ'בין געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז אַ ביסל איז
אין דעם שולדיק די פערזענלעכקייט פון דאָזיקן מענטש, אָבער
הויפטזעכלעך איז עס געווען צוליב זיין פולשטענדיק אַריגינעלער
וועלטאַנשויונג. מיט אַלע אַנדערע מאַטעריאַליסטן, מיט וועלכע
כ'האַב מין באַגעגנט און דיסקוטירט, האָב איך געהאַט עפעס
געמיינזאַמעס, אָבער מיט אים האָב איך נישט געהאַט קיין שום
איינזאַמעס.

אפשר איז דאָס געווען זיין עלעמענטאַרע פשטות, וואָס

האַט מין באַרוישט.

ער האָט אַזוי גלייך געטראָפן אין סאַמע פינטל פון אַן
ענין, אַוועקגעמענדיק פון יעדער פראַגע אַלע איבערפליטיקע
פרטים, און מיט אַזאַ מינע פון אויסגעשעפּטקייט, אַז ס'האַט זיך
מיר געדאַכט, אַז כ'ראַנגל מין אין טיפּן וואַסער, נישט האָבנ-
דיק קיין באַדן פאַר זיך. ווערט פון לעבן? ווי האָב איך געקענט
ענטפערן אויף דער הייסער מינוט אויף דערדאָזיקער פראַגע?
די הייליקייט פון לעבן איז ביי מיר געווען אַן אַקסיאָם. אַז עס

איז בלי-ספקדיק ווערטפול, דאָס איז אַ טרויזם וועלכע כ'האָב
קיינמאָל נישט אָפגעפרעגט.

אַבער ווען ער איז אָנגעפאלן אויפן טרואיזם, בין איך
געבליבן אָן לשון.

„מיר האָבן גערעדט וועגן דעם נאָך געכטן“, האָט ער גע-
זאָגט. מיין מיינונג איז, אַז דאָס לעבן איז אָפערמענט, אַ יערן,
אַזוינס וואָס פרעסט אויף דאָס לעבן כדי עס זאָל אַליין לעבן,
און אַז לעבן איז פשוט אַ פראָספירירנדיקע חזירישקייט, אויב
ס'האָט אַ זין דער נאָכפּרעג און צושטעל פון מאַטעריאַלן, איז
דאָס לעבן די ביליקסטע זאַך אויף דער וועלט. אויף דער וועלט
איז פאַראַן אַזויפיל וואַסער, אַזויפיל יבשה, אַזויפיל לופט; אַבער
דאָס לעבן, וואָס עס פאַדערט געבוירן צו ווערן, איז גרעניצ-
שאַז.

די נאַטור איז אָן אויסברענגערין. קוקט אויף די פיש און
זייערע מיליאָנען רויגן, און קוקט אויף מיר און אויף זיך. אין
אונזערע לענדן זענען פאַראַן די מעגלעכקייטן פון מיליאָנען
לעבנס. וואָלטן מיר נאָר געהאַט צייט און שעת הכּושר און אויס-
נוצן יעדעס פּיצעלע פון נישט-געבוירענעם לעבן אין אונז, וואָלטן
מיר געוואָרן די אבות פון פּעלקער און באַפעלקערט קאָנטינענטן.
לעבן? עט! עס האָט נישט קיין ווערט. פון אַלע ביליקסטע זאַכן
איז עס דאָס ביליקסטע. אומעטום גייט עס אַרום בעטלען. די
נאַטור שאַפט זיך דערמיט זייער פאַרשווענדעריש. וווּ ס'איז קוים
פאַראַן רויס פאַר איין לעבן, פאַרזייעט זי טויזנטער לעבנס, און
איין לעבן עסט אויף דאָס אַנדערע, ביז עס בלייבט איבער דאָס
שטאַרקסטע און דאָס אַממייסטן חזירישע לעבן.

„איר האָט געלייענט דאָרווינען“, האָב איך געזאָגט. „איר
האָט אים אָבער שלעכט פאַרשטאַנען, ווען איר דרינגט אַרויס,
אַז דער קאַמף פאַרן דאָזיין סאַנקציאָנירט אייער ווילקירלעכע
פאַרניכטונג פון לעבן.“

ער האָט געקוועטשט מיט די פלייצעס.

„איר ווייסט אַליין, אַז איר מיינט דאָס נאָר בנוגע דעם
מענטשלעכן לעבן, ווייל איר פאַרניכטעט דאָס פלייש פון די

פייגל און פיש, פונקט ווי איר און יעדער אַנדערער מענטש. דאָס מענטשלעכע לעבן אין גישט קיין קלוגער אויסנאָם, הגם איר פילט אַז עס איז יאָ, און איר טראַכט זיך, אַז איר פאַר-שטייט פאַרוואָס עס איז אַזוי. פאַרוואָס זאָל איך דאָס שפּאַרן דאָס לעבן, וואָס איז ביליק און ווערטלאָז? ס'זענען פאַראַן מער מאַטראָזן ווי שיפן אויפן ים, מער אַרבעטער ווי פאַבריקן און מאַשינען. ווייטער, איר, וואָס ווינט אויף דער יבשה ווייסט, אַז די אָרעמע איינוווינער וואַלגערן זיך אין די שמוציקע הינטער-געסלעך, ליינדיק הונגער און פון עפידעמיעס, און אַסך שטאַרבן פאַר אַ שטיקל ברייט אַדער פלייש (וואָס דאָס הייסט פאַרניכטן לעבן) און איר ווייסט גישט וואָס צו טון מיט זיי. צי האָט איר שוין געזען ווי די דאָק-אַרבעטער אין לאַנדאָן קעמפן ווי די ווילדע היות פאַר אַ שאַנס צו אַרבעטן?

ער האָט זיך געלאָזט גיין צו די טרעפּ פון דער קאַיווז, אָבער אינמיטן גיין האָט ער זיך אויסגעדרייט צו זאָגן אַ לעצט וואָרט.

צי ווייסט איר דעם אמתן ווערט וואָס דאָס לעבן האָט פאַר זיך גופא? דאָס איז דער ווערט. וואָס עס שרייבט זיך אַליין צו. און, נאַטירלעך, ווערט עס איבערגעשעצט, קוים האָט עס אַלס נויטווענדיקייט אַ פאַראורטייל לטובת זיך גופא.

נעמט, למשל, יענעם בחור, וואָס איז געהאַנגען אין דער הויך. ער האָט זיך פעסט געהאַלטן אָן זיין לעבן, גלייך ווי עס וואָלט געווען אַ ווערטפוליצ זאך, אָן אוצר, האָס איז טייערער פון דימאַנטן און רובינען. צי האָט עס אַ ווערט פאַר אייך? ביין, פאַר מיר? לחלוטין נישט. פאַר אים? יאָ. אָבער איך האָלט נישט פון זיין אָפּשאַצונג. ער איבערשאַצט זיך צופיל. ס'איז פאַראַן אַ סך מער לעבן, וואָס וויל געבוירן ווערן. ווען ער וואָלט אַרעפּגעפאלן און צעשמעטערט זיך דעם מוח אויפן דעק, ווי עס גיסט זיך דער האַניק פונם בינשטאַק, וואָלט די וועלט גאַרנישט פאַרלוירן דערביי. ער האָט נישט געהאַט קיין שום ווערט פאַר דער וועלט. דער צושטעל איז צו-גרויס. נאָר פאַר אים אַליין האָט ער אַ ווערט, און ווי פיקטיוו ס'איז זיין גאַנ-

צער ווערט, זעט מען פון דעם, וואָס זייענדיק טויט, ווייסט ער
 נישט, אָז ער האָט זיך אַליין פאַרלוירן. נאָר ער אַליין האָט זיך
 איבערשאַצט מער ווי דימאַנטן און רובינען זענען שוין נישטאָ,
 זיי זענען אויסגעשיט געוואָרן אויפן דעק, און זיי ווערן פאַר-
 גאַסן מיט אַ קיבל ים-וואַסער, און מ'ווייסט אַפילו נישט ווי זיי
 זענען אַהינגעקומען. דער מענטש פאַרלירט גאַרנישט, ווייל מיטן
 מאַמענט, ווען ער פאַרלירט זיך, פאַרלירט ער דאָס באַווסטזיין
 פונם פאַרלוסט. צי פאַרשטייט איר דאָס נישט? און וואָס זאָגט
 איר צו דעם?

„אָז איר זענט ל'כל הפהות קאַנסעקווענץ, האָב איך גע-
 קאַנט ענטפערן, און כ'האָב מיך ווידער גענומען צו וואַשן דאָס
 געפערט.“

קאַפּיטל זיבן

און ענדלעך. נאָך פאַרשידנאַרטיקע ווינטן, וואָס האָבן
 זיך געניטן אין משך פון דריי טאָג, האָבן מיר דעריאָגט דעם
 צפון-מזרח ווינט.

נאָכן איבערשלאָפן גוט אַ נאַכט, טראָץ מיין ווייטאַקדיקער
 קני, בין איך אַרויפגעקומען אויפן דעק און געזען, אָז דאָס
 געשפּענסט האָט זיך געשוימט אין וואַסער, מיט אַלע זעג-
 לען, אויף די דרייקאַנטיקע זעגל, געטריבן פון אַ פּריש ווינטל.
 די ווידער פון דעם גרויסן פּסדרדיקן ווינט!

מיר זענען געשווממען אַ גאַנצע טאָג און אַ גאַנצע נאַכט,
 און צומאַרגנס, און איבערמאַרגנס, טאָג-אין, טאָג-אויס, און
 דער פּסדרדיקער שטאַרקער ווינט האָט שטענדיק געבליאָן פון
 הינטן. דער סקונער האָט אַליין געברענגט אין אַרדנונג די זעג-

לען מ'האָט נישט געדארפט שלעפן די זעגלען, און די שטריק.
 נישט געדארפט בייטן די העכסטע זעגלען.
 ס'איז גארנישט געווען קיין צרבעט פאר די מאַטראָן.
 נאָך דאָס איינע וואָס זיי האָבן געדארטט רודערן.
 ווען די זון איז אונטערגעגאנגען, האָט מען אויף איבער-
 נאכט צראָפּגעלאָזט די לייַלעכער; אין דער פרי, נאָכן אויס-
 דאַמפן דעם טוי פון זיי, האָט מען זיי ווידער צרויפגעצויגן -
 און דאָס איז עס געווען אינגאַנצן.
 מיר פאָרן מיט אַ שנעלקייט פון צען, צוועלף, ערף ים-
 מייל אַ שעה און שטענדיק בלאָזט דער גרויסער ווינט פון צפון-
 מזרח, טרייבנדיק אונז אויף אונזער ריכטינג צו 250 מייל אַ
 מעת לעת. די שנעלקייט, מיט וועלכער מיר דערווייטערן זיך
 פון סאַן-פראַנציסקאָ און דערנענטערן זיך צו די טראַפּישע
 לענדער, מאַכט מיך טרויעריק און פריילעך. וואָס אַ טאָג שפירט
 מען אַז עס ווערט וואַרעמער. בשעת דער צווייטער וואָך קומען
 די מאַטראָן צרויף אויפן דעק אינגאַנצן נאַקעט און גיטן איי-
 גער אויפן אַנדערן קיבלעס וואַסער.
 ס'צאָווייזן זיך שוין פליענדיקע פיש, און ביינאַכט יאָגט
 זיך די וואך נאָך יענע פיש, וואָס זענען צרויפגעפאלן אויפן
 דעק.

צומאָרגנס, נאָכן איבערקויפן טאַמאַס מאַגרידושו, איז די
 קיך פול מיטן אָנגענעמען ריח פון די געבראַטענע פיש; די
 דעלפיינעס ווערן דערלאָנגט אין דעם רודער-שטיבל און אויפן
 פאָדערשטן דעק, ווען דזשאַנסאָנען גליקט-אַפּ צו כאַפן אַ בלענדנ-
 דיק שיינעם עקזעמפלאַר.

דאַכט זיך, אַז דזשאַנסאָן פאַרברענגט זיין פרייע צייט
 דאָרט אָדער אין דער הייך צווישן די מאַסטן, צוקוקנדיק זיך
 ווי דאָס געשפּענסט שניידט אַדורך דאָס וואַסער אונטערן
 דרוק פון די זעגלען אין זיינע אויגן זעט מען אַנטציקונג,
 פאַרגעטערונג, און ער גייט צרום ווי אין היפּנאָז, קוקנדיק אין
 התפעלות אויף די אָנגעשוואַלענע זעגלען, אויף די שווימענדיקע
 כוואַליעס, און אויפן הייבן זיך און דעם אימפעט פון דער שיף

איבער די פליטיקע בערג, וואָס באַוועגן זיך צוזאַמען מיט אונז
אין אַ פּרעכטיקער פּראָצעסיע.

די טעג און די נעכט זענען „וונדערבאַר און פול מיט
ווילדער פרייד“, און הגם כ׳בין זעלטן פריי פון מיין נודנער
אַרבעט, גנבע איך אַוועק אייניקע מינוטן כדי צו קוקן און וויי-
טער קוקן אויף דער אומענדלעכער פּראַכט, וועגן וועמעס עק-
זיסטענט כ׳הבב אַפילו גישט געהלומט. אויבן איז דער הימל
בלאָ אָן אַ פּלעק — בלאָ ווי דער ים, וועלכער האָט אונטער
די שיפֿ-רעדער, דעם קאַליר און גלאַנץ פון אַזשור סאַטין.

אַרום און אַרום איז דער האַריזאָנט בלייך, די וואַל-וואַלקנס
ענדערן זיך נישט, באַוועגן זיך נישט, פּונקט ווי אַ זילבערנער
רעם פאַר דעם אומבאַפּלעקטן טורקאָז-הימל.

כ׳קען נישט פאַרגעסן אָן איין נאַכט, ווען כ׳בין געלעגן
האַלב-פאַרשלאָפן אויפן פּאַדערשטן דעק און אַראָפּגעקוקט אויף
קאַשמאַרדיקע-ריטשקעלעך פון דער שוים, וואָס איז אַרויסגע-
וואָרפן געוואָרן דורך די פּאַדערשטע רעדער פון דעם גע-
שפּעס ט. ס׳איז געווען ענלעך צו דעם קלאַנג פון אַ טייכל
איבער מעך-באַדעקטע שטיינער אין עפעס אַ רויקן פאַרוואָרפע-
נעם טאָל און דער פאַרכשופטער געדאַנק האָט מיך אויסגעטון
פון זיך, אַז כ׳בין שוין מער נישט געווען העמפ דער קאַיוטע-
פּשרת, נישט וואָן וועידן, דער מענטש, וואָס האָט אָפּגעטרוימט
21 יאָר צווישן ביכער.

אַבער הינטער מיר האָט מיך אויפגעוועקט אַ שטימע, די
בלי-ספּקדיקע שטימע פון וואַלף לאַרסענען, אַ שטימע מיט אומ-
באַזיגבאַרער זיכערקייט פונם מענטש און וואָס איז זיך צעגאַנג-
גען פאַר מתיקות פון די ווערטער, וואָס ער האָט ציטירט: 6:

אָ, דו בלענדנקע טראַפישע נאַכט
ווען די כוואַליעס זענען אַ שטראָם-ליכט
וואָס האַלט דעם הימל-הייסן געשמידט
און די געלאַטענע רעדער לויפן דורך דעם מיט
פּלאַנעטן-באַדעקטן-תהום

ווי דער איבערגעשראָקענער וואָלפּיש בריט זיך
אין פּלאַצמען.

אירע פּלאַטן זענען אָנגעזענקט דורך דער זון
און אירע שטריק זענען נאָס פון טוי,
מיר לויפן אויפן אַלטן וועג, אויף אונזער אייגן וועג
פיר רוקן זיך צום לאַנגן וועג —
דער שטענדיק נייער וועג.

האָ, העמפּ? ווי געזעלט עס אייך, האָט ער געפרעגט
דאָך דער געהעריקער פּאַנז, וועלכע עס איז נויטיק געווען נאָך
די ווערטער און די טענער.

כ'האָב געקוקט אין זיין פנים אַריין. עס האָט געפלישט-
שעט מיט ליכט, ווי דער ים, און די אויגן האָבן געגלאַנצט.

"עס איז פאַר מיר אַ גרויסער הרוש, וואָס איר ווייזט
אַרויס ענטוויצונג", האָב איך קאָלט געזענטפערט.

דו מענטש אַיינער, דאָס איז דאָך דאָס לעבן! האָט ער
געשריגן.

"וואָס איז אַ ביליקע זאָך און אָן ווערט" האָב איך איב
צוריקגעשליידערט זיינע אייגענע ווערטער.

ער האָט געלאַכט, און דאָס איז געווען דאָס ערשטע מאָל,
ווען כ'האָב געהערט אמתע פרייד אין זיין קול.

"אַך, איך קען אייך נישט געבן צו פאַרשטיין, כ'קען
נישט אַריינקלאַפן אין אייער קאָפּ וואָס עס איז אַזוינס לעבן.

נאַטירלעך דאָס לעבן איז ווערטלאָז, הויך פאַר זיך גופא. און
איך קען אייך זאָגן, אַז מײן לעבן איז איצט גאַנץ ווערפול —

פאַר מיר. עס האָט גאַרנישט קיין פרייז, און איר קענט עס
האַלטן פאַראַ גומאדיקע איבערשעצונג, אָבער כ'האָב נישט קיין

ברירה, ווייל טאַקע דאָס לעבן, וואָס איז אין מיר, צווינגט מיך
עס איבערצושאַצן".

ס'האָט אויסגעזען ווי ער וואַרט אויף ווערטער מיט וועל-
כע ער זאָל אויסדרוקן דעם געדאַנק, וואָס איז געווען אין אים,

שנדלעך האָט ער ווייטער געזאָגט:

איר ווייסט, כ'בין פול מיט אַ מאַדנער דעהויבנקייט;

כ'פיל אין מיר אָפּקלאַנג פון אַלע צייטן, ווי אַלע פּוהות וואָלדן
געווען מיינע. כ'ווייס וואָס ס'איז אמת, כ'שייד אונטער גוטס פון
שלעכטס, רעכט פון אומרעכט. מיין וויזע איז קלאַר און גרייכט
ווייט.

כ'וואָלט כמעט געקענט גלייבן אין גאָס. אָבער — — —
זיין שטימע האָט זיך געמיטן און דאָס ליכט אין זיינע אויגן
איז אויסגעגאנגען, — וואָס איז דאָס פאַרע צושטאַנד אין וועלכן
כ'געפן זיך? דידאָזיקע פרייד פון לעבן? דידאָזיקע התפעלות
פון לעבן? דידאָזיקע אינספיראַציע, ווי איך מעג דאָס אָנרופן?
דאָס איז דאָס געפיל, וועלכעס באַקומט זיך, ווען איינעמס מאַגן
איז אין אָרדנונג. ווען ער פאַרדייט גוט, ווען ער האָט אַפעטיט און
אַלץ איז גלאַטיק. דאָס איז דער שוחד פאַרן לעבן, דער שאַמפּע-
נער פון בלוט, דער שוים פון דעם פערמענט—וואָס צווינגט טייל
מענטשן צו האָבן הייליקע געדאַנקען, און טייל מענטשן צו זען
גאָט אָדער באַשאַפן אים, ווען זיי קענען אים נישט זען. דאָס
איז עס אינגאַנצן, די שיכרות פון לעבן, דאָס באַוועגן זיך און
דאָס קריכן פון די הייוון, דאָס פלוידערן פון לעבן, וואָס איז
משוגע פאַר באַווסטזיין, וואָס עס איז לעבעדיק. און — אַך!
מאָרגן וועל איך דערפאַר באַצאָלן, ווי עס באַצאָלן די שיכורים.
און איך וועל וויסן, אַז איך מוז שטאַרבן, אמוואַרשיינלעכסטן
אויפן ים, אויפהערן צו קריכן, צו קריכן מיט אַלע ים-באַשעפּע-
נישן; כ'וועל ווערן אויפגעפרעסן, ווערן אַ פּגירה, אַפּוואַגן זיך
פון אַלעם, פון דער גאַנצער קראַפט און מוסקולן, כדי עס זאָל
ווערן קראַפט און באַוועגונג און פליספעדערן און שוּפן, און אין
די אינגעווייז פון פיש. באַ! און אָבער אַמאַל באַ! דער שאַמ-
פאַנער איז שוין אויסגעוועפט. ס'איז אַוועק פון אים דער גלאַנץ
און דער שוים, און ער איז אַ געשמאַקלאָוער געטראַנק.
ער האָט מיך איבערגעלאָזט אַזוי אומגעריכט, ווי ער איז
יצאָמען, צושפרינגענדיק צום דעק מיט דער משא און לייכט-
קייט פון אַ טיגער. דאָס געשפּענסט איז זיך ווייטער גע-
שווימען. כ'זאָב באַמערקט, אַז דאָס גרילצן אונטער די רעדער

איז ענדלעך צו א כראָפּען, און ווען כ'האַב מיך צוגעהערט צו דעם, איז אין מיר ביסלעכווייז אַריין דער רושם פון וואָלף לאַר-סענס שנעלן איבערגאַנג פון דערהויבענער התפעלות צו יאוש. עס האָט עפעס אַ מאַטראָז פון מיטלסטן דעק אָנגעהויבן צו זינ-גען מיט אַ הערלעכער טענאַר-שטימע, דאָס געזאַנג פון גרויסן סטודיריקן ווינט":

אַ, כ'בין דער באַליבטער ווינט ביי די מאַטראָזן,
 — כ'בין געלאָסן, שטאַרק און געטריי;
 זיי גייען נאָך מיינע טריט לויט די וואָלקנס אין דערהייך,
 איבער דעם אומבאַגרעניצטן טראָפישן בלאָען ים.
 ביים טאָג ליכט און פינצטערניש גיי איך נאָך דער שיף,
 כ'האַלט מיך ווי אַ הונט אויף איר שפור,
 כ'בין אַמשטאַרקסטן מיטאַגסצייט,
 אָבער ביים שיין פון דער לבנה בלאָז איך אויף איר זעגל.

קאָפיטל אַכט

טיילמאָל מיין איך, אַז וואָלף לאַרסען איז משוגע, לכּל-הפחות האַלב משוגע, צוליב זיינע מאַדנע קאַפּריזן און פּאַנטאַזי-יעס. טיילמאָל האַלט איך אים פאַר אַ גרויסן מענטש, אַ גאון, וואָס איז נאָך נישט געבוירן געוואָרן.
 און ענדלעך בין איך איבערצייגט, אַז ער איז דער פּוֹל־קאָמער טיפּ פון אַ פּרימיטיוון מענטש, וואָס איז געבוירן גע-וואָרן מיט טויזנט יאָר אָדער מיט טויזנט דורות צו-שפּעט און ער איז אַן אַנאַכראָניזם אין אונזער קולמינאַציע-יאָרהונדערט פון ציוויליזאַציע. זיכער, ער איז אַן אינדיווידואַליסט פון סאַמע אויס-געשפּראַכענעם טיפּ. אָבער נישט בלויז דאָס אַליין, ער איז אויך זייער איינזאַם. ס'איז נישט פאַראַן קיין שום סימפּאַטיע צווישן אים און די איבעריקע מאַטראָזן אויפן דעק. זיין ריזיקע מענ-

לעכטייט האן די גייסטיקע שטארקייט שטעלן אים ארום און זייט.

אין באצוג צו אים זענען זיי קינדער, אפילו די יעגער, און ער באהאנדלט זיי ווי קינדער, אראפלאזונדיק זיך בעל-פירוהו צו זייער ניווא און שפילנדיק זיך מיט זיי, ווי משפילט זיך מיט לילאקעס. אדער אז נישט האט ער געגראבלט אין זייערע נשמות מיט דער ברוטאלער האנט פון א פאלמעסער, טאנדיק אין זיי-ערע גייסטיקע פראצעסן און אונטערוואנדליק זייערע נשמות ווי ער וואלט געזען פון וואס פארא שטאף זיי באשטייען כהאב אים געזען א סך מאל, ביים טיש, ווי ער זידלט איין יעגער אדער א צווייטן מיט קאלטע האן אונגעשטרענגטע אויגן און, טראץ אלעם, מאכנדיק אן אנטעל, אז אלץ אינ-טערסירט אים, טראכטנדיק וועגן זייערע מעשים אדער דיסקוסיעס אדער זייערע קינדערשע ברוגזן מיט א ניגור, וואס האט מיך געוואונגען צו לאכן, מיר, וואס איז געווען א צוקוקער און וואס פארשטייט אלץ. וואס שייך זיין פעסן זיך, בין איך איבער-צייגט, אז דאס איז א פאזע, טיילמאל אן עקספערמענט, אבער בכלל איז דאס די געווינהייט צו אנטעלן און שטעלונג, וואס ער נעמט אן אלס פאסיקע לגבי זיינע מיט-מענטשן. איך ווייס, נעמענדיק אלס אויסנאם דעם אינצידענט מיטן טויטן באצמאן, אז כהאב אים נאך נישט געזען בעת ער איז אין אמתן אין פעס; איך ווינטש מיר גארנישט צו טרעפן אים אין א פעסדיקן צושטאנד, ווען עס צעשפילן זיך אין אים אלע זיינע קרעפטן.

אז ס'איז שוין געקומען צו רייד וועגן זיינע קאפריזן, וועל איך דערציילן וואס עס האט פאסירט מיט טאמאס מא-גרידזשן, און פאריינוועגס פארענדיקן די מעשה וועגן אינצידענט, אויף וועלכן כהאב זיך שוין פריער אפגעשטעלט. ס'איז שוין געווען נאך צוועלף א זייגער מיטאג, און איך האב נאך וואס געהאט פארענדיקט דאס צורוימען די קאיוטע, ווען כהאב דערווען וואלף דארסענען און טאמאס מאגרידזשן אראפגיין אויף די טרעפ פון דער קאיוטע. הגם דער קוכער האט פארנומען א מין נאָרע לעבן דער הויפט-קאיוטע, דאך האט ער נישט

געוואָנגט צו זוימען זיך אין דער קאָיוטע גופא, אָדער אַז מען זאָל אים דאָרט טרעפן, און ער איז אַדורכגעלאָפן הין און צו-ריק, איין אָדער צוויי מאָל אַ טאָג, ווי אַ שרעקעוודיק גלי-שפענסט.

צוויי קענסטו שפּילן אין קאָרטן, האָט וואָלף לאָרסען געזאָגט צו אים מיט אַן אָנגענעמער שטימע. „כ'האָב זיך גע-דאַרפט משער זיין, אַז אַן ענגלענדער קען שפּילן. איך צליין האָב מיך אויסגעלערנט שפּילן אויף די ענגלישע שיפן.“

טאָמאַס מאַגרידוז איז צריין אין קעלבערנער התפעלות, דער נאַרישער אידיאָט, אַזוי צופרידן איז ער געווען. וואָס ער איז אַ גוטער ברודער מיטן קאַפיטאַן.

דער אָנשטעל און די שטאַרקע אָנשטרענונגען, וואָס ער האָט דערביי געמאַכט, פּדי אָנצונעמען די פּרייע האַלטונג פון אַ מענטש, וואָס איז געבוירן געוואָרן צו פאַרנעמען אַ בכבודי-קע שטעלונג אין לעבן, וואָלטן געקראָכן פון הצלז, ווען זיי וואָלטן נישט געווען לעכערלעך. ער האָט פּולשטענדיק אינגאָ-רייט מיך, הגם כ'האָב געמיינט, אַז ער באַמערקט מיך פשוט נישט. זיינע בלאַסע, אויסגעוואַשענע אויגן זענען געשווימען ווי פּולע זומערדיקע כוואַליעס, הגם כ'האָב נישט געקענט וויסן וואָסערע אַנטציקנדיקע וויזיעס זיי האָבן געזען.

„העמפּ, ברענגט אַהער די קאָרטן“, האָט וואָלף לאָרסען באַפוילן, ווען זיי האָבן זיך אַנידערגעזעצט ביים טיש. „און ברענגט אויך די פאַפּיראַסן און וויסקי, וואָס געפינט זיך אין מיין צימערל.“

כ'בין צוריקגעקומען מיט די אלע זאַכן פּונקט אין מאָ-מענט, ווען דער קאָקני האָט אָפּן כּרמו געווען, אַז עפעס איז פאַראַן סודותדיקס אַרום זיין פּערזאָן, ס'איז מעגלעך, אַז ער איז גאָר אַ דושענטלמענט אַזון, וואָס איז פאַרלאָרן געוואָרן, און ווייטער, אַז מ'האָט אים באַגעדיקט פאַר עפעס אַ פאַרבּרעך און מ'האָט באַצאָלט צו האַלטן אים ווייט פון ענגלאַנד.

„טייער באַצאָלט, סיר“, — האָט ער צריינגעוואָרפן אין מיטן. „טייער באַצאָלט, כּדי זיך אָפּצוטראָגן פון דאָרט.“

כ'האָב געברענגט די געוויינלעכע גלעזער, אָבער וואָרף
 לאַרסען האָט געמאַכט אַ זויערע מינע, געשאַקלט מיטן קאָפּ און
 געגעבן אַ צייכן מיט די הענט, אַז כ'זאָל אים ברענגען די
 גרויסע גלעזער. ער האָט אָנגעגאָסן צוויי-דריטל מיט נישטגע-
 מישטן וויסקי, אַ דזשענטלמענס משקה, ווי טאָמאַס מאַגרידזש
 האָט עס אָנגערופן, און זיי האָבן זיך אָנגעקלאַפט מיט זייערע
 גלעזער ביים הערלעכן שפּיל „נעפּ“, פּאַרוויכערט די פּאַפּיראָסן
 און זיך גענומען מיטן און טיילן די קאָרטן.
 זיי האָבן געשפּילט אין געלט, און וואָס אַמאָל האָבן זיי

זיי איינגעשטעלט גרעסערע סומעס.
 זיי האָבן געטרונקען וויסקי, געזיפט געלאַסן און איך
 האָב אַלעמאָל צוגעברענגט די משקה. כ'ווייס נישט צי וואָרף
 לאַרסען איז געווען אַ שולער — ער איז דורכאויס פעזק געווען
 צו זיין אַזעלכער — ער האָט אָבער געהאַלטן אין איין געווי-
 נען. און דער קוכער האָט יעדעס מאָל עולה-רגל געווען צו זיין
 געלט-קעסטל. יעדעס מאָל האָט ער דאָס געטון מיט אַלץ גרע-
 סערער פּאַמפע. אָבער מער ווי אַ פּאַר דאָלאַר האָט ער נישט
 מיטגעברענגט. ער איז געוואָרן וויינענדיק, פּאַמפּליאר, קוים גע-
 קענט איינזיצן אַדער זען די קאָרטן פאַר די אויגן. אַלס הקדמה
 צו זיין עולה-רגל גיין צום געלט-קעסטל, האָט ער אַריינגעשטעקט
 אין וואָרף לאַרסענס קעפּל-לאַך אַ שמוציק-פעטן פינגער זאָן
 באַמבאַסטיש אויסגערופן און עטלעכע מאָל איבערגעחזרט:
 „כ'האָב געלט, כ'האָב געלט, איר הערט, כ'בין אַ דזשענטל-
 מענס אַ זון“.

אויף וואָרף לאַרסענען האָט גאַרנישט געווירקט דאָס טרינ-
 קען, כאַטש ער האָט געהאַלטן אין איין טרינקען, אַ גלאַז נאָך
 אַ גלאַז, און די גלעזער זענען אַלעמאָל געווען פול. מ'דאָרט
 גאַרנישט געזען קיין שום שניי אין אים. ס'האָט אויסגעזען, אַז
 ער איז אפילו נישט געזיבעראַשט פון זיין מיטשפּילערס
 קונצשטיק.

ענדלעך, מיט הויכע קולות, אַז ער קען פאַרשפּילן ווי
 אַ דזשענטלמען, האָט דער קוכער איינגעשטעלט דאָס לעצטע

געלט זיינט און עס תיכף פארשפילט. דאן האָט ער אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ, אים באַגראָפּן אין די הענט און אָנגעהויבן צו וויי-נען. וואָלף לאַרסען האָט נייגעריק געקוקט אויף אים, גלייך ווי ער וואָלט אים געוואָלט אַדורכפּאַרשן און מאַכן איבער אים אַ סעקציע, דאן האָט ער זיך מיט געווען, ווי פון אַ פּריערדיקן באַשלוס, אַז ס'איז דאָ בעצם גאַרנישט פּאַראַן וואָס אויסצו-פּאַרשן.

„העמפּ“, האָט ער געזאָגט צו מיר אויסערגעוויינלעך העפּ-לעך. „זייט אזוי גוט און פירט אַרויף מר. מאַגרידזשן אויפן דעק, ער איז עפעס נישט מיט אַלעם“.

און זאָגט דזשאַנסאָנען, אַז ער זאָל אים אָפּטובלען מיט אַ פּאַר קיבל געזאַלצן וואַסער“, האָט ער צוגעגעבן אין דער שטיבל, אַז איך אַליין זאָל הערן.

איך האָב איבערגעלאָזט מר. מאַגרידזשן אויפן דעק אין די הענט פון אַ פּאַר ציין-אויסשטשירנדיקע מאַטראָזן, וואָס זע-נען ארויפגעשיקט געוואָרן צו דעם צוועק. מר. מאַגרידזשן האָט אַ פּאַרשלאָפענער געמורמלט, אַז ער איז אַ דזשענטלמענס אַ זון, און ווען כ'בין אַראָפּ אין דער קאָיוטע אַריין אָפּצורוימען דעם טיש, האָב איך געהערט ווי ער האָט געשריגן נאָכן ערשטן קיבל וואַסער.

וואָלף לאַרסען האָט געציילט זיין געווינס.

„גלייכע הונדערט און פינפּאונאַכציק דאָלאַר“, האָט ער הויך געזאָגט. „כ'האָב עס באַלד געוויסט. דער קבצן איז אַהער-געקומען אָן אַ סענט“.

„און וואָס איר האָט געווינען איז מיין, סיר“, — האָב איך דרייט געזאָגט.

ער האָט מיר געשאַנקען אַ שמייכל.

העמפּ, כ'האָב אַמאָל געלערנט גראַמאַטיק, און איך מיין, אַז איר פּאַרבייט די צייט-פּאַרמען. איר האָט געדאַרפט זאָגן „איז געווען מיין“, נישט „איז מיין“.

„דאָס איז אַ פּראָבלעם נישט פון גראַמאַטיק, נאָר פון עטיק“, האָב איך געענטפּערט.

ס'האט געדויערט אפשר א מינוט איידער ער האט אָנגע-
הויבן צו רעדן.

„צי ווייסט איר, העמפּ, האט ער געזאָגט מיט לאַנגזאָ-
מער ערנסטקייט, וואָס האט אין זיך געהאַט אַן אומבאַשטימטן
טאָן פון טרויעריקייט, „אַז דאָס ערשטע מאָל אין לעבן הער
איך פון אַ מענטש דאָס וואָרט „עטיק“. איך און איר זעמיר
די איינציקע מענטשן אויף דערדאָזיקער שיף, וועלכע ווייסן די
באַדייטונג פון דאָזיקן וואָרט.“

„ס'איז געווען אַ צייט, האט ער פאַרגעזעצט נאָך אַ קור-
צער הפסקה, ווען ס'האָב געטרוימט, אַז כ'וועל אַמאָל שמועסן
מיט מענטשן, וואָס וועלן באַנוצן אַזעלכע ווערטער, אַז איך
וועל זיך אויפהייבן פון מיין אָרט, וואָס איך פאַרנעם אין לעבן
זינט מיין געבוירן, און פירן געשפּרעכן און האָבן באַצוינגען
מיט מענטשן, וואָס רעדן טאַקע וועגן אַזעלכע זאַכן, ווי עטיק.
און איצט האָב איך דאָס ערשטע מאָל געהערט אַרויסרעדן דאָס-
דאָזיקע וואָרט. און אַגב, זענט איר נישט גערעכט. דאָס איז אַ
פּראָבלעם, נישט פון גראַמאַטיק און נישט פון עטיק, נאָר פון
אַ פאַקט.“

„כ'פאַרשטיי, האָב איך געזאָגט. „דער פאַקט איז, אַז
איר האט דאָס געלט.“

זיין פנים האט אויפגעלויכטן. ער האט אויסגעזען צו זיין
צופרידן פון זיין דורכדרינגלעכקייט.

„אַבער דאָס הייסט אויסמיידן דעם אמתן פּראָבלעם, האָב
איך פאַרגעזעצט, וואָס הייסט רעכט.“

„אַ, האט ער באַמערקט, פאַרקרימענדיק זיין מויל, „איך
זע, אַז איר גלויבט נאָך אין אַזעלכע זאַכן ווי רעכט און
אומרעכט.“

„און איר, לחלוטין נישט? האָב איך געפרעגט.
„כ'הייב גאַרנישט אָן צו גלויבן. מאַכט איז רעכט, אָט

וואָס ס'איז דאָ צו זאָגן וועגן דעם שוואַכקייט איז אומרעכט.
ס'איז אָבער אַ זייער נעבעכזיקע זאַך צו זאָגן, אַז ס'איז גוט
צו זיין שטאַרק, און ס'איז שלעכט צו זיין שוואַך — אָדער

נאך בעסער, עס איז אָנגענעם צו זיין שטאַרק צוליב די פאַר-
דינסטן, און ס'איז שמערצלעך צו זיין שווער צוליב דער שטראַף.
אָט איצט, דאָס פאַרמאָגן דאָס געווינענע געלט איז אַן אָנגע-
נעמע זאַך. ס'איז גוט צו האָבן געלט. זייענדיק אין שטאַנד צו
האַבן עס, טו איך אַן עוולד מיר און דעם לעבן, וואָס איז אין
מיר, אויב כ'גיב עס איך אַוועק און זאָג מיך אָפּ פונם פאַר-
געניגן עס צו האָבן.

אַבער איר באַעוולט מיר, פאַרהאַלטנדיק עס, האָב איך
אַפגעענטפערט.

ס'הייבט זיך גאַרנישט אָן. איין מענטש קען נישט באַ-
עוולדן דעם צווייטן. ער קען נאָר זיך גוט באַעוולדן. ווי כ'האַב
איינגעזען, טו איך מיר שטענדיק אַן עוולד, ווען כ'נעם יאָן
אַכט די אינטערעסן פון אנדערע מענטשן. צי פאַרשטייט איר
דאָס נישט? ווי אַזוי קענען צוויי טיילעכלעך פון הייוון באַ-
עוולדן איינער דעם צווייטן, קעמפנדיק קעגנזייטיק אויפצופרעסן
זיך? זייער אייגענפירענע ירושה-גייגונג איז אויפצופרעסן איינער
דעם צווייטן, און צו קעמפן נישט צו ווערן אויפגעפרעסן. ווען
זיי זענען עובר אויף דעם, זינדיקן זיי."

„גלייבט איר נישט, הייסט עס, אין אַלטראַיזום? האָב
איך אים געפרעגט.

ער האָט צוגענומען דאָס וואָרט, גלייך ווי עס וואָלט אים
באַקאַנט געווען, הגם ער האָט זיך טיף פאַרטראַכט, דער-
הערנדיק עס.

„וואָרט אַ וויילע, עס האָט עפעס אַ שייכות מיט צוואַ-
מענאַרבעט, ניין? "

יאָ, אין אַ געוויסן זין האָט עס אַ שייכות, האָב איך
געענטפערט, דאָס מאַל זיך נישא געהידושט אויפן בלוין אין
זיין ווערטערבוך, וועלכעס, טונקט ווי זיינע אַלע ידיעות, איז
געווען דער פאַרמעג פון אַן אויטאָדידאַקט, וועמען קיינער האָט
נישט אָנגעוויזן וואָס ער האָט צום לערנען, און וועלכער האָט
אַ סך אַדורכגעטראַכט און ווינציק אָדער פּמעט ווי גאַרנישט
געפירט געשפרעכן. „אַ אַלטראַיסטישע טאַט איז אַ טאַט, וואָס

איז באגאנגען געוואָרן צוליבן ווילן פון אַנדערע מענטשן. דאָס
איז אַ נישט-עגאָאיסטישע טאַט, ד'היפּוך צו דער טאַט, וואָס
איז באַגאנגען געוואָרן פאַרן „איך“, וואָס דאָס דהייסט
עגאָאיסטיש.

ער האָט געשאַקלט מיטן קאַפּ.

אַ, יאָ, כ'דערמאָן מיך איצט. כ'האָב עס געטראָפּן ביי

ספענסערן“.

„ספענסער“! האָב איך אַ געשריי געטון. „צי האָט איר

אים געלייענט“?

נישט איבעריק, האָט ער זיך מודה געווען. כ'האָב גאַנץ

גוט פאַרשטאַנען זיינע ערשטע פּרילינגס, אָבער זיין

פּילאָגיק האָט מיך אינגאַנצן צעהושט, און אין זיין פּסי-

כאָלאָגיע האָב איך מיך אומזיסט געמוטשעט אַ צייט. כ'האָב

בפירוש נישט פאַרשטאַנען וואָס ער וויל. כ'האָב עס פאַרשריבן

אויפן חשבון פון מיינע גייסטיקע דעפעקטן, אָבער זינט דאָן

האָב איך מיך איבערצייגט, אַז דאָס איז געווען צוליב דער

נישט צוגעגרייטיקייט צו דעם ענין. כ'האָב נישט געהאַט קיין

געהעריקע באַזע. נאָר ספענסער און איך וויימן ווי שווער איך

האָב געאַרבעט. אָבער פון זיינע יסודות פון עטיק האָב

איך יאָ עפעס געלערנט. אָט דאָרט האָב איך געטראָפּן דאָס

וואָרט „אַלטראַיזם“ און איך דערמאָן זיך ווי אַזוי עס איז אַנ-

געווענדט געוואָרן“.

כ'האָב מיך געפרעגט וואָס דערדאָזיקער מענטש האָט זיך

געקענט אויסלערנען פון אַזאַ הערק. פאַר ספענסערן, אויף וויפיל

איך געדענק, איז דער אַלטראַיזם אַן אימפּעראַטיוו פאַר זיין

אידעאַל פון העכסטער אויטפירונג. וואָלף לאַרסען האָט וואָר-

שיינלעך אַדורכגעזיפּט די טעאָריעס פון גרויסן פּיאָזאָף, אָפּ-

וואָרפּנדיק און אויסקלויבנדיק דאָס, וואָס איז אין הספּם מיט

זיינע נויטן און ווינטשן.

„וואָס נאָך האָט איר געטראָפּן? האָב איך געפרעגט.

זיינע ברעמען האָבן זיך לייכט פאַרקנייטשט פון דער

גייסטיקער אָנשטרענגונג אויסצוהוכן פאַסיקע פּראָפּן פאַר זיינע

געדאנקען, וועלכע ער האָט קיינמאָל נישט אויסגעדרוקט. אין האָב דערפילט אַ גייסטיקע דערהויבנקייט, און איך האָב גע- נישטערט אין זיין נשמה-לעבן ווי ער איז געווען געווינט צו גריבלען זיך אין נשמה-לעבן פון אַנדערע. איך האָב געפאָרשט אַ קרקע-בתולה, און פאַר מיינע אויגן האָט זיך פאַנאַנדערגע- וויקלט אַ מאָדנע, שרעקלעך-מאָדנע געביט.

„אין געצייילטע ווערטער“, האָט ער אָנגעהויבן, „דריקט עס ספענסער מער-ווייניק אַזוי אויס: ערשטנס, מוז אַ מענטש אַרבעטן פאַר זיין אייגענעם ווילשטאַנד — אַזוי צו טון איז מאָראַליש און גוט. צווייטנס, מוז ער אַרבעטן פאַרן ווילשטאַנד פון זיינע קינדער. דריטנס, מוז ער אַרבעטן פאַרן ווילשטאַנד פון זיין ראַסע.“

„און די העכסטע, איידלסטע, ריכטיקע אויפפירונג, האָב איך איבערגעריסן, „איז די טאַט, וואָס איז גלייכצייטיק פאַרן וויל פון מענטש, פון זיינע קינדער און פון זיין ראַסע.“

„איך האַלט נישט פון דעם“, האָט ער געענטפערט. „איך זע נישט די נויטווענדיקייט דערפון, דעם גלייכן שכל דערפון. איך שליס אויס די ראַסע און די קינדער. איך וועל גאַרנישט מקריב זיין פאַר זיי. דאָס איז עפעס עקלהאַפּטס און סענטימענט און איר מוזט עס אַליין פאַרשטיין, לכול הפּחות פאַר איינעם, וואָס גלייבט נישט אין אייביקן לעבן. מיט אומשטערבלעכקייט פאַר מיר, וואָלט אַלטראַיזם געהייסן אַ פשוטער געשעפטס- פאַרשלאַג. איך קען דערהייבן מיין נשמה צו אַלע מינים פון הויכקייטן. אָבער מיט קיין שום אייביקס פאַר מיר הוץ דעם טויט, מיט דעמדאָזיקן יערנדיקן קריכן און צייטערן אויף אַ קורצן צייט-שפּאַן, וואָס הייסט לעבן. אַ עס וואָלט געווען אויממאָראַ- ליש פאַר מיר צו באַגיין, אַ טאַט, וואָס הייסט אויפּאַפּערונג. וועלכע נישט איז אויפּאַפּערונג, וואָס צווינגט מיך צו פאַרלירן איין קריך אָדער איין באַוועגונג איז נאַריש, — און נישט נאָר נאַריש, ווייל דאָס איז אַן עוולה קעגן מיר און אַן עברה. איך טאָר נישט פאַרלירן איין קריך אָדער באַוועגונג, אויב איך וויל אַרויסבאַקומען דאָס העכסטע פון דאָזיקן פערמענט. די אייביקע

אומבאוועגלעכקייט, וואָס וואַרט אויף מיר, וועט נישט ווערן
גרינגער אָדער שווערער צוליב די קרבנות אָדער עגאָאיזם, וואָס
איך האָב געברענגט, בעת איך בין געוואַקסן און געקראָכן.
„דאָן זענט איר דאָך אָן אינדיווידוואַליסט, אַ מאַטעריאַל-
ליסט און, לאַגיש גערעדט, אַ העדאָניסט.“
„פּוסטע דבורים“, האָט ער געשמייכלט. „אַבער וואָס מיינט

מען דאָס „העדאָניסט“?
ער האָט צוגעשטאַקלט מיטן קאָפּ אַלס צייכן פון הסכמה,
ווען כּהאָב אים דערקלערט דעם טייטש פון דאָזיקן וואָרט.
„און איר זענט אויך“, האָב איך פּאָרגעזעצט, „אַ מענטש,
וועלכן מ'קען גאַרנישט געטרויען אין זאַכן, וווּ עס זענען פאַר-
מישט עגאָאיסטישע אינטערעסן.“
„איצט הייבט איר אָן צו פאַרשטיין“, האָט ער געזאָגט,
אַ שיינענדיקער.

„איר זענט אַ מענטש, וואָס פאַרמאָגט גאַרנישט, ווי דאָ
וועלט רופט עס, מאָראַל.“
„אַט דאָס איז עס.“

„אַ מענטש, פאַר וועלכן מ'דאַרף מורא האָבן — —“
„אַט אַזוי דאַרף מען שטעלן די פּראָגע.“
„ווי מ'דאַרף מורא האָבן פאַר אַ שלאַנג, פאַר אַ טיגער
אָדער פאַר אַ הייפּיש!“

„איצט האָט איר מיך דערקענט“, האָט ער געזאָגט, „און
איר קענט מיר, ווי מ'קען מיך אומעטום, אַנדערע מענטשן רופן
מיר „וואָלף“.

„איר זענט אַ מין פאַרזעעניש“, האָב איך דרייטט צוגע-
געבן, „אַ קאַליבאַן, וואָס האָט אָנגעפלאָדיעט טיילוואָגים, וועל-
כע באַגרייען זיך ווי איר, אין רואיקע מאַמענטן. געפירט פון
קאַפּריז און פאַנטאַזיע.“

זיינע ברעמען האָבן זיך פאַרקנייטשט ביי דערדאָזיקער
אַלויזיע, ער האָט נישט פאַרשטאַנען מיינע ווערטער, און איך
בין באַלד געוואָרן געוואָרן, אַז ער דאָרט נישט געלייענט די
פאַעמע.

איך לייצען איצט פראונינגטן, האָט ער זיך מודה גע-
ווען, „און עס איז אַ האַרטער ביטן פאַר מיר. איך האָב נישט
געלייענט קיין סך, און אויב ס'וועט ווייטער צווי גיין, וועל
איך פאַרלירן די געדולד“.

פרי נישט צו לאַנגוויילן דעם לעזער, מוז איך דאָ זאָגן,
אַז כ'האַב אַריינגעברענגט פון זיין קאַפיגע דאָס בוך און אויפן
קול געלייענט „קאַליבאַן“. ער איז געווען אַנטזיקט.

דאָס איז געווען אַ פרימיטיווער דענק-אופן און בליק
אויף זאַכן, וועלכע וואָלף לאַרסען האָט פולשטענדיק פאַרשטאַ-
נען. ער האָט אַ סך מאָל איבערגעריסן צוימיטן, פאַרטייטשנדיק
און קריטיקירנדיק. ווען כ'האַב געענדיקט דאָס לייצען, דהאַט
ער מיך געהייסן איבערלייענען נאָך אַמאָל און נאָך אַמאָל. מיר
האַבן אָנגעהויבן דיסקוטירן — וועגן פילאָזאָפיע, וויסנשאַפט,
עוואָלוציע, רעליגיע. ער האָט דאָן פאַרראַטן די אומפּינקטלעכ-
קייטן פון אַן אויטאָדידאַקט.

און, כ'מוז צוגעבן, די זיכערקייט און די פּשטות פון
פרימיטיוון געדאַנק. די פּראָסטקייט פון זיין דענקען איז געווען
זיין שטאַרקער פּונקט, און זיין מאַטעריאַליזם איז געווען אַ סך
מער באַצווינגענדיקער ווי דער סובטעל-פאַרפלאַנטעווער מאַ-
טעריאַליזם פון מיין פריינט טשאַרלי פערוסעט. דאָס דהייסט
נישט, אַז איך — אַן איבערצייגטער און, ווי פערוסעט האָט עס
אָנגערופּן — טעמפּעראַמענטפולער אידעאָליסט, האָב נאָכגעגעבן,
נאָך וואָלף לאַרסען האָט געשטורמט די לעצטע פעסטונג פון
מיין גלויבן מיט אַזאַ קראַפט, וועלכע כ'האַב געמוזט רעספּעקט-
טירן, הגם זי איז נישט געווען איבערצייגנדיק.

די צייט איז זיך דערווייל געגאַנגען, מ'האַט שוין גע-
האַלטן ביים אָונט-ברויט און דער טיש איז נאָך נישט געווען
געגרייט. איך בין געוואָרן אומרוק און שרעקצוודיק, און ווען
טאַמאַס מאַגרידזש האָט ווילד אַראָפּגעקוקט אין דער קאָיוטע
אַריין, מוט אַן אומרוק און ביזו געזיכט, האָב איך מיך גע-
גרייט צו דערפילן מיין פליכט. אָבער וואָלף לאַרסען האָט גע-
שריגן צו אים:

קוקי, היינט ביינאכט מוזט איר זיך דאָ פאַרען. כ'בין
פאַרנומען מיט העמפ און איר וועט שוין אַליין טון אָן אים.
און ווידעראַמאָל איז געשען אַ ביישפּיל־לאָזע זאָך. יענע
נאָכט בין איך געזעסן ביים טיש צוזאַמען מיטן קאַפיטאַן און
די יעגער, בעת טאָמאַס מאַגרידזש האָט אונז באַדינט און נאָכן
עסן געוואָשן דאָס געפעס — אַ קאַפּרינו, אַ קאַליבאַן-פאַנטאַזיע
פון וואָלף לאַרסענען, אַ קאַפּרינו, ווי כ'האַב פאַראויסגעזען, וואָס
וועט מיר גורם זיין עגמת-נפש. דערווייל האָבן מיר גערעדט
און געשמיעסט צו דער גרויסער אומצופרידנהייט פון די יעגער,
וועלכע האָבן גישט פאַרשטאַנען קיין וואָרט.

קאַפיטל ניין.

דריי טאָג רו, דריי געבענטשטע רו-טעג האָב איך פאַר-
ברענגט מיט וואָלף לאַרסענען, געגעסן ביים קאַבינע-טיש, גאָר-
נישט געטון נאָר דיסקוטירט וועגן לעבן, ליטעראַטור און דעם
וועלטאַל, און אין דער צייט האָט טאָמאַס מאַגרידזש זיך גע-
פעסט און געקאָכט, און געטון מיין אַרבעט ווי אויך זיין איי-
גענע.

היט איך פאַר אַ שקוואַל, אָט וואָס איך זאָג אייך,
האָט מיך לואיס געוואָרנט, בעת איך האָב פאַרברענגט אַ פרייע
האַלב-ע-שעה אויפן דעק, ווען וואָלף לאַרסען האָט אויסגעגלייכט
עפעס אַ קריגעריי צווישן די יעגער.

„איר קענט גאָרנישט וויסן, וואָס ס'וועט ווייטער זיין“,
האָט לואיס פאַרגעזעצט, ענטפערנדיק אויף מיין פראַגע וועגן
מער באַשטימטע אינפאָרמאַציעס.

דער מענטש איז אַזוי פאַרענדערלעך ווי לופט-אָדער וואַ-
סער-שטראָמען, איר קענט קיינמאָל גישט משער זיין זיך ווהיין
ער גייט. אָט ווי אייך דאַכט זיך, אַז איר קאָנט אים שוין און

איר מיידט אים אויס, גיט ער אייך א שטיק, און צערייסט אויף פיצלעך די זעגלי.

און דעריבער בין איך גארנישט געווען איבערראשט, ווען דער שקוואץ, וואָס איז פאַראויסגעזאָגט געוואָרן פון לאַויסן, האָט מיך באַשפּריצט. מיר האָבן געפירט אַ היציקע דיסקוסיע - וועגן לעבן, נאַטירלעך, — און ווערנדיק צו-דרייט האָב איך פאַר-געוואָרפן וואָלף לאַרסענען זיין ווילד לעבן.

פאַקטיש האָב איך מיך געגריבלט און גענישטערט אין זיין נשמה און אזוי שאַרף און גרונטלעך אַדורכגעדרונגען זיין נשמה-לעבן, ווי ער איז געווינט געווען צו טון מיט אַנדערע. ס'קאָן זיין, אַז איך האָב אַ שוואַכקייט צו אויפרייצנדיקע שמועסן; איך האָב אָבער אַוועקגענומען אַלע באַגרענצונגען, און געשמיסן אים און גערזסן פאַסעס ביז ער האָט אינגאַנצן אָנגעהויבן צו ברומען. זיין טונקל פאַרברענט-בראַנזן פנים איז געוואָרן שוואַרץ פאַר רציחה, זיינע אויגן האָבן אָנגעהויבן צו ברענען. ס'איז נישט געווען צו באַמערקן אין זיי קיין קלאַר-קייט אָדער געזונטן פאַרשטאַנד — גאַרנישט נאָר דער שרעק-לעכער פּעס פון אַ משוגענעם. איך האָב אין אים דערזען דעם וואָלף אין טאַקע דעם משוגענעם וואָלף.

ער איז צוגעשפרונגען צו מיר מיט אַ האַלבן-געברום, אָנ-כאַפּנדיק מיך ביים אַרעם. איך האָב מיך געוואָגט אַנטקעגן-שטעלן זיך, הגם אינערלעך אין האַרצן האָב איך געציטערט; אָבער די ריזיקע קראַפט פון דעמדאָזיקן מענטש איז געווען צו-פיל פאַר מיר.

ער האָט מיך אָנגעכאַפט ביי די אַרעמס מיט זיין איינ-ציקער האַנט, און ווען ער האָט זי אָפּגעלאָזט, האָב איך אָנגע-הויבן צו ריטשען און הויך געשריגן. די פיס האָבן אָנגעהויבן וואַרפן זיך, כ'האָב פשוט נישט געקאָנט איינשטיין און איבער-האַלטן דעם ווייטיק. די מוסקולן האָבן זיך אָפּגעזאָגט צו דער-פילן זייער פונקציע. דער ווייטיק איז געווען צו-גרויס. מיינע אַרעמס זענען געווען צערעבן ווי אַ פאַסקע.

ער איז, ווייזט אויס, געקומען צו זיך, ווייל זיינע אויגן

האָבן גענומען שיינען מיט אַ העל פייער, און ער האָט נאָכ-
געלאָזט זיין האַנט מיט אַ קורצען שמייכל, וואָס איז געווען
מער ענדלעך צו אַ מרוטשען.

איך בין אומגעפאלן אויף דער פאָדלאָגע, פילנדיק זיך
זייער שוואַך, בעת ער האָט זיך אַנידערגעזעצט, פאַרוויכערט
אַ פאַפיראַס און מיך באַטראַכט, ווי אַ קאָץ באַטראַכט אַ מויז.
בעת איך האָב מיך אַווי געוואָרפן אין מיינע יסורים, האָב איך
דערזען אין זיינע אויגן יענע גייגעריקייט, וואָס כ'האָב אַווי
אַפט באַמערקט, יענע שטוינונג און צעוושטקייט, יענע קשיה,
יענע אייביקע פראַגע זיינע: צו וואָס טויג דאָס אַלץ?

ענדלעך האָב איך מיך געשטעלט אויף די פיס און אַראַפּ-
געגאַנגען אין דער קאָיוטע אַריין. ס'איז שוין געווען נאָכן שיי-
נעם וועטער און כ'האָב נישט געהאַט קיין ברירה און צוריק
אַרויף אין דער קיך אַריין. מיין לינקער אַרעם איז געווען גע-
ליימט, ווי פאַראַזיירט, און ס'זענען פאַרביי אַ סך טעג איי-
דער כ'האָב אים געקאָנט באַנוצן, און ס'האָבן געדויערט שיינע
וואָכן ביז ער האָט אויפגעהערט וויי צו טון.

און וואָלף לאַרסען האָט דאָך גאַרנישט געטון, נאָר אַרויפ-
געלייגט זיין האַנט אויף מיין אַרעם און געגעבן אַ קוועטש,
ער האָט אים נישט אויסגעדרייט אָדער אויסגעלענגט. ער האָט
נאָר צוגעמאַכט זיין האַנט מיט אַ פעסטן דרוק. וואָס ער האָט
יאָ געקאָנט טון, דאָס בין איך ערשט געוואָר געוואָרן צו-מאַרגנס,
ווען ער האָט אַריינגעשטעקט דעם קאָפּ אין קיך אַריין און,
אַלס אַ צייכן פון באַנייטער פריינטשאַפט, האָט ער מיך גע-
פרעגט, וואָס דער אַרעם מאַכט.

ס'האָט נאָך געקאָנט זיין ערגער, האָט ער געשמייכלט.
כ'האָב דאָן געשיילט קאַרטאַפּל. ער האָט אַרויסגענומען
איינעם פון דער בראַטפאַן. דער קאַרטאַפּל איז געווען אַ היפּ-
שער, אַ פעסטער, אַ נישט-אַנגעשיילטער. ער האָט אים אַריי-
גענומען אין זיין האַנט אַריין, זי פאַרמאַכט, אַ קוועטש געטון
און דער קאַרטאַפּל האָט אַנגעהויבן צו שפּריצן צווישן זיינע
פיינגער ווי שוואַמען-זאַפט. די איבערגעבליבענע פאַסקע האָט

ער צוריק אריינגעוואָרפן אין דער בראַטפאַן, און זיך אויסגע-
דרייט, און איך האָב געהאַט פאַר מיר אַ בולט בילד, וואָס עס
וואָלט געקאָנט געשען מיט מיר, ווען די בעסטע וואָלט לגבי
מיר אָנגעווענדט זיין אמתע קראַפט.

אַבער טראָץ אַלעם איז פאַרט גוט געווען, וואָס כ'האַב
מיך אָפגערוט דריי טעג, ווייל די קני מיינע האָט עס נייטיק
געדאַרפן.

ס'איז מיר געוואָרן בעסער, דאָס געשווילעכטס איז קלע-
נער געוואָרן און דער קנעכל איז, דאַכט זיך, שוין געווען אויך
זיין ריכטיקן אָרט.

אַבער דיִדאָזיקע דריי טעג האָבן אויך געברענגט דאָס
עגמת-נפש, וואָס איך האָב פאַרויסגעווען. ס'איז געווען באַשיינ-
פערלעך, אַז טאַמאָס מאַגרידזש וועט מיר הייסן באַצאָלן פאַר
דיִדאָזיקע דריי טעג. ער האָט מיך באַהאַנדלט זייער געמיינ,
אומאויפהערלעך מיך געשאַלטן און זיין גאַנצע אַרבעט אַרויפ-
געלייגט אויף מיר.

ער האָט אפילו געוואַגט אויפצוהייבן די פויסט אויף מיר,
אַבער איך האָב אָנגעהויבן צו ווערן ווי אַ חיה, און איך האָב
אַזוי שרעקלעך געברומט אין זיין פנים, אַז עס האָט אים
אַפגעשראַקן. נישט קיין אָנגענעם בילד קען איך אַרויסרופן אין
מיין געדאַנק ווען מיר, העמפרי וואן וועידן, אויף יענער רוישנ-
דיקער שיפס-קיך, איינגעקאַרטשעט אין אַ ווינקל איבער מיין
אַרבעט, מיט מיין פנים אויפגעהויבן צום פנים פון יענער בהמה,
וואָס האָט מיך געוואַלט שלאָגן, מיט מיינע אויפגעהויבענע און
ברומענדיקע לייפן, ווי ביי אַ הונט, מיט מיינע בליטשנדיקע
אייגן פון שרעק און אומבאַהאַלפנקייט און מיטן קוראַזש, וואָס
קומט פון שרעק און אומבאַהאַלפנקייט.

איך האָב נישט ליב צו דערמאָנען זיך אָן דעמאָזיקן
בילד. עס דערמאָנט מיך צו-פיר אָן אַ מויז אין דער פולאַפּקע.
כ'וויל גאָרנישט קלערן דערפון; אַבער דאָסדאָזיקע בילד דאָרט
געהאַט אַ ווירקונג, ווייל דער דראַענדיקער קלאַפ איז נישט
געקומען.

טאָמאָס מאַנרידזש האָט זיך אָפגערוקט, גראַנדיק אינעם
גאַנצן מיט האָט און שלעכטסקייט, פונקט ווי איך. ביידע זענען
גען מיר אַ פאַר בעסטעס, וואָס זענען געווען איינגעשלאָסן
צוזאַמען און געקריצט מיט די צייַן. ער איז געווען אַ פּחדן,
מורא געהאַט מיך אָנצורירן, ווייל כ'האַב נישט גענוג געציטערט
פאַר אים; און דעריבער האָט ער אויסגעזוכט אַ ניי מיטל מיך
אַפצושרעקן. אין דער קיך האָט זיך געפונען איין מעסער, וואָס
מען האָט געקאָנט אָנרופן מיט דעם נאָמען. דאָסדאָזיקע מעסער
האָט, אַ דאָנק דעם, וואָס עס איז באַנוצט געוואָרן אַ סך יאָרן,
באַקומען אַ לאַנגע און שפיציקע שאַרף. עס האָט אויסגעזען
אומגעוויינלעך-אכזריותדיק, און אין די ערשטע צייטן האָב אין
יעדעס מאָל געשוידערט, באַנוצנדיק עס. דער קוכער האָט גע-
באָרגט אַ שטיין ביי דזשאָהאַנטענען און זיך גענומען שלייפן
דאָס מעסער. ער האָט דאָס געטון מיט אַ באַזונדערער צו-להכעיס-
דיקייַט, און די גאַנצע צייט באַדייטונגספול געקוקט אויף מיר.
ער האָט עס געשליפּט אַ גאַנצן טאָג. אין יעדער פרייער מי-
נוט, וואָס ער האָט נאָר געהאַט, האָט ער אַרויסגענומען דאָס
מעסער און דעם שטיין און אָנגעהויבן צו שלייפן. דער שטאָל
איז געוואָרן שאַרף ווי דער שפיץ פון אַ ראַזיר-מעסער. ער האָט
עס געפרווט אויפן גראָבן פינגער, אָדער אויפן נאָגל. ער האָט
דערמיט אָנגעראַזירט די האַר פון זיין האַנט, באַטראַכט דעם
שפיץ מיט אַ מיקראָסקאָפּישער גענויאיקייט און יעדעס מאָל גע-
פונען, אָדער געמאַכט אַן אַנשטעל, אַז ער געפינט, עפעס אַ
קליינע נישטגלייכהייט אין דער שאַרף. דאָן פלעגט ער עס ווידער
נעמען אַרויפלייגן אויפן שטיין און געשליפּט, געשליפּט, אַזוי
לאַנג, אַז כ'האַב אוש זיך הויך צעלאַכט: עס איז געווען אַזוי
לעכערלעך.

עס איז אָבער אויך געווען אַן ערנסטער ענין, ווייל כ'בין
געוואָר געוואָרן, אַז ער איז פעיק צו באַנוצן עס, אַז מיט זיין
גאַנצער פּחדנות האָט ער פאַרמאָגט דעם מוט פון אַ פּחדן, ווי
אין, וועלכער צווינגט אים צו באַגיין דיזעלבע טאַט קעגן וועל-

נער זיין גאנצע נאטור פראטעסטירט און האָט מורא צו באַ-
גיין.

„קוקי, שלייפט דאָס מצער פאַר העמפון, האָט זיך גע-
הערט אַ געשושקעריי צווישן די מאַטראָזן, און מאַנכע פון זיי
האַבן אים דערצו אונטערגעהעצט. דאָס האָט ער אָנגענומען פאַר
אַ גוטע מטבע, און ער איז באמת געווען צופרידן און צוגעשאַקלט
מיטן קאַפּ מיט אַ שרעקלעכן פאַרגעפיל און סודותפולקייט, ביז
דזשאַרדזש לייטש, דער געוועזענער קאָיוטע-משרת, האָט זיך גע-
וואַגט צו זאָגן עפעס אַ גראַבן ווי אַן אויף דעם חשבון.

גראַד האָט זיך געדאַרפט מאַכן, אַז לייטש איז געווען
איינער פון די מאַטראָזן, וואָס זענען געשיקט געוואָרן אָנצו-
צוואַנגן מאַגרידזשן נאָך זיין קאַרטן-שפּיל מיטן קאַפיטאַן. לייטש
האַט מסתמא געטון זיין אַרבעט מיט אַ גרינטלעכקייט, וועלכע
מאַגרידזש האָט נישט געקענט מוחל זיין, ווייל ס'איז געקומען
צו אַ ווערטער-אויסטויש, צו אַ געזידלעריי, אַריינמישנדיק אפילו
די שמוציקע אורעלטערן. מאַגרידזש האָט געדראָט מיטן מעסער,
וואָס ער האָט געשליפן פאַר מיר. לייטש האָט געלאַכט און
אויסגענוצט דעם ווערטערבוך פון זיין דערציונגס-אַנשטאַלט
און איידער ער אָדער איך האָבן געוואוסט, וואָס דאָ איז פאַר-
געקומען, איז זיין רעכטער אָרעם געוואָרן אויפגעשניטן פון עלב-
בוין אָן ביז צום ביינדל פון דער האַנט מיט אַ שנעלן זעץ
פון מעסער.

דער קוכער האָט זיך גלייך נאָכדעם אָפגערוקט מיט אַ
טייוללאַנישן אויסדרוק אויף זיין געזיכט, האַלטנדיק דאָס מעסער
אין אַ פאַרטידיקונגס-פּאַזיציע. אָבער לייטש האָט אָנגענומען
דעם גאַנצן ענין רויק, הגם דאָס בלוט האָט זיך געגאַסן בשפּע,
ווי וואַסער פון אַ פּאַנטאַן.

„כ'וועל דיך פאַקן, קוקי, האָט ער געזאָגט, און כ'וועל
דיך גוט אָנלערנען. אָבער כ'אייל מיך נישט. ווען כ'וועל קומען
נאָך דיר, וועסטו דאַן נישט האַבן ביי זיך דאָס מעסער.“
זאָגנדיק דאָס, האָט ער זיך אויסגעדרייט און רויק צוועק.
מאַגרידזש פנים איז געווען בלייך פאַר שרעק פון דער אָפּ-

געטוענער זאך און פאר מורא, וואָס עס דערוואַרט אים פריער-
 שפעטער פון דעם מענטש, וועלכן ער האָט געשטאַכן.
 אָבער זיין באַציונג צו מיר איז געוואָרן וואָס אַמאָל וויל-
 דער. נישט געקוקט אויף זיין מורא פאַר דער פאַרגעלטונג,
 וואָס ער דאַרף באַקומען, האָט ער געזען, אַז דער פאַקט מיט
 לייטשן איז געווען פאַר מיר אַן אַנלעך-לעקציע, און ער איז
 געוואָרן מער תקיפדיק און באַפעלעריש. חוץ דעם האָט אין
 אים געברענט אַ גלוסטונג, ענדלעך צו אַ משוגעת, וואָס איז
 אַנטשטאַנען ביים אַנבליק פונם בלוט, וואָס ער האָט פאַרגאַסן.
 ער האָט אָנגעהויבן צו זען בלוט אין יעדער ריכטונג, ווי ער
 האָט נאָר געקוקט.

די פסיכאָלאָגיע פון דערדאָזיקער דערשיינונג איז זייער
 אַ פאַרפֿאַנטערטע און דאָך האָב איך געקענט לייצענען זיינע
 געדאַנקען אַזוי קלאָר, ווי אַ געדרוקט בוך.

ס'זענען פאַרביי אייניקע טעג און דאָס געשפענסט
 האָט נאָך אַלץ געשוימט אין דעם גרויסן ווינט, און כ'האַב גע-
 קענט שווערן, אַז כ'זע משוגעת אין טאַמאַס מאַגרידזשס אויגן.
 און כ'בין זיך מודה, אַז איך האָב מורא באַקומען, שטאַרק מורא
 באַקומען. שליף, שליף, אַזוי איז עס געגאַנגען אַ גאַנ-
 צע טאָג. ווען ער האָט געשליפט דעם שאַרפן שפיץ און גע-
 קוקט אויף מיר, האָבן זיינע אויגן אויסגעזען אַזוי ווי ביי אַ
 ווילדע בעסטיע. כ'האַב מורא געהאַט אויסצודרייען זיך מיטן
 רוקן און ווען כ'האַב געדאַרפט אַרויסגיין פון דער קיך, בין איך
 אַרויסגעגאַנגען הינטערוויילעכטס—צו דער צופרידנהייט פון די
 מאַטראָן און יעגער, חאַס האָבן זיך געמאַכט אַ מאַדע צע-
 נויפצוזאַמלען זיך אין גרופקעס און בייזווינען ווען איך גיי
 אַרויס פון דער קיך.

די שפּאַנונג איז געוואָרן וואָס אַמאָל גרעסער. טיילמאָל
 האָב איך געמיינט, אַז איך וועל אַראָפּ פון זינען — אַ גע-
 ווינלעכע זאך אויף דערדאָזיקער שיף פון משוגעים און ווילדע
 בעסטיעס. יעדע מינוט, יעדע שעה איז מיין לעבן געשטאַנען
 אין סכנה. אַ מענטשלעכע גשמה האָט געליטן, און ס'האַט זיך

נישט געפונען קיינער, וואָס זאָל אַרויסווייזן גענוג סימבאָטיש
און קומען מיר צו-הילף.

צייטנווייז האָב איך שוין געהאַלטן ביים אַנידערוואַרפן
זיך צו וואָלף לאַרסענס פּיס, אָבער ס'האַט זיך מיר פאַרגעשטעלט
דאָס בילד פון טייוואַלאַנישן חוזק אין זיינע אויגן, וואָס פּרעגן
וועגן לעבן און מאַכן חוזק דערפון. האָב איך מיך געשטאַרקט
און געצווונגען זיך אָפּצוהאַלקן פון דעם. אַן אַנדערש מאָל ווי-
דער האָב איך ערנסט געטראַכט צו באַגייזן זעלבסטמאָרד, און
כ'האַב געמוזט אָנשטרענגען די גאַנצע קראַפּט פון מיין האָפּ-
גוננספולער פּילאָזאָפּיע, כדי אָפּצוהאַלטן זיך פון אַריבערגיין די
גרעניץ פון אייביקער נאַכט.

עטלעכע מאָל האָט וואָלף לאַרסען געפרוווט מיך אַריינצו-
ציען אין אַ דיסקוסיע, און האָב אָבער געגעבן קורצע תשובות
און אויסגעמיטן אים.

ענדלעך האָט ער מיך געהייסן ווידער פאַרנעמען אַן אָרט
ביים קאַבינע-טיש און אַז דער קוכער זאָל טון מיין אַרבעט.
דאָן האָב איך גערעדט אָפּנהאַרציק, דערצוילנדיק אים וואָס איך
לייד פון טאַמאַס מאַגרידזש צוליב די דריי פרייע טעג.
וואָלף לאַרסען האָט מיך באַטראַכט מיט שמייכלענדיקע
אויגן.

„אַזוי, האָט איר מורא, האָ?" האָט ער געהווקט.
„יאָ, האָב איך געענטפערט אַרויסרופעריש און אויפריכ-
טיק, „כ'האַב מורא“.

„דאָס איז שטענדיק אַזוי מיט אייך, מענטשעלעך“, האָט
ער געשריגן האַלב אין פעס, „סענטימענטאַלע געדאַנקען וועגן
אייערע אומשטערפלעכע נשמות און מורא צו שטאַרבן. ביים אָנ-
בליק פון אַ שאַרף מעסער און אַ פחדנותדיקן קאָקני באַזיגט
דאָס קלאַמערן זיך פון לעבן צום לעבן אייער נאַרישקייט. איר
וועט דאָך, מיין טייער מענטשל, לעבן אייביק. איר זענט אַ
גאָט, און גאָט קען נישט געטויט ווערן. קוקי קען אייך נישט
פאַרוונדן. איר זענט זיכער, אַז איר וועט אויפשטיין תחית-
המתים. וואָס איז דאָ מורא צו האַבן?׃

איר האָט פֿאַר זיך דאָס אייביקע לעבן. איר זענט אַ
 מיליאָנער אין דער אומשטאַרבֿלעכקייט, אַ מיליאָנער, וועמענס
 פֿאַרמעגן קען נישט פֿאַרלוירן גיין, וועמענס פֿאַרמעגן איז נישט
 פֿאַרלירבאַר נאָך מער ווי די שטערן. און עס איז אייביק ווי
 רום אָדער די צייט. ס'איז פֿאַר אייך אוממעגלעך צו פֿאַרקלע-
 נערן אייער פֿרינציפּ. אומשטאַרבֿלעכקייט איז אַ זאָך אָן אָנהויב
 און אָן אַ סוף. אייביקייט איז אייביקייט, כאָטש איר וועט ווייטער
 לעבן ערגיץ אַנדערש. דאָס אַלין איז זייער שיין, דאָס אַראָפּ-
 וואַרפֿן פֿון זיך דעם הומר און דאָס אַוועקשוועבן פֿון דעם
 איינגעשלאָסענעם גייסט. קוקי קען אייך גאָרנישט טון. ער קען
 נאָר אייך געבן אַ שטויס אויף דעם וועג, וואָס איר מוזט איי-
 ביק טרעטן."

אָדער, אויב איר ווילט נישט געשטויסן ווערן דווקא
 אַצינד, פֿאַרוואָס זאָלט איר נישט אַ שטויס טון קוקין? אין
 הסכם מיט אייערע אידייען מוז ער אויך זיין אָן אומשטערבלע-
 כער מיליאָנער. איר קענט אים נישט אויסשטעלן אויף אַ באַנק-
 ראָט. זיינע פֿאַפֿירן וועלן שטענדיק צירקולירן פֿרייזן. איר
 קענט נישט פֿאַרקלענערן די לענג פֿון זיין לעבן, דערהרגענדיק
 אים, ווייל עס האָט נישט קיין אָנהייב אָדער סוף. ער מוז וויי-
 טער לעבן ווי עס איז, ערגיץ-וווּ. דאָן שטויסט אים. זעצט אין
 אים אַריין אַ מעסער און זאָר זיין גייסט באַפֿרייט ווערן. אַזוי
 ווי זיין לעבן איז איצט, איז עס אַ שמוציקע תּפֿיסה, און איר
 וועט אים גאָר טון אַ טובה, צוברעכנדיק די טיר, און איר
 הייסט! — אפשר איז עס אַ זייער שיינער גייסט, וואָס וועט
 אַרויפֿליען אין די בלאָזע הימלען פֿון דעם פּימאוסן גוף-אַרויס.
 גיט אים אַ שטויס און אַ סוף. און איר וועט אַוואַנסירן אויף
 זיין אָרט, ער נעמט פינף אין פֿערציק דאָלאַר אַ חודש".
 ס'איז געווען קלאָר, אַז כּיהאָב נישט געהאַט צו דער-
 וואַרטן קיין שום הילף אָדער מיטגעפֿיל פֿון וואָלף לאַרסען. וואָס
 ס'איז דאָ צו טון, מוז איך אַליין טון. און פֿון מוט, וואָס האָט
 נעשטאַמט פֿון שרעק, האָב איך אויסגעאַרבעט אַ פּלאַן צו באַ-
 קעמפֿן טאַמאַס מאַגרידזש מיט זיין אייגן געווער.

איך האָב מיר געבאַרגט אַ שלייפּשטיין ביי דזשאָהאַנסע-גען. לואיס, דער וויעסלער, האָט שוין לאַנג געבעטן ביי מיר קאָנדענסירטע מילך און צוקער. דער לאַזאַרעט, וווּ ס'זענען געהאַלטן געוואָרן די דאָזיקע דעליקאַטעסן, האָט זיך געפונען אונטער דער פּאָדלאָגע פון דער קאַבינע. אויסנוצנדיק אַ געלעגנ-הייט, האָב איך צוגעגנבעט פינף קריגלעך מילך, און אין דער-זעלבער נאַכט, ווען לואיס האָט געהאַלטן וואָך אויפן דעק, האָב איך פאַרהאַנדלט מיט אים פאַר אַ גרויס מעסער, אַ דין און גרויזעם אויסקונדיק מעסער, ווי טאַמאַס מאַגרידזש. עס איז געווען פאַרזשאַווערט און טעמפּ, אָבער איך האָב עס געברענגט אין אָרדנונג בעת לואיס האָט געשאַרפט דעם שפיץ. יענע נאַכט בין איך בעסער געשלאָפן ווי אַלע מאָל.

צומאַרגנס, נאָכן פּרישטיק, האָט טאַמאַס מאַגרידזש אָנגע-הויבן צו שלייפן, ווי זיין שטייגער. כ'האַב פאַרזיכטיק געקוקט אויף אים, ווייל כ'האַב דאָן געקניט, אַרויסשאַרנדיק דאָס אַש פון אויוון. ווען כ'בין צוריק אַריינגעקומען, נאָכן שיטן עס אין ים אַריין, האָט ער געהאַלטן אינמיטן שמועסן מיט העריסאַ-גען, וועמענס אָרנטלעך, גוטמוטיק פנים איז געווען פול מיט אַנטציקונג און באַוונדערונג.

„יא, האָט מאַגרידזש געזאָגט, כ'האַב געקריגן צוויי יאָר אין רידינג 1), אָבער אָסור אויב עס האָט מיך געאַרט. דער אַנדערער האָט אויך געהאַט אַזאַ סוף. איר האָט אים געדאַרפט זען. מיט אַ מעסער פונקט ווי דאָס. איך האָב עס אַריינגעשטעקט ווי אין ווייכער פוטער און ער האָט אָנגעהויבן צו ריטשען ווי אַ קי“.

ער האָט געוואָרפן אַ בליק צו מיר, צו זען אויב איך הער מיך צו און ער האָט ווייטער גערעדט:
„כ'האַב זאָס נישט געוואָלט טון, טאַממי, אַזוי זאָל מיר גאָט העלפן, ווי כ'האַב דאָס נישט געוואָלט טון“, האָט ער גע-
_____

1) אַ פאַרימטע תּפּיסה אין ענגלאַנד. דאָרטן איז אויך אַסגעקומען זיין

טראָף דער גרויסער שרייבער, אַסקאַר אוואַילר.

שטאַמלעך, כ'וועל דיך צורעכט מאַכן, זאָג איך, און זיך גע-
לעזט נאָך אים. כ'האָב פון אים געשניטן שטיקער און ער האָט
געוואַלדעוועט. פלוצלונג נעמט יענער און כאַפט אַרויס דאָס
מעסער. כ'האָב עס אָבער אַרויסגעריסן און ווייטער געשניטן.
אך, דאָס איז געווען אַ בילד!

דאָס רופן פונם באַצמאַן האָט איבערגעריסן די בלוטיקע
דערציילונג. העריסאַן איז אַרויף אין דער הויך. מאַגרידזש האָט
זיך אַנידערגעזעצט אויף דער הויכער שוועל, זיך אויסגעדרייט
מיטן פנים צו דער קיך, און זיך גענומען שליפן דאָס מעסער.
כ'האָב אַוועקגעלייגט דאָס שאַר-אייז און רייק זיך אַוועקגע-
זעצט אויפן קוילן-קעסטל, קוקנדיק גלייך אין זיין פנים אַריין.
ער האָט באַויליקט צו קוקן אויף מיר מיט אַ פינצטערן בליק.
נאָך אַליץ רייק, הגם מיין האַרץ האָט שטאַרק געקלאַפט, האָב
איך אַרויסגעשלאַפט לואיס' מעסער און אָנגעהויבן צו שליפן
עס אויפן שטיין. איך האָב זיך געריכט אויף אַן אויסברוך פון
קוקן, אָבער צו מיין איבערראַשונג האָט ער גאַרנישט געזען,
זאָס איך טו. ער האָט זיך ווייטער געשליפן זיין מעסער. דאָס
זעלבע האָב איך געטון. אַזוי זענען מיר געזעסן צוויי שעה,
פנים אל פנים, געשליפן און געשליפן, ביז די ידיעה וועגן דעם
האָט זיך פאַרשפּרייט אויף דער גאַנצער שיף און אַ העלפט פון
די מאַטראָן האָט באַלאַגערט די קיך-טיר פדי אָנצוקוקן דאָס-
דאָזיקע אינטערעסאַנטע בילד.

פון אַלע זייטן האָבן זיך געשאַטן עצות און צומונטערן-
דיקע ווערטער, און דושאַק האַרנער, דער רויקער, שווייגנדי-
קער יענער, וועלכער האָט אויסגעזען ווי איינער, וואָס טשע-
פעט נישט קיין פליג אויף דער וואַנט, האָט מיר געעצהט צו-
רו לעזן די זשעברעס און אַריינזעצן עס גלייך אין בויך אַריין,
און אין דערזעלבער צייט אָנשאַרפן די קלינג אויפן „שפּאַנישן
אויפן“.

לייטש מיט אַן אַרויסגעשטעקטן פאַרבאַנדאָזשירטן אַרעם
האָט מיך געבעטן איבערלעזן פאַר אים אַ פאַר רעשטלעך פונם
קוכער; און וואָלף לערסען האָט זיך איין אָדער צוויי מאָל אָפּ-

געשטעלט ביים ראנד פון דעק-לאַך און נייגעריק געקוקט, און דאָס האָט פאַר אים געמוזט זיין אַ באַוועגונג און אַ קריכעריי פון דער יערנדיקער זאך, וואָס ער האָט עס געקענט אונטערן זאָלען לעבן.

און איך דערלויב מיר צו זאָגן, אַז אין יענער צייט האָט דאָס לעבן געהאט פאַר מיר דעם זעלבן נישטיקן ווערט. ס'האָט געפּעלט דאָס שיינע, דאָס געטלעכע פון לעבן — ס'זענען נאָר געווען צוויי פּחדנותדיקע באַוועגלעכע זאָכן, וואָס זענען גע- זעסן אין געשלייפט שטאַל אויף אַ שטיין, און אַ גרופּע פון אַנדערע באַוועגלעכע זאָכן, אויך פּחדנותדיקע, וואָס האָבן זיך צוגעקוקט. אַ העלפט פון זיי, איך בין זיכער, האָט שטאַרק גע- וואָלט זען ווי מיר פאַרגיסן איינער דעם אַנדערנס בלוט. דאָס וואָלט דאָך זיי געוויילט. און איך גלייב נישט, אַז ס'האָט זיך דאָרטן געפונען עמיץ, וואָס וואָלט זיך אַריינגעמישט, ווען מיר וואָלטן געהאַטן ביי אַ טויט-קאַמף.

פון דער צווייטער זייט, איז די גאַנצע זאך געווען לע- כערלעך און קינדיש. דאָס בלויזע בילד—העמפרי וואָן וועידן, ווי ער שלייפט זיין מעטער אין דער שיפּט-קיך און ווי ער פּראָ- בירט די שאַרף אויפן פינגער! פון אַלע מעגלעכע סיטואַציעס איז דאָס געווען די העכסט-אומבאַגרייפּלעכסטע. כ'ווייס, אַז מענטשן פון מיין קלאַס וואָלטן נישט געגלייבט אין דער מעג- לעכקייט פון אַזא זאך. נישט בהנחם האָט מען מיך שטענדיק גערופן פאַרצויגן „סיסי“ וואָן וועידן, און אַז „סיסי“ וואָן וועידן זאָל פּעיק זיין אויף אַזא זאך — דאָס איז געווען אַן אַנטפּלע- קונג פאַר העמפרי וואָן וועידן, וועלכער האָט נישט געוויסט צי ער דאַרף אַריין אין התּפּעלוּת אָדער צו שעמען זיך.

אַבער ס'איז גאַרנישט געשען. נאָך צוויי שעה שלייפן האָט טאַמאַס מאַגרידזש אַוועקגעלייגט דאָס מעסער און דעם שלייפּשטיין און אויסגעשטרעקט די האַנט.

„וואָס טויג אונז צו מאַכן זיך צו-נאַר פאַר די אויגן פון די דאָזיקע מאַרדעס? האָט ער געפרעגט. „זיי האָבן אונז נישט ליב און זיי וואָלטן שטאַרק צופּרידן געווען, זעענדיק ווי מיר

שניידן זיך די העלזער. איר זענט גארנישט אזא שלעכטער,
העמפ! איר האט געקריגן אפגעשמיסן, ווי די יענקיס זאָגן,
און איר געפעלט מיר. נאָט אייך מיין האַנט."

ווי אַ פּחדן כ'בין נישט געווען, בין איך אָבער געווען
אַ קלענערער פּחדן פאַר אים. כ'האָב אָפּגעהאַלטן אַ פּולשטענ-
דיקן ניצחון, אין איך האָב מיך אָפּגעזאָגט מוותר צו זיין דע-
רויף, דריקנדיק זיין אומווירדיקע האַנט.

"נו, גוט", האָט ער געזאָגט אָן שטאַלץ, "נעמט זי צו
אָדער נישט, איר געפעלט מיר סיי-ווי-סיי".

און פּדי צו פאַרדעקן זיין מַפּלּה, האָט ער שטרענג אַ
געשריי געטון אויף די צוקוקער:

"אווועק פון מיין קיך-טיר, איר שליממזלען".

דערדאָזיקער באַפעל איז אונטערגעשטיצט געוואָרן פון אַ
קאַכעדיקן קעסל וואַסער, און די מאַטראָזן, דערזעענדיק דאָס,
האָבן געמאַכט פּליטה. דאָס איז געווען אַ שטיקל זיג פאַר טאָ-
מאַס מאַגרידזש און עס האָט אים דערמעגלעכט צוּאַפּצושלינגען
זיין מַפּלּה אויף אַ פּכּוּדדיקן אוּפּן, הגם ער איז, נאַטירלעך,
געווען צו-דיסקרעט, אַז ער זאָל פּרוּוון אוועקיאָגן די יעגער.

"כ'זע שוין קוקיס סוף", האָב איך געהערט ווי "רויך"
זאָגט צו האָרנערן.

"איך געוועט זיך", האָט זיך געהערט אַן ענטפּער, פון
איצט אָן וועט העמפ קאָמאַנדעווען אין דער קיך און קוקי וועט
אין אַלץ אים פאַלגן".

מאַגרידזש האָט דאָס דערהערט און געוואָרפן אַ האַסטיקן
בלויק אויף מיר. איך האָב אָבער נישט געגעבן קיין צייכן, אַז
כ'האָב געהערט דעם שמועס. כ'האָב נישט געגלויבט, אַז מיין
ניצחון איז אַזא ווייט גייענדיקער און פּולשטענדיקער, אָבער
איך האָב באַשלאָסן גארנישט צוּאַרצולאָזן פון מיין ניצחון.
ווען ס'זענען פאַרביי אַ פאַר טעג, האָט זיך באַשטעטיקט רויכס
נביאות. דער קאָקני איז געוואָרן מער הכּנעזדיק און קנעכטיש
לגבי מיר, נאָך מער ווי לגבי וואַלף לאַרסענען. כ'האָב אים
שוין מער נישט געזאָגט "מיסטער" און "סיר", כ'האָב שוין מער

נישט געוואָסן די שמאַלציקע טעם און שוין מער נישט געשיילט
די קאַרטאָפּל. כּהאַב נאָר געטון מיין אַרבעט, מיין אַייגענע
אַרבעט, ווען און ווי ס'האַט זיך מיר געגלוסט. כּהאַב אויך גע-
טראָגן דאָס מעסער אין אַ שייד אויף די לענדן, ווי די מאַט-
ראָזן טראָגן, און פאַרנומען לגבי טאַמאַס מאַגרידזשן אַזאָ שטע-
לונג, וואָס האָט אין זיך אַנטהאַלטן אַ גלייכע מאָס פון אוי-
בערהערשאַפט, באַליידיקונג און חוזק.

קאַפיטל צען

מינע אינטימע באַציונגען מיט וואָלף פאַרסענען ווערן
שטאַרקער — אויב אונטערן וואָרט אינטימקייט קען מען באַ-
צייכענען די באַציונגען צווישן מייסטער און אַרבעטער, אָדער
בעסער געזאָגט, צווישן קעניג און קין. איך בין פאַר אים נאָר
אַ שפּילעכל, און ער שעצט מיך אויף אַזוי פיל, וויפיל אַ קינד
שעצט אַ שפּילעכל. מיין פונקציע איז באַשטאַנען אין וויילן
אים, און פל זמן כּווייל אים, איז אַלץ אין אָרדנונג; אָבער
זאָל ער זיך עפעס דענערווירן, אָדער זאָל ער אַריינפאַלן אין
איינע פון זיינע מרה-שחורהדיקע שטימונגען, און ער שיקט מיך
באַלד אַוועק פון קאַפינע-טיש אין דער קיך אַריין, און אַין
דערזעלבער צייט בין איך גליקלעך, וואָס כּאַנטלויף מיטן לעבן
און מיט גאַנצע ביינער.

בהדרגה הייב איך אָן צו פילן די איינזאַמקייט פון דאָזיקן
מענטשן. אויף דער גאַנצער שיף געפינט זיך נישט קיין איין
מענטש, וואָס זאָל אים נישט האָסן אָדער מורא האָבן פאַר
אים, און ס'איז נישטאָ קיין מענטש, וועלכן ער זאָל נישט פאַר-
אַכטן. ס'דאַכט זיך, אַז די שרעקלעכע קראַפט, וואָס אין אים,
פרעסט אים אויף, און ס'דאַכט זיך, אַז דידאָזיקע קראַפט האָט

נאך נישט געפונען איר געהעריקן אויסדרוק. ער איז אזא ווי
לוציפער וואָלט געווען, ווען יענער שטאַלצער גייסט וואָלט פאַר-
טריבן געוואָרן אין אַ געזעלשאַפט פון נשמה-לאָזע, האַרצליאַזע
געשפּענסטער.

דידאָזיקע איינזאַמקייט איז פאַר זיך גופא אַ שלעכטע
זאַך, אָבער ווי דאָס וואָלט נאָך געווען ווינציק ליידיט ער פון
דער אור-מעלאַנכאָליע פון זיין ראַסע. קענענדיק אים, הייב איך
אָן בעסער פאַרשטיין די אַלטע סקאַנדינאַווער לעגענדן און מי-
טאָס.

די ווייס-הויטיקע, שיין-האַריקע ווילדע, וואָס האָבן גע-
שאַפן יענעם שרעקלעכן פּאַנטעאָן, זענען געווען פון זעלבן טייג
ווי ער. דער האָט נישט אין זיך די לייכטזיניקייט פון די לאַ-
טיינער, וואָס האָבן ליב צי לאַכן. ווען ער לאַכט, איז עס פון
אַ הומאָר, וואָס איז נישט מער ווי אַ ווילדע זאַך.

אַבער ער לאַכט זייער זעלטן; ער איז צו-אַפּט אומעטיק.
און דאָס איז אזא טיפער אומעט ווי דער שורש פון דער ראַ-
סע. דאָס איז די ירושה פון דער ראַסע, דער אומעט, וואָס האָט
גורם געווען די געדאַנקען-ניכטערקייט פון דער ראַסע, דאָס
ריינע לעבן און די פּאַנאַטישע מאַראַל, און וועלכע, אין אַ
שפּעטערדיקן צוזאַמענהאַנג, האָט דערגרייכט איר העכסטן פּונקט
ביי די ענגלענדער אין דער רעפּאָמירטער קירך.

פּאַקטיש איז דער הויפט-שטויס צו דערדאָזיקער פרימיטי-
ווער מעלאַנכאָליע געווען די רעליגיע אין אירע מער גוססדי-
קע פּאַרמען. אָבער די קאַמפּענסאַציע פאַר אזא רעליגיע איז
נישט פאַר וואָלף לאַרסענען. זיין ברוטאַלער מאַטעריאַליזם דער-
לויבט דאָס נישט. און אזוי, ווען ס'קומט אָן זיין מרה-שתורה-
דיקע שטימונג, האָט ער נישט קיין אַנדערע ברירה ווי צו ווערן
אַ טייוול. וואָלט ער נישט געווען אזא שרעקלעכער מענטש,
וואָלט איך אפּשר אַמאָל אים מיטגעפילט, ווי, למשל, מיט דריי
טאָג צוריק, ווען איך בין אַריין אין זיין קאַבינע פּדי אַנצוגיסן
זיין וואַסער-פלאַש און אומגעריכט זיך באַגעגנט מיט אים. ער

האָט מיך נישט געזען. ער האָט געהאַלטן דעם קאַפּ אין די
האַנט, און זיינע פלייצעס האָבן זיך קאַנוואָרטירט געהויפּן, ווי
ער וואָלט געבליפּעט. ס'האָט זיך געדאַכט, אַז אַן אומגעהויערער
צער עסט אים אויף.

ווען כ'האַב מיך שטיל אַרויסגעשלייכט, האָב איך געהערט
ווי ער קרעכצט „גאַט, גאַט“. דאָס הייסט נישט, אַז ער האָט
געזען גאַט, דאָס איז געווען אַ בלויער אויסדרוק, אָבער ער
איז אַרויס פון דער טיפּעניש פון זיין נשמה.

ביים מיטאָג האָט ער געבעטן די יעגער, אַז זיי זאָלן
אים געבן אַ מיטל צו קאַפּ-ווייטיק, און אין אָונט איז ער,
דער שטאַרקער מענטש, געווען האַלב-בלינד און קוים זיך גע-
האַלטן אויף די פיס.

כ'בין קיינמאָל נישט קראַנק געווען, העמפּ, האָט ער
געזאָגט צו מיר, ווען כ'האַב אים געפירט אין זיין צימער אַריין,
כ'האַב נאָך קיינמאָל נישט געליטן אויפן קאַפּ, אַ הויז יענץ
מאָל, ווען מייך קאַפּ האָט זיך געהיילט נאָכדעם ווי ער איז גע-
שפּאַלטן געוואָרן דורך דעם אייזן ביים אַנקער.

דריי טאָג האָט געדויערט דער שרעקלעכער קאַפּ-ווייטיק,
און ער האָט געליטן ווי די ווילדע חיות ליידן, אַזוי ווי מ'האַט
געקאַנט ליידן אויף דערדאָזיקער שיף, אָן באַקלאָגן זיך, אָן
מיטגעפירט, אינגאַנצן אליין.

אַבער אַריינקומענדיק היינט אינדערפרי אין זיין קאַבינע-
צימער אויפצורוימען דאָס בעט און מאַכן אָרדנונג, האָב איך
אים געטראָפּן אַ געזונטן, ביי אַן אַרבעט. דער טיש און זיין
געלעגער זענען געווען באַדעקט מיט פּראָיעקטן און השּׁבונוֹת.
מיטן קאַמפּאָס און צענטימעטער אין דער האַנט האָט ער אויף
אַ גרויסן דורכזיכטיקן בויגן נאָכקאַפּירט, ווי עס האָט זיך אַרויס-
געוויזן, עפעס אַ פעלז.

האַלאָ, העמפּ, האָט ער מיך פּריילעך באַגריסט. „כ'ענ-
דיק באַצד די לעצטע שטרייבן. צי ווילט איר זען מיין אַרבעט?“
„האָט איז דאָס פאַר אַן אַרבעט?“, האָב איך געפרעגט.

„א פראיעקט, וואָס וועט איינשפּאַרן די מאַטראָן אַ סך אַרבעט, די שיפּעריי-קונסט וועט ווערן רעדוצירט צו אַ פשוטער זאַך, וואָס די קינדערלעך פון אַ קינדער-גאַרטן וועלן אויך קע-גען פאַרשטיין“, האָט ער פּריילעך געענטפּערט. „פון היינט אָן וועט אַ קינד קענען אָנפירן מיט אַ שיף. מ'וועט שוין נישט דאַרפן רעכענען אויף לאַנגע ווינטן. איר דאַרפט נאָר האָבן אַ שטערן אין הימל, בעת אַ פינצטערע נאַכט, כדי באַלד צו וויסן וווּ מ'איז. זעט, איך שטעל אַוועק די דורכזיכטיקע סקאַלע אויף דערדאָזיקער שטערן-מאַפע, קערעווענדיק די סקאַלע צום נאָרד-באַל. אויף דער סקאַלע האָב איך אויסגעאַרבעט די ים-הויכקייט קרייזן און די קעגנזייטיקע שייכותן. איך שטעל עס נאָר אַוועק אויף אַ שטערן, קערעווענדיק די סקאַלע ביז זי געפינט זיך אין אַ קעגנאייבערדיקער פּאָזיציע צו יענע פיגורן, וואָס אונטן, און אָט! דאָ האָט איר, אָט דאָ איז די גענויע באַצייכנונג ווי די שיף געפינט זיך!“

זיין שטימע האָט געקלונגען פון נצחון, און זיינע אויגן, וואָס זענען יענעם אינדערפרי געווען קלאַר-בלאַ ווי דער ים, האָבן געבלישטשעט מיט ליכטיקייט.

„איר מוזט זיין גוט-באַקאַנט אין מאַטעמאַטיק“, האָב איך געזאָגט. „אין וואָס פאַר אַ שול האָט איר זיך געלערנט?“ „כ'האָב קיינמאַל, צום אומגליק, אפילו נישט אָנגעקוקט ווי אַ שול זעט אויס“, האָט ער געענטפּערט. „כ'האָב דאָס אַליין געמוזט זיך אויסלערנען.“

„און פאַרוואָס העלט איר, אַז איך האָב דאָס אַליין גע-מאַכט?“ האָט ער פּלוצלונג געפרעגט. „כטרונים איבערצולאָזן סימנים פון מיינע פיס-טריט אויפן זאַמד פון דער צייט?“ ער האָט געלאַכט מיט זיין שרעקלעכן, הווקדיקן געלעכטער. „עס הייבט זיך נישט אָן, מיין ציל איז צו פאַטענטירן מיין דער-פינדונג, צו מאַכן געלט דערפון. גאַנצע נעכט היליען, בעת אַנ-דערע מענטשן אַרבעטן. אָט דאָס איז מיין ציל. איך האָב אויך הנאה געהאַט, אַרבעטנדיק.“

די פרייד פון שאפן האָב איך געמורמלט.
כ'מיי, אַז אַזוי דאַרף עס הייסן. דאָס איז אַן אַנדער
אופן פון אויסדריקן די פרייד פון לעבן, וואָס לעבט, דער טרוימף
פון דער באַוועגונג איבער דער מאַטעריע, פון דעם לעבעדיקן
איבער דעם טויטן, דער שטאַלץ פון יערן, ווייל עס יערט און
קריכט.

כ'האַב אַ מאַך געטון מיט מיינע הענט, אין אַן אומ-
באַהאַלפּענער פאַראורטיילונג פון זיין אומברחמנותדיקן מאַטער-
יאַליזם און כ'האַב ווייטער געברענגט אין אַרדנונג דאָס בעט.
ער האָט ווייטער קאַפּירט די ליניעס און חשבונות אויף דער
דורכזיכטיקער סקאַלע. דאָס איז געווען אַן אַרבעט, וואָס האָט
געפאַדערט די אויסערסטע פונקטלעכקייט און פּרעציזקייט, און
כ'האַב נישט ווילנדיק געמוזט באַווונדערן דעם אופן, ווי ער
האַט אָנגעווענדט זיין קראַפט לויט דער גענויאיקייט און דער
טובטעלדיקייט פון דערדאָזיקער זאַך.

ווען כ'האַב פאַרענדיקט דאָס צובעטן, האָב איך מיך גע-
כאַפט, אַז כ'קוק אויף אים אַן איבערראַשטער. געוויס, ער איז
אַ שיינער מענטש — שיינ אין מענלעכן זין.

און ווידער האָב איך מיט אַ נישט פאַרקלענערטער שטוי-
נונג באַמערקט דעם פולשטענדיקן מאַנגל אין פאַרברעכערשקייט,
שלעכטס אָדער זינדיקייט אין זיין געזיכט. דאָס איז געווען
דאָס פנים, אין דעם בין איך איבערצייגט, פון אַ מענטש, וואָס
האַט נישט געטון קיין עולות. איך וויל, אַז מען זאָל מיך פאַר-
שטיין. איך מיינ, אַז דאָס איז געווען דאָס פנים פון אַ מענטש,
וואָס האָט גאַרנישט געטון קעגן דעם באַפעל פון זיין געוויסן,
אָדער וואָס האָט בכלל נישט קיין געוויסן.

כ'בין גענייגט אָנצונעמען די צווייטע השערה. ער איז
געווען אַ פולשטענדיקער אַטאוויסט, אַזאַ ריין-פרימיטיווער,
ער איז געווען פון דעם טיפּ, וואָס האָט זיך באַוויזן אויף דער
וועלט פאַר דער אַנטוויקלונג פון דער מאַראַל. ער איז נישט
געווען אוממאַראַליש, נאָר אַמאַראַליש.

ווי כ'האָב געזאָגט, איז זיין פנים, אין מענלעכן זין, גע-
ווען שיין. אַ גלאַט-ראַזירט פנים, יעדער שטריך—בולט, איז עס
איז געווען ראַזירט און שאַרף ווי אַן אויסגעשניצטע פיגור.
בעת דער ים און די זון האָבן פון זיין נאַטירלעך שיינער הויט
געמאַכט אַ טונקעלען-בראַנז, וואָס האָט דערציילט פון קאַמף
און געראַנגל און צוגעגעבן צו זיין ווילדקייט און שיינקייט. די
ליפּן זענען געווען פולע, דאָך געהאַט אין זיך אַנטשלאַסנקייט,
כמעט גראָבנקייט, וואָס איז כאַראַקטעריסטיש פאַר דינע ליפּן.
די שטריכן פון זיין מויל, זיין גאַמבע, זיינע קינבאַקן, זענען
אויך אַזוי געווען אַנטשלאַסן און גראָב, מיט דער גאַנצער גרוי-
זאַמקייט און נישט באַצווינגבאַרקייט פון דעם זכר, — אַזאַ איז
אויך געווען די נאָז, דאָס איז געווען אַ נאָז פון אַ ברי-אה,
וואָס איז געבוירן געוואָרן צו זיגן און צו באַפעלן. זי איז גע-
ווען כמעט ענלעך צו אַן אַדלערישן שנאַבל. זי האָב געקענט
זיין אַ גריכישע נאָז. אַדער אַ רוימישע, זי איז אָבער געווען
אַ ביסל צו-מאַסיוו פאַר דער ערשטער און אַ ביסל צו-איידל
פאַר דער צווייטער. און בעת דאָס גאַנצע פנים איז געווען
די פאַרקערפערונג פון גרויזאַמקייט און קראַפט, האָט די פרי-
מיטיווע מעלאַנכאָליע, פון וועלכער ער האָט געליטן, ווי פאַר-
גרעסערט די ליניען פון זיין מויל, אויגן און ברעמען, ווי צו-
געגעבן אַ פאַרגרעסערטקייט און פולקייט, וואָס וואָלט אַנדערש-
ווייז געפעלט דעם פנים.

און אַזוי האָב איך מיך געכאַפט, אַז כ'שטיי מיר, נישט-
טוענדיק גאָרנישט, נאָר פאַרשנדיק אים. כ'קען נישט נישט זאָגן
ווי שטאַרק דער מענטש האָט מיך פאַראינטערעטירט. ווער איז ער?
וואָס איז ער? ווי אַזוי איז ער געוואָרן אַזאַ? ס'האָט זיך גע-
דאַכט, אַז אַלע קרעפטן געהערן צו אים, אַלע אייגנטומער, —
אָבער ער איז דאָך מער נישט ווי אַן אומבאַקאַנטער אייגנטי-
מער פון אַ סקונער, אַ פאַקע-יעגער, וואָס שמת צוליב זיין
ווילדער ברוטאַלקייט צווישן די מענטשן, וואָס יאָגן-זיך נאָך
פאַקעס.

מיין נייגיריקייט דהאָט אויסגעבראַכן אין אַ מבול פון
ווערטער.

„וואָס איז די סיבה, וואָס איר האָט גאַרנישט אויפגעטון
פאַר דער וועלט? מיט אייער קראַפט האָט איר דאָך געקאָנט
אונטעהייבן זיך צו דער גרעסטער הויך. אָן געוויסן אָדער מאַ-
רפֿלישן אינסטינקט האָט איר דאָך געקענט באַהערשן די וועלט,
צווינגען זי לייגן זיך פאַר אייערע פיס. און דאָך זענט איר
דאָ, ביים סוף פון אייער לעבן, ווען ס'הייבט זיך אָן די ירידה
און דער טויט, פירנדיק אָן אומבאַקאַנטע און שמוציגע עקזיס-
טענץ, זיך יאָגנדיק נאָך ים-חיות פּדי צופרידנשטעלן די אייטל-
קייט פון די פרויען און זייער ליבע צו פּוצן זיך, הוליען אויף
אַ הזירישן אופן, ווי איר דריקט זיך אַליין אויס, וואָס איז
צליך, אָבער נישט אַ הערלעכע זאַך. פאַרוואָס האָט איר מיט
אייער ווונדערבאַרער קראַפט גאַרנישט אויפגעטון? קיין זאַך
וואָלט אייך נישט פאַרהאַלטן, עס האָט אייך נישט געקענט פאַר-
האַלטן. וואָס איז נישט געווען אין אַרדענונג? צי האָט אייך
געפֿעלט אַמפּיציע? צי האָט איר נישט אויסגעהאַלטן קיין נסיון?
וואָס איז געווען די סיבה? וואָס איז געשען מיט אייך?“

אין אָנהייב פון דאָזיקן אויסברוך מיינעם, האָט ער אויפ-
געהויבן די אויגן צו מיר און מיך רויק פאַטראַכט, ביז זיך
האַב אויפגעהערט צו רעדן און כּיבין געבליבן שטיין אָן אַטעם
און דערשראָקן.

ער האָט געוואַרט אַ וויילע, גלייך ווי ער וואָלט זיך
פאַרקלערט ווי ער זאָל אָנהייבן, און דאַן האָט ער געזאגט:
„העמפּ, צי קענט איר דעם משל מיטן זייער, וואס איז
געגאַנגען זייען? אויב איר געדענקט, איז אַ טייל פון די קערנ-
דלעך געפֿאַלן אויף אַ שטיינערדיקן באַדן, וווּ ס'איז נישט גע-
ווען קיין סך ערד, און די קערנדלעך האָבן באַליד אַרויסגע-
שפּראַצט, ווייל זיי האָבן נישט געהאַט קיין טיפּן באַדן אונטער
זיך. און ווען די זון איז אַרויס, זענען זיי אָפּגעזענקט געוואָרן,
און מחמת זיי האָבן נישט געהאַט קיין וואַרצלען, זענען זיי

פארוועלקט געוואָרן. טייל קערנליעך זענען אַריינגעפאלן צווישן דערנער, און די דערנער האָבן אַרויסגעשפּראַצט און זיי איינגעשלאָנגען.

„נו? האָב איך געזאָגט.

„נו? האָט ער געפרעגט, האַלב-פּאַרביסן. „ס'האָט נישט

געטויגט. איך בין איינער פון יענע קערנדלעך“.

ער האָט אַראָפּגעבויגן דעם קאָפּ צו דער סקאַלע און ווי-דער זיך גענומען קאָפּירן. איך האָב פאַרענדיקט מיין אַרבעט, געעפנט די טיר, וועלנדיק אַרויסגיין, אָבער ער האָט ווידער אָנגעהויבן רעדן צו מיר:

„העמפּ, אויב איר וועט אַ קוק טון אויף דעם מערב-ברעג פון דער מאַפע פון נאָרוועגיע וועט איר זען אַן אַרויסגערוקט אַרט, וואָס הייסט ראָמסדאָל פּיאָרד. איך בין געבוירן געוואָרן אַ הונדערט מייל ווייט פון יענעם וואַסער-שטח. איך בין אָבער נישט קיין געבוירענער נאָרוועגער, כּיבין אַ דענער. מיין פאָ-טער און מוטער זענען געווען דענער, און איך ווייס נישט ווי אַזוי זיי זענען געקומען צו יענעם קאָלסטן שטיקל ערד אויפן מערב ברעג. כּ'האָב קיינמאָל נישט געהערט שמועסן וועגן דעם. הוץ דעמאָזויקן אומשטאַנד איז נישטאָ קיין שום געהיימיספולס וועגן זיי. זיי זענען געווען אַרעמע מענטשן, עם-האַרצים, זיי האָבן געשטאַמט פון דורות אַרעמע עם-האַרציקע מענטשן. — ים-פויערים, וואָס האָבן אַרויסגעשיקט זייערע זין אויף די ים-כוואַליעס, זיי ס'איז געווען דער שטייגער פון אַלטע צייטן. ווייטער איז נישטאָ וואָס צו דערציילן“.

„אָבער ס'איז נאָך דאָ, האָב איך פּראָטעסטירט. ס'איז

נאָך אַלץ פאַר מיר איינגעהילט אין שלייער“.

„וואָס קען איך אייך דערציילן?“ האָט ער געפרעגט מיט

אַ פּרישן פּעס. „וועגן דער נויט פון אַ קינדיש-לעבן? וועגן

שפּייזן זיך מיט פּיש, און אַן אַרעם לעבן? וועגן פאָרן מיט

שיפלעך, זינט כּ'האָב אָנגעהויבן צו שטעלן אַ טריט? וועגן מיי-

נע ברידער, וואָס זענען איינער נאָכן צווייטן אַוועק אין טיפּן

ים אריין און שוין מער נישט צוריקגעקומען! וועגן מיר, וואָס כ'האָב נישט געקענט לייענען און שרייבן, אַ קאָיטע-משרת אַלס צעניעריק יינגל אויף די אַלט-מאָדישע, ברעגן-שיפן? וועגן דעם נעבעכדיקן געהאַלט און נאָך ערגערער באַהאַנדלונג, ווי מ'האַט זיך געלייגט און אויפגעהויבן מיט קלעפּ און בייילן, וואָס האָבן פאַרנומען דאָס אָרט פון רעדן, און מורא, שנאה און ווייטיק זענען געווען מיינע איינציקע נשמה-דערפאַרונגען? כ'וויל דאָס גאַננישט דערמאָנען. אפילו איצט, ווען כ'טראַכט וועגן יענע צייטן, ווער איך ווי משוגע, אָבער ס'זענען געווען באַלעבאַטים פון האַנדלסשיפן, וועלכע כ'וואָלט דערהרגעט, ווען כ'בין געוואָרן אַ מענטש, אָבער דאָן בין איך געווען באַשעפטיקט ערגעץ-אַנדערש. איך בין צוריקגעקומען, ערשט נישט לאַנג, אָבער צום אומגליק זענען די באַלעבאַטים שוין טויט, אַלע, אַחוץ אַ געוועזענער באַצ-מאַן, אַ באַלעבאַט בעת כ'האָב זיך באַגעגנט מיט אים, און ווען כ'האָב אים פאַרלאָזט, איז ער שוין געווען אַ קריפּל, וואָס וועט שוין מער נישט קענען גיין."

„אָבער איר, וואָס האָט געלייענט ספּענסערן און דאַרווי-זען און קיינמאָל נישט געזען אַ שול פאַר די אויגן, ווי אַזוי האָט איר זיך אויסגעלעערנט לייענען און שרייבן? האָב איך אים געפרעגט."

„דינענדיק אויפן ענגלישן האַנדלס-פּלאַט. קאָיטע-משרת אַלס צעניעריקער, שיפס-יינגל צו פּערצן יאָר, געוויינלעכער מאַטראָז צו זעכצן, פּעזקער מאַטראָז און קיכער צו זיבעצן, אומ-ענדלעכע אַמביציע, און אומענדלעכע איינזאַמקייט, אָן מיטגעפיל אָדער הילף, האָב איך מיך אַלץ אויסגעלערנט אַליין, — נאַווי-גאַציע, מאַטעמאַטיק, וויסנשאַפט, לייטעראַטור, וואָס איר ווילט נאָר. און צו וואָס האָט עס מיר געטויגט? קאַפּיטאַן און אייגן-טימער פון אַ שיף ביים סוף פון מיינ לעבן, ווי איר זאָגט, ווען כ'הייב אָן קלענער ווערן און צו שטאַרבן? נעבעכדיקייט, ניין! און ווען די זון איז אַרויס, בין איך אָפּגעזענקט געוואָרן, און

ווייל כ׳בין נישט געווען איינגעוואָרצלט, בין איך פאַרוועקט גע-
וואָרן.

„אַבער די געשיכטע ווייסט צו דערציילן פון שקלאַפּן,
וואָס האָבן זיך דערהויבן צו פּורפור“, האָב איך פאַרגעוואָרפּן.
„און די געשיכטע דערציילט פון גינסטיקע געלעגנהייטן
פאַר די שקלאַפּן, וואָס האָבן זיך דערהויבן צו פּורפור“, האָט ער
פּינצטער געענטפערט. „דער מענטש שאַפט זיך נישט אַליין די
געלעגנהייט. אַלץ, וואָס די גרויסע מענטשן האָבן אַמאָל געטון,
איז געווען אויפצופאַסן די מינוט, ווען די געלעגנהייט וועט
קומען צו זיי. דער קאָרסיקאַנער האָט געוואוסט. איך האָב אויך
געהאַט אַזעלכע גרויסע טרוימען, ווי דער קאָרסיקאַנער. כ׳וואָלט
געוואוסט די געלעגנהייט, אַבער זי איז נישט געקומען. די דער-
נער זענען אַרויסגעשפּרונגען און מיך דערשטיקט. און איר ווייסט,
העמפּ, איך קען אייך זאָגן, אַז איר ווייסט וועגן מיר מער
ווי וועלכער-נישט-איז לעבעדיקער מענטש, חוץ מיין אייגע-
נער ברודער“.

„און וואָס איז ער? און וווּ איז ער?“

קאַפּיטאַן פון דאַמפער „מאַקעדאָניע“, פאַקע יעגער,
האַט ער געענטפערט. „מיר וועלן אים העכסט-וואַרשיינלעך באַ-
געגענען אין די יאַפּאַנישע וואַסערן. מענטשן רופן אים „טויט-
לאַרסען“.

„טויט-לאַרסען“ האָב איך נישט ווילנדיק אַ געשריי געטון.
„איז ער ענדלעך צו אייך?“

„קיים, ער איז אַ שטיק חיה אָן אַ קאַפּ. ער האָט מין
גאַנצע, גאַנצע — —

„בעסטיאַלישקייט“, האָב איך אונטערגעזאָגט.

„יאַ, כ׳דאַנק אייך פאַרן וואָרט. — מיין גאַנצע ברוטאַ-
לישקייט, ער קען אַבער קיים לייענען און שרייבן“.
„און ער האָט קיינמאָל נישט פּילאָזאָפּירט וועגן לעבן,
האַב איך צוגעגעבן.“

„ניין“ האָט וואָלף לאַרסען געענטפערט מיט אַן אומבאַ-

שרייבלעכן אומעטיקן טאָן. און ער איז טאָקע גליקלעכער, לאַזנדיק דאָס לעבן פאַר זיך. ער איז צופיל פאַרנומען מיטן לעבן, און ער זאָל קלערן וועגן דעם. מיין פעלער באַשטייט אין דעם, וואָס כּוּהאַב אַריינגעקוקט אין די ביכער."

קאָפיטל ערף

דאָס געשפּענסט איז צוגעקומען צום עקסטן דרום-פּונקט פון דעם בויגן, וואָס זי האָט באַשריבן אַרום דעם שטילן אַקאַדאָן, און זי הייבט שוין אָן צו קערעווען קיין מערב און צפון צו פעסע און איינזאַמער אינזל, וווּ, לויט ווי כּוּהער, זי וועט אָנפילן אירע וואַסער פעסער, איידער זי וועט זיך אַרויס-לאָזן אויפן געיעג לענגאויס די יאַפּאַנישע ברעגן. די יענער האָבן געאיבט און געפרובירט זייערע ביקסן ביז זיי האָבן זיך איבערצייגט אין זייער גוטן צושטאַנד. און די וועסלער און רודערער האָבן געברענגט אין אַרדנונג זייערע זעגלען, געבונדן די וועסלעס און זייערע צוהאַלטער מיט לעדער און שטריק, כדי נישט אָנצומאַכן קיין גערויש בעתן געיעג אויף די פּאַקעס, און איינגעאַרדנט זייערע שיפלעך און אַן „עפּל-טאַרט" אַרדנונג — ווי ליטש האָט זיך אויסגעדרוקט.

אַנב איז זיין אַרעם שוין כּמעט ווי אויסגעהיילט, הגם דער שרעם וועט שוין אויף שטענדיק פאַרבלייבן. טאַמאַס מאַ-גרידזש לעבט אין טויט-שרעק צוליב אים און ער האָט מורא אַרויסצוקומען אויפן דעק נאָך בין-השמשות. אין דער הייך, אויפן דעק, הענגען אין דער לופט צוויי-דריי מחלוקתן.

לואיס דערצייילט מיר, און אַלץ, וואָס די מאַטראָזן רעדן. ווערט אָפּגעטראָגן אַרויף צום קאַפיטאַן און און צוויי פון די מוסרים האָבן געקריגן אָנגעבראַכן די ביינער פון זייערע חברים. ער שאַקלט ספּאָדיק מיטן קאָפּ אויף דזשאַנסאַנען, וואָס איז

וויצעסלער אין דעמזעלען שיפל ווי ער. דזשאנסאן האָט זיך פאָר-
זינדיקט ווייל ער האָט צופריי גערעדט און צוויי-דריי מאָל
האָט ער געהאַט אַ צוזאַמענשטויס מיט וואָלף פֿאַרסעגען צוליב
דער אויסשפראַך פון זיין נאָמען. מיט אַ פאָר נעכט צוריק האָט
ער אָנגעשלאָגן דזשאָהאַנסעגען אויפן צווישנדעק און זינט דאָן
האָט דער באַצמאַן אים גערופן ביים ריכטיקן נאָמען. אָבער
נאַטירלעך איז גישטאָ וואָס צו רעדן, אַז דזשאָנסאן זאָל אָנ-
שלאָגן וואָלף פֿאַרסעגען.

לואיס האָט מיך אויך אינפאָרמירט וועגן „טויט-פֿאַרסעגן,
און זיינע ידיעות שטימען מיטן קאָפיטאנס קורצער שילדערונג.
מעגלעך, אַז מיר וועלן זיך טרעפן מיט „טויט-פֿאַרסעגן ביי די
יאָפּאַנישע ברעגן.

„און היט איך פאָר אַ שטורעמווינט“, וואָרט לואיס,
„ווייל זיי האָבן פיינט איינער דעם צווייטן, פונקט ווי די
וועלף“.

„טויט-פֿאַרסעגן איז קאָפיטאָן פון דעם איינציקן פאָקע-
דאָמפער אינט פּלאָט, מאַקעדאָניע, וואָס פירט 14 שילדער,
בעת אַנדערע סקווערס פירן מיט זיך נאָר זעקס. די אויסער-
לעכע וועלט רעדט שטאַרק וועגן האַרמאַטן און וועגן משונה-
דיקע גטיעות און עקספּעדיציעס, וואָס זי פירט אויס, אָנהייבן-
דיק פון שמוגלען אָפּיום אין די פאַרייניקטע שטאַטן און גע-
ווער אין כינע, און ענזיקנדיק מיט געמען געפאַנגען גענער
און אָמענער ים-רויבעריי. דאָך מוז איך גלייבן לואיסן, ווייל
כהאָב אים נאָך קיינמאָל גישט געכאַפט ביי אַ ליגן, און ער
באַזיצט ענציקל־אָפּעדישע ידיעות וועגן פאָקע-גציעג און וועגן
די פאָקע-שיפן.

אַזוי ווי אונטן און אין דער קיך, אַזוי זעט אויס אין
רודער-שטיבל און אויבן, אויף דער דאָזיקער גיהנום-שיף.
די מענטשן קעמפן און ראַנגלען ווי ווילדע היות פאַרן
לעבן. די יעגער ריכטן זיך יעדע מינוט, אַז רויך און הענ-
דערסאָן זאָלן אַליאַרע מינוט דערשיסן איינער דעם אַנדערן,

ווייל זייערע אלטע חשבונות זענען נאָך נישט רעגולירט גע-
וואָרן. וואָלף לאַרסען זאָגט אַנטשלאָסן, אַז ער וועט דער-
הרגענען דעם, וואָס וועט בלייבן נאָך דער מחלוקה, אויב די
מחלוקה וועט זיך צווי ענדיקן. ער איז זיך אָפּנהאַרציק מודה, אַז
זיין שטעלונג באַזירט זיך נישט אויף אַ מאַראַלישן גרונט, אַז
וואָס שייך אים וואָלטן אַלע יעגער געמעגט דערהרגענען איי-
נער דעם אַנדערן, ווען נישט דאָס, וואָס ער דאַרף, אַז זיי זאָלן
לעבן צוליבן געיעג. אויב זיי וועלן זיך האַלטן רויק ביז נאָכן
סעזאָן, זאָגט ער זיי צו אַ קעניגלעכן קאַרנאַוואַל, ווען מען קען
דערליידיקן אַלע חשבונות, און די זיגער מעגן וואַרפן אין ים
אַריין די באַזיגטע און אויסטראַכטן מעשיות ווי אַזוי די פעלג-
דיקע זענען פאַרלוירן געוואָרן אויפן ים. איך מיינ, אַז אַפילו
די יעגער שוידערט פון זיין קאַלטביליטיקייט. ווי שלעכט זיי זע-
נען נישט, האָבן זיי אָבער שטאַרק מורא פאַר אים.

טאַמאָס מאַגרידזש איז הכנעהדיק לגבי מיר ווי אַ הונט,
בעת אין געהיים שרעק איך זיך פאַר אים. ער איז דער מוט
פון שרעק — אַ מאַדנע זאַך, ווי כּווייט פון זיך גופא, — און
צו יעדער צייט קען ער באַהערשן די מורא און אים טרייבן
צו מאַכן אַ סוף צו מיין לעבן. אויף דער קני איז מיר שוין
בעסער, הגם אָפט טוט מיר וויי אַ לאַנגע צייט, און דער צע-
קוועטשטער דורך וואָלף לאַרסענען אַרעם פאַרלירט ביסלעכווייז
די שטייפקייט. אָבער חוץ דעם געפין איך זיך אין אַ גוטער
לאַגע, כּפּיל, אַז כּ'געפין זיך אין אַ גוטער לאַגע. מיינע מוס-
קולן ווערן גרעסער און קרעפטיקער. מיינע הענט אָבער שטעלן
מיט זיך פאַר אַ טרויעריק בילד. זיי זענען אויס ווי האַלב-
פאַרברענט, באַלאָדן מיט אַראָפּהענגנדיקע נעגל, וואָס זענען צע-
בראַכן און אָן קאָליר, און זייערע שפיצן נעמען אָן די פאַרם
פון ווילד-פלייש. חוץ דעם לייד איך נאָך פון געשווילעכטס, אַ
דאַנק דער דייעטע, העכסט וואַרשיינלעך, ווייל כּ'האַב פריער
קיינמאָל נישט געליטן דערפון.

מיט אַ פאַר אָונטן צוריק בין איך איבערראַשט געוואָרן.

הערנדיק ווי וואָדף לאָרסען לייענט די ביבל, אָן עקועמפליאַר פון וועלכער איז, נאָך אָן אומזיסט זוכן אין אָנהויב פון דער רייזע, געפונען געוואָרן אין דעם קעסטל פון טויטן באַצמאַן. כ'האַב נישט געקענט פאַרשטיין, וואָס וואָלף לאָרסען האָט דאָרט דערזען פאַר זיך. ער האָט פאַר מיר הויך פאַרגעלייענט קוהלת. כ'האַב געקענט מיינען, אָז בעת ער לייענט, דריקט ער דערמיט אויס זיינע אייגענע געדאַנקען, און זיין שטימע, אַטיף וויברירנדיקער און אומעטיקע- אין דער פאַרמאַכטער קאַפינע, האָט מיך באַצויבערט און צוגעשמידט צו מיין אָרט. ער איז טאַקי אומגעבילדעט, אָבער זיכער, אָז ער ווייסט ווי אויסצו- דריקן די באַדייטונג פונם געשריבענעם וואָרט. איך הער אים אויך איצט, ווי כיועל אים שטענדיק הערן, ווי די פרימיטיווע מעלאַנכאָליע וויברירט אין זיין שטימע, בעת ער לייענט:

„איך האָב מיר אָנגעזאַמלט אויך זיכער און גאָלד, און קיניגלעכע אוצרות און אוצרות פון די פראָווינצן; איך האָב געהאַט אַרום מיר זינגערס און זינגערינס, און די פאַרגעניגנס פון די מענטשן-קינדער, ווי מוזיקאַלישע אינסטרומענטן, פון אַלע סאַרטן.

„איך בין מעכטיק און איך האָב פאַרגרעסערט אַלץ, וואָס איז געווען פאַר מיר אין ירושלים; און מיין חכמה איז געווען מיט מיר.

„און דאָן האָב איך געקוקט אויף די ווערק, וואָס מיינע הענט האָבן געמאַכט און אויף דער אַרבעט, וואָס איך האָב גע- טון. און זע, אַלץ איז הבל הבלים, און ס'איז נישט פאַראַן קיין שום נוצן אונטער דער זון.

„אַלע זאַכן געשעען מיט יעדן; דאָסזעלבע געשעט דעם צדיק און דעם רשע; דעם גוטן און דעם ריינעם, און דעם אומ- ריינעם; דעם, וואָס ברענגט קרבנות און דעם, וואָס ברענגט נישט קיין קרבנות; אַזוי ווי דעם גוטן, אַזוי איז דעם זינדיקן; און דעם, וואָס שווערט, ווי דעם, וואָס האָט מורא צו שווערן.

„דאָס איז שלעכט צווישן אַלץ, וואָס ווערט אָפגעטון אונ-

זער דער זון, וואָס מיט אַלע געשעט דאָס זעלבע; יאָ, אויך
דאָס האַרץ פון די מענטשן איז פול מיט שלעכטס, און משוגעת
איז אין זייער האַרץ בעת זיי לעבן, און נאָכדעם שטערבן זיי.

„אַט, האָט איר, העמפּ, האָט ער געזאָגט, צומאָנדיק
דאָס בוך און קוקנדיק אויף מיר. קהלת, וואָס איז געווען מלך
פון ירושלים, האָט געטראַכט פונקט ווי איך. איר זאָגט, אז איך
בין אַ פעסימיסט, איז דאָס נישט דער שוואַרצסטער פעסימיזם?
„הבל-הבלים און פוסט שטרעבן, נישטאָ קיין נייעס אונטער דער
זון“; „אין סוף פאר אַלע, פאָרן נאר און קלונג, פאָרן ריינעם
און אומריינעם, פאָרן צדיק און רשע, און דער סוף — איז
טויט, — אַ שלעכטע זאך, ווי ער זאָגט. ווייל קהלת האָט לייב
געהאַט דאָס לעבן, ער האָט נישט געוואָלט שטארבן, זאָגנדיק:
„ אַ לעבעדיקער הונט איז בעסער ווי אַ טויטער לייב“ — ער
האָט בעסער געוואָלט האָבן די אייטליקייט און פוסט שטרעבן,
איידער די שטילקייט און אומבאַוועגלעכקייט פון קבר. און איך
זאָג אויך דאָס זעלבע. קריכן איז הויריש, אָבער נישט קריכן,
זיין ווי אַ קלאַץ אָדער אַ פעלזן, סיכאַפט אָן אַ שוידער צו
טראַכטן וועגן דעם, דאָס איז אַ שוידערהאַפטע זאך פאָרן לעבן,
וואָס גיט אין מיר, וועמענס קווינטעסענץ, גיט באַוועגונג, די
קראַפט פון באַוועגונג, און דאָס באַוואַסטזיין פון דער קראַפט פון
באַוועגונג. דאָס לעבן גופא איז אַ נישטצופרידנקייט, אָבער צו
וואַרטן אויפן טויט איז אַ גרעסערע נישטצופרידנקייט.“

„איר זענט נאָך ערגער פון אַמאָרן, האָב איך געזאָגט.
„ער האָט, לפי הפחות, נאָך דער געוויינלעכער גסיסה פון דער
יונגט, געפונען אַ באַרוקונג און געמאַכט פון זיין מאַטעריאַל-
לייז אַ פריידיקע זאך.“

„ווער איז געווען אַמאָר? וואָס וואָלף לאַרסען געפרעגט,
און איך האָב שוין יענעם טאָג נישט געאַרבעט, נישט צומאָרגנס
און נישט איבערמאָרגנס.
לייענענדיק אַלץ צופעליק, האָט ער נישט באַגעגנט די

רובצניצט, און דיראָזיקע רובצניצט איז פאַר אים געווען אַ גע-
פונענער אוצר.

כ'האָב אַ סך געדענקט, מעגלעך צוויי דריטל פון די
פיר-פערזנדיקע לידער, און אָן שוועריקייט האָב איך צענויפגע-
שטוקעוועט די איבעריקע טיילן.

גאַנצע שעהן האָבן מיר אַדורכגערעדט וועגן איינצעלנע
סטאַנצאס, און איך האָב געווען, אַז ער לייענט פון זיי אַרויס
אַ געווייזן פון חרטה און בונט, זאכן, וואָס איך האָב דאָרט גאָר-
נישט געמונען.

ס'איז גאַנץ מעגלעך, אַז איך האָב געלייענט מיט אַ גע-
וויסן פריילעכען טאָן, מיין אייגענער טאָן, ווייל ער האָט רעצי-
טירט די זעלבע שורות און אין זיי אַריינגעגעבן אַן אומרוקייט
און ליידנשאַפטלעכן בונט, וואָס איז געווען גאַנצט איבערצינג-
דיק. ער האָט געהאַט אַ ווונדערבאַרן זיכרון, און ביי אַ צווייט
מאָל, אָפּט אפילו ביי אַ ערשטן מאָל, האָט ער געשאַפן זיין
אייגענעם פיר-פערז. ער האָט רעציטירט די זעלבע שורות און
זיי באַקליידט מיט אַן אומרוקן און ליידנשאַפטלעכן בונט, וואָס
איז געווען כמעט איבערצינגדיק.

כ'בין נייגעריק געווען צו זען וואָס פאַראַ פיר-פערז
געמעלט אים אַמבעסטן, און ס'האַט מיך נישט איבערראַשט,
ווען ער האָט אָנגעכאַפט דעם פיר-פערז, וואָס איז אַנטשטאַנען
אַ דאַנק אַ מאַמענטאַלער צערייצטקייט, וואָס האָט גאַרנישט
געפאַסט צו דער רוזיקער פילאָזאָפיע פון פערסישן דיכטער און
זיין פריילעכן לעבנס קאָדעקס:

וואָס, נישט פּרעגנדיק, האָט אַהער געאייילט דער

וואַנען,

און, נישט פּרעגנדיק, וווּ הין האָט געאייילט וואַנען

אַ סך כעלערס פון דאָזיקן פאַרבאַטענעם וויין,

האַט מסתמא דערטרונקען דעם אַנדענק פון יענער

באַליידיקונג.

„ריזיק!“ האָט וואָרף לאַרסען געשריגן. „ריזיק! אָט דאָס
איז דער הויפט-טאָן. חוצפה! ער האָט נישט געקענט אויסקלױבן
א בעסער וואָרט.“

סי האָבן גאַרנישט געהאַלפן מיינע פראָטעסטן. ער האָט
מיך פאַרפלייצט, דערדריקט מיט אַרגומענטן.
דער כאַראַקטער פון לעבן איז נישט קיין אַנדערער.
דאָס לעבן, ווען עס ווייסט, אז עס הערט אויף צו לעבן
וועט זיך שטענדיק בונטעווען. עס האָט קיין ברירה נישט.
קוהלת האָט איינגעפונען, אז דאָס לעבן און אַלע טאַטן פון
לעבן זענען הבל הבליים, אַ שלעכטע זאַך, אָבער דער טויט,
דאָס אויפהערן צו קענען זיין אייטל און אויפגערייצט, איז
לויט זיינע ווערטער נאָך אַן ערגערע זאַך. און קאַפּיטל נאָך
קאַפּיטל פייניקט אים דער איינציקער סוף, וואָס טרעפט אַלע
גלייך. אזוי אויך אַמאָר, אזוי איך, איר, אַפילו איר, ווייל איר
האָט זיך געבונטעוועט קעגן שטאַרבן, ווען קוקי האָט געשאַרפט
דאָס מעסער פאַר אייך. איר האָט מורא געהאַט צו שטאַרבן,
דאָס לעבן, וואָס אין אייך, פון וועלכן איר באַשטייט, וואָס איז
גרעסער פאַר אייך, האָט נישט געוואָלט שטאַרבן. איר האָט
גערעדט וועגן אינסטינקט פון אומשטאַרבליכקייט. איך רעד וועגן
אינסטינקט פון לעבן, וואָס איז באַשאַפן געוואָרן צום לעבן
און וועלכעס, ווען דער טויט לאַקערט ווייט און נאַענט, באַ-
הערשט דעם אינסטינקט פון דער אזוי גערופענער אומשטאַרב-
ליכקייט. עס האָט באַהערשט דעם אינסטינקט אין אייך (איר
קאַנט נישט דאָס אַפלייקענען) ווייל אַ משוגענער קאַקני דאָרט
געשליפט אַ מעסער.

„איר האָט איצט מורא פאַר אים. איר האָט מורא פאַר מיר.
איר קאַנט דאָס נישט אַפלייקענען. אויב כוועל אייך אָננעמען
ביים גאַרגל, אָט אזוי — זיין האַנט איז געווען לעבן מיין
נאַרגל און כּהאַב נישט געהאַט קיין אַטעם — און אָנהייבן
אַרויספרעסן דאָס לעבן פון אייך, אָט אזוי, וועט אייער אינ-
סטינקט פון שטאַרבליכקייט אויפבליצן, און אייער אינסטינקט

פון לעבן, וואָס בענקט נאָך לעבן, אויפּפלאַטערן און איר וועט
קעמפן כדי צו ראַטעווען זיך, האָט איר זע אין אייערע אויגן
טויט שרעק. איר מאַכט מיט די הענט פּדי צו כאַפּן אַביסל
לופט. איר שטרענגט אָן אייער גאַנצע שוואַכע קראַפט כדי צו
קעמפן פאַרן לעבן; אייער האַנט כאַפט אָן מיין אָרעם, וועלכע
פילט זיך אַזוי לייכט, פּונקט ווי אַ זומערפייגלע וואַלט גע-
שטאַנען דערויף; אייער ברוסט הייבט זיך, איר שטעקט אַרויס
די צונג, אייער הויט ווערט שוואַרץ, עס שווינדלט אייך פאַר
די אויגן. לעבן! לעבן! לעבן! שרייט איר. און איר שרייט כדי
צו לעבן דאָ און היינט, נישט אויף אַן אַנדער וועלט. איר זענט
מסופק אין אייער אומשטאַרבלעכקייט, האָט כּאָ! כּאָ! איר זענט
נישט זיכער אין דעם. איר ווילט נישט איינשטעלן דערויף, איר
זענט זיכער, אַז נאָר דאָס לעבן איז רעאַל. אַ, עס ווערט פינצ-
טער און פינצטערער. דאָס איז די פינצטערניש פון טויט, דאָס
אויפהערן צו זיין, דאָס אויפהערן צו מילן, דאָס אויפהערן צו
באוועגן זיך, וואָס קלייבט זיך אָן אַרום אייך, וואָס גייט אויף
אייך, וואָס הייבט זיך אויף אַרום אייך. אייערע אויגן קריכן
אַרויס פון דער אָרביטע, זיי בלישטשען, מיין שטימע קלינגט
שוואַכער און ווי פון ווייטנס. איר קענט נישט זען מיין פנים.
און דאָך ראַנגלט איר זיך אין מיין פּויסט. איר וואַרפט מיט די
פּיס. אייער גוף ציט זיך איין אין קנוילן ווי אַ שלאַנג. אייער
ברוסט הייבט זיך און פאַלט. לעבן! לעבן! לעבן! —

מער האָב איך נישט געהערט, דאָס באַוויסטזיין איז אויס-
געמעקט געוואָרן דורך דער פינצטערניש, וואָס ער האָט אַזוי
ביילדלעך באַשריבן, און ווען כּיבין געקומען צו זיך, בין איך
געלעבן אויף דער פּאָדלאָגע, און ער האָט גערויכערט אַ ציגאַר
און מיך שטאַרק אויפּמערקזאַם באַטראַכט מיט יענעם אַלטן היי-
מישן בליק פון נייגיריקייט אין זיינע אויגן.

„נו, איך דהאַב אייך איבערצייגט? דו האָט ער געפרעגט.
נאַט אייך, גיט אַ טרונק. איך וועל אייך פרעגן אַ פאַר שאלות“.

כהאַב ליגנדיק אויף דער פּאָדלאָגע געשאַקלט מיטן קאַפּ

אויף ניין. „אייזע אַרגומענטן זענען צו-פיל — שטאַר-שטאַרקט
האַב איך קוים געקענט אַרויסשטאַממען מיט גרויס ווייטאַק אין
דער קעל“.

איר וועט צו זיך קומען אין אַ דזאַלבע שעה אַרומ-
האַט ער מיך פאַרזיכערט. „און איך זאָג אייך צו, אַז כּוועט
שוין מער נישט ווייזן אַזעלכע פיזישע דעמאָנסטראַציעס. שטייט
אויף, איר קענט זיך זעצן אויף אַ שטול!“
און, וואָס פאַר אַ שפּילעכע איך בין געווען אין זיינע
הענט! מיר האָבן ווייטער פאַרגעזעצט די דיסקוסיע וועגן אַמאָר
און קוהלתן און אַזוי געזעסן אַ האַלבע נאַכט.

קאפיטל צוועלף

די לעצטע פּיראָנוצוואַנציק שעה זענען געווען עדות פון
אַ ברוטאַלן קאַרניוואַל. אַזוי ווי עס וואָלט אויסגעבראַכן אַן
עפּידעמיע פון דער קאַבינע ביז צום אויבערדעק, כּווייס נישט
ווי אַנצוהייבן. וואָס אַן אמת איז וואָלף לאַרסען די סיבה פון
דעם אַלעס.

די באַצונגען צווישן מענטשן, וואָס זענען שוין אַזוי
אויך געווען אָנגעשטרענגט און געשפּאַנט אַדאַנק די קריגערייען
מחלוקתן און קנאה-שנאה, זענען געווען אין אַ צושטאַנד פון
נישט-סטאַבילער גלייכגעוויכט און די ליידנשאַפטן האָבן אויפ-
געפּלאַמט ווי פּרעריע-גראָז.

טאַמאַס מאַגרידזש איז אַן אונטערלעקער, שפּיאַן און מסור.
ער האָט זיך געסטאַרעט צו געפינען חן און צוריקגעווינען די
גנאָד ביים קאַפיטאַן, אָפּטראַגנדיק צו אים רכילותן אויף די
מאַטראָן. איך ווייס, אַז ער האָט דאָס אָפּגעטראָגן טייל פון
דזשאַנסאָנס נישט פאַרזיכטיקע שמועסן צו וואָלף לאַרסענען.
דזשאַנסאָן האָט, ווייזט אויס, געקויפט אַ גומענעם אַנצוג

פון דעם מלבושים-קעסטל און איינגעזען, אז די קוואלי-
טעט פון מאטעריאל איז א זייער געמיינע. און ער האָט זיך
צוגעאיילט באַקאנט צו מאַכן דעמדאָזיקן פּאַקט. דאָס מלבושים-
קעסטל איז אַ מין מיניאַטור-געוועלע פון מאַנופאַקטור סחורות,
וואָס געפינט זיך אויף אלע פּאַקעס-סקווערס און וועלכעס איז
פאַרזען מיט די אלע ספעציפישע אַרטיקלען פאַר די יעגער.
וואָס אַ מאַטראָז זאָל נישט קויפן, ווערט אלץ אַראָפּגערעכנט פון
זיין צוקונפטיקן פאַרדינסט פון פּאַקעט-געיעג; ווייל—ווי ס'איז
דער מנהג ביי די יעגער און די וויעסלער, — באַקומען זיי
אַנשטאָט זייער פענסיע אַ ראַטע אויף יעדער פאַר פעל, וואָס
ווערט געפאַנגען אין יעדן שיפל.

אַבער וואָס שייך דזשאַנסאָנס מורמלען וועגן מלבושים-
קעסטל ווייס איך גאַרנישט, אַזוי אַן דער אינצידיענט, וועלכן
כ'האַב בייגעוויינט איז פאַר מיר געווען אַ פּלוצימדיקע איבער-
ראַשונג. כ'האַב נאָר וואָס געהאַט צוגעקערט די קאַפינע, און
כיפּן אַריינגעצויגן געוואָרן דורך וואָלף לאַרסענען אין אַ דיס-
קוסיע וועגן האַמלעטן, זיין באַליבטער שעקספירשער העלד, ווען
דזשאַנסען איז אַראָפּגעגאַנגען אויף די טרעפּ און דזשאַנסאָן
איז אים נאָכגעגאַנגען. דער לעצטער האָט אַראָפּגענומען זיין
היטל, ווי דער שטייגער אויפן ים, און ער איז מיט רעספּעקט
געשטאַנען אין מיטן דער קאַפינע, שווער און אומרויק וויגנדיק
זיך צום טרייסלען זיך פון סקווער און קוקנדיק דעם קאַפיטאַן
גלייך אין פנים אַריין.

„פאַרמאַכט די טיר און ציט אַראָפּ די פּוירהאַנגען, האָט
וואָלף לאַרסען געזאָגט צו מיר.

ווען כ'האַב דערפילט זיין באַפעל, האָב איך באַמערקט
אַ שרעקעוודיק פייער אין דזשאַנסאָנס אויגן, אַבער כ'האַב גאָר-
נישט געהאַט קיין אַנגונג וועגן דער סיבה.

כ'דהאַב גאַרנישט געוואוסט, וואָס עס וועט דאָ געשעען,
אַבער ער האָט באַלד פון אָנהויב געוואוסט, וואָס עס קומט אָן
און ער האָט עס העלדיש דערוואַרט. און אין זיין טאַט דהאַב

איך געפונען א פולשטענדיקע אפטייקענונג פון וואָלף לאַרטענט מאַטעריאַליזם. דעם מאַטראָז דזשאַנסאָן האָט באַהויכט אַן איידי, אַ פּרינציפּ, דער אמת און אויפריכטיקייט. ער איז געווען גע-רעכט, ער האָט געוויסט, אַז ער איז גערעכט און ער דאָרט גישט קיין מורא געהאַט. ער וועט שטאַרבן פאַר דער גערעכט-טיקייט, אויב מ'וועט דאַרפן, ער וועט זיין טריי צו זיך, אויב-ריכטיק צו זיין נשמה. און אין דעם האָט זיך אָפגעשפּיגלט דער נצחון פון גייסט איבערן חומר, די אומבאַצווינגבאַרקייט און מאַראַלזישע גרויסקייט פון דער נשמה, וואָס ווייסט גישט פון קיין שום באַגרענצונגען און וואָס הייבט זיך אויף איבער צייט און רוים און מאַטעריע מיט אַ זיכערקייט און אומבאַזיגבאַרקייט, וואָס איז געבוירן פון קיין שום אַנדערער זאַך ווי אייביקייט און אומשטאַרבליכקייט.

אַבער לאַמיר רעדן צו דער זאַך. איך האָב באַמערקט דאָס שרעקעוודיקע פּיער אין דזשאַנסאָנס אויגן, איך האָב עס בטעות אָנגענומען פאַר די איינגעבוירענע שעמעוודיקייט און פאַרלעגנהייט פון דאָזיקן מענטשן. דער באַצמאַן, דזשאַנסאָן, איז געשטאַנען אָפגערוקט אַ פאַר טריט פון אים, און אַ דריי איינן פון אים איז געזעסן וואָלף לאַרטען אויף איינעם פון די האַמאַק-שטולן. נאָכן צומאַכן די טיר און אַראַפּציען די פּויר-האַנגען, האָט געהערשט אַ באַדייטנדיקע הפסקה, אַן הפסקה, וואָס האָט געדויערט אפשר אַ מינוט. זי איז איבערגעריסן געוואָרן דורך וואָלף לאַרטענען.

„יאַנסאָן“, האָט ער אָנגעהויבן.

„איך הייס דזשאַנסאָן, סיר“ האָט דער מאַטראָז דרייסט פאַרבעטערט.

„נו, זאָל זיין דזשאַנסאָן, צום טייל, צי קענט איר משער זיין, פאַרוואָס כּהאַב געשיקט נאָך אייך?“

„יאָ און ניין, סיר“, דהאַט זיך געהערט אַ פאַמעלעכער ענטפער. „מיין אַרבעט ווערט אויסגעפירט אין בעסטן אָרדנונג. דער באַצמאַן ווייסט דאָס, און איר ווייסט דאָס אויך, סיר. און

וועגן דעם קאָנט איר זיך נישט באַקלאַנגן.
„און דאָס איז עס אינגאנצן?“ האָט וואָלף פֿאַרסען גע-
פּרעגט, און זיין שטימע איז געווען אַ ווייכע, פּאַמעלעכע און
ברומענדיקע ווי אַ קאַץ.

„איך ווייס, אַז איר זוכט הטאים אויף מיר“ האָט דזשאַג-
סאָן פּאַרעזעצט מיט זיין אומפּאַרענדערלעכער און פּאַרטראַכטער
געלאַסנקייט. „איך האָב ביי אײך נישט נושאַ חן געווען. איר,
איר — —“.

„רעד, ווייטער“, האָט וואָלף פֿאַרסען אונטערגעהאַלפּן. „האָב
נישט קיין מורא פאַר מיינע געפילן“.

„כ׳האָב נישט קיין מורא“, האָט דער מאַטראָז צוריקגע-
ענטפּערט, און אַ לייכטע פּאַררויטלעכקייט פון פּעס האָט זיך
באוויזן אויף זיין אָפּגעברענט פון דער זון פנים, „אויב איך
רעד נישט שנעל, איז עס דערפאַר, וואָס איך בין נישט אַזוי
פֿאַנג אין דעם אַלטן לאַנד ווי איר. איך האָב ביי אײך נישט
נושאַ-חן געווען, ווייל כ׳בין צופיל אַ זעלבסטענדיקער מענטש,
אַט פּאַרוואָס, ס׳ר“.

„איר זענט צופיל אַ זעלבסטענדיקער פאַר דער שיף-
דיסציפלין, אויב איר מיינט אַזוי, און אויב איר ווייסט, וואָס
איך מײן“, האָט וואָלף פֿאַרסען געענטפּערט.

איך קען ענגליש און איך ווייס וואָס איר מיינט, ס׳ר“,
האָט דזשאַגסאָן געענטפּערט, און זיין פּאַררויטלעכקייט איז נאָך
שטאַרקער געוואָרן צוליב דער נישט פינקטלעכקייט אין זיין
ידיעה אין דער ענגלישער שפּראַך.

„דזשאַגסאָן“, האָט וואָלף פֿאַרסען געזאָגט מיט אַ מינע,
וואָס האָט ווי צונישט געמאַכט די פּריערדיקע ווערטער אַלס
אַן הקדמה צו דער הויפטזאַך, „איך האָב געהערט, אַז איר זענט
נישט אינגאנצן צופרידן מיט די אייל-פעלעכלעך?“

„ניין, כ׳בין טאַקע נישט. זיי זענען נישט גוט, ס׳ר“.

„און איר האָט צעפּלוישט וועגן דעם“.

„איך זאָג, וואָס איך מײן, ס׳ר“, האָט דער מאַטראָז מו-

טיק געענטפערט, נישט פארגעסנדיק אין דערזעלבער צייט אָן דער שיף-העפלעכקייט, וואָס פאָדערט, אַזוּ ביי יעדעס מאָל רעדן זאָל באַנוצט ווערן דאָס וואָרט „סיר“.

טאַקע אין דעמדאָזיקן מאַמענט האָב איך צופעליק אַ קוק געטון אויף דזשאָהאַנסענען. זיינע גרויסע פויסטן האָבן זיך גע-ביילט און געעפנט, און זיין פנים איז געווען אַ טיילוואַנדיש, אַזוי רשעותדיק האָט ער געקוקט אויף דזשאָהאַנסענען. איך האָב באַמערקט, אַז דזשאָהאַנסענס אויגן זענען קוים אַנזעבאַר שוואַרץ געוואָרן, אַ שפור פון די קלעפּ, וואָס ער האָט געקריגן פונם מאַטראָז מיט עטלעכע נעכט פריער. צום ערשטן מאָל דאָ האָב איך געהאַט אַ פאָרגעפיל, אַז עס וועט זיך דאָ אָפּשפילן אַ שרעקלעכער אַקט, — וואָס, האָב איך נישט געקענט וויסן.

צי ווייסט איר, וואָס עס געשעט מיט מענטשן, וואָס זאָגן דאָס, וואָס איר האָט געזאָגט וועגן מיין מלבושים-קעסטל און וועגן מיר? האָט וואָלף לאַרסען געפרעגט.

„איך ווייס, סיר“, האָט זיך געהערט אָן ענטפער.

„וואָס?“ האָט וואָלף לאַרסען געפרעגט שאַרף און באַפע-

לעריש.

„וואָס איר און דער באַצמאַן גייען אָפטוען מיט מיר,

סיר“.

„קוקט נאָר אויף אים, העמפּ“, האָט וואָלף לאַרסען גע-זאָגט צו מיר. „קוקט אויף דעמדאָזיקן שטיק באַגייסטערטן שטויב, די דאָזיקע געשטוקעוועטע מאַסע פון מאַטעריע, וואָס באַוועגט זיך און אַטעמט און איז חוצפהדיק אַקעגן מיר און וואָס גלייבט דורכאויס, אַז עס באַשטייט פון עפעס גוטס; אַז עס איז באַ-איינפלוסט פון געוויסע מענטשלעכע פיקציעס ווי גערעכטיקייט און אָרנטלעכקייט, און וואָס וועט לעבן און זיין טראַץ אלע פערזענלעכע אומבאַקוועמלעכקייטן און דראָווגען. וואָס קלערט איר וועגן אים, העמפּ? וואָס קלערט איר וועגן אים?“

„איך מיין, אַז ער איז אַ בעסערער מענטש ווי איר“, האָב איך געענטפערט, געשטויסן פון אַ וויגטש אַרויפצוציען

אויף זיך א טייל פונם צאָרן, וואָס האָט זיך אַ ליאָדע מינוט
נעזאָלט אויסגיסן אויפן מאַטראָזוס קאַפּ. „זיינע מענטשלעכע פּיק-
ציעס, ווי איר רופט זיי אָן, באַשטייען פון איידלקייט און מעג-
לעכקייט. איר האָט נישט קיי פּיקציעס, נישט קיין טרוימען,
נישט קיין אידעאָלן, איר זענט אַן אַרעמאָן.“

ער האָט מיט אַ ווילדער הנאה געשאַקלט מיטן קאַפּ.
„גאַנץ ריכטיק, העמפּ, גאַנץ ריכטיק. איך האָב נישט קיין
פּיקציעס, וואָס באַשטייען פון איידלקייט און מעגלעכקייט. אַ
לעבעדיקער דהונט איז בעסער ווי אַ טויטער לייב, זאָג איך
גלייך מיט קוהלתן. מיין איינציקע דאָקטרינ איז די דאָקטרינ
פון באַקוועמלעכקייט, און זי באַשטייט שוין פאַר עולם-הבאָה.
דאָסדאָזיקע שטיק פערמענט, וואָס הייסט „דזשאַנסאָן“, ווען ער
איז שוין נישט מער אַ שטיק פונם פערמענט, נאָר שטויב און
אַש, וועט האָבן אַזויפיל איידלקייט אין זיך ווי יעדעס שטויב
און אַש, אין דערציטי, ווען איך וועל נאָךלעבן און ריטשען.
„ציי ווייסט איר וואָס איך גיי טון?“ האָט ער מיך גע-
פרעגט.

כ'האָב געשאַקלט מיטן קאַפּ.

„אַלזאָ, איך גיי אויספרוון מיין רעכט פון ריטשען אַזוי
איך ווילן ווי עס זעט אויס די איידלקייט. קוקט זיך צו.“
ער איז געזעסן דריי איילן ווייט פון דזשאַנסאָנען. נייך
פיס! און דאָך איז ער אַראָפּ פון דער שטול מיט אַ פולן
שפרונג, נישט אויפשטעלנדיק זיך. ער איז אַראָפּ פון דער
שטול, פונקט ווי ער איז געזעסן אויף איר, גלייך, אויפשפרונג-
דיק פון זיין זיצענדיקער פּאָזע ווי אַ ווילדע היה, ווי אַ טי-
גער, און ווי אַ טיגער האָט ער אַדורכגעמאַכט דעם צווישן-
שטה. דאָס איז געווען אַ לאַווינע פון צאָרן, וועלכע דזשאַנסאָן
האָט זיך אומזיסט באַמיט אַפּצושטויסן. ער האָט פאַרוואָרפן מיט
איין אַרעם צו שיצן דעם בויך, און מיטן צווייטן אַרעם האָט
ער באַשיצט דעם קאַפּ. אַבער וואָלף לאַרסענס פויסט האָט אַריינגע-
געטראָפן אין מיטן, אין דער פרוסט, מיט אַ צעמאַרשנדיקן,

קנאקנדיקן אימפעט. דזשאַנסאָנס אָטעם, וואָס איז פּלוצלונג אַרויס פון אים, איז אויסגעבראַכן פון זיין מויל און איז פּלוצלונג גע- בליבן שטעקן מיט דער גוואַלטזאָמער, הערפּאַרער גטיסה פון אַ מענטש, וואָס האַלט אַ האַק. ער איז געפאַלן הינטצרויילעכטס און זיך געוואַקלט אַהין און אַהער, זיך אָנשטרענגנדיק צו דערהאַלטן זיין גלייכגעוויכט.

כיקען נישט געבן די ווייטערדיקע פרטים פון דער שרעק- לעכער סצענע, וואָס איז נאָכדעם פּאַרגעקומען. דאָס איז גע- ווען אַ צו-אויפרייצנדיק בילד צפּילן איצט, ווען איך דענק וועגן דעם, ווערט מיר נישט גוט. דזשאַנסאָן האָט געקעמפט גענוג העלדיש, אָבער וואָלף לאַרסען איז נישט געווען פאַר זיינע פּוהות, דערצו נאָך וואָלף לאַרסען און דער גאַנצמאַן. עס איז געווען שרעקלעך. איך האָב מיר גאַרנישט פּאַרגעשטעלט, אַז אַ מענטשלעך וועזן זאָל קענען אזוי פיל ליידן און נאָך לעבן און ווייטער ראַנגלען זיך. און דזשאַנסאָן האָט ווייטער זיך גע- ראַנגלט. נאַטירלעך, האָט ער נישט געהאַט קיין שום האַפּנונג, און ער האָט דאָס גאַנץ גוט געוויסט, פּונקט ווי איך. אָבער צוליב דער מענטשלעכקייט, וואָס איז געווען אין אים, האָט ער נישט געקענט אויפהערן ראַנגלען זיך פאַר דערדאָזיקער מענטש- לעכקייט.

ס'איז געווען פאַר מיר צו פיל, אַז איך זאָל דאָס ביי- וויינען. איך האָב געפילט, אַז כּיגיי אַראָפּ פון זינען, און איך בין אַראָפּ אויף די קאַבינע טרעפּ פּדי אַרויפצולויפן אויפן דעק. אָבער וואָלף לאַרסען, איבערלאָזנדיק זיין קרבן אויף אַ ווייל, האָט מיט איינעם פון זיינע שרעקלעכע שפּרונגען מיך אָנגע- כאַפט ביי אַ זייט און מיך אַריינגעשליידערט אין אַ ווייטן ווינקל אין דער קאַבינע.

די פענאָמענס פון לעבן, העמפּ, האָט ער געחוקט פון מיר. „שטייט און קוקט אייך צו. איר קענט דאָ קלויבן פאַקטן וועגן דער אומשטאַרבּלעכקייט פון דער נשמה, הוּך דעם, ווייסט איר דאָך, אַז מיר קענען נישט אומברענגען דזשאַנסאָנס נשמה.

מיר קענען נאָר אַ תל מאַכן פון דער דער דערווייליקער פאָרם אירע.

ס'האָט אויסגעוויזן ווי גאַנצע יאָרהונדערטער — ס'קען זיין. אז ס'האָט נישט געדויערט מער ווי צען מינוט—די סצע- נע פון שלאָגן. וואָלף לאַרסען און דזשאָהאַנסען דוּאַפּן זיך אַרויפגעוואָרפן אויפן אַרעמען בחור. זיי האָבן אים געשלאָגן מיט די פויסטן, געקאָפּט אים מיט זייערע שווערע שטיוול, אומגעוואָרפן אים, אויפגעשטעלט אים ביי די פיס און אים ווייטער אומגעוואָרפן. ער איז נעווען ווי בלינד און גאָרנישט געקענט זען, און פון בלוט, וואָס איז גערונען פון די אויערן, נאָז און מויל האָט די קאַבינע אויסגעזען ווי אַ יאָטקע. און ווען ער האָט זיך שוין נישט געקענט רירן, האָבן זיי אים אַ לייגנדיקן ווייטער געשלאָגן און געקאָפּט.

„געלאַסן, דזשאָהאַנסען, געלאַסן, פאַמעלעך.“ האָט וואָלף לאַרסען ענדלעך געזאָגט.

אַבער די בעסטיע אין דעם באַצמאַן האָט זיך אויפגע- כאַפט און צערייצט, און וואָלף לאַרסען האָט געמוזט אים אַוועק- טרייבן מיט אַ הינטערוויילעכטסדיקן זעץ מיטן אַרעם, ווייזט אויס אַ גאַנץ דעליקאַטער, אַבער וועלכער האָט אַ שיידידער געטון דזשאָהאַנסענען אַהינטער ווי אַ קאַרק, אַנשלאָגנדיק מיט אַ קנאַק דעם קאָפּ אן דער וואַנט. ער איז אומגעפאַלן אויף דער פּאָד- לאַגע, האַלב באַטויבט, שווער סאַפּנדיק און נאַריש פינטלנדיק מיט די אויגן.

„גיט אַ פּראָל אויף די טיר“, האָט מיר וואָלף לאַרסען באַפוילן.

איך האָב געהאַרט און די צוויי בעסטיעס האָבן אויפ- געהויבן דעם באַוויסטלאָזן מאַטראָז ווי אַ זאַק מיט גראַטעס און אים געהויבן גלייך אַרויף די טרעפּ, דורכן שמאַלן אַרויסגאַנג און אַרויס אויפן דעק. דאָס בלוט פון דער נאָז האָט זיך גע- גאַסן ווי אַ רויטער שטראָם איבער די פּיס פון דעם רודערער, טאַקע פון לאַויסן, דער באַצמאַן פון זיין שיפּל. אַבער לאַויס

האָט גענומען און געלייגט אַ שפּריכע און געקוקט גלייכגילד-טיק אויף דעם קעסטל, וווּ עס ליגט די בוסאַליע.

אַבער גאָר אַנדערש האָט זיך אויפגעפירט דזשאָרדזש ליטש, דער געוועזענער קאָיטע-משרת. סיי אין דער הייך, סיי אונטן איז נישט געווען קיין שום זאַך, וואָס האָט אונז מער איבער-ראַשט ווי זיין קאָנסעקווענטע אויפפירונג. טאַקע ער איז אָן באַפעל אַרויפגעקומען אויפן הינטערשטן דעק און אַרויפגעשליעפט דזשאָנסאָנען, און ער האָט זיך גענומען פאַרבאַנדזשירן זיינע ווונדן אויף וויפיל ער האָט געקענט און אים געמאַכט באַ-קוועם.

דזשאָנסאָנען האָט מען נישט געקענט דערקענען; גאָר נישט נאָר דאָס, ווייל זיינע פנים-שטריכן, אַלס מענטשלעכע פנים-שטריכן בכלל, זענען נישט געווען צו דערקענען, אַזוי מוטושט און געשוואַלן זענען זיי געוואָרן אין משך פון די פאַר מינוט, וואָס זענען אָפגעלאָפן צווישן דעם אָנהייב פונעם געשליעג ביז צום אַרויפשלעפן זיין קערפער אויפן דעק.

אַבער לאַמיר רעדן וועגן ליטש'ס אויפפירונג — בעה און האָט פאַרענדיקט רוימען די קאַפינע, האָט ער אַכטונג גע-געבן אויף דזשאָנסאָנען.

כיבין אַרויף אויפן דעק צו כאַפן אַ ביסל פרישע לופט און זוכן אַ ביסל אַפּרו פאַר מיינע איבעראַנגעשטרענגטע נערוון. וואָלף לאַרסען האָט גערויכערט אַ ציגאַר און באַטראַכט דאָס שטיק האַלץ, וועלכעס דאָס געשפּענסט האָט געוויינלעך גע-האַט פון הינטן, אַבער וועלכעס איז אַרויסגעשליעפט געוואָרן צוליב עפעס אַ פּוונה.

פּלוצלונג האָבן מיינע אויערן דערהערט ליטש'ס קול. עס איז געווען אַנגעשטרענגט און הייזעריק פון אַן איבערגוואַלטיקן פעס. אין האַב מיך אויסגעדרייט און אים דערזען ווי ער שטייט ביים ראַנד פון הינטערשטן דעק אויף דער זייט פון דער קיך. זיין פנים איז געווען אין קאָנוולטעס און בלייך.

די אויגן האָבן געגליט, זיינע געביילטע פויסטן לאיפגעהויבן
אין דער הויך".

„זאָל גאָט אייך שיקן צום טייוול, וואָלף לאַרסען, נאָר
דער גיהנום טויג פאַר אייך, איר פחדן, איר מערדער, איר
חזיר", — אָט צווי האָט זיך אָנגעהויבן זיין ברוך-הבא.

כיפין געשטאַנען גלייך ווי אַ דונער האָט מיך געטראָפן.
כ'האַב מיך געריכט, אַז וואָלף לאַרסען וועט פון אים די אותו
רגע אַ תל מאַכן. אָבער וואָלף לאַרסענס קאַפּריז איז געווען
נישט אַ תל צו מאַכן פון אים איצט. ער איז זיך פאַמעלעך
געגאַנגען הין און צוריק צום ראַנד פון אונטערשטן דעק און
אָנגעלענט דעם עליבויגן אויפן קאַנט פון דער קאַפינע, געקוקט
פאַרטראַכט און נייגיריק אויפן אויפגעזעענען בחור.

און דער בחור האָט באַשולדיקט וואָלף לאַרסענען, ווי ער
איז קיינמאַל נישט באַשולדיקט געוואָרן.

די מאַטראָן האָבן זיך צונויפגעקליבן אין אַ שרעקעוודי-
קער גרופע אין דרויסן פאַרן אויבערשטן דעק און זיך צוגעקוקט
און צוגעהאַרט.

די יעגער האָבן זיך צענויפגעזאַמלט אין אַן אומאַרדונג
פאַר דעם רודער-שטיבל. אָבער ווען ליטשס טיראַדע האָט זיך
פאַרצויגן, האָב איך דערזען, אַז זייערע פּנימער זענען נישט
רויק. אַפילו זיי זענען געווען זיערשראָקן, נישט צוליב דעם
בחור'ס שרעקלעכע ווערטער, נאָר צוליב זיין שרעקלעכער חוצפה.
ס'האַט נישט אויסגעזען צו זיין וואַרשיינלעך, אַז וועלכע נישט
איז לעבעדיקע בריאה זאָל צווי קענען רייצן וואָלף לאַרסענען.
איך ווייס פון זיך אַליין, אַז כ'האַב אָנגעהויבן באַוונג-
דערן דעם בחור און איך האָב אין אים דערזען ווי די הער-
לעכע אומבאַזיגבאַרקייט פון אומשטאַרבלעכקייט הייבט זיך אויף
איבערן חומר, און איבער דער מורא פונם חומר, ווי ביי די
אַלטע נביאים, כדי צו פאַררטיילן אומגעזעענען.

און אַזא פאַררטיילונג! ער האָט אַנטבליזט וואָלף לאַר-
סענס נאַקעטע נשמה, אַז מענטשן זאָלן חווק מאַכן אויס לאַר.

ער האָט אויף אים געשקטן מיט קללות פון גאָט און די העכ-
סטע הימלען, און זיי אַרויסגעלאָזט מיט אַזאַ היץ פון זידלעריי,
אַז עס האָט געשמעקט מיט די מיטלענערלעכע חרמות פון
דער קאָטוילישער קירך. ער האָט גענומען די העכסטע גאַמע
פון שטראָפרייך, אויפהייבנדיק זיך צו די הויכקייטן פון צאָרן,
וואָס איז געווען אַ דערהויבענער און גאָט-ענלעכער, און פון
בלויזער דערשעפונג אַראָפּגעפאלן צו די געמיינסטע און אומ-
אַנשטענדיקסטע באַליידיקונגען.

דאָס איז געווען אַ פּעס פון משוגעת. די ליפן זיינע זע-
נען געווען גאַרעקט מיט אַ ווייסער שויס, און צייטנווייז האָט
ער זיך געשטיקט, געגאַרגלט און מען האָט נישט פאַרשטאַנען,
וואָס ער רעדט.

און דורך דער גאַנצער צייט, רויק און גלייכגילטיק, אָן-
געלעגט אויפן עלנבויגן, קוקנדיק אַראָפּ, האָט אַ וואָלף לאָרסען
אויסגעזען ווי איין גרויסע נייגעריקייט. עס האָט אים צעטומלט
און פאַראינטערעסירט דאָסדאָזיקע ווילדע באַוועגן זיך פון פער-
מעטירנדיקן לעבן, דערדאָזיקער שרעקלעכער בונט און טראַגיי-
קייט פון דער מאַטעריע, וואָס האָט זיך באַוועגט.

יעדע מינוט האָב איך זיך געריכט, און אַלע האָבן זיך
געריכט, אַז ער וועט זיך וואַרפן אויפן בחור און אים פאַרניכטן.
אָבער דאָס איז נישט געווען זיין קאַפּריז. דער ציגאַר איז אויס-
געגאַנגען און ער האָט זיך ווייטער געקוקט, שטילשווייגנדיק און
נייביריק.

און ליטש איז אַריינגעפאלן אין אַן עקסטאַז פון אימפּאַ-
טענטן פּעס.

„חזיר! חזיר! חזיר!“ האָט ער גענוואָלדעוועט אין די
העכסטע טענער, „פאַרוואָס קומסטו נישט אַראָפּ און דערהרגעסט
מיך נישט, דו מערדער? דו קענסט דאָס נישט טון! איך האָב
נישט קיין מורא! קיינער וועט דיך נישט פאַרהאַלטן! בעסער
אַנצוקוקן דעם טויט און זיין ווייט פון דיר, איידער צו לעבן
און געפֿינען זיך אין דיינע לאַפּעס! קום אַהער, פּחדן! דער-

הרגע מיך! דערהרגע מיך! דערהרגע מיך!
 אין דעם מאַמענט האָט טאַמאַס מאַגרידזש פאַרבלאָגן-
 דזשעטע נשמה באַוויון זיך אויף דער סצענע. ער האָט זיך
 צוגעהערט, שטייענדיק ביי דער קיך-טיר, אָבער איצט איז ער
 אַרויסגעקומען, ווייזט אויס כדי אַריינצווואַרפן אין ים-אַריין עט-
 לעכע רעשטלעך פון עסן, אָבער באַשיינפערלעך כדי צו זען
 די הריגה-סצענע, וועלכע, ווי ער איז געווען זיכער, וועט דאָ
 באַלד זיך אָפשפּילן. ער האָט זיך שמן-זיתדיק אַדורכגעשלייכט
 דורך וואַלף לערסענס פנים, וועלכער האָט אים גאַרנישט באַ-
 מערקט. אָבער דער קאָקני איז געווען אומפאַרשעמט, כאַטש
 משוגע, שטאַרק משוגע. ער האָט זיך געווענדט צו לייטשן,
 זאָגנדיק:

„אַזאָ לשון! שאַקירט!“

לייטשס כעס איז שוין נישט געווען אימפּאַטענט. ענדלעך
 האָט ער דאָ געהאַט פאַר זיך אונטער דער האַנט עפעס אַ זאַך.
 און צום ערשטן מאָל זינט קאָקני האָט געשטאַכן, איז ער אַרויס-
 געקומען פון דער קיך אָן אַ מעסער. ער האָט קוים פאַרענדיקט
 אַרויסצורעדן די פאַר ווערטער, ווי לייטש האָט אים געגעבן אַ
 וואַרף אים. דריי מאָל האָט ער זיך געוואָלט אויפהייבן, ווילנ-
 דיק צוקומען צו דער קיך, און יעדעס מאָל האָט אים לייטש
 אומגעוואַרפן.

„אַ גאָט“, האָט ער געשריגן, „העלף! העלף! נעמט אים
 אוועק, נעמט אים אוועק!“

די יעגער האָבן געלאַכט פון אַנטשפּאַנונג, ס'האָט זיך געענ-
 דיקט די טראַגעדיע און ס'האָט זיך אָנגעהויבן דער פאַרס.
 די מאַטראָן דוואַבן זיך איצט דרייט צענויפגעוואַמלט
 אויבן, שטשירנדיק און צעמישטע, כדי צוצוקוקן זיך צו די קלעפּ
 פון פאַרהאַסטן קאָקני און אַפילו איך האָב געפילט ווי אַ גרוי-
 סע פרייד באַוועגט זיך אין מיר. איך בין מיך מודה, אַז איך
 האָב מיך געפרייט, וואָס לייטש שלאָגט טאַמאַס מאַגרידזשן, הגם

עס איז געווען אזוי שרעקלעך ווי דאָס שלאָגן, וואָס טאַמאַס מאַגרידזש דראָט גורם געווען פאַר דזשאַנסאָנען. אָבער זער אויסדרוק פון וואָלף לאַרסענס פנים האָט זיך קיינמאָל נישט געענדערט. ער האָט אויך נישט געענדערט זיין פּאַזיציע, נאָר ווייטער געקוקט מיט אַ גרויסער נייגיריקייט. טראָץ זיין פּראַג-מאַטישער זיכערקייט, האָט זיך געדאַכט, אַז ער קוקט זיך צו צום שפּיל און באַוועגונג פון לעבן אין דער האַפּנונג אויסצו-געפונען עפעס מער וועגן לעבן, צו דערזען אין זיינע משוגע-נע באַוועגונגען אַזוינס, וואָס איז ביז אַהער געבליבן אומבאַקאַנט וואָלט אַלץ געמאַכט קלאָר און פשוט.

אָבער דאָס שלאָגן! עס איז געווען אינגאַנצן ענלעך צו דעם, וואָס כ'האַב נאָרוואָס בייגעוויינט אין דער קאַבינע. אומ-זיסט האָט דער קאַנקי זיך געראַנגלט פּדי באַשיצן זיך פון דעם משוגע-געוואָרענעם בחור, און בחינם האָט ער געקעמפט פּדי צו זוכן שוין אין דער קאַבינע. ער דראָט זיך אַהינגעקייקלט, — אַהינגעקראַכן, געפאַלן אַהין, ווען מ'האַט אים אומגעוואָרפן. אַבער איין קלאַפּ איז געקומען נאָכן צווייטן מיט אַן איבערראַשנדיקער שנעלקייט. מ'האַט אים אומגעוואָרפן ווי אַ קאַרטן-הייזל, ביז ענדלעך, ווי וואָלף לאַרסען דזשאַנסאָנען, ער האָט אים גוט אָנגעשלאָגן און געקאַפּעט בעת ער איז געלעגן אומבאַהאַלפן אויפן דעק. קיינער האָט זיך נישט אַריינגעמישט. ליטש האָט אים געקענט דערהרגע-נען, אָבער האַבנדיק, ווייזט אויס, פאַרפולט דעם בעכער פון נקמה, איז ער אַוועק פון דעם אויסגעצויגענעם שונא, וועלכער האָט געוויינט און געקוויטשעט ווי אַ חזיר, און איז זיך אַוועק. אָבער די דראָיקע, צוויי אינצידענטן זענען בלויז געווען די דערעפּנונגס-געשעענישן פון פּראַגראַם פון יענעם טאַג. נאָכ-מיטאַג זענען „רויך“ און הענדערסאָן באַפאַלן איינער דעם אַנדערן, און פון רודער-שטובל האַבן זיך דערהערט שאַסן, און די איבעריקע פיר יעגער זענען אַרויסגעלאָפן אויפן דעק. אַ זייל פון געדיכטן. בייסנדיקן רויך — אַ רויך, וואָס עס מאַכט

שטענדיק אָן דער שוואַרצער פולווער — האָט זיך אַדורכגעריסן
דורך דעם אָפּענעם וועג צום דעק און דורך אים איז געשפרונ-
גען וואָלף לאַרסען.

צו אונזערע אויערן זענען דערגאַנגען די קלאַנגען פון
קלעפּ און ראַנגלען זיך.

ביידע זענען פאַרווינדעט געוואָרן, און ער האָט זיי ביי-
דע געשלאָגן, ווייל זיי האָבן נישט געהאַרעכט זיינע באַפעלן און
זיך צעקלאַטשעט פאַרן אָנהויב פון געיעג-סעזאָן. פאַקטיש זענען
זיי געווען שטאַרק פאַרווינדעט, און נאָכן שלאָגן זיי, האָט ער
זיי אָפּציריט און אומגעשיקט איפּן כירורגישן אופן און באַנדאַ-
זשירט זייערע ווונדן.

איך בין געווען אַסיסטענט, בעת ער האָט אונטערגעזוכט
און ריין געמאַכט די לעכער, וואָס זענען געמאַכט געוואָרן דורך
די קוילן, און איך האָב געזען ווי די צוויי לייט האָבן איבער-
געהאַלטן זיין רויע כירורגיע אָן כלאַראַפּאַרם-מיטלען, און בלויז
דערוועקט זיי מיט אַ פּלאַש וויסקי.

דאָן, בעת דער ערשטער נאַכט-וואַך, האָט זיך אָנגעהויבן
אַ פּרישע צרה אויפן פּאָדערשטן דעק. דאָס איז געשען צוליב
דעם צעפּלוישן און מסירות, וואָס זענען געווען די סיבה פון
דזשאַנסאָנס שלאָגן, און פון דעם גערויש, וואָס מיר האָבן גע-
הערט, און פון דעם אָנבליק פון די פאַרווינדעטע. צומאָרגנס
איז געווען קלאַר, אַז אַ האַלבער טייל פון אויבערשטן דעק האָט
גוט אָנגעבראַכן די ביינער דעם אָנדערן טייל.

די צווייטע וואַך און דער טאָג האָבן זיך פאַרענדיקט מיט
אַ געשלעג צווישן דזשאַנסאָנען און דעם מאָגערן לאַטימער,
וועלכער האָט אויסגעזען ווי איענקי.

עס איז אַרויסגעקומען צוליב לאַטימערס באַמערקונג בנוגע
דעם גערויש, וואָס דער באַצמאַן מאַכט בעתן שלאָפן, און הגם
דזשאַהאַנסען האָט באַקומען אָנגעבראַכן די ביינער, האָט ער
געהאַלטן וואַך אין דעם רודער-שטיבל איבער דער גאַנצער נאַכט

בעת ער איז זיך זיס געשלאָפן און אין הלום ווידערצאמאָל און
נאָכצאמאָל איבערגעלעבט דאָס געשלעג.

וואָס שייך מיר, האָבן מיך געמוטשעט נאָכט-קאָשמאַרן.
דער טאָג איז געווען ווי עפעס אַ שרעקלעכער הלום, ברוטאַל-
קייט איז געקומען נאָך ברוטאַלקייט, און צעהיצטע ליידיגשעפטן
און קאַלעטבלוטיקע גרויזאַמקייט האָט געטריבן מענטשן צו דער-
הרגענען איינער דעם צווייטן, באַמיען זיך צו פאַרווונדן, צו
קאַלעטשען, אומצוברענגען, פאַרניכטן. מיינע גערוון זענען געווען
צערייצט.

דער מוח מיינער איז שיער צעפלאַצט געוואָרן. מיין גאַנץ
לעבן איז צוועק אין פאַרהעלטניסמעסיקער עם-הארצות. וועגן
דער חיהשקייט פון מענטש.

פאַקטיש האָב איך געקענט דאָס לעבן בלויז פון אינטע-
לעקטועלע פאזעס.

כי האָב פאַרווכט דעם טעם פון ברוטאַלקייט, אָבער דאָס
איז געווען ברוטאַלקייט פון אינטעלעקט — דער שניידנדיקער
סאַרקאָזם פון טשאַרלי פּערוסעט, די אכזריותדיקע עפּיגראַמען
און געלעגנהייטלעך — גראָבע וויצן פון די חברים אין ביבע-
לאַט, און די עקלעפּטע באַמערקונגען פון די פראַפעסאָרן, בעת
איך האָב מיך צוגעגרייט צו באַקומען מיין דיפּלאָם.

דאָס איז עס געווען אינגאַנצן. אָבער אַז מענטשן זאָלן
אויסגיטן זייער צאָרן איינער אויפן אַנדערן, פאַרווונדנדיק דעם
גוף און פאַרגיסנדיק בלוט — דאָס איז געווען עפעס מאָדנע
און שרעקלעך ניי פאַר מיר.

נישט בחינם האָט מען מיך גערופן „סיסי“ וואָן וועידן,
האָב איך מיר געטראַכט, וואַרפנדיק זיך אומרוק אויף מיין
געלעגער צווישן איין קאָשמאַר און צווייטן. און ס'האָט זיך מיר
געדאַכט, אַז מיין אומוויסנהייט בנוגע דעם רעאַלן לעבן איז
באמת געווען אַ פּוילישטענדיקע.

כי האָב ביטער געלאַכט פון מיר גופא, און געפינען אין
וואַרף לאַרסענס פאַרבאָטענער פּילאָזאָפיע אַ גענוגנדיקע אויס-

טייטשונג פון לעבן, ווי איך האָב געפונען אין מיין מילאָ-
זאַמיע.

איך האָב זיך דערשראָקן, ווען כ'בין געוואָרן באַוווּסטזיניק
וועגן מיין געדאַנקען-גאַנג. די שטענדיקער ברוטאַלקייט אַרום
מיר האָט געהאַט אַ דעגעניירנדיקן איינפלוס.

עס האָט מיך געהייסן פאַרניכטן דאָס בעסטע און לייכ-
טיקסטע אין לעבן. דער שכל האָט מיר דיקטירט, אַז דאָס שלאָגן
טאַמאַס מאַגרידזשן איז געווען אַ שלעכטע זאַך, און דאָך, צו-
ליבן לעבן, וואָס אין מיר, האָב איך מיך נישט געקענט איינ-
האַלטן נישט צו פרייען זיך צוליב דעם. און אפילו ווען עס
האַט מיך געמוטשעט מיין גרויסער חטא — ווייל אַ חטאָ איז
דאָס געווען — האָב איך געלאַכט אין זיך מיט אַ משוגענער
פרייד, כ'בין שוין מער נישט געווען העמפרי וואָן וועידן.
כ'בין שוין געווען העמפ, קאַבינע-משרת אויפן סקווער גע-
שפּענסט.

וואָלף לאַרסען איז געווען מיין קאַפיטאַן, טאַמאַס מאַגרידזש
און די איבעריקע — מיינע חברים, און איך האָב באַקומען
פילמאָליקע סימנים פון דעם שטעמפל, וואָס האָט זיי אַלע
געחתמעט.

קאַפיטל דרייצן

אין משך פון דריי טאָג האָב איך געטאָן מיין אַרבעט און
טאַמאַס מאַגרידזש, און איך באַרים מיך אַליין, אַז כ'האַב גוט
אויסגעפירט זיין אַרבעט.

איך ווייס, אַז איך האָב פאַרדינט וואָלף לאַרסענס אָנער-
קענונג, בעת די מאַטראָזן האָבן געשיינט פאַר צופרידנקייט
דורך דער גאַנצער צייט, וואָס עס האָט געדויערט מיין רעזשים.

דער ערשטער ריינער ביסן זינט כ'בין אויף דער שיף,
האָט צו מיר געזאָגט העריסאָן ביי דער קיקיטער, ברענגענדיק
צוריק די טעפּ און פענדלעך פון דעם אויבערדעק. „טאַמאַס'עסן
שמעקט שטענדיק מיט שמוץ, פאַרזשאַווערט שמוץ, אין כ'מיין,
אַז ער האָט גישט געביטן זיין העמד זינט ער איז אַרויסגע-
פּאַרן פון „פּריסקאַ“ (*).

„פּווייס, אַז ער האָט דאָס גישט געטון, האָב איך גע-
ענטמערט.

„און כ'געוועט מיר, אַז ער שלאָפט דערין, האָט הערי-
סאָן צוגעגעבן.

„און איר וועט גישט פאַרשפּילן, האָב איך צוגעשטימט.
עס איז דאָס זעלבע העמד און ער האָט עס גישט אויסגעטון
די גאַנצע צייט“.

אַבער נאָר דריי טאָג האָט אים וואָלף לאַרסען דערלויבט
צו קומען צו זיך נאָך די רעזולטאַטן פונם שלאָגן. אויפן פּירטן
טאָג איז ער, אַ לאַמער און קראַנקער, קוים וואָס ער האָט גע-
זען, אַזוי זענען זיינע אויגן געווען פאַרמאַכט, ארויסגעוואָרפן
געוואָרן ביים קאַרק פון זיין נאָרע און אַוועקגעזעצט געוואָרן
צו דערפּילן זיינע פליכטן.

ער האָט געקרעכצט און געוויינט, אַבער וואָלף לאַרסען
איז געווען אומברחמנותדיק.

„און טו אַכטונג, אַז דו זאָלסט גישט דערלאַנגען קיין
שמוץ, האָט ער אים געמוסרט. „אויס שמוץ און ברוד. געדענק,
און טו אַז אַ ריין העמד, אַז גישט וועסטו באַקומען אַ שלידער
אין וואַסער אַריין. פאַרשטאַנען“?

טאַמאַס מאַגרידוז איז קוים געקראַכן איבער דער קיך,
פּאָדלאַגע און ביי דעם קלענסטן ריר פונם געשפּענסט האָט
ער זיך געוואַקלט. פרווונדיק אויפצוהייבן זיך, איז ער צוגעקו-
מען צו דעם אייזערנעם פאַרענטש, וואָס האָט באַשיצט דעם

(* פּאַרקירט פון סאַן-פּראַנציסקאָ.

אויבן און נישט געלאזט די טעם אראפגליטשן זיך. ער האָט
אַבער נישט דערזען דעם פּאַרענטש, און זיין האַנט מיט דער
משא אונטער זיך האָט זיך אָנגעשלאָגן אָן דער הייסער אויבער-
פּלאַך.

ס'האָט זיך גענומען שפּירן אַ סוואַנד און אַ ריח פון גע-
בראָטן פּלייש, און אַ שאַרפּער אויסגעשריי פאַר ווייטאַק.
„אַ, גאַט, גאַט, וואָס האָב איך געטון?“ האָט ער געוואָיעט
אַנדערזעצנדיק זיך אויפן קוילן-קעסטל און געפּלעגט זיין נייע
ווינד, שאַקלנדיק זיך הין און צוריק.
„פאַרוואָס קומט דאָס מיר אַלץ? כ'בין דאָך טויט-קראַנק,
איך באַמיר זיך דאָך אַדורכצוגיין דאָס לעבן נישט ברענגענדיק
קיינעם קיין שאַדן.“

די טרערן זענען גערונען פון זיינע אָנגעבלאָזענע און
געשטאַלטלאָזע באַקן, און זיין פנים האָט זיך צעצויגן פאַר וויי-
טאַק, און ס'האָט באַקומען אַ ווילדן אויסדרוק.
„אַ, ווי כ'האַס אים! ווי כ'האַס אים!“ האָט ער אויסגע-
קריצט מיט די ציין.

„וועמען?“ האָב איך געפרעגט; אַבער דער אָרעמער שליכ-
מזל האָט ווידער אָנגעהויבן צו וויינען איבער זיינע אומגליקן.
ס'איז אַ סך לייכטער געווען משער צו זיין זיך וועמען ער
האַסט, ווי וועמען ער האַסט נישט. ווייל איך האָב אין אים
דערזען אַ ביזן טייוול, וואָס טרייבט אים פיינט צו האַבן די
גאַנצע וועלט. צייטנווייז האָב איך געמיינט, אַז ער דהאַט זיך
גופא פיינט, אַזוי גראַטעסקיש, אַזוי שוידערלעך האָט דאָס לעבן
אים פּאַהאַנדלט. אין אַזעלכע מאַמענטן האָט זיך אין מיר דער-
וועקט אַ גרויסע סימפּאַטיע צו אים, און כ'האַב מיך געשעמט
פאַר מיין פרייען זיך אין זיין אומגליק און פיינ. דאָס לעבן
איז פאַר אים געווען אַ שטיף-מוטער, עס האָט אים אָפּגעטון אַ
מיאוס שטיקל, אויספורצמדיק אים אין דער זאך, וואָס ער איז
היינט, און עס האָט אים שטענדיק אָפּגעטון מאוסע שטיקלעך,
וואָס פאַר אַ שאַנסן האָט ער געהאַט צו ווערן אַן אַנדערער

ווי ער איז איצט? און גלייך ווי ער וואָלט געענטפערט אויף מייענע נישט אַרויסגערעדטע געדאַנקען, האָט ער גענומען יאָ-
מערן:

„כ׳האָב קיינמאָל נישט געהאַט קיין שאַנס, קיין מזל! ווער האָט מיך געוואָלט שיקן אין שול אַריין, אָדער געבן עפעס עסן מיין הונגעריקן בויך, אָדער אָפווישן מיין בלוטנדיקע נאָז, ווען כ׳בין געווען אַ קליין קינד? ווער האָט עפעס געטון פאַר מיר? ווער, פרעג איך?“

„זאָרג נישט, טאַמיי, האָב איך געוואָגט, אַרויפלייגנדיק אַ גלעטנדיקע האַנט אויף זיינע אַקסלען. זיי פריילעך. ס׳וועט סוף פֿל סוף גוט זיין. דו האָסט נאָך גענוג יאָרן הינטער זיך, און דו וועסט קענען מאַכן פון דיר, וואָס דו וועסט נאָר וועלן.“

„דאָס איז אַ ליגן! אַ געמיינער ליגן!“ האָט ער געשריגן אין מיין פנים אריין, אַראָפּוואַרפנדיק די האנט. „דאָס איז אַ ליגן, און איר וויסט דאָס. איך בין שוין דערשעפט, דערשעפט פון לעבן פון רעשטלעך און איבערפלייבעכץ. אייך איז גוט, העמפ. איר זענט געבוירן געוואָרן אַ דזשענטלמען, איר דהאַט קיינמאָל נישט געוואוסט—וואָס עס הייסט זיין הונגעריק, איינשלאָפן וויינענדיקערהייט מיט אַ נאָגנדיקן בויך פאַר דזונגער, פונקט ווי אַ מויז וואָלט אין אייך געזעסן. אויב איך ווער מאַרגן פּרעזידענט פון די פאַרייניקטע שטאַטן, ווי וואָלט איך מיר אָנגעשטופט דעם בויך פאַר דער גאַנצער צייט, ווען איך בין געווען אַ קינד און אַרומגעגאַנגען מיט אַ ליידיקן בויך!“

„ווי צווי וואָלט איך געקענט, האָ? איך בין געבוירן גע-
וואָרן צו ליידן און צו פייניקן זיך. כ׳האָב מער געליטן ווי צען מענטשן. אַ האַלב פון מיין בלוטיק לעבן האָב איך פאַרברענגט אין שפיטאַל. כ׳האָב געפּיבערט אין אַספינוואַל, אין האוואנא, אין ניי-אָרלעאן. כ׳בין שיער געשטאַרבן אויף סקאַרבוט און גע-
פּוילט דערפון זעקס-חדשים און פאַרבאָדאַעס. געפאַקט אין האָ-
נאָרלו, צעבראַכן ביידע פיס אין שאַנכאַי, לונגען-אַנצינדונג

אין אוגאלאסקא, צעבראָכן דריי זשעברעס און די מיטעלע ביי-
גער אין „פריסקאַ“. און אָט קוקט מיך איצט אָן! קוקט לאויף
מיר! מיינע זשעברעס פאלן צרויס פון מיין רוקן. איידער עס
וועט קלינגען אַכט דער זייגער, וועל איך שפייען מיט בלוט,
וואָס וועט זיין פון מיר, פּרעג לאיך? ווער וועט פאר מיר
עפּעס טון? גאָט, גאָט, אָ גאָט האָט מיך געמוזט פיינט דאָבן,
ווען ער האָט אָנגעצייכנט, אַז איך זאָל אַרומבלאָנדזשען אויף
דער דאָזיקער בליענדיקער וועלט!

דידאָזיקע טיראדע קעגן מול האָט געדויערט אַ שעה
אַדער אפשר מער, און דאָן איז ער צוגעקראָכן צו זיין אַרבעט,
לאַמענדיק און זיפּענדיק, און אין די אויגן האָט מען געזען אַ
גרויסע שנאה צו אלע לעבעדיקע באַשעפענישן.

אַבער זיין דיאָנאָז איז געווען ריכטיק, ווייל עס האָט
אים אָנגעכאַפט אַ פּלוצימדיקע נישטגוטסקייט און ער האָט גע-
שפיגן מיט בלוט און שרעקלעך געליטן. און אזוי ווי ער האָט
געזאָגט, אזוי האָט זיך געדאַכט, אז גאָט דאָסט אים צו-פיל
אים צו לאָזן שטאַרבן, ווייל סוף-כל-סוף איז אים בעסער גע-
וואָרן און ער איז וואָס אמאָל געוואָרן בייזער.

ס'זענען פאַרביי נאָך עטלעכע טעג און דזשאַנסאָן איז
אַריפגעקראָכן אויפן דעק און זיך גענומען צו זיין אַרבעט אין
אַ האַלב-פאַרצווייפּלטן געמיט.

ער איז נאָך געווען קראַנק, און מער ווי איינמאָל האָב
איך געזען, ווי ער קריכט מיט ווייטאַק ארויף אויפן העכסטן
זעגל, אָדער ווי ער וואַקלט זיך אַ מידער שטייענדיק ביינעם
ראַד, אָבער, וואָס איז נאָך ערגער, ס'האָט זיך געדאַכט, אַז
זיין מוט איז געבראָכן. ער האָט זיך געפילט געפאלן פאַר
וואָלף לאַרסענען און כמעט געקראָכן דזשאַהאַנסענען אונטער
די פיס.

נישט אַזאָ איז אָבער געווען די אויפפירונג פון ליטשן.
ער איז אַרומגעצאָנען אויפן דעק ווי אַ קליין טיגערל אין

אַפן אַרויסגעוויזן זיין האָס צו וואָלף ל'אַרסענען און דזשאָהאַנען-סענען.

„כ'וועל מיך נאָך נעמען צו דיר, דו פּלאַט-פּוסיקער שוועד“, האָב איך געהערט ווי ער האָט איינמאַל ביינאַכט געזאָגט אויפן דעק צו דזשאָהאַנסענען.

דער באַצמאַן האָט אים אין דער פּינצטערניש געשאַלטן און באלד האָט אָפּגעהילכט א שאַרפּער שאָס אין דער קיך. עס האט זיך ווידער געהערט קללות און א הווקדיק געלעכטער, און ווען אַלץ איז געוואָרן רויק, האָב איך מיך אַרויסגענובעט און דערוען ווי אין דעם האַרטן דראָלץ איז איבער אַ צאָל אַריינגעשטעקט אַ שווער מעסער. אין אַ פּאַר מינוט שפּעטער איז דער באַצמאַן אַרויסגעקומען און עס געזוכט, אָבער איך האָב עס צומאַרנס אין געהיים אַוועקגעגעבן ל'טשן. ער דראָט פאַרשטשירעט מיט די ציין, ווען כ'האַב עס אים איבערגעגעבן, דאָך איז עס געווען אַ שטשירען, וואָס האָט אין זיך אַנטהאַלטן מער אויפריכטיקע דאַנקבאַרקיט ווי אַ מבול פון ווערטער-אויס-דרוקן, וואָס זענען אייגנטימליך די מיטגלידער פון מיין קלאָס. נישט ענלעך צו אַלע אויף דער שיף, בין איך מיט קיי-נעם נישט צעקריגט און כ'האַב נושאַ חן געווען ביי יעדן. די יעגער, מעגלעך, טאָלעריין מיך, מער נישט, הגם קיינער פון זיי האָט מיך נישט פּיינט; בעת „רויך“ און הענדערסאָן, רע-קאַנוואַלעסצענטן אויפן דעק — זענען זיך געלעגן אין אַ האַ-מאַק און זיך געהוידעט טאָג און נאַכט, האָבן מיך פאַרזיכערט, אַז איך בין פאַר זיי בעסער ווי אַ קראַנקן-שוועסטער, און זיי וועלן מיך נישט פאַרגעסן ביים סוף פון דער נסיעה, ווען מען וועט זיי אויסצאָלן ד? פענסיע. (גלייך ווי כ'וואָלט געשטאַנען נאָך זייער געלט? איך, וואָס האָב זיי געקאַנט אויסקויפן, מיט האַק און פאַק, מיטן סקונער און זיין אויסשטאַטונג, און נאָך צען מאָל אַזוי פיל!) אָבער אויף מיר איז אַרויפגעלייגט גע-וואָרן די פליכט צו פלעגן זייערע ווונדן, און כ'האַב געטון אַלץ, וואָס כ'האַב געקאַנט.

וואָלף פֿאַרסען איז איבערגעקומען אַ צווייטן שטאַרקן אַטאַק
פֿון קאַפּווייטאַק, וואָס האָט געדויערט צוויי טאָג. ער האָט ווייזט
אויס, שרעקלעך געליטן, ווייל ער האָט מיך אַריינגערופן און
געהאַרטט מיינע באַפעלן ווי אַ קראַנק קינד. אָבער וואָס כ'האַב
אַלץ נישט געטון, האָט אים גאַרנישט געהאַלפֿן. אָבער אויף
מיין עצה האָט ער אויפגעהערט צו רויכערן און צו טרינקען;
אָבער דאָך האָט עס מיך שטאַרק געהידושט, וואָס אזאַ בעסטע
ווי ער זאָל לייַדן אויף קאַפּ-ווייטאַק.

„דאָס איז גאָטס שטראַף, כ'זאָג אייך דאָס“, אָט ווי לוי-
אייס דריקט זיך אויס. „דאָס איז אַ פאַרגעטונג פֿאַר זיינע
שוואַרצע מעשים, און נאָך מער וואַרט אויף אים אָדער אַז
נישט — —

„אָדער אַז נישט“, האָב איך צוגעזאָגט.

„גאָט זעט-צו און טוט זיין פֿליכט, כ'זאָג עס, הגם כ'טאָר

דאָס נישט זאָגן.“

כ'האַב געהאַט אַ טעות, ווען כ'האַב געזאָגט, אַז כ'האַב
נושאַ חן געווען ביי אַלע. נישט נאָר האָסט מיך טאַמאַס מאַ-
גרידזש ווי פֿריער, נאָר ער האָט געפונען אַ נייע סיבה מיך
צו האָסן. ס'דאַט מיר צוגענומען נישט ווינציק צייט פֿדי צו
ליידן דאָסדאָזיקע רעטעניש, אָבער ענדלעך האָב איך אויסגעפֿו-
גען, אַז דאָס איז דערפֿאַר, ווייל איך בין געבוירן געוואָרן אַ
מער מזלדיקער ווי ער, אַ געבוירענער דזשענטלמען, ווי ער
האַט עס אויסגעדריקט.

„און דאָך זענען זיי שוין נישט מער קיין טויטע מענטשן“,
האַב איך פֿאַרגעוואָרפֿן לואיסן ווען „רויך“ און הענדערסאָן האָבן
דאָס ערשטע מאָל האַנט ביי האַנט, שמועסנדיק פֿריינטלעך, גע-
מאַכט זייער איבונג אויפֿן דעק.

לואיס האָט מיך אָנגעקוקט מיט זיינע שאַרפע גראַע אויגן
און ווי אין אַ שלעכט נביאות געשאַקלט מיטן קאַפּ. עס קומט
אָן, איך זאָג אייך, און מ'וועט מוזן אָנגרייטן די לייַלעכער און
די שטריק, און אַלע אַרבעטער וועלן מוזן שטיין אויפֿן פֿלאַץ.

ווען עס וועט אָנהייבן צו קוויטשען, כ'שפיר שוין דאָס אַ לאַג-
גע צייט. איך פיל עס איצט, פונקט ווי כ'הער ביינאכט דאָס
רוישן פון די שייפּשטריק. עס איז נאָענט, עס איז נאָענט."

ווער גייט צום ערשטן? האָב איך געפרעגט.

"נישט דער אַלטער פעטער לואיס, כ'פאַרויכער איך,
האָט ער געלאַכט. איך ווייס, אַז אין אַ יאָר אַרום וועל איך
מיך זען מיט מיין אַלטער מוטער, וועמענס אויגן זענען שוין
מיד צו קוקן אין ים אַריין, נאָך די פינף זין, וואָס זי האָט אים
אָוועקגעגעבן."

וואָס האָט ער איך געזאָגט? האָט מיך טאָמאַס מאַגרידזש
געפרעגט אַביסל שפּעטער.

"אַז אינגיכן וועט ער אַהיימפאָרן, כדי צו זען זיך מיט
זיין מוטער", האָב איך געענטפּערט דיפּלאַמאַטיש.

"כ'האָב קיינמאָל נישט געהאַט קיין מאַמע", דראָט דער
קאָקני געזאָגט, קוקנדיק אויף מיר מיט אויסגעלאָשענע, האַם-
גונגסלאָזע אויגן.

קאָפיטל פּער צוין

ס'איז פאַר מיר קלאָר געוואָרן, אַז כ'האָב קיינמאָל נישט
ווי געהעריק אָפּגעשאַצט די פּרויען. צוליב דעם, הגם נישט גע-
נייגט צו פאַרליבן זיך, בין זיך קיינמאָל נישט געווען אַזוי
פּרעמד צו דער פּרויען-געזעלשאַפּט, ווי איצט.

מיין מאַמע און שוועסטערן האָבן זיך שטענדיק געפּאַרעט
אַרום מיר, און איך האָב שטענדיק געוואָלט אַנטלויפּן פון זיי;
זייער זיי האָבן מיך שטענדיק געמוטשעט ביז צום משוגע ווערן
מיט זייער זאָרגן זיך פאַר מיין געזונט און מיט זייערע פּאַר-
יאָדישע אינוואַזיעס אין מיין צימער, ווען מיין אַרדנונגס-אלע
אומאַרדנונג, מיט וועלכער איך האָב שטאַלצירט, איז געוואָרן

גאָך אַן ערגערע אומאַרדנונג און נאָך ווינציקער אָרדנונג, הגם
 אויסערלעך האָב איך גוט אויסגעזען. ווען זיי זענען אַרויס,
 האָב איך נישט געקענט געמוען קיין שום זאך. אָבער איצט,
 קליידער, ווי גוט וואָלט איך געפילט זייער אָנוועזנהייט. דער
 רוש און שאַרף פון זייערע קליידער, וועלכע כ'האָב אַזוי האַר-
 ציק פאַראַכטעט! כ'בין זיכער, אויב כ'וועל ווען-עס איז אַהיים
 קומען, אַז זיי וועלן מיך קיינמאָל נישט מער דענערווירן. זיי
 וועלן מיר מעגן געבן דאָזעס און דאָקטאָרן אין דער פרי, מי-
 טאָג און ביינאַכט און רוימען, קערן און מאַכן אין אָרדנונג
 מיין נאָרע יעדע מינוט אין טאָג, און איך וועל מיך אָנלעבן
 און אַלץ באַקוקן און דאַנקבאַר זיין, וואָס איך פאַרמאָג אַ מאַמע
 און עטלעכע שוועסטערן.

די גאַנצע סביבה דאָ האָט מיך איבערראַשט. וווּ זענען
 די מאַמעס פון די עטלעכע און צוואַנציק מענטשן פונם גע-
 שפּענסט? עס איז פאַר מיר אַן אומנאַטירלעכע און נישטגע-
 זונטע זאך, אַז מענער זאָלן זיין אינגאַנצן אָפּגעשיידט פון פרוי-
 ען און אַרומבלאַנקען זיך אויף דער וועלט אַליין. די אומפאַר-
 מיידלעכע רעזולטאַטן דערפון זענען גראָבקיט און פאַרווילדקיט.
 די דאָזיקע מענטשן אַרום מיר דאַרפן האָבן ווייבער, שוועסטערן
 און טעכטער; דאָן וואָלטן זיי פאַרמאָגט ווייכקייט, צערטלעכ-
 קייט און סימפּאַטיע. ווי די זאך שטעלט זיך פאַר, איז קיינער
 פון זיי נישט קיין באַווייבטער. גאַנצע יאָרן האָט קיינער פון זיי
 נישט געהאַט קיין באַציונגען מיט אַ גוטער פרוי, אָדער זיך גע-
 פינען אין איינפלוס-קרייז, אָדער זינד-באַפרייאַונג, וואָס שטראַלט
 אומבאַדינגט אַרויס פון אַזאַ וועזן. נישט פאַראַן קיין שום גלייכ-
 געוויכט אין זייער לעבן. זייער מענערשיקייט, וואָס האָט אין
 זיך חייהשקייט איז צו-שטאַרק אַנטוויקלט. די אַנדערע און גיי-
 סטיקע זייטן פון זייערע נאַטורן איז געוואָרן פאַרקריפלט—פאַק-
 טיש אַטראָפירט.

זיי זענען אַ חברה צעליבאַטן, וואס קריצן ווילד איינער
 אויפן צווייטן און ווערן פון טאָג צו טאָג דעאַרטערציקער

פון זייער קרייצן. טיילמאל דאכט זיך מיר, אז ס'איז אוממעג-
לעך, אז זיי האָבן געזאָלט האָבן מאַמעס. ס'זעט אויס ווי זיי
וואָלטן געווען אַ האַלב-היהשע, אַ האַלב-מענטשלעכע אַרט, אַ
באַזונדערע ראַסע, וווּ ס'איז נישט פאַראַן אַזאַ זאַך ווי געשלעכט;
אַז זיי זענען אויסגעברייט געוואָרן דורך דער זון ווי קליינע
טערקל-טויבן אייער, אָדער געקומען צום לעבן אויף אַן ענלעכן
אָדער אַנדערן אופן; און אז זייער גאַנץ לעבן דאָדעווען זיי
זיך אין ברוטאַלקייט און געמיינהייט, און סוף-פל-סוף וועלן
זיי שטאַרבן אַזוי נישט סימפּאַטיש ווי זיי האָבן געלעבט.

ווערנדיק נייגיריק דורך דעמדאָזיקן נייעם געדאַנק-גאַנג
מיינעם, האָב איך פאַריקע נאָכט געשמועסט מיט דזשאָהאַנסע-
נען. די ערשטע איבריקע ווערטער מיט וועלכע ער האָט מיך
מוכּה געווען זינט די נסיעה האָט זיך אָנגעהויבן. ער האָט
פאַרלאָזט שוועדן, ווען ער איז אַלט געווען אַכצען יאָר, איצט
איז ער אַלט 38 יאָר, און אין משך פון דער גאַנצער צייט איז
ער אפילו קיין איין מאָל נישט געווען אין דער היים.

מיט אייניקע יאָר צוריק האָט ער זיך באַגעגנט מיט אַ
לאַנדסמאַן, אין אַ מאַטראָזן-שענק אין טשילי, און ער איז גע-
וואָר געוואָרן, אַז זיין מוטער לעבט נאָך.

„זי איז מטתמא אַן אַלטע פרוי“, האָט ער געזאָגט, קוקנ-
דיק פאַרטראַכט אין דעם בוסאַליע-קעסטל און דאַן געוואָרפן אַ
שאַרפן בליק אויף העריסאַנען, וועלכער האָט געפירט די שיף אַ
ביסל ווייטער פון דעם קורס.

„ווען האָט איר צום לעצטן מאָל געשריבן צו איר?“

ער האָט אויפן קול געמאַכט דעם חשבון:

81 — ניין: 82 — האָ? 83 — יאָ, 85 — מיט צען

יאָר צוריק. פון עפעס אַ קליינעם פאַרט אין מאַדאָנאַסקאַר.
כ'האַב געהאַנדל'ט.

„איר זעט“, האָט ער פאַרגעזעצט, גלייך ווי ער וואָלט
זיך דורכן האַלבן ערדקויל געווענדעט צו זיין מוטער, וועלכע
ער האָט פאַרנאכלעסיקט, „יעדעס יאָר בין איך געפאַרן אַהיים.“

נאך וואָס האָב איך געדארפט שרייבן? נאָר איין יאָר בין איך נישט אהיים געפאָרן. און יעדעס יאָר האָט זיך אזוי געמאכט, אז כ'בין נישט געפאָרן. אָבער איצט בין איך אַ באַצמאן, און ווען מ'וועט אויסצאָגן אין פריסקאָ, מעגלעך א פּינף הונדערט דאָלאַר, וועל איך מיך אַנדינגען אויף א שיף, וואָס גייט קיין ליווערפּול, וואָס עס וועט מיר געבן נאָך פער געלט; און פון דאָרט וועל איך פאָרן אהיים. דאן וועט זי שוין מער נישט דארפן ארבעטן."

אָבער צי ארבעט זי איצט? ווי אלט איז זי?

"ארום זיבעציק", האָט ער געענטפערט. און דאן באַרי- מעריש: אין אונזער לאַנד ארבעטן מיר פון געבוירנסטאָג ביזן טויט. אַט פארוואָס מיר לעבן אזוי לאַנג. איך וועל דערלעבן ביז הונדערט יאָר."

כ'וועל קיינמאָל נישט פארגעסן דעמדאָזיקן שמועס. די- דאָזיקע ווערטער זענען געווען די לעצטע, וואָס כ'האָב ווען עס איז געהערט פון אים. מעגלעך, אַז דאָס זענען געווען זיינע לעצטע ווערטער. אַראָפּגייענדיק אין דער קאַבינע צוויין, האָב איך איינגעזען, אַז עס איז צו-דושנע צו שלאָפן אונטן. עס איז געווען אַ רויקע נאַכט. מיר זענען אַרויס פון די גרויסע ווינטן און דאָס געשטופט האָט זיך געשטופט פאָרויס קוים אַ מייל אַ שעה.

איך האָב מיר גענומען אַ קאָלדרע און אַ קישן אונטערן אָרעם און אַרויף אויפן דעק.

בעת איך בין אַדורכגעגאַנגען צווישן העריסאָנען און דעם בוסאָלע-קעסטל, וואָס איז געווען געבויט אויפן שפיץ פון דער קאַבינע, האָב איך באַמערקט, אַז ער איז אַראָפּ דריי פונקטן פונם קורס. מיינענדיק, אַז ער שלאָפט און ווילנדיק אַז ער זאָל אויסמיידן אַ פאָרוורף אָדער עפעס ערגערס, האָב איך אָנגע- הויבן רעדן צו אים.

ער איז אָבער נישט געשלאָפן. זיינע אויגן זענען געווען ברייט-אָפן און אויסגעלאָצט.

ער האָט אויסגעזען צו זיין שטאַרק צעטומלט, נישט גע-
קענט מיר ענטפערן.

„וואָס איז אייך“? האָב איך געפרעגט. „זענט זיך
קראַנק“?

ער האָט געשאַקלט מיטן קאָפּ און מיט אַ טיפּן זיפּן,
גלייך ווי ער וואָלט זיך אויפגעכאַפט פון שלאָף, האָט ער
אַפגעאַטעמט.

„גיט-זשע בעסער לויטן קורס“, האָב איך אים גע-
מוסרט.

ער האָט איבערגעלייגט עטלעכע שפריכעס און כ'האָב
באַמערקט, אַז דער קאַמפּאַס דרייט פאַמעלעך צו N.N.W. און
וואַקלט זיך לייכט.

כ'האָב גענומען מיין בעטגעוואַנט און גרייט געווען וויי-
טער צו גיין, ווען מיין אויג האָט דערזען עפעס אַ באַוועגונג
און איך האָב אַרויפגעקוקט צום פּאַרענטש. אַן אַדערדיקע האַנט,
פון וועלכער ס'האָט אַראַפגעקאַפעט וואַסער, האָט זיך געקלאַמערט
אַן דעם פּאַרענטש.

אין דער פינצטערניש האָט זיך לעבן איר געזען אַ צוויי-
טע האַנט.

כ'האָב זיך צוגעקוקט ווי אַ פּאַרכישומטער. וואָס פאַר אַ
גאַסט פון דער פינצטערער טיף האָב איך דאָ דערזען? ווער עס
זאל נישט זיין — האָב איך געוואוסט, אַז עס קלעמערט אויפן
דעק לענגאויס דעם לאַנגן שטריק.

כ'האָב געזען אַ קאַפּ, די האַר גאַסע און גלייכע, אַ בלוי-
זע געשטאַלט, און דאָן די בלי-ספּקדיקע אויגן און פנים פון
וואַלף לאַרסענען.

זיין רעכטע פאַק איז רויט געווען פון בלוט, וואָס האָט
גערונען פון עפעס אַ וואונד אין קאַפּ.

ער האָט זיך אַריינגעשלייכט אין דעק אַריין מיט אַ
שנעלער אָנשטרענגונג, און זיך אויפגעשטעלט אויף די פיס,
שנעל זיך אומקונדיק, בעת ער האָט דאָס געטון, אויפן מענטש

ביים ראָד, גלייך ווי ער וואָלט געוואָלט זיכער זיין אין זיין
אידענטישקייט און אז עס דראָט אים נישט קיין סכנה פון
יענעם. ס'האָט זיך פון אים געגאָסן דאָס ים-וואַסער. עס האָט
זיך געהערט כאַרכלעך, וואס האָט מיך ווי משוגע געמאַכט.
ווען ער איז צוגעגאַנגען צו מיר, האָב איך מיך אינסטינקט
טיוו אָפגערוקט, ווייל איך האָב געזען אין זיינע אויגן דעם
טויט.

„ס'איז אַלץ גוט, העמפּ“, האָט ער געזאָגט אין אַ שטילן
טאָן. „ווי איז דער באַצמאַן?“

„כ'האָב געשאַקלט מיטן קאַפּ.“

„דו שאַהאַנסען!“ האָט ער הויך געשריגן. „דו שאַהאַנסען!“

„ווי איז ער?“ האָט ער געפרעגט העריסאַנען.

„דער יינגער בחור איז, ווייזט אויס, געקומען צו זיך, ווייל

ער האָט געפֿאַסן געענטפערט:

„כ'ווייס נישט, סיר, כ'האָב אים געזען אַרויסגיין מיט

אייניקע מינוטן צוריק.“

„כ'בין אויך דאָרט אַרויף. אָבער איר זעט, אז כ'בין

נישט צוריקגעקומען מיטן זעלבן וועג. קענסטו דאָס דער-

קלערן?“

„איר האָט געמוזט זיין אין ים, סיר.“

„זאָל איך אים זוכן אין דעם רודער-שטיבל, סיר?“ האָב

איך אים געפרעגט.

וואָלף לאַרסען האָט געשאַקלט מיטן קאַפּ.

„איר וועט אים נישט געפונען, העמפּ. אָבער זוכט אים.

קומט. זאָרגט אייך נישט וועגן אייער בעטגעוואָנט. לאַזט עס

דאָ איבער.“

כ'בין אים נאָכגעגאַנגען. אויפן צווישנדעק האָט זיך גאַרנישט

באַוועגט.

„יענע פאַרשאַלטענע יעגער“, האָט ער דערקלערט. „זענען אַזוי

פעט און פויל, אז זיי זאלן אויסהאלטן א פיר-שעהדיקע וואך.

אבער אויפן שפיץ פון אויבערדעק האבן מיר דערנען דרי שלאפנדיקע מאטראזן.

ער האט זיי איבערגעדרייט און געקוקט אין זייערע פנימער צריין.

דאס איז געווען די דעק-וואך, און ס'איז געווען א מנהג אויף דער שיף בעת א גוט וועטער צו לאזן דער וואך שלאפן מיטן אויסנאם פון אפיציר, דעם רודערער און דעם אויס-שפירער.

ווער איז דער אויסשפירער? האט ער געפרעגט.

איך, סיר, האט געענטפערט האליאק, איינער פון די

מאטראזן מיט א לייכטן ציטער אין זיין שטימע.

„כ'האב נאר וואס איינגעדרימלט.“

סיר, כ'באדייער עס, סיר. ס'וועט שוין מער נישט פאקומען

אונז וואך.“

האסטו עפעס געזען אדער געהערט אויפן דעק?

ניין, סיר. איך — —

אבער וואלף לארסען האט זיך שוין געהאט אויסגעדרייט

מיט א מינע פון עקל, איבערלאזנדיק דעם מאטראז, וועלכער האט

געריבן די אויגן פאר איבעררעזשונג, וואס ער איז אפגעקומען

מיט גארנישט.

שטיל, האט מיך וואלף לארסען געווארנט שעפטשנדיק,

בעת ער האט זיך איינגעקארטשעט אין צווייען און צריין אין

דעם לאך און זיך צוגעדרייט אראפצוגיין.

מיט א ציטעריק הארץ בין איך אים נאכגעגאנגען.

כ'האב אזויפיל געוויסט, וואס עס וועט באליד פאקומען, ווי כ'האב

געוויסט, וואס עס איז געשען. אבער בלוט איז פארגאסן געווארן,

און ס'איז נישט געווען קיין קאפריז פון וואלף לארסענען וואס

ער איז אריבערגעגאנגען דעם דעק מיט אן אפענעם שארפן.

אגב איז דזשאהאנסען אוועקגעקומען.

דאָס איז געווען דאָס ערשטע מאָל, וואָס איך בין אַראָפּ-
געגאָנגען אין דעם פּאָדערשטן שיף-טייל און איך וועל נישט
אָווי שנעל פּאַרגעסן דעם רושם, וואָס עס האָט אויף מיר גע-
מאַכט, בעת איך בין געשטאַנען אינטן אויף דער לייטער. גע-
בויט גלייך קעגנאיבער דעם סקווער, האָט דערדאָזיקער שיף-
טייל געהאַט די געשטאַלט פון אַ דרייעק, און לענגאויס זיינע
דריי עקן זענען געווען די נאַרעס, אין אַ טאַפּלעטעריי, צוועלף
שטיק. עס איז נישט געווען גרעסער ווי אַ שלאָף-צימער אין
דער גרעב-גאַסן און דאָך האָבן זיך דאָרט אַריינגעפאַקט צוועלף
מענטשן, געגעסן דאָרט און געשלאָפּן און אויסגעפירט אַלע פונק-
ציעס פון לעבעדיקע באַשעפענישן. מיין שלאָפּצימער אין דער
היים איז נישט געווען איבעריק גרויס, דאָך האָט עס געקענט
אַריינעמען אין זיך אַ טויז אַזעלכע שיף-טיילן, און נעמענדיק
אין באַטראַכט די הייך פונם סופיט לכּל-הפחות אַ צוואַנציק.
ס'האַט זיך געשפירט דער ריח פון זויערקייט און שימל,
און ביים טונקעלן שיין פון דעם זיך הוידנדיקן ים-לאַמפּ האָב
גלייך געזען ווי יעדעס שטיקל וואַנט, וואָס איז נאָר פּאַראַנען,
איז געווען באַהאַנגען מיט ים-שטיוול, איילפּעלעבלעך, און
מלבושים, ריינע און ברודיקע, פון פאַרשידענע סאַרטן.
און דירדאָזיקע זאַכן האָבן זיך געהוידעט-היין און צוריק,
ביי יעדן וויגן זיך פון דער שיף, אָנמאַכנדיק אַ גערויש, ווי
ביימער קלאַפּן זיך אָן אָן אַ דאָך אָדער אַ מויער. ערגיץ-ווי
האַט אַ שטיוול זיך אָנגעשטויסן מיט אַ הויכן קלאַפּ און בעת
נישט-רעגולערע הפסקות אָן דער וואַנט; און כאַטש ס'איז גע-
ווען אַ רויקע נאַכט אויפן ים, האט זיך געהערט אַ כסדרדיקער
כאָר פון קנאַקנדיק געהילץ און פאַרצוימונגען און פון גהינומ-
דיקע קולות אונטער דער פּאָדלאָגע, אָבער די שלאָפּנדיקע האָט
דאָס אַלץ גאָרנישט געאַרט. אַכט זענען זיי געווען — מיט די
צוויי שומרים אונטן — און די לופט איז געווען געדריכט פון
דער וואַרימקייט און אויך פון זייער אַטעמען, און אין די אויערן
האַט גערוישט פון זייער שנאָרכן, קרעכצן און זיפּצן — סימנים

פון אָפּרו פון דער חיה-מענטש.

צי זענען זיי אָבער געשלאָסן? אַלע? צי שלאָפן זיי איצט?
אַט דאָס האָט וואָלף לאַרסען וואַרשיינלעך געוואָלט וויסן. אויס-
צוגעפינגען די, וואָס מאַכן זיך שלאָפן און די יעניקע, וואָס
שלאָפן נישט, אָדער וועלכע זענען ערשט נישט לאַנג איינגע-
שלאָפן. און ער האט דאס געטון אויף אַן אופן, וואס האט מיך
דערמאנט אן באַקאַטשיאס דערציילונגען.

ער האט אַראַפגענומען דעם ים-לאַמפּ און אים מיר דער-
לאַנגט. ער האט אנגעהויבן פון דער ערשטער נאַרע פון דער
רעכטער זייט. אויבן איז געלעגן אופטי-אופטי, אַ קאַנאַקאַ און אַ
פּרעכטיקער ים-מענטש, ווי די מאַטראַזן האבן אים גערופן. ער
איז געשלאָפן אויף אַ זייט און געאַטעמט אַזוי רויק ווי אַ פּרוי.
איין האַנט האט ער געהאַלטן אַונטערן קאַפּ, און די אַנדערע
אויף דער קאַלדרע. וואָלף לאַרסען האט צוגעלייגט צוויי פינג-
גער צום שלאַפּנדיקנס האַנט און געציילט דעם פּולס. אין מיטן
צײַלן האט זיך דער קאַנאַקאַ איבערגעוועקט. ער איז אַזוי רויק
אויסגעקומען, ווי ער איז געשלאָפן. זיין קערפּער האט זיך נישט
קײן ריר געטון. בלויז די אויגן האבן זיך אַ באַוועג געטון. זיי
האבן זיך פּרייט געעפנט. — גרויסע און שוואַרצע אויגן זענען
דאס געווען — און געקוקט, נישט פינטלנדיק, אויף אונז. וואָלף
לאַרסען האָט צוגעלייגט די האַנט צום מויל-אַ סימן פון שווייגן
און די אויגן האָבן זיך צוריק פאַרמאַכט.

אין אַ נידריקער נאַרע איז געלעגן לואיס, אַן אומגעוויינ-
לעך דיקער, וואַרעמער און שוויצנדיקער, און ער איז אויף אַן
אַמת געשלאָפן און שווער געכראָפּעט. בעת וואָלף לאַרסען האָט
געהאַלטן זיין האַנט-ביינדל, האָט ער זיך אומרוק אַ וואָרף גע-
טון, איינבייננדיק זיין קערפּער און אַ וויילע איז ער געלעגן
אויף די אַקסלען און די פּיאַטעס, זיינע ליפּן האָבן זיך באַ-
וועגט, און ער דהאַט אַרויסגערעדט אן אומפאַרשטענדלעכע
פּראַזע:

אַ שילינג איז ווערט אַ פּערט-חליק, אָבער בײַט נישט

אייערע לײַמפּן פאַר דריי פּענעס, ווייל דער שענקער וועט רע-
כענען צו זעקס פּענס.

דאַן האָט ער זיך איבערגעדרייט אויף דער צווייטער זייט
מיט אַ שווערן שלויכצנדיקן זיפּן, זאָגנדיק:

„זעקס פּענס רופּט דאָס פּאָלק אַ גאַרבער און אַ שילינג—
איז אַ באַב; אַבער וואָס הייסט אַ פּאַני, ווייס איך נישט“.

צופּרידן מיט דער אַרנטלעכקייט פון לואיסן און מיט קאַ-
נאַקאס שלאָף, איז וואָלף לאַרסען צוגעגאַנגען צו די צוויי אַנדע-
רע נאַרעס אויף דער רעכטער זייט, וואָס איז געווען פאַרנו-
מען אויבן און אונטן, וווּ מיר האָבן געזען ביים שיין פון ים-
לײַמפּן לייטשן און דזשאַנטאַנען.

בעת וואָלף לאַרסען האָט זיך אַראָפּגעבויגן צו דער גיד-
ריקער נאַרע צו נעמען דזשאַנטאַנס פּולס, האָב איך, שטייענדיק
גלייך און האַלטנדיק דעם לײַמפּן, געזען ווי לייטש קאַפּ דהאַט
זיך בגנבה אויפגעהויבן, אַריבערקוקנדיק איבער זיין נאַרע, ווילנ-
דיק וויסן וואָס אַזוינס קומט דאָ פאַר.

ער האָט מסתמא פאַרגעפילט וואָלף לאַרסענס טריט, און
דעם זיכערן רעזולטאַט פון דאָזיקן מיטל, ווייל דאָס לייכט איז
אַרויסגעשלאָגן געוואָרן פון מיין האַנט און ס'איז געוואָרן פינצ-
טער חושך.

אין דערזעלבער מינוט איז ער, ווייזט אויס, אָנגעפאַלן
אויף וואָלף לאַרסענען.

די ערשטע קלאַנגען זענען געווען ווי פון אַ צוזאַמענ-
שטויס צווישן אַן אָקס און אַ וואָלף.

איך האָב געהערט אַ גרויסן ווילדן ברום פון וואָלף לאַר-
סענען, און פון לייטשן האָב איך דערהערט אַ פאַרצווייפלט און
בלוט-פאַרגליווערנדיק געשריי.

דזשאַנטאַן האָט, וואַרשיינלעך, באַלד זיך פאַרייניקט מיט
אים, אַזוי אַז זיין קריכערישע און דערגידעריקנדיקע אויפפירונג
אויפן דעק מיט אַ פאַר טאַג צוריק איז נישט מער געווען ווי
אַ פאַראויסבאַטראַכטע אָפּנאַרונג.

כ'צין געווען צוויי איבערגעשראקן פון דעמאָזאָיקן גע-
 ראַנגל אין דער פינצטערניש, און כ'האָב זיך אָנגעלעגט אויף
 דער לייטער, געציטערט און נישט ברוח געווען אַראָפּצוגיין פון
 איר. און עס האָט מיך אָנגעהויבן צו איבלען אין בויך, א גע-
 פיל, וואָס איז שטענדיק פאַראורזאַכט געוואָרן ביי סצענעס פון
 פּיזשער געוואַלט. אין דעם פאַל האָב איך נישט געקענט זען,
 כ'האָב נאָר געקענט הערן דעם אימפעט פון די קלעפּ — דעם
 ווייכן צערייבנדיקן קלאַנג, וואָס עס באַקומט זיך, ווען פּלייש
 שלאָגט זיך שטאַרק אָן אָן פּלייש. דאַן האָב איך געהערט דאָס
 קנאַקן פון די איינגעפלאַכטענע קערפּער, דאָס שווערע אַטעמען,
 דאָס קורצע שוועלע סאַפען פון פּלוצימדיקער פּיין.
 ס'האָבן, וויינט אויס, אַנטייל גענומען נאָך מענטשן אין
 דער פאַרשווערונג צו דערהרגענען דעם קאַפיטאַן און דעם
 באַצמאַן, ווייל לויט די קולות האָב איך פאַרשטאַנען, און ליטש
 און דזשאַנסאָן האָבן שנעל באַקומען פאַרשטאַרקונגען פון זייערע
 חברים.

„זאָל עמיצער געבן אַ מעסער!“, האָט ליטש דרויך גע-
 שריגן.

„גיב אים אין קאָפּ צריין! צעשפּאַלט אים דעם געהירן!“
 האָט דזשאַנסאָן געשריגן.

אַבער וואָלף לאַרסען האָט נאָך זיין ערשטן ברום נישט
 געלאָזט הערן פון זיך. ער האָט פינצטער און שטילשווייגנדיק
 געקעמפט פאַרן לעבן. ער איז געווען אַרומגערינגלט פון אַלע
 זייטן. באַלד אין אָנהייב האָט ער זיך נישט געקענט האַלטן,
 און כאַטש ער איז געווען שרעקלעך שטאַרק, האָב איך גע-
 פילט, און ער האָט נישט קיין האַפּנונג אַרויס מיטן לעבן.

כ'האָב באַלד דערפּילט די קראַפט פון זייער ראַנגלען
 זיך, ווייל זייערע צעקנוילטע קערפּער האָבן מיך אומגעוואָרפן
 אַן שטאַרק צעקלאַפט. אָבער בעת דער מהומה איז מיר גע-
 לונגען צוועקצונאַרן זיך פון דאָרט און אַריינצוקריכן אין אַ
 נידעריקע באַרע.

וואָסן אלע אַהער קומען! כ'האַרט אים! האָט ליטש הויך געשריגן.

„ווער?" האָבן געפרעגט די יעניקע, וואָס זענען באמת געשלאָפן און וואָס זענען אויפגעקומען, נישט וויסנדיק וואָס דאָ טוט זיך.

„דאָס איז דער בלוטיקער באַצמאַן", האָט ליטש קויב אױסגעשריגן מיט אַ פאַרשטיקטער שטימע.

דידאָזיקע ידיעה איז אויפגענומען געוואָרן מיט פריידיקע יובעל געשרייען, און דאָן האָט וואָלף לאַרסען געהאַט צו טון מיט זיבן שטאַרקע מענער, ווייל לואיס, גלייב איך, האָט זיך נישט באַטייליקט דערין. דער פאָדערשטער שיפטייל איז געווען ענלעך צו אַ ביזן בינשטאַק, וואָס איז אויפגעוועקט געוואָרן דורך אַ מאַרדער.

„וואָס! נירדיקער!" האָב איך געהערט, ווי לאַטימער האָט געשריגן ביים קוילן-קאַסטן. ער איז געווען צו פאָרויכטיק, אַז ער זאָל אַראָפּגיין אין גהינום פון ליידנשאַפטן, וואָס ער האָט געהערט בושעווען אונטער זיך אין דער פינצטערניש.

„זי וועט קיינער נישט דערלאַנגען אַ מעסער? אָ, זי וועט קיינער נישט דערלאַנגען אַ מעסער?" האָט ליטש זיך גע- בעטן בעת דער ערשטער הפסקה פון פאַרעלטנישמעסיקער שטיקלייט.

די גרויסע צאָל פון די אָנפאַלער איז געווען די סיבה פון זייער צעטומלטקייט, זיי האָבן אָנגעשטרענגט אַלע זייערע כוחות, בעת וואָלף לאַרסען מיט אַן איינציקן ציל האָט דער- גרייכט זיינס: ער האָט געוואָלט אויסקעמפן אַ וועג צו דער לייטער. הגם כ'בין געווען איינגעהילט אין פולשטענדיקער פינצ- טערניש, דאָך האָב איך נאָכגעפאַלגט לויט די קלאַנגען וואָלף לאַרסענס יעדן טריט. קיינער, סיידן אַ ריז, וואָלט נישט געטון דאָס, וואָס ער האָט געטון. באַלד ווי ער האָט דערגרייכט די ליי- טער, טריט ביי טריט, מיטן כוח פון זיינע אַרעמס, בעת די גאַנצע באַנדע האָט זיך באַמיט אים צוריקצושלעפן, האָט ער זיך אויפ-

געהויבן פון דער פאדלאגע און זיך אויפגעשטעלט. און דאן, טריט ביי טריט, מיט הענט און פיס, האָט ער פאָמעלעך זיך דערשלאָגן צו די פייטער.

דעם פינאַל האָב איך יאָ געזען. ווייל לאַטימער, וועל-כער איז ענדלעך געגאַנגען נאָך אַ לאַמטער, האָט זי געהאַלטן אַזוי, אַז דאָס ליכט האָט באַלויכטן דעם קוילן-קאַסטן.

וואָלף לאַרסען איז שוין כמעט געווען ביים שפיץ, הגב כּהאָב אים נישט געקענט זען. מען האָט נאָר געקענט זען, אַז די באַנדע מענטשן איבער אים האָט זיך געדרייט, ווי אַ רי-זיקער פיל-פיטיקער שפּין, און זיך געוויגט הין און צוריק צום רעגולערן טאַקט פון דער שיף. און דאָך, טריט ביי טריט, מיט לאַנגע צווישן-הפּסקות, איז די מאַסע אַראָפּגעגאַנגען. איינ-מאַל האָט זי זיך אַ וואַקל געטון, שיער צוריקגעפאַלן, אָבער דער פאַרזירענער אָנלען איז צוריקגעווינען געוואָרן און זי איז ווידער אַרויף.

„ווער איז דאָס?“ האָט לאַטימער געשריגן.

דורך די שטראַלן פון דער לאַמטער האָב איך געקענט זען ווי זיין צעטומלט געזיכט קוקט אַראָפּ. „לאַרסען“ האָב איך געהערט אַ פאַרשיקטע שטימע אַרויס-רעדן אָפּער פון אונטער דער מאַסע.

לאַטימער האָט אויסגעשטרעקט זיין פרייע האַנט. זיך האָב געזען, ווי אַ האַנט האָט זיך אויפגעהויבן זי אָנצוגעמען. לאַטימער האָט געגעבן אַ צי, און די פאַר טרעפּלעך זענען אדורכגעמאַכט געוואָרן מיט אַ שפרונג. דאן האָט וואָלף לאַרסען אויסגעשטרעקט זיין צווייטע האַנט און אָנגעכאַפט ביים ראַנד פון קוילן-קאַסטן. די מאַסע האָט זיך צעצויגן ביי דער פייטער, ווייל די מענטשן האָבן זיך נאָך געקלאַמערט אָן זייער אַנט-לויפּנדיקן שונא. זיי האָבן אָנגעהויבן צו פאלן, אָנגעהויבן אָן-שלאָגן זיך אָן דעם שאַרפּן ראַנד פון קוילן-קאַסטן. זיי זענען אומגעוואָרפן געוואָרן דורך די פיס, וואָס האָבן זיי איצט שטאַרק געקאַפּט.

ליטש איז דער לעצטער אראָפּגעפאלן, פאלנדיק פון שפיץ
 פון קוילן-קאסטן און צעקלאפנדיק דעם קאָפּ און פלייצעס אָן
 זיינע פאלנדיקע חברים אונטן.
 וואָלף לארסען און דער לאמטער זענען פארשוונדן און
 מיר זענען געבליבן אין דער מינצטערניש.
 ס'האָבן זיך דערהערט קללות און קרעכצן, בעת די מענטשן
 אונטן ביי דער לייטער האָבן זיך אויפגעהויבן.
 „זאָל עמיצער אָנצינדן אַ ליכט, מיין פינגער איז ארויס
 פון ביין“, האט געזאָגט איינער פון זיי, פארסאנס, אַ ברוינער
 אומעטיקער מענטש, רודערער אין סטענלישם שיפּל, אין וועלכן
 העריסאָן איז געווען וויסלער.
 „איר וועט געפינען ביי די מאַטראָזן“, האָט ליטש גע-
 זאָגט, זיך אָנזדערזעצנדיק אויפן ראַנד פון דער נאָרע, וווּ איך
 בין געווען באַהאַלטן.

קאָפיטל פּרומצן

ס'האָט זיך געהערט אַ רייבן פון זאַפּאַלקעס, און דער ים-
 לאַמפּ האָט אַ לייכט געטון, טונקל און פאַרקאָפּטשעט און ביי זיין
 אומהיימלעך ליכט האָבן זיך באַוועגט באַרוויסע מענטשן, וואָס
 האָבן געפּלעגט זייערע ווונדן. אופטי-אופטי? האָט אָנגענומען
 פאַרסאָנס פינגער, שטאַרק אויסגעצויגן אים און אים צוריק
 אַריינגעוועצט. אין דערזעלבער צייט האָבן איך באַמערקט, אַז
 דעם קאנאקס קנעכל איז געווען אָפּן, אַדורכגעלעכערט און מען
 האָט אַרויסגעזען דעם ביין. ער האָט דאָס געוויזן אַלעמען, ווייזן-
 דיק בעתן פאַרטשירן זיינע ווייסע ציין, און דערקלערט, אַז
 דידאָזיקע ווונדן האָט ער באַקומען, געבנדיק וואָלף לאַרסענען
 אַ זעץ אין מויל אַריין.
 „אוי, זענט איר דאָס געווען, איר, שוואַכער קבצן? האָט

צורדינגלעך געפרעגט אמנער קעללי, אן צמערקאנער-אירלענדער
און א יבשה-מענטש, קערפוטס א וויעסליער, וואָס איז צום
ערשטן מאל געפארן אויפן ים.

בעת ער האָט געשטעלט די פראַגע, האָט ער אויסגע-
שפיגן אַ פול מויל בלוט אין דעם ים אַריין און געוויון זיין
קריגעריש פנים נאָענט צו אופטי-אופטי.

דער קאנאקא איז צוריקגעשפרונגען צו זיין נאָרע, פדי
צוריקצוקומען מיט אַ צווייטן שפרונג, דהאַלטנדיק אין דער
האַנט אַ פֿאַנג מעסער.

„אַ, פֿאַזט געמאַך, איר שוטימ“, האָט פֿיטש זיך אַריינגע-
מישט. ער איז באַשיינפערלעך געווען, טראָץ זיין יוגנט און
נישט דערפאַרונג, דער קריגערישסטער פון דעם פּאָדערשטן
שיפטייל. פֿאַזט אָפּ, קעללי. פֿאַזט אופטין צו-רו. ווי אַזוי, צום
טייול, האָט ער אין דער פינצטער געוויסט, אַז דאָס זענט
איר?“

קעללי האָט מיט אַ געמורמל זיך אונטערגעגעבן, און דער
קאנאקא האָט געבלישטשעט מיט די ציין אַנשטאט אַ דאַנקבאַרן
שמייכל.

ער איז געווען אַ שיינער מענטש, מיט פּעט ווייבערשע
שטריכן, און אין זיינע גרויסע אויגן איז געלעגן אַ ווייכקייט
און פאַרחלומטקייט, וואָס האָט אָפּגעלייקנט זיין גוט-פאַרדיגטן
שם אַלס שלעגער און אַוואַנטוריסט.

„ווי אַזוי האָט ער זיך אויסגעריטן?“ האָט דזשאַנסאָן
געפרעגט.

ער איז געוועסן אויף זיין נאָרע, און זיין גאַנצע פיגור
האָט גערעדט פון פולשטענדיקער נידערגעשלאָגנקייט און האָפּ-
נונגסלעזיקייט. ער האָט נאך שווער געאַטעמט צוליב די נאַר-
וואס דורכגעמאַנטע אנשטרענגונגען. בעתן קאַמף איז צוריסן
געווארן זיין העמד, און פון אַ פֿאַך אין דער באַק האט דאס
בלוט אַראַפּגערוגען אויף זיין נאַקעטער ברוסט, מאַכנדיק אַ רויטן
פאַס פֿענגאויס דז ווייסע ברוסטן און אַראַפּגיסנדיג ביז צו דער
פאַרפאַנג

ווייל ער איז א טייוול. כ'האָב דאָך אייך באַלד געזאָגט.
האָט ליטש געענטפערט, דאָן האָט ער זיך אויפגעשטעלט און
מיט טרערן אין די אויגן אויסגערוקט זיין אַנטווישונג.
„און קיין איינער פון אייך האָט נישט געהאָט קיין מע-
סער“, האָט ער נישט אויפגעהערט צו קלאַנגן.

אַבער די איבעריקע האָבן שטאַרק מורא געהאָט פאַר די
קאָנסעקווענצן און האָבן זיך גאַרנישט אומגעקוקט אויף אים.
„ווי אזוי וועט ער וויסן, ווער ס'האָט זיך באַטייליקט?“
האָט קעלי געפרעגט, און רעדנדיק ווייטער האָט ער מיט מער-
דערישע אויגן געקוקט אַרום זיך. „בל זמן קיינער פון אונז
וועט נישט אויסגעבן“.

„ער וועט נאָר אַ קוק טון אַזוי אונז און באַלד זען
וויסן“, האָט פאַרסאָן געענטפערט. „אין בליק אויף אייך און
גענוג“.

„זאָג אים, אַז דער דעק האָט זיך אַ וואַקל געטון אַזוי
אַרויסגעריסן דיינע ציין פון פּיסק“, האָט לואיס געשטשירעט.
ער איז געווען דער איינציקער, וואָס איז נישט אַרויס פון
זיין נארע און ער האָט טריומפּירט, ווייל ער האָט נישט גע-
האַט קיין ווונד, וואָס זאָל אויסזאָגן, אַז ער האָט שטעקן אַ
האַנט אין דעם קאַמף פון דער היינטיקער נאַכט. „וואַרט נאָר
ביז ער וועט אַ קוק טון אויף אייערע מאַרדעס, מאַרגן אינ-
דערפרי, איר הברה“, האָמ ער געביכיקעט.

„מיר וועלן זאָגן, אַז מיר האָבן געמיינט, אַז דאָס איז דער
באַצמאַן“, האָט איינער געזאָגט.
און אַן אַנדערער ווידער:

„איך ווייס שוין וואָס כ'האָב צו זאָגן — אַז כ'האָב גע-
הערט אַ גוואַלד, בין איך אַראָפגעשפרונגען פון מיין נארע,
אומגעריכט באַקומען אַ זעץ אין די ציין אַריין — משמעות
פאַר מיינע פאַרדינסטן — און כ'האָב מיך אָפּגעטראַגן. כ'האָב
נישט קיין אַנונג ווער און וואָס און כ'האָב עמעצן אַ קלאַפּ
געטון“

„מין האָט איר דאָס געטראָפן, נאַטירלעך, האָט קערי צוגעהאַלפן, און זיין פנים האָט אַ וויילע אויפגעפֿויכטן.

ליטש און דזשאָנסאָן האָבן זיך נישט באַטייליקט אין דער דיסקוסיע, און ס'איז געווען קלאָר, אַז די איבעריקע קוקן אויף זיי ווי אויף מענטשן, פאַר וועלכע דאָס ערגסטע איז אומפאַרמיידלעך, וועלכע האָבן שוין נישט קיין האָפנונג און וועלכע זענען שוין טויט. ליטש האָט אַ געוויסע צייט אויס-נעהאַלטן זייער מורא און פאַרוורפן, נאָכדעם האָט ער אויסגע-בראַכן:

„איר מאַכט מין דול! איר זענט אַ שיינע באַנדע פריי-ערס! ווען איר וואָלט ווינציקער גערעדט מיט אייערע מיילער און מערגעארבעט מיט די הענט, וואָלט שוין פון אים קיין זכר נישט געווען. פאַרוואָס האָט קיינער נישט פון אייך, כאַטש איינער, מיר דערלאַנגט אַ מעסער, ווען כ'האַב געשריגן? עס איבַלט מין פון אייך! און זיי ריטשען און קוויטשען גלייך ווי ער וואָלט זיי דערהרגעט, ווען ער וועט זיי כאַפן! איר ווייסט, צו אַלדע טיילויל, אַז ער וועט אייך גאַרנישט טון. ער קען זיך דאָס נישט דערלויבן. ס'איז דאָ נישטאָ קיין שיפס-קאָפיטאַנען אָדער אַפיצירן, און ער דאַרף אייך האָבן פאַר זיינע געשעפטן, ער דאַרף אייך נויטיק האָבן. ווער וועט וויעסלעווען, אָדער רוי-דערן, אָדער אַרבעטן ביי די זעגלען, אויב איר וועט נישט זיין? איך און דזשאָנסאָן דאַרפן מיר זיך היטן די ביינער. קריכט אין אייערע נארעס אַריין און פאַרשטופט די מיילער; איך וויל אַ ביסל שלאַפן.“

„דאָס איז טאַקע אמת“, האָט פאַרסאָן אַ זאָג געטון. „ס'קען זיין, אַז ער קען אונז גאַרנישט טון, אָבער געדענקט מיינע ווערטער, פון היינט אָן וועט ער זיך רעכענען מיט אונז אויף שריט און טריט.“

די גאַנצע צייט האָב איך געציטערט, וואָס וועט זיין מיט מיר, ווען זיי וועלן אַנטדעקן מיין אָנוועזנהייט? איך בין

נישט בכוח זיך אויסצוקעמפן א וועג ווי וואָלף לערסען. פלוצ-
לונג האָט לעטימער אַ געשריי געטון ביים קוילן-קאָסטן :
— העמפ! דער אַלטער דאַרף אייך האָבן.

„ער איז דאָ גישטאָ“, האָט פאַרסאָן צוריקגעענטפערט.
„יא, ער איז דאָ“, האָב איך געזאָגט, זיך אַרויסרוקנדיק
פון דער נאַרע און אָנשטרענגנדיק מיינע אַלע פוחות צו רעדן
געלעאָסן און דרייסט.

די מאַטראָון האָבן געפּלעפטע געקוקט אויף מיר. גיין
זייערע פנימער האָט זיך געזען די מורא, און די טיילוילעניש-
קייט, וואָס זי רופט אַרויס.

„כ׳גיין“, האָב איך אַרויסגעשריגן צו לעטימערן.
„ניין, איר גייט נישט“. האָט קעלי אַ געשריי געטון, זיך
שטעלנדיק צווישן מיר און דער לייטער, און זיין רעכטע האַנט
איז געוואָרן אַ פויסט פון אַן אמתן היצעל.
„דו פאַרשאַלטענער קליינער מנוול! איך פאַרמאַך דיר
דעם פּיסק!“

„לעָז אים גיין“, האָט ליטש באַפוילן.
„נישט ביי אייער לעבן“, האָט זיך געהערט אַ בייזער
ענטפער.

ליטש האָט נישט געביטן זיין פּאָזיציע אויפן ראַנד פון
דער נאַרע.

„כ׳זאָג אייך נאָכאַמאָל, לעָזט אים גיין!“ האָט ער אי-
בערגעזחזרט; אָבער דאָס מאָל איז זיין קול געווען אַ קריצנדי-
קער און מעטאָלישער.

דער אירלענדער האָט זיך געקווענקלט. כ׳האָב געמאַכט
אַ פאַר טריט און ער איז געשטאַנען אָן אַ זייט. ווען כ׳בין
צוגעקומען צו דער לייטער, האָב איך מיך אויסגעדרייט צום
ראַד פון די ברוטאָלע און בייע פנימער, וואָס האָבן געקוקט
אויף מיר אין דער האַלב-פינצטערניש. אַן אומגעריכטע גאָן
טיפע סימפּאַטיע האָט זיך דערוועקט אין מיין האַרץ צו די-דאָ-
זיקע מענטשן. כ׳געדענק ווי דער קאָקני האָט דאָס אויסגעדרוקט:

„ווי פיינט האָט זיי גאָט געמוזט האָבן, וואָס זיי ווערן צווי
געפייניקט.“

„כ'האָב גאָרנישט געהערט און געזען, כ'פאָרויכער אייך
האָב איך געלאָסן געוואָגט.“

„איך זאָג אייך, צו ער איז אין אַרדנונג, ד'האָב איך,
בעתן אַרויפגיין אויפן פייטער, געהערט לייטשס קול. ער האָט
אָזוי ליב דעם צאָלן, ווי איך, ווי איר.“

„כ'האָב געטראָפן וואָלף לאַרסענען אין דער קאָבינע, די
מלבושים אַראָפגעריסן, אינגאנצן אַ צעפלוטיקטער, און ער האָט
געוואַרט אויף מיר. ער האָט מיך באַגריסט מיט זיין קאָפּריי-
נעם שמייכל.“

„נו, נעמט אייך צו דער אַרבעט, דאָקטאָר, פאַראַן גוטע
סימנים פאַר אַ רייכער פראַקטיק בעת דער נסיעה. איך ווייס
נישט, וואָס דאָס געשפענסט וואָלט געווען אָן אייך, און
אויב איך וואָלט געקענט פלעגן צערטלעכע סענטימענטן, וואָלט
איך געוואָגט, צו איר קאָפיטאָן איז אייך טיף דאָנקבאַר.“

„כ'בין געווען באַקאנט מיטן אינהאַלט פון דעם פשוטן
מעדיציין-קעסטל אויפן געשפענסט און בעת איך האָב פאַר-
קאָכט וואַסער אויפן קאָבינע-אויבן און צוגעגרייט די מאַטער-
יאָלן צו באַנדאָזשירן זיינע ווונדן, האָט ער זיך אַרומגעדרייט,
לאַכנדיק און פליידערנדיק, און באַטראַכט זיינע ווונדן מיט די
אויגן פון אַ ספעציאַליסט. איך האָב אים קיינמאָל נישט גע-
זען אָן מלבושים, און דער אַנבליק פון זיין קערפער האָט מיר
פאַרכאַפט דעם אַטעם. כ'האָב קיינמאָל נישט געהאַט קיין שוואַכ-
קייט אַריינצופאַלן אין התפללות פון אַ שיינעם קערפער —
ווייט געווען פון דעם, אָבער כ'פאַרמאָג גענוג קינסטלערישן
געשמאַק כדי דאָס אָפּצושאַצן.“

„כ'מוז זאָגן, צו כ'בין געווען פאַרפשוט פון די גרויסאַר-
טיקע ליניעס פון וואָלף לאַרסענס פיגור, און פון דעם וואָס
איך מעג דאָ אַנרופן — די שיינקייט פון זיין גוף. כ'האָב
מיך צוגעקוקט צו די מענטשן אין דעם פאָדערשטן שיק-טייל.“

הגם מאַנכע פון זיי האָבן געהאַט אויסערגעוויינלעך שטאַרקע
מוסקולן, האָט עפעס געפּעלט ביי זיי; דאָ עפעס אַ נישט גע-
נונגטע אַנטוויקלונג, דאָרט אַ נישט געהעריקע ליינע, אַ דריי
אָדער אַ קרום וואָס האָט קאָליע געמאַכט די סימעטריע, צו-
לאַנגע אָדער צו-קורצע פיס, אָדער צו-פיל אָדערן אָדער צו
פיל אַרויסגעשטאַרצטע ביינער. אופטי-אופטי איז געווען דער
איינציקער, וועמעס לייניעס זענען געווען אַנגענעם, אָבער דאָך
ווייט פון צו זיין צאָרט ווי ביי אַ פרוי.

אָבער וואָרף לאַרסען איז געווען דער טיפּ פון מאַנס-
פערשוינ, דער זכר, כמעט אַ גאָט אין זיין פּוּלִקאַמענהייט.
בעה ער האָט זיך אַ באַוועג געטון אָדער אויפגעהויבן זיינע
אַרעמס, זענען די גרויסע מוסקולן געשפּרונגען און באַוועגט
זיך אונטער דער סאַטינענער הויט. כ'האָב פאַרגעסן צו זאָגן,
אַז זיין פנים איז געווען בראָנז, דער גוף זיינער—אָדאַנק זיין
סקאַנדינאַווער אָפּשטאַמונג, איז געווען אַזוי שיינ ווי ביי דער
שענסטער פרוי, און כ'געדענק ווי ער האָט אויפגעהויבן די
האַנט פּדי אַנצורירן די ווונד אויפן קאַפּ, און ווי די מוסקולן
האָבן זיך באַוועגט אונטער זיין ווייסער דעק, ווי אַ לעבעדי-
קע זאַך. טאַקע דיזעלבע מוסקולן האָבן מיר איינמאַל שיער
צוגענומען דאָס לעבן, און זיי האָבן געגעבן אַזוי פיל טייטע
קלעפּ. איך האָב נישט געקענט אַוועקנעמען מיינע אויגן פון
אים, איך בין געשטאַנען אומבאַוועגלעך, האַלטנדיק אין דער
האַנט אַ פעקעלע אַנטיסעפּטישע וואַטע, וואָס האָט זיך אויפ-
געוויקלט און זיך געקייקלט איבער דער פּאָדלאָגע.

ער האָט דאָס באַמערקט, און איך האָב דערזען, אַז איך
קוק אויף אים.

„גאָט האָט אייך גוט פאַשאַפּן.“ האָב איך געזאָגט.
„יאָ!“ האָט ער געענטפּערט. „כ'האָב אָפט אַזוי געטראַכט
און מיך געהיידוּשט פאַרוואָס.“
„צוועק — —“ האָב איך אַנגעהויבן.
„נוצלעכקייט“ האָט ער איבערגעריסן. דערדאָזיקער קער-

פער איז באשאפן געוואָרן צום נוצן. דידאָזיקע מוסקולן זענען באשאפן געוואָרן אָנצוכאַפן, צערייסן און פאַרניכטן לעבעדיקע זאַכן, וואָס שטעלן זיך צווישן מיר און דעם לעבן. אָבער צי האָט איר אַ טראַכט געטון וועגן די אַנדערע לעבעדיקע זאַכן? אויך זיי האָבן מוסקולן, אַזעלכע אָדער אַנדערע, וואָס זענען באשאפן געוואָרן אָנצוכאַפן, צו רייסן און פאַרניכטן; און ווען זיי שטעלן זיך צווישן מיר און דעם לעבן, באַקעמף איך זיי, צערייס זיי און פאַרניכט זיי. צוועק קען דאָס נישט דערקלערן. נוצלעכקייט — יאָ.

„דאָס איז נישט שיין“, האָב איך פראָטעסטירט.
 „איר מיינט, אַז דאָס לעבן איז נישט שיין“, האָט ער געשמייכלט. „דאָך זאָגט איר, אַז כּיבין גוט באשאפן געוואָרן. צי זעט איר דאָס?“

ער האָט צונויפגעפרעסט זיינע פיס, דריקנדיק די קאַבי-נע-פאָדליקאָגע מיט זיינע פיס-פינגער און גלייך ווי ער וואָלט עפעס געוואָלט אָננעמען מיט זיי. אונטער דער הויט האָבן זיך געדרייט און געקנוילט קניפן, רוקנס און בייטן פון מוסקולן.
 „טאַפט אָן“, האָט ער באַפוילן.

זיי זענען געווען האַרט ווי אייזן. און איך האָב אויך באַ-מערקט, אַז זיין גאַנצער קערפער האָט זיך אינסטיקטיוו איינגעצויגן, פלינק און שנעל, און מוסקולן זענען פאַמעלעך גע-קראַכן און געפורעמט זיך לעבן די היפטן, לענג-אויס דעם רוקן אין איבער די פלייצעס, אַז די אַרעמס האָבן זיך לייכט גע-הויבן, זייערע מוסקולן איינגעקאָרטשעט, די פינגער האָבן זיך פאַרקרומט, ביז זיי זענען געוואָרן ווי פאַזערעס; און אַפילו די אויגן האָבן געענדערט זייער אויסזען און ס'האָט זיך אין זיי באַוויזן וואַנדלונגן, געמאַסטנקייט און אַפשיין פון קאַמף.
 „סטאַביליטעט, גלייכגעוויכט“, האָט ער געזאָגט, אַפּלאָונדיק זיינע אברים און זיין קערפער איז צוריק געקומען צו אַרויקער פּאַזיציע.

„פיס מיט וועלכע צו טרעטן דעם באַדן, פיס אויף וועל-

כע צו שטיין, און וועלכע העלפן ביישטיין, בעת מיט די אָרעמס און די הענט, ציין און נעגל, קעמף איך צו דערהרגענען און נישט דערהרגעט צו ווערן. צוועק? נוצלעכקייט איז אַ בעסער וואָרט.

כ'האָב מיך נישט געשפּאַרט. כ'האָב געזען דעם מעכאַניזם פון די פּרימייטיווע קעמפּנדיקע בעסטיעס: און איך האָב מיך געפונען אונטער אַזאַ שטאַרקן רושם, גלייך ווי כ'וואָלט געזען די מאַשינעס פון אַ גרויסער קריגסשיף אָדער אַן אַטלאַנטישע גרויסע שיף.

כ'בין געווען איבערראַשט, נעמענדיק אין באַטרעכט דעם שרעקלעכן קאַמף און דעם פּאָדערשטן שיפּטייל, פון דער גרוי-סער צאָל ווונדן זיינע, און איך בין שטאַרק, וואָס כ'האָב זיי געשיקט באַנדזשירט. מיטן אויסנאַם פון עטלעכע ערגסטע ווונדן, זענען די איבריגע געווען בלויז קלעם און צעראַצטע הויט. דער קלאַפּ, וואָס ער האָט באַקומען פאַרן אַרויפגיין אויפן אויבערדעק, האָט געעפנט דעם שאַרפן אויף עטלעכע צאָל. איך האָב אים גערייניקט און צוגענייט אונטער זיינע אָנווייזונגען, אַפּראַזירנדיק פריער די ראַנדן פון דער ווונד. דאָן איז זיין פּוס-דלאָאַניע געווען שטאַרק צעראַצט און אויסגעזען ווי זי וואָלט צעריבן געוואָרן דורך אַ בולדאָג: עפעס אַ מאַטראָז, אַזוי האָט ער מיר געזאָגט, האָט זי אָנגענומען ביי די ציין, אין אָנהויב פונם קאַמף, אָנגעהאַנגען זיך און געשלעפט זיך ביז צום שפיץ פון דער לייטער, ווען ער האָט אים אַראָפּגעשליידערט מיטן גאַנצן פּוח.

„אַגב, העמפּ, זענט איר, ווי איך זע, אַ געשיקטער מענטש“, האָט וואָלף לאַרסאָן אָנגעהויבן, ווען כ'האָב פאַרענדיקט מיין אַרבעט. „ווי איר ווייסט, פעלט אונז אויס אַ באַצמאַן. פון היינט אָן וועט איר שטיין אויף דער וואַך, באַקומען 75 דאָלאַר אַ חודש, און אַלע וועלן צו אייך זיך ווענדן אַלס צו מר. וואן יועידן“.

איך—איך האָב נישט קיין השגה אין נאוויגאַציע, איר

ווייסט דאך, האָב איך שווער אַרויסגעטאָפּעט.

„סיאיז לחלוטין נישט נויטיק“.

„כ׳באָמ׳ זיך גאַרנישט צו זיצן אויף אַ הויך אָרט“, האָב איך קעגנגעענטפּערט. מיין לעבן איז אַזוי אויך גענוג איינגע-שטעלט אין מיין איצטיקער נידעריקער פּאַזיציע. כ׳האָב נישט קיין שום דערפּאַרונגען. איר זעט, מיטלמעסיקייט האָט אירע אַנטשעדיקונג“.

ער האָט געשמייכלט, גלייך ווי אַלץ וואָלט שוין געווען דערליידיקט.

„איך וויל נישט זיין קיין באַצמאַן אויף דערדאָזיקער גיהנום-שיף“, האָב איך טראָציק געשריגן.

כ׳האָב געזען ווי זיין פנים ווערט האַרט און אין זיינע אויגן באַווייזט זיך אַן אומברחמנותדיקער גלאַנץ. ער איז צוגע-גאַנגען צו דער טיר פון זיין צימער און געזאָגט :

„און איצט, מר. וואן וועידן, אַ גוטע נאַכט“.

אַ גוטע נאַכט, מר. וואָלף לאַרטאָן, האָב איך שוואַך גע-

ענטפּערט.

קאַפיטל זעכצן.

כ׳קען נישט זאָגן, אַז די פּאַזיציע מיינע אַלס באַצמאַן האָט געהאַט די איינציקע גינסטיקע מעלה, וואָס כ׳האָב שוין מער נישט געדאַרפן וואַשן דאָס געפּעס.

איך בין געווען אַן עם-הארץ וואָס שייך די געוויינלעכסטע פליכטן פון אַ באַצמאַן און איך וואָלט שלעכט אָפּגעשניטן, ווען די מאַטראָון סימפּאַטיזירן נישט מיט מיר.

כ׳האָב נישט געהאַט קיין אַנונג וועגן דער נעץ פון שטריק און אויטשטאַטונג, וועגן באַדעקן און גלייכמאַכן די זעגל; אָבער די מאַטראָון האָבן זיך געפלייסט מיר אַרויסצוהעלפּן — לאַויס

האָט זיך דערביי אַרויסגעוויזן אַלס אַ פּאַרטערפּלעכער לערער—
און כ'האַב געהאַט ווייניק דאגות מיט מיינע אונטערטעניקע.
מיט די יעגער איז געווען גאָר עפעס אַנדערש. זייענדיק
אין אַ געוויסער מאָס היימיש מיטן ים, האָבן זיי מיך אָנגע-
גומען אַלס אַ ווייץ.

באמת, ס'האַט פאַר מיר אויסגעזען ווי אַ ווייץ, וואָס
איך, דער אמתער יבשה-מענטש, זאָל דערפילן דעם פּאָסטן
פון אַ באַצמאַן; אָבער ס'איז גאָר עפעס אַנדערש, ווען אַנדערע
געמען אייך אָן פאַר אַ ווייץ.

איך האָב מיך גאַרנישט באַקלאַגט, אָבער וואָלף לאַרסען
האַט געפּאָדערט פון זיי דעם גענויעסטן ים-עטיקעט לגבי מיר, —
אַ סך גרעסערער ווי לגבי דעם אומגליקלעכן דזשאָהאָנסענען,
און נאָך עטלעכע מאָל אַנשרייען, דראָען און נאָך אַ סך
מורמלען פון זייער זייט, האָט ער אויסגעפירט ביי די
יעגער.

אַלע האָבן מיך גערופן „מר. וועידן“, און נאָר נישט-
אָפיציעל האָט זיך צו מיר לאַרסען אַמאָל געווענדעט אַלס
צו „העמפן“.

די גאַנצע זאַך האָט מיך אַמוזירט.

למשל, אַמאָל בעתן מיטאַג, אַז דער ווינט פלעגט אונז
אַראָפּיאָגן מיט אַ פּאַר פונקטן, און ווען כ'בין צוועק פון טיש,
פלעגט וואָלף לאַרסען זאָגן:

„מר. וואָן וועידן, זייט אַזוי גוט און פאַרקערעוועט
רעכטס“.

און איך פלעג אַרויפגיין אויפן דעק, מיט אַ ווינק צו-
גערופן לואיסן און אים געפרעגט, וואָס מ'דאַרף טון. דאָן אין
אַ פּאַר מינוט אַרום, גוט צעקייענדיק זיינע אינסטרוקציעס און
גרונטלעך, באַהערשנדיק דעם מאַנעוור, בין איך ווייטער גע-
גאַנגען, פּדי אַרויסצוגעבן די באַפעלן.

כ'געדענק ווי איינמאָל האָט זיך וואָלף לאַרסען באַוויזן

אויף דער סצענע, פונקט ווען כ'האָב אָנגעהויבן צו געבן אַזעלכע פּעלן.

ער האָט גערויכערט אַ ציגאַר און רויק זיך צוגעקוקט ביז ס'איז אַלץ געווען אין אַרדנונג, און דאָן אַרויף מיט מיר און שפּאַצירט אויפן אונטערשטן דעק.

„העמפּ“, האָט ער געזאָגט, „מר. וואָן וועידן, כ'גרעטוליר אייך. איך מיינ, אַז איצט קענט איר אָפּשיקן צו אייער פּאָטער זיינע פּיס אין קבר אַריין. איר האָט שוין געפונען אייערע אייגענע פּיס און איר קענט שוין שטעלן זיך אויף זיי. אַ ביסל אַרבעט ביי די שטריק, ביי די זעגל, דערפאַרונג מיט שטורעמס און ענלעכע זאַכן, און ביים סוף פון דער נסיעה וועט איר קענען אָנפירן מיט וועלכן-עס-איז ברעג-סקינער.“

און טאַקע בעת דעמדאָזיקן צייט-משך, צווישן דעם טויט פון דזשאָהאַנסענען און דעם אָנקומען צום אָרט פון די פּאָקעס, האָב איך פאַרברענגט מיינע אָנגעזעמלטע שעהן אויפן גע-שפּענסט.

וואָלף לאַרסען איז געווען דערטרעגלעך, די מאַטראָזן האָבן מיר צוגעהאַלטן, און כ'האָב זיך שוין נישט געפונען אין קריגס-צושטאַנד מיט טאַמאַס מאַגרידוּשן.

און איך מוז זאָגן, אַז מיט דער צייט האָב איך אָנגעהויבן צו שטאַלצירן מיט זיך. ווי פּאַנטאַסטיש די סיטואַציע איז נישט געווען — אַ יבשה-איינזוינער, אַ געהילפּס-קאַפיטאַן — האָב איך דאָך אויסגעפירט זייער גוט; און במשך פון דערדאָ-זיקער קורצער צייט בין איך געווען שטאַלץ פון זיך, און כ'האָב מיר צוגעוויינט און ליב פּאַקומען דאָס הייבן זיך און וויגן פונם געשפּענסט אונטער מיינע פּיס, בעת עס האָט זיך געטוקט אין צפון און מערב דורכן טראָפּישן ים צו אַ קליינעם אינזל, ווי מיר האָבן אָנגעפּילט אונזערע וואַסער-פעסער.

אַבער מיינ גליק איז געווען נישט פּולשטענדיק. דאָס איז געווען אַ פּאַרהעלטנישמעסיק גליק, אַ פּעריאָד פון ווינציקער צרות, וואָס האָט זיך אַריינגענאַרט צווישן אַן עבר פון גרויסע

זיידן און א צוקונפט פון נאך גרעסערע יסורים. ווייל דאָס
נעשפענסט, אויף וויפיל עס האַנדלט זיך וועגן די מאַט-
ראָן, איז געווען אַ געהנום-שיף פון ערגסטן מין. זיי האָבן
קיינמאָל נישט געהאַט קיין מינוט רו.

וואָלף פֿאַרסען האָט זיך אָפּגערעכנט מיט זיי פֿאַר דעם
אַטענטאַט אויף זיין פֿעפּן און די ווונדן, וואָס ער האָט בשעת
מעשה באַקומען פון זיי; און אינדערפרי, נאָכמיטאָג און ביי-
נאַכט, און אַפילו אַ גאַנצע נאַכט, האָט ער זיך געפֿלייסט צו פֿאַר-
מיאוסן זיי דאָס לעפּן.

ער האָט גוט געקענט די פּסיכאָלאָגיע פון די קלייניקייטן,
און טאַקע מיט דער הילף פון דידאַזיקע קלייניקייטן האָט ער
דערפירט די מאַנשאַפּט ביז צו דער גרענעץ פון משוגעת. כּי האָב
געזען, ווי מ'האַט אַרויסגערופן העריסאָנען פון זיין געלעגער
פּדי אַוועקצולייגן אויפן געהעריקן אָרט אַ שלעכט אַוועקגע-
שטעלטן פענזל, און די צוויי שומרים פון אונטן האָבן זיך
אויפּגעהויבן פון זייער מידן שלאָף, פּדי מיטצוגיין מיט אים
און אַכטונג געפּן, אַז ער זאָל דאָס טון.

אמת, אַ קלייניקייט, אָבער, ווען מ'פּלעט עס דורך די
טיוזנטער אַריגינעלע איינפאַלן פון אַזאַ מענטש ווי וואָלף פֿאַרסען,
קען מען פֿייכט האָבן אַ באַגריף פון דעם גייסטיקן צושטאַנד
פון די מענטשן אין דעם פּאָדערשטן שיף-טייל.

נאַטירלעך האָט זיך געלאַזט הערן אַ שטאַרק מורמלען,
און ס'זענען פּסדר פּאַרגעקומען קליינע אויטברוכן.

עס זענען פּאַרגעקומען געשלעגערען און שטענדיק האָבן
צוויי-דריי מענטשן זיך געהיילט זייערע ווונדן ביי דער מענטש-
לעכער בעסטע, וואָס איז געווען זייער באַלעבאָס.

צוליב דעם שווערן אַרסענאַל פון געווער, וואָס האָט זיך
געפונען אין דעם רודער-שטיבל און אין דער קאַבינע, האָט
נישט געקענט זיין קיין רייד פון אַ געשלאָסענער אַקציע. באַ-
זונדערס זענען דושאַנסאָן און פֿיטש געווען די קרבנות פון וואָלף
פֿאַרסענס טיילוואָגישן טעמפּעראַמענט, און מייַן האַרץ האָט מיר

געשניטן, זענענדיקן ווי דזשאנסאָן ווערט מעלענאָלישער פון טאָג צו טאָג.

אַבער מיט לייטשן איז געווען גאָר עפעס אַנדערש. עס האָט אין אים צופיל געשטעקט די קעמפנדיקע חיה. ס'האָט זיך געדאַכט, אַז ס'האָט זיך אין אים באַזעצט אַ נישט-אַנזעטיקן-דיקע פּוריע, וואָס האָט אים נישט געגעבן קיין צייט צו טרויערן.

זיינע ליפן זענען פאַרקרומט געוואָרן אין אַ שטענדיקן ברומען, וועלכע האָבן ביים בלויון אַנבליק פון וואָלף לאַרסע-נען אויסגעבראַכן אין דראַענדיקע, שרעקלעכע קולות. און איך מיין, אַז דאָס איז געשען אומבאַוויסטזיניק פאַר אים. כ'האַב אים געזען ווי ער פּאַלגט-נאָך וואָלף לאַרסענען מיט די אויגן, ווי אַ חיה פּאַלגט-נאָך איר באַצווינגער, און דאָס חיה-ענלעכע ברו-מען האָט טיף אָפגעקלונגען אין זיין קול און צוריקוויברירט צווישן די ציין.

כ'געדענק ווי איינמאָל אין אַ שיינעם העלן טאָג, זייענדיק אויפן דעק, האָב איך אים אָנגערירט ביי דער פלייצע, ווילנדיק אים איבערגעבן אַ באַמעל.

ער איז, דערפילנדיק מיין האַנט, אויפגעשפרונגען און אָפגערוקט זיך פון מיר, ברומענדיק און דרייענדיק מיטן קאָפּ בעתן שפרונגען.

ער האָט אין יענער מינוט בטעות מיך אָנגענומען פאַר דעם מענטשן, וועלכן ער האָט געהאַסט.

ער און דזשאַנסאָן וואָלטן דערהרגעט וואָלף לאַרסענען ביי דער ערשטער בעסטער געלעגנהייט, אַבער זיי האָבן קיינ-מאָל נישט געהאַט קיין געלעגנהייט דערצו.

וואָלף לאַרסען איז געווען צו קלוג און אויף דעם דהאַבן זיי נישט געהאַט קיין גענוגטיק געווער. מיט זייערע בלויוע פויסטן האָבן זיי זיך נישט געקענט גלייכן צו אים. אַ סך מאָל האָט ער זיך געשלאָגן מיט לייטשן, וועלכער האָט אים צוריק-געשלאָגן, פונקט ווי אַ ווילדע קאַץ. מיט די ציין, נעגל און

פויסט, ביז ער איז געבליבן ליגן אויסגעצויגן, דערשעפט, און
באווסטזיין אויפן דעק, און ער האָט זיך קיינמאָל נישט אָפגע-
שראָקן פון אַ צווייט באַגעגעניש.

דער טייוול, וואָס איז געזעסן אין אים, האָט אַרויסגע-
רופן דעם טייוול אין וואָלף לאַרסענען.

ווען זיי האָבן זיך נאָר באַוויזן אויפן דעק, האָט זיך עס
אָנגעהויבן, זיך שילטנדיק, ברומענדיק, שלאָגנדיק, און איך האָב
געזען ווי לייטש האָט זיך געוואָרפן אויף וואָלף לאַרסענען, נישט
וואָרענדיק אים, נישט ווערנדיק פראַוואַצירט.

איינמאָל האָט ער אויף אים געוואָרפן זיין שווערן מעסער,
און אויף אַ האָר שיער גישט געטראָפן אין האַלז אַריין. און
אַנדער מאָל האָט ער געוואָרפן אַ שטאַלענע אָל.

דאָס איז געווען אַ שווערער ענין אויף אַ וויגנדיקער שיף,
אַבער דער שאַרפער שפיץ פון דער אָל, פייפנדיק 75 פוס אין
דער לופט, האָט שיער נישט געטראָפן וואָלף לאַרסענס קאָפּ
בשעת ער איז אַרויפגעקומען פון די קאַבינע-טרעפּ, און זי איז
געבליבן שטעקן אויף צוויי צאָל אין דער פּאָדלאָגע. און און
אַנדער מאָל ווידער האָט ער זיך אַריינגעגנבעט אין דעם רוי-
דער-שטיבל, גענומען און אָנגעלאָדענע ביקס און זיך געלאָזט
לויפן צום דעק, אָבער קערפוט האָט אים געכאַפט און אַנט-
וואָפנט.

כ׳האָב מיך אָפט געחידושט, פאַרוואָס וואָלף לאַרסען דער-
הרגעט אים נישט און מאַכט נישט קיין סוף פון דער
שפּיל.

ער האָט בלויז געלאַכט און ווי הנאה נעהאַט דערפון. ער
האָט געמוזט פילן עפעס אַ באַזונדערן טעם אין דעם, פונקט
ווי מענטשן האָבן הנאה צו מאַכן זיך ליבלינגען פון ווילדע
חיות.

„דאָס גיט אַנטציקונג דעם לעבן, האָט ער מיר דערקלערט
ווען דאָס לעבן איז אין די הענט פון אַ מענטש. דער מענטש
איז אַ נאַטירלעכער האַזאַרד-שפּילער, און דאָס לעבן איז דער

נרעסטער קאָן, וואָס ער קען איינשטעלן. וואָס גרעסער דער
 איינשטעל, אַלץ גרעסער די אַנטציקונג. פאַרוואָס זאָל איך מיר
 אָפּזאָגן דאָס פאַרגעניגן אויפצורעגן ליטשם נשמה ביז צו פיבער-
 צושטאַנד? צוליב דעם טו איך אים אַ טובה. די גרויסקייט פון
 געפיל איז קעגנזייטיקייט. ער לעבט מער קיניגלעך, ווי ווער
 עס איז אויפן אויבערשטן דעק, כאָטש ער ווייסט דאָס נישט.
 ווייל ער האָט דאָס, וואָס זיי האָבן נישט — צוועק, עפעס צו
 טון, באַמיען זיך צו דערגרייכן אַן אַלץ-אַרומנעמענדיקן ציל,
 דער פאַרלאַנג מיך צו דערהרגענען, די האָפּנונג, אז ער וועט
 מיך אפשר דערהרגענען. באַמת, העמפּ, ער לעבט אַ טיף און
 הויך לעבן. כּיבין מסופק צי ער האָט ווען-עס-איז געלעבט אַזוי
 האַסטיק און שאַרף, און איך בין אים באַמת מקנא, טיילמאָל
 ווען כּיזע אים אַ צעוויילדעוועטן ביים העכסטן שפיץ פון לייב-
 שאַפט און געפילבאַרקייט.

„יאָ, אָבער דאָס איז פּחדנות, פּחדנות, האָב איך גע-
 שריגן. איר האָט אויף אייער זייט אַלע גינסטיקע באַדינ-
 גונגען“.

„פון אונז ביידע, פון מיר און אייך, ווער איז מער
 פּחדן? האָט ער ערנסט געפרעגט. „אויב די סיטואַציע איז אַן
 אומאָנגענעמע, מאַכט איר אַ קאָמפּראָמיס מיט אייער געוויסן,
 ווען איר ווערט אַ שותף צו איר. אויב איר וואָלט אויף אַן
 אמת געווען גרויס, אויף אַן אמת טריי צו זיך, וואָלט איר זיך
 פאַרייניקט מיט דזשאַנסאָנען און ליטשן, אָבער איר האָט מורא,
 איר שרעקט זיך. איר ווילט לעבן. דאָס לעבן, וואָס איז אין
 אייך, שרייט, עס וויל לעבן, נישט געקוקט אויף קיין שום פּרייז;
 און אַזוי לעבט איר אַ שענדלעך לעבן, נישט געטריי צו דעם
 פעסטן, וועגן וואָס איר טרוימט, זינדיקנדיק קעגן אייער גאַנצן
 נעבעכדיקן קליינעם קאָדעקס, און אויב ס'וואָלט געווען אַ גהינום,
 וואָלט איר גלייך דאָרט אַריינגעגאַנגען מיט אייער נשמה. באַ!
 איך שפיל דעם העלדישן טייל. איך זינדיק נישט, ווייל איך
 בין טריי צו דער שטימע פון לעבן, וואָס איז אין מיר.“

איז לכּל-הפחות אויפריכטיק מיט מיין גשמה און איר — גישט".

ס'האט זיך געפילט אַ שטאַך אין זיינע רייד. מעגלעך, אַז נאָך אַלעם, האָב איך געשפּילט די ראָל פּון אַ פּחדן, און וואָס מער איך האָב געטראַכט וועגן דעם, אַלץ מער האָט זיך מיר אויסגעוויזן, אַז מיין פּליכט צו מיר הייסט מיך טון ווי ער האָט מיר געעצהט, צו פאַרייניקן זיך מיט דזשאָנסאָנען און לייטשן און מיטוירקן צו זיין טויט.

טאַקע דאָ, מיין איך, האָט זיך אַריינגעמישט דער שטרענג-גער געוויסן פון מיינע פּורטאַנישע אורעלעטערן, שטויסנדיק מיך צו פינצטערע מעשים און סאַנקציאָנירנדיק אפילו מערדעריי אַלס אַ ריכטיקע אויפפירונג.

איך האָב מיך אָפּגעשטעלט אויף דערדאָזיקער אידיי, עס וואָלט געווען אַהעכסט-מאָראַלישער אַקט צו באַפרייען די וועלט פון אַזאַ פאַרזעעניש.

די מענטשהייט וועט זיך שפירן בעסער און גליקלעכער, דאָס לעבן וועט זיין שענער, אָנגענעמער.

כ'האָב אַ לענגע צייט געטראַכט וועגן דעם, לייגנדיק אַ שלאָפלאָזער אויפן געלעגער און אומציליקע מאָל באַטראַכט די פאַקטישע לאַגע.

אין די וואַך-נעכט, בעת וואָלף לאַרסען איז געווען אונטן, האָב איך געשמעסט מיט דזשאָנסאָנען און לייטשן.

ביידע האָבן פאַרלוירן די האַפנונג — דזשאָנסאָן, צוליב זיין צייטווייליקער פאַרצווייפלונג; לייטש, — ווייל זיינע כוחות זענען אויסגעגאַנגען אין דעם אומזיסטן געראַנגל, און ער איז געווען דערשעפט.

אַבער איינמאָל ביינאַכט האָט ער ליידנשאַפטלעך אָנגע-נומען מיין האַנט און געזאָגט:

„איך האָלט אייך פאַר אַן אָרנטלעכן מענטש, מר. וואָן וועידן. אָבער בלייבט ווי איר זענט און רעדט גאַרנישט. זאָגט גאַרנישט, נאָר טוט אייער זאָך. כ'ווייס, מיר זענען שוין כמעט

זוי טויטע מענטשן; אָבער פונדעסטוועגן קענט איר אונז טון
א טובה, ווען עס וועט נויטיק זיין.

און אויפן צווייטן טאָג נאָכן דאָזיקן שמועס, ווען אין
דער ריכטיג פון ווינט האָט זיך באַוווּן וועינרייט אינזל, האָט
וואָלף לאַרטען נביאות געזאָגט.

ער האָט אַטאַקירט דזשאַנסאָנען, אַליין אַטאַקירט גע-
וואָרן פון ליטשן, און ער האָט נאָר וואָס געהאַט זיי ביידיע
אַננעשלאָגן.

ליטש, האָט ער געזאָגט, „דו ווייסט, איך וועל דיך אַ
ליאַדע טאָג דערהרגענען, האָסט געהערט“?

אַלס ענטפער האָט זיך נאָר געהערט אַ ברומען.

„און וואָס שייך דיר, דזשאַנסאָן, וועט דיר דאָס לעבן
אַזוי פאַרמיאוסט ווערן, אַז איידער כוועל מיך נעמען צו דיר,
וועסטו זיך אַריינשוואַרפן אין ים אַריין. וועסט זען, צי דו וועסט
נישט דאָס טוין.“

„דאָס איז אַן אַנצוהערעניש“, האָט ער צוגעגעבן, אַוועק-
רופנדיק מיך אָן אַ זייט. כוועט מיך אויף אייער מאַנאַטלע-
כער פענסיע, אַז ער וועט אַזוי טוין.“

איך האָב געהאַט אַ האַפנונג, אַז זיינע קרבנות וועלן
האַבן אַ געלעגנהייט צו אַנטלויפן בעתן אָנפילן די וואַסער-
פעסלעך, אָבער וואָלף לאַרטען האָט אויסגעקליבן אַ גוט
אַרט.

דאָס געשפענסט איז געבליבן שטיין אַ האַלבע מייל
אונטער דער שטראָם-ליניע פון אַן איינזאַמען איינגוס. דאָ האָט
זיך געענדיקט אַ טיפער קעל, מיט קרומע, ווילקאַנישע ווענט,
אויף וועלכע קיין שום מענטש וואָלט נישט געקענט קלעטערן.
און דאָ אונטער זיין דירעקטער אָנפירונג — ווייל ער איז
אַרויף אויפן ברעג — האָבן ליטש און דזשאַנסאָן אָנגעפילט די
פעסער און זיי צוגעקייקלט צום איינגוס.

זיי האָבן נישט געהאַט קיין שאַנס צו אַנטלויפן מיט אַ

שיפּל.

אַבער העריסאָן און קעלי האָבן יאָ געמאַכט אַ פרוּו

אַנטלויפן.

זיי זענען געפאָרן אין איין שיפל, און זייער אויפגאַבע
איז געווען צו שווימען צווישן סקווער און דעם ברעג, און ביי
יעדעס מאָל געפירט אָן איינציק פעסל.

פונקט פאַרמיטאָג, לאַזנדיק זיך צום ברעג מיט אַ ליי.
דיק פעסל, האָבן זיי געענדערט די ריכטונג און זיך געלאָזט
לינקס אַרומצוקרייזן דעם פעלזן, וואָס האָט אַרויסגעשטאַרט
אין ים אַריין צווישן זיי און דער פרייהייט.

צווישן דערדאָזיקער שווימענדיקער באַזע זענען געלעגן
די דערפער פון די יאַפּאַנישע קאַלאָניסטן און שמייכלענדיקע
טאָלן, וואָס זענען טיף אַריינגעדורנגען אין דער יבשה. זיך
אַריינבאַקומענדיק דאָרט אַהין, האָבן זיי געקענט טראַצן וואָלף
לאַרסענען.

כ'האַב באַמערקט ווי אינדערפרי האָבן זיך הענדערסאָן און
רויך אַרומגעבלינקעט אויפן דעק, און איצט האָבן איך פאַר-
שטאַנען פאַרוואָס. נעמענדיק זייערע ביסקן, האָבן זיי געלאָסן
געעפנט אַ פייער אויף די דעזערטירן. דאָס איז געווען אַ קאַלטע
בלוטיקע אויסשטעלונג פון גוטן שיסן.

מתחלת זענען זייערע קוילן אומשעדלעך געפלוין לענג-
אויס דער אויבערפלאַך פון וואַסער אויף ביידע זייטן פון שיפל;
אַבער ווען די אַנטלאָפּענע האָבן ווייטער געשלעפט דאָס שיפל
ענערגיש, האָבן זיי געטראָפּן וואָס אַמאָל בענטער.

איצט זעט ווי איך ציל אין קעליס רעכטער וויעסלע,
האָט רויך געזאָגט, צילנדיק אַ ביסל מער פאַרויכטיק.

איך האָב געקוקט דורך אַ לאַרנעסע, און כ'האַב געזען
ווי די פּעדער פון דער וויעסלע איז נאָכן שיסן צעשמע-
טערט געוואָרן.

הענדערסאָן האָט נאָכגעטון, נעמענדיק פאַר אַ ציל הע-
ריסאָנס רעכטע וויעסלע.

דאָס שיפל האָט זיך געדרייט אויף איין אַרט, די איבע-

געבליבענע צוויי וויעסלעס זענען אינגיכן צעבראָכן געוואָרן. די דעזערטירן האָבן געפרווט וויעסלעווען מיט די צעבראָכענע שטיקער, אָבער זיי זענען נאָך אַ שאַס אַרויסגעפאלן פון זייערע הענט.

קעלי האָט אַרויסגעריסן אַ ברעט פון דער פּאָדלפּאָגע און אָנגעהויבן גיין אין וואַסער, ער האָט עס אָבער אַוועקגעוואָרפן מיט אַן אויסרוף פון ווייטאַק, בעת די דזשאַנגעס האָבן זיך אַריינבאַקומען אין זיינע הענט אַריין.

דאָן האָבן זיי רעזיגנירט, לאַזנדיק דאָס שיפל שווימען, ביז עס איז צוגעקומען צו אַ צווייט שיפל, וואָס איז פון ברעג אַרויסגעשיקט געוואָרן דורך וואָלף לאַרסענען, אַרויסגענומען זיי אויף אַ לינע און אַרויפגעברענגט אויפן דעק.

שפעט נאָכמיטאָג האָבן מיר אַרויפגעזעצט דעם אַנקער און געפאָרן ווייטער.

מיר האָבן פאַר זיך געהאַט דריי אָדער פיר חדשים גע-
יצג אין דער פּאָקע-געגנט.

די אויסזיכטן זענען באמת געווען זייער טרויעריקע און כ'האָב מיט אַ שווער האַרץ געטון מיין אַרבעט. ווי אַ פינג-טערער אומעט פון אַ לוויה וואָלט אַרויף אויף דעם גע-
שפּענסט.

וואָלף לאַרסען איז אַוועק אין זיין נאָרע אַריין, מיט איי-נעם פון זיינע שרעקלעכע משונהדיקע קאַפּ-ווייטאַקן.

העריסאן איז שטילשווייגנד געשטאַנען ביים ראד, האַלב אנגעלעבט, גלייך ווי ער וואלט פאַרמאַטערט געווען פון דער משא פון זיין אייגענעם גוף.

די איפּעריקע שיפס-מענטשן זענען געווען פאַר'מרה-שחורה און שווינגנדיק. איך האָב געטראָפן קעלין ווי ער איז גע-קרעכן לינקס צו דעם קוילין-קאַסטן פון דעם אונטערשטן שיפ-טייל, מיטן קאַפּ אויף די קני, מיט די הענט אַרום קאַפּ, אין אַ פּאָזע פון אומבאַשרייבלעכן יאוש.

דזשאַנגסאַנען האָב איך געטראָפן ליגן אויסגעצויגן אויפן

שפיץ פון אונטערשטן שיפטייל, גלאַצנדיק אויף די ריטשקעלעך
פון די פאָדערשטע רעדער, און מיט שרעק האָב איך זיך דער-
מאָנט אָן וואָלף לאַרסענס אָנצוהערעניש. ס'האָט אויסגעזען, צו
זי האָט געווירקט.

כ'האָב געפרוווט אים אַרויסצורייסן פון זיינע קרענקלעכע
געדאַנקען, אַוועקרופנדיק אים, ער האָט בלויז טרויעריק גע-
שמיכלט און זיך אָפגעזאָגט צו פאָלגן.

זען כ'בין אַרויפגעקומען אויבן, איז ליטש צוגעגאַנגען
צו מיר.

„כ'וויל אייך בעטן אַ טובה, מר. וואָן וועדיך, האָט ער
געזאָגט. „אויב איר וועט האָבן מער מזל און קומען קיין
פריסקאָ, וועט איר אויפזוכן מאַטט מעק'קארטי? ער איז מיין
אַלטער, ער וווינט אויפן בערגל, הינטער דער מעיפער בעקע-
ריי, לעבן אַ לאַטשארזש געוועלב, וואָס איז יעדן איינעם
באַקאַנט, איר וועט נישט דאַרפן פֿאַנג זוכן. זאָגט אים, אַז כ'האָב
חרטה פאַר די צרות, וואָס כ'האָב אים אָנגעטון און פאַר אַלץ,
וואָס ער האָט געליטן צוליב מיר, און זאָגט אים: גאָט זאָל אייך
בענטשן.“

כ'האָב צוגעשאַקלט מיטן קאַפּ, אָבער געזאָגט:
„מירן אַלע צוריקקומען קיין סאַן-פראַנציסקאָ, ליטש, און
איר וועט מיט מיר מיטגיין און זיך זען מיט מאַטט מעק-
קארטי.“

„כ'וואָלט אייך געוואָלט גלויבן, האָט ער געענטפערט,
דריקנדיק מיין האַנט, „אָבער איך קען נישט. וואָלף לאַרסען
וועט שוין דאָס טון פאַר מיר, כ'ווייס דאָס, און מיין גאַנצע האַפ-
גונג איז, אַז ער וועט דאָס טון שנעל.“

און ווען ער האָט מיך פאַרלאָזט, האָב איך אין האַרצן
געהאַט דעמוועלבן פאַרלאָנג. קוים דאַרף עס געשען, זאָל עס
געשען וואָס שנעלער.

דער אַלגעמיינער אומעט האָט אויך מיך אַרומגענומען.
דאָס ערגסטע האָט אויסגעזען צו זיין אומפאַרמיידלעך;

און ווען כ'האָב שעהענווייז געשפרייזט אויפן דעק, בין איך געווען אדורכגעדרונגען מיט וואָלף לאַרסענס אָפּשטויסנדיקע אי-דייען. וואָס זאָל דאָס אַלץ באַטייטן? וווּ איז די גרויסקייט פון לעבן, וואָס עס דערלויבט אַזאַ מוטויליקע פאַרניכטונג פון מענטשלעכע נשמות? נאָך אַלעם איז עס אַ ביליקע און שמו-ציקע זאַך, דאָס לעבן, און וואָס פריער דער סוף, אַלץ בעסער. אַ סוף און געענדיקט דערמיט!

איך האָב מיך אָנגעלענט אויפן פאַרענטש און מיט בענק-שאפט געקוקט אין ים אַריין, אין דער זיכערקייט, אַז פריער-שפעטער וועל איך זינקען אַראָפּ, אַראָפּ, דורך די קאַלטע, גרינע טיפענישן פון פאַרגעסנקייט.

קאַפיטל זיבעצן

אַ מאַדנע זאַך! טראַץ אַלע שלעכטע פאַרויסזאָגונגען איז אויפן געשפּענסט נישט געשען קיין שום באַזונדערס שלעכטע זאַך.

מיר זענען געלאָפּן צו צפון און מערב, ביז מיר זענען געקומען צו די ברעגן פון יאַפּאַן און געטראָפּן זיך מיט דער גרויסער פּאַקעס-סטאַדע.

אָנקומענדיק אין דעם גרענעצלאַן שטילן ים פון אַ געגנט, וואָס קיינער האָט נישט געקענט, איז דידאַזיקע סטאַדע גענאַנגען צו צפון אויף איר יערלעכער עמיגראַציע צו די וואָגעס-גע-ביטן פון בערינג-ים. און מיר זענען דעריבער אויך געפאַרן צו צפון, פאַרוויסטנדיק און פאַרניכטנדיק, אַוועקוואַרפנדיק די טוי-שע פּגרים צו די היי-פיש און איינזאַלצנדיק די פעל, כדי זיי זאָלן שפעטער באַשיינען די שיינע פלייצעס פון די שטאטישע פרויען.

דאס איז געווען אַ ווילקירלעכע שחיטה און אַלץ צוליב פרויען.

קיינער האָט נישט געזען דאָס פלייש אָדער פעטס פון די פּאָקעס.

נאָך דער שחיטה פון אַ גאַנצן טאָג, האָב איך געזען ווי דער דעק איז באַדעקט מיט פעל און פּגרים, גליטשיק פון פעטס און בלוט, און די לעכער פון דעם דעק זענען געווען רויט; די מאַסטיימער, די שטריק און די פּאַרענטשעס זענען געווען באַשפּריצט מיטן בלוטיקן קאַליר; און די מענטשן, פּונקט ווי קצבים, וואָס פירן אויס זייער אַרבעט, נאַקעטע און מיט רויטע אָרעמס און הענט, זענען אָנגעשטרענגט ביי דער אַרבעט מיט גרויסע קיילער-מעסערס, און זיי שינדן-אָפּ די הויט פון די שיינע ים-חיות, וואָס זיי האָבן דערהרגעט.

מיין אויפגאַבע איז באַשטאַנען אין ציילן די פעלעכ-לעך, ווען מ'האָט זיי אַרויפגעברענגט פון די שיפלעך, אַכטונג צו געבן ביים שינדן און נאָכדעם אָפּצורייניקן דעם דעק און ברענגען אַלץ אין אָרדנונג. דאָס איז נישט געווען קיין אָנגע-נעמע אַרבעט.

מיין נשמה און מיין גוף האָבן זיך געבונטעוועט קעגן דעם, און דאָך, אין אַ געוויסן זין, איז די דאָזיקע באַהאַנדלונג און אָנפירונג פון אַ סך מענטשן געווען אַ גוטע זאַך פאַר מיר.

עס האָט אַנטוויקלט מיינע קליינע אויספירנדיקע פעאי-קייטן, און כ'האָב געשפּירט, אַז כ'זוער פאַרהאַרטעוועט און פאַר-פעסטיקט, און דאָס איז געווען גאַנץ געזונט פאַר. ס'איז וואָס ווערן ווערן.

איין זאָך האָב איך אָנגעהויבן צו פאַרשטיין — אַז איך וועל שוין קיינמאָל נישט קענען זיין דערזעלבער מענטש ווי כ'בין געווען פריער.

געת מיין האַפנונג און גלויבן אין מענטשלעכן לעבן האָט

נאך איבערגעלעבט וואָלף לאַרסענס צעשטערנדיקע קריטיק, איז ער דאָך געווען די סיבה פון אַן ענדערונג אין קליינע זאכן.

ער האָט פאַר מיר אַנטפלעקט די אמתע וועלט, וועגן וועלכער כ'האָב פאַקטיש גאַרנישט געוויסט און וועלכע כ'האָב שטענדיק אויסגעמיטן.

כ'האָב מיך אויסגעלערנט מער אויפּמערקזאָמער פאַטראַכטן דאָס לעבן, ווי עס לעבט זיך, צו אָנערקענען, אַז ס'זענען פאַר ראַן אַזעלכע זאכן ווי פאַקטן אויף דער וועלט, אויפהויבן זיך פון דער מלוכה פון גייסט און אידיי און צו געבן אַ געוויסן ווערט די קאָנקרעטע און זאכלעכע פאזעס פון דער עקזיסטענץ. ווען מיר זענען אַרויף דער יבשה, האָב איך מער ווי אַלעמאָל זיך צוגעקוקט צו וואָלף לאַרסענען, ווייל ווען דאָס וועטער איז געווען שיין און מיר האָבן זיך געפונען אין סאַמע מיטן פון דער סטאַדע, זענען אַלע מאַטראָזן און יעגער אַוועק אין זייערע שיפלעך, און אויפן דעק איז געבליבן וואָלף לאַרסען און איך, אין טאַמאַס מאַגרידזש, וואָס קומט נישט אַריין אין חשבון.

אָבער דאָן איז עס נישט געווען קיין שפּילעכל. די זעקס שיפער, אויסשפּרייטנדיק זיך פון סקונער ווי אַ פעכער אַזוי, אַז דאָס ערשטע שיפל פון דער זייט פון ווינט און דאָס לעצטע ווינט-שיפל זענען געווען אַ 10-20 מייל ווייט, האָבן אַרומגע-קרייזט אַ גלייכן קרייז איבערן ים, ביז ס'איז צוגעפאַלן די נאַכט אָדער אַ שלעכט וועטער האָט זיי אַריינגעטריבן. מיר האָבן געדאַרפט קירעווען דאָס געשפּענסט אין דער ווינט-רייט. טונג פון דעם לעצטן ווינט-שיפל אַזוי, אַז אַלע שיפלעך זאָלן האָבן אַ גינסטיקן ווינט אין פאַל פון אַ שקוואַל אָדער אַ דראַ-ענדיק וועטער.

ס'איז נישט קיין לייכטע זאך פאַר צוויי מענטשן, באַ-וונדערס ווען ס'הייבט זיך אָן אַ שטאַרקער ווינט, אָנצופירן מיט אַזאָ שיק ווי דאָס געשפּענסט, רודערן, האַלטן אויפן

אויג די שיפלעך, און ארויפזעצן אָדער ברענגען אין אָרדנונג אַ זעגל; און אזוי איז מיר אויסגעקומען צו לערנען זיך און טאַקע וואָס שנעלער. רודערן האָב איך לייכט תּופּס געווען, אָבער דאָס אַרויפקלעטערן אין דער הויך צו די מאַסטבויער און הוידען מײן גאַנצע משא מיט די אָרעמס, בעת כ׳האָב פאַר-לאָזט די לײטערס און געקלעטערט נאָך העכער, איז געווען אַ שווערער ענין.

אויך דאָס האָב איך מיך אויסגעלערנט, און שנעל, ווייל ס׳האָט מיך אָנגעכאַפט עפעס אַ ווילדער פאַרלאַנג צו רעהאַבילי-ליטירן זיך אין וואַלף לאַרסענס אויגן, צו דערווייזן מײן רעכט צו לעבן אויף אַן אַנדערן, נישט-גייסטיקן אופּן. נאכמער, ס׳איז געקומען אַ צייט, ווען כ׳האָב הנאה געהאַט אַרויפצולויפן אויפן שפיץ פון די מאַסטבויער און קלאַמערן זיך מיט די פּיס אָן יענער געפערלעכער הויך, בעת איך האָב מיט אַ שפּאַקטיוו דורכגענישטערט דעם ים, זוכנדיק די שיפלעך.

כיגעדענק אַ שיינעם טאַג, ווען די שיפלעך זענען אַרויס פרי און די אָפּקלאַנגען פון די יעגערישע ביקסן זענען געוואָרן אומקלאַר און ווייט און אָפּגעשטאַרבן, בעת זיי האָבן זיך צע-שפּרייט ווייט און ברייט איבערן ים.

ס׳האָט דאָן געבלאָזן אַ גאָר שוואַך ווינטל פון מערב-זייט; אָבער ס׳האָט שוין געהאַלטן ביי זיין טוף, ווען ס׳איז אונז געלונגען צוצוקומען צו דער ריכטונג פון לעצטן ווינט-שיפל.

איינס נאָכן אַנדערן — כ׳בין געווען אויפן שפיץ פון די מאַסטבויער און אַלץ געזען — זענען די זעקס שיפלעך פאַר-שווינדן איבער דער אויבערמלאַך פון דער ערד, בעת זיי האָבן נאָכגעפּאָלט די פּאַקעס צו מערב-צו.

מיר זענען געלעגן, קוים וויגנדיק זיך אויפן רויקן ים, נישט קענענדיק נאָכפּאָלגן. וואַלף לאַרסען איז געווען איבער-געשראָקן.

דער באַראַמעטער איז אַראָפּ, און דער אויסזען פון הימל

אין מורח-זייט איז אים נישט געפאלן. ער האָט אים געפאָרשט מיט אומאויפהערלעכער וואַכזאַמקייט.

„אויב דער שטורם וועט אַרויסקומען פון דאָרט, האָט ער געזאָגט, אַ שווערער און קנאַקעדיקער, שטויסנדיק אונז צו דער ווינט-ריכטונג פון די שיפלעך, איז עס גאַנץ וואַרשיינלעך, אַז ס'וועלן זיין ליידיקע געלעגערס אין דעם רודער-שטיב און אין דעם פּאָדערשטן שיפטייל.“

אַרום עלף אַ זייגער איז דער ים געוואָרן דורכזיכטיק ווי גלאַז.

מיטאַג-צייט, הגם מיר האָבן זיך געפונען אַ שפּאַר שטיקל וועגס אין די צמונדיקע וואַסערן, איז די דהיץ געוואָרן שוואַכער.

די לופט איז נישט געווען פריש. עס איז געווען שווייסיק און דושנע, דערמאָנענדיק אָן דעם, וואָס די אַלטע קאַליפּאָרניער רופן „ערד-ציטערניש וועטער.“

ס'איז אין דעם אַלעם געווען אַ שלעכטער סימן, און מען האָט געפילט בחוש, אַז ס'וועט געשען דאָס ערגסטע.

דער גאַנצער מורח-הימל האָט זיך פאַמעלעך איינגעהילט אין וואַלקנס, וואָס האָבן אונז איבערגעדעקט ווי אַ שוואַרצער באַרג פון דעם גהינום-געגנט.

מען האָט אַזוי בולט געזען די טיפע לעכער אין אָפּ-גרונט, און די שאַטנס, וואָס זענען געלעגן דערין, אַז מען האָט אומבאַוויסזיניק געקוקט אויף דער ווייסער כוואַליע-ליניע און די ריטשענדיקע היילן, וווּ דער ים וואַרפט זיך אויף דער יבשה. און דאָך האָבן מיר זיך געלאָסן געוויגט און ס'האָט נישט געבלאָזן קיין ווינט.

„דאָס איז נישט קיין שקוואַל“, האָט וואַלף לאַרסען גע-זאָגט. „די אַלטע מאַמע-נאַטור גייט זיך אויפשטעלן אויף אירע הינטערשטע פיס און אַרויסשרייען מיט אַלע אירע כוחות, און מירן אָנהויבן צו שפּרינגען, העמפּ, און אַדורכלויפן מיט דער העלפט פון אונזערע שיפלעך. איר וועט גלייכער טון אַרויפ-

קלעטערנדיק אין דער הויך, און לויז מאַכן די העכסטע זעגלען.

אַבער אויב ס'וועט אָנהויבן צו ווילדעווען און מיר זענען נאָך צוויי? האָב איך געפרעגט, און אין מיין שטימע האָט זיך געהערט אַ פראָטעסט.

„נו, מיר מוזן אויסנוצן דעם סאַמע אָנהויב און אַראָפּלייפן צו אונזערע שיפּלעך, איידער די ליילעכער וועלן ווערן אַראָפּ-געריסן. וואָס עס וועט געשען נאָכדעם, איז שוין נישט מיין דאגה. אונזערע מאַסטן וועלן אויסהאַלטן, הגם מיר וועלן האָבן אַ שווער שטיקל אַרבעט.“

אַבער ס'איז נאָך אַלץ געווען שטיל אַרום און אַרום. מיר האָבן געגעסן מיטאָג, אַ האַסטיק און גערוועזן עסן איז עס גע-ווען פאַר מיר, מיט אַכצן מאָן אויפן ים און אונטער דער אוי-בערפלאַך פון דער ערד, און מיט די הימל-הויכע בערג פון וואַלקנס, וואָס האָבן זיך פאַמעלעך גערוקט אויף אונז. אַבער וואָלף לאַרסען איז געבליבן קאַלטבלוטיק; הגם כ'האָב באַמערקט, ווען מיר זענען צוריק צורויפגעקומען אויפן דעק, אַ לייכטן צוויק פון זיינע נאָזלעכער, אַן אָנוועעוודיקע שנעלקייט פון באַוועגונג.

זיין פנים איז געווען שטרענג, די שטריכן זענען געוואָרן האַרט, און דאָך איז אין זיינע אויגן — בלאַע, לויטער בלאַ ווי דער טאָג — געווען אַ מאַדנע לויטערקייט, אַ העל פינקלדיק לייכט.

עס איז מיר געווען אויפפאַלנד, וואָס ער איז געווען פריילעך, אויף אַ געוויסן ווילדן אופן; אַז ער איז צופרידן, וואָס עס הויבט זיך אָן אַ קאַמף; אַז ער איז אַנטציקט און דערהויבן פונם באַווסטזיין, אַז עס קומט פאַר אים אָן-אַיינער פון די גרויסע לעבנס-מאַמענטן, ווען עס וועלן זיך אויף אים וואַרפן די נאַטור-כוחות.

איינמאָל, — נישט וויסנדיק אַז ער טוט דאָס, אָדער אַז איך זע דאָס — האָט ער געלאַכט הויך, מיט חוזק און ארויס-

דוף דעם אָנקומענדיקן שטורעם.

כ'זע אים, ווי ער שטייט דאָרט ווי אַ קאַרליק פון
טויזנט און איין נאַכט" פאַרן גרויסן פראָנט פון עפעס אַ
שלעכטן גייסט.

ער האָט זיך אָקעגנגעשטעלט דעם גורל, און ער האָט
נישט קיין מורא געהאַט.

ער איז צוגעגאַנגען צו דער קיר.

"קוקי, ווען דו וועסט האָבן פאַרענדיקט מיט די טעם און
פענדלעך, וועט מען דיך דאַרפן אויפן דעק. שטיי גרייט צו
יעדן רוף".

"העמפּו! האָט ער געזאָגט, באַמערקנדיק דעם פאַרשישופטן
בליק, וואָס כ'האַב אויסגעגלאַצט אויף אים, אָט דאָס שטייגט
איבער וויסקי, און דאָ האָט אָמאַר געהאַט אַ טעות. איך מיינ,
אַז נאָך אלעם האָט ער האַלב געלעבט".

דער מערב-טייל פון הימל איז איצט געוואָרן פינצטער.
די זון איז פינצטער געוואָרן און פאַרשווונדן פון די אויגן.
ס'איז געווען צוויי אַ זייגער נאָכמיטאָג און אַ געשפּענס-
טיקע דעמערונג, אַדורכגעמישט מיט וואַנדערנדיקע פּורפּור-ליכט,
איז אַראָפּ אויף אונז.

אין דאָזיקן פּורפּור-ליכט האָט וואָלף לַאַרסענס פנים גע-
נומען גליען, אין פאַר מיינ אויפגערגטער פאַנטאַזיע האָט ער
אויסגעזען ווי אַרומגענומען פון אַן אַרעאָל.

מיר האָבן זיך געפונען אין סאַמע מיטן פון אַ נישט-
ערדישער רוקייט, בעת אַרום אונז האָט מען געזען סימנים און
אַנזאָגן פון אָנקומענדיקער באַוועגונג און שטורעם.

די שוויסיקע היץ איז געוואָרן אומדערטרעגלעך. דער
שווייס האָט אַראָפּגערוגען פון מיינ שטערן, און כ'האַב געפילט,
אַז ער רונט אַראָפּ פון מיינ נאָז.

כ'האַב געשפּירט, אַז כ'גיי הלשן און אויסגעשטרעקט די
האַנט, פּדי אַנצולענען זיך אָן פאַרענטש.

און דעמאָלט, טאַקע דעמאָלט, האָט זיך געהערט דאָס
שוואַכסטע פליסטערן פון דער לופט.
דאָס איז געווען פון מזרח, און עס איז געקומען ווי אַ
פליסטערן און צוועק.
די אַראָמהענגענדיקע לייטעכער האָבן זיך נישט באַוועגט,
און דאָך דהאַט מיין פנים געפילט, אַז די לופט ווערט
קילער.

„קוקי, האָט וואָלף לאַרסען גערופן שטילערהייט.
טאַמאַס מאַגרידזש האָט אויסגעדרייט אַנעבעכדיק, רהמנות-
דיק פנים.

„שלעט אַראָפּ יענעם אויבערשטן שלעפּשטריק און לייג
אים איבער, און אויב ס'וועט זיך לאָזן — מיטן זעגל, און אויב
דו וועסט דערפון מאַכן אַ ביגאַס, וועט דאָס זיין דיין לעצט
שטיקל אַרבעט, פאַרשטאַנען?“

„מיר, וואָן וועידן, שטייט און העלפט אַראָפּנעמען די אוי-
בערשטע זעגל. דאָן שפרינגט צו צו די העכסטע זעגלען און
שפרייט זיי אויס צוויי שנעל ווי מעגלעך — וואָס שנעלער
איר וועט דאָס טון, אַלץ לייכטער וועט עס זיין פאַר אייך.
וואָס שייך קוקי, אויב ער וועט זיך נישט אַרויספאַרן, האַקט
אים אונטער די אויגן.“

„כיהאָב פאַרשטאַנען דעם קאַמפלימענט און כּיבין געווען
צופרידן, וואָס קיין דראָנג האָט נישט באַגלייט זיינע אינט-
רוקציעס פאַר מיר.

„מיר האָבן זיך געמונען צו צפון-מערב, און ער האָט
בידעה געהאַט צו באַפרייען זיך פון די אויבערשטע זעגל ביים
ערשטן בלאָז.

„מיר וועלן האָבן דעם ווינט אין אונזער ריכטונג, האָט
ער מיר דערקלערט. „אורטיילנדיק לויט די לעצטע שאַסן, האָט
עס צוועקגעטראָגן די שיפלעך אַ ביסל צו דרום-צוי.“
ער האָט זיך צוועקגעדרייט און אַרויפגעזאָגען צום

ראָד.

איך בין ארויף אויפן פאָדערשטן טייל און פארנומען מיין אָרט ביי די זעגלען. דאָן איז אַדורך אַ צווייטער שאַרף פּונם ווינט, און דאָן נאָך איינער. די לייַלעכער האָבן זיך פּויל באַ-וועגט.

„גאָט צו דאַנקען, וואָס דער שטורם קומט נישט מיט-אַמאָל, מר. וואָן וועידן“, האָט דער קאָקני היציק אויסגע-רופן.

און איך בין באמת געווען דאַנקבאַר, ווייל כ'האַב שוין דאָן אַזוי פיל מיך געהאַט אויסגעלערנט און געוואוסט וואָס פאַר אַן אומגליק עס דערוואָרט אונז מיט אַלע אונזערע לייַלעכער אויסגעשפּרייט.

דאָס פליסטערן פון ווינט איז געוואָרן אַ בלאָז. די זעגל זענען פיל געוואָרן, דאָס געשפענסט האָט זיך גערירט. וואָרף לאַרסען האָט שטאַרק אָנגעהויבן צו דרייען דאָס ראָד, און מיר האָבן אָנגעהויבן אונטערצוגעבן זיך. דער ווינט איז איצט געווען פאַרויס און מיינע שפיץ-זעגלען האָבן זיך אומרוק געבליאָן.

כ'האַב נישט געזען, וואָס עס טוט זיך ערגעץ אַנדערש, הגם כ'האַב געפילט דעם אומגעריכטן רעש אין ראָד פּונם סקונער, בעת דער דרוק פונם ווינט האָט זיך אויסגעוואָרעט צו די פאָדערשטע הויפט-זעגלען.

מיינע הענט זענען געווען פארנומען מיט די פליענדיקע דרייקאַנטיקע זעגלען; און אין דער צייט, ווען דערדאָזיקער טייל פון מיין אויפגאַבע איז געווען פאַרענדיקט, איז דאָס גע-שפענסט געלאָפן צו דרום-מערב, מיטן ווינט אויף איר זייט און אַלע אירע לייַלעכער צו דער רעכטער זייט. נישט אַפּשטעלנדיק זיך צו כאַפן דעם אָטעם, הגם מיין האַרץ האָט פון אָנשטרענגונג געקלאַפט ווי אַ קוזשניע-האַמער, בין איך צוגעשפּרונגען צו די העכסטע זעגלען, און איידער דער ווינט איז געוואָרן צו-שטאַרק, האָבן מיר זיי גוט אַרויפגעזעצט און פאַרוויקלט. דאָן בין איך אַרויף אינדערהויך נאָך באַפעלן.

וואָרף לאַרסען האָט מיט אנערקענונג געשאַקלט מיטן קאפּ
און מיר איבערגעגעבן דאס רודערן.
דער ווינט האָט זיך געהאַלטן אין איין פאַרשטאַרקן און
דער ים — אין הייבן זיך.
כ'האַב גערודערט אַ שעה צייט, און יעדע מינוט איז גע-
וואָרן שווערער דאָס צו טון.
כ'בין נישט געווינט געווען צו רודערן בעת אַזאָ שנעל-
קייט און ווינט.

„איצט קלעטערט אַרויף מיט דעם שפּאַקטיוו און זוכט אויס
עמעצן פון די שיפּלעך. מיר האָבן לכּל-הפּחות שוין אַדורכגע-
מאַכט צען ים-מייל, און איצט מאַכן מיר 12—13. דאָס אַלעס
„מיידל“ קען גיין.“

כ'האַב מיך געראַנגלט מיט די פּאָדערשטע מאַסטן, עפעס
זיבעציץ פּיס איבערן דעק.

בעת כ'האַב געזוכט דעם פּרייען וואַסער-שטח, האָב איך
גוט פאַרשטאַנען די נויטווענדיקייט פון דער שנעלקייט, אויב
מיר ווילן אַרויסראַטעווען וועמען-ס'איז פון אונזערע מענטשן.
באמת, קוקנדיק אויפן שטורמישן ים, אויף וועלכן מיר זענען
געשווימען, האָב איך געצווייפלט, צי עס איז דאָ אַ שיפּל
אויף דער אויבערפלאַך. ס'האַט נישט אויסגעזען פאַר מעגלעך.
אַז אַזאָ שוואַכע שיף זאָל איבערלעבן אַזאָ שטורעם פון ווינט
און וואַסער.

איך האָב נישט געקאָנט פילן די פולע קראַפט פונם ווינט,
ווייל מיר זענען געלאָפן צוזאַמען מיט אים; אָבער פון מײן
הויכן אָרט האָב איך אַראָפּגעקוקט, איבער די גרענעצן פון
געשפּענסט און ווייט פון איר, און כ'האַב געזען ווי די
ליניעס פון איר געשטאַלט האָבן זיך שאַרף אָפּגעשפיגלט אין
דעם שוימענדיקן ים, ווי זי האָט זיך געריסן מיט איפּמעט.
טיילמאָל האָט זי זיך אויפּגעהויבן און איבערגעשיקט גרויסע
בוואַליעס, פאַרדעקנדיק פאַרן אויג דעם פאַרענטש פון דער

דעכטער זייט, און באדעקנדיק איר דעק ביז צו די האקעס מיטן
ברויזנדיקן אָקעאַן.

אין אַזעלכע מאָמענטן, אויפּשפּרינגנדיק נאָך אַ שטויס פון
ווינט, בין איך געפּלויגן אין דער לופטן מיט אַ חלשותדיקער
שנעלקייט, גלייך ווי פּוואָלט מיך געקלאַמערט אָן דעם עק
פון אַ ריזיקן, אומגעדרייטן זייגער-אומרו, וועמענס בויגן, צווישן
די גרעסערע שטויסן, האָט געמוזט זיין אַ זיבעציק פּיס אָדער
טער.

איינמאָל האָט מיך באַהערשט די שרעק פון דעמדאָזיקן
חלשותדיקן שטויס, און אַ וויילע האָב איך זיך ווייטער געקלאַ-
מערט, מיט די הענט און די פּיס, שוואַך און שוידערנדיק, נישט
זייענדיק בפּוה צו זוכן אין ים די פּאַרלירענע שיפלעך אָדער
עפעס צו דערזען אין ים, בלויז דאָס, וואָס עס האָט געברומט
אונטן און געריסן זיך אומצוואַרפן דאָס געשפּענסט.

אַבער דער געדאַנק וועגן די מענטשן אין מיטן ים האָט
מיר צוגעגעבן קוראזש, און זוכנדיק זיי, האָב איך פּאַרגעסן אָן
זיך גופּא. אין משך פון אַ שעה האָב איך גאַרנישט געזען,
זוץ דעם בלויזן, ווייטן ים. און דאָן דאָרט, וווּ אַ בלענדנדיקער
סנאָפּ-ליכט האָט אַ בליץ געטון אין אָקעאַן און די אויבערפּלאַך
איז געוואָרן ווי זידנדיק זיילבער, האָב איך דערזען אַ קליינעם
שוואַרצן פּלעק, ווי ער שטופּט זיך אַרויס צום הימל און ווערט
צוריק איינגעשלינגען. כּי האָב געדולדיק געוואַרט. ווידער אַמאָל
האָט אַרויסגעשטאַרט דער קליינטשיקער שוואַרצער פּונקט דורך
דעם זידנדיקן בלענדעניש, נישט איבעריק ווייט פון דער ליני-
קער זייט פון אונז.

כּי האָב נישט געפרוּווט צו שרייען, נאָר געמאָלדן דאָס
נייעס וואָלף לאַרסענען, פּאַכנדיק מיט דער האַנט.

ער האָט געענדערט די ריכטונג, און איך האָב מיט טיג-
נאַלן באַשטעטיקט, אַז ס'איז אין אָרדנונג.

דער פּלעק איז געוואָרן גרעסער, און אַזוי שנעל, אַז
צום צרשטן מאָל האָב איך פּולשטענדיק אָפּגעשאַצט די שנעל-
202

קייט פון אונזער שווימען.
וואָלף לאַרסען האָט מיר געווינקטן, אז כּוואָל אַראָפּגיין.
און ווען כּיבין לעפּן אים געשטאַנען ביים ראָד, האָט ער מיר
געגעבן אינסטרוקציעס ווי צו לאַוורירן.
„מ'דאַרף זיך ריכטן, אז אלע טיילדאָנישע כּוחות וועלן
זיך צעלאָזן, האָט ער מיך געוואָרנט, אָבער לאָז אייך דאָס
נישט אַרן. איר דאַרפט טון אייער זאַך און קוקי זאָל שטיין ביי
די פּאָדערשטע לייצעכער.“

ס'איז מיר געלונגען צו גיין פּאַרווערטס, אָבער ס'איז
נישט געווען וואָס אויסצוקאָמפּינירן, ווייל דער רעכטער פּאַ-
רענטש איז אָפט געווען פּאַרגאַסן אונטערן וואַסער, ווי דער
לינקער.

נאָכן געבן טאַמאַס מאַגרידזשן אָנווייזונגען, וואָס ער
האָט צו טון, האָב איך אַרויפגעקלעטערט אַ פּאַר פּיט הויך אויף
דער פּאָדערשטער איינריכטונג.

דאָס שיפּל איז איצט געווען זייער נאָענט. און כּוואָל
קלאָר פּאַרשטאַנען, אז עס איז געלעגן מיטן קאָפּ צום ווינט
און ים און געשלעפט זיין מאַטטבוים און זעגל, וואָס זענען
אַריינגעוואָרפן געוואָרן אין ים אַריין, כּדי צו נוצן אַלס אַ ים-
אַנקער.

די דריי מענטשן דוּאַבן געשעפט דאָס וואַסער. יעדער
ברויזנדיקער באַרג האָט זיי פּאַרדעקט פון אויג, און איך פלעג
וואַרטן מיט אַ קרענקלעכער מורא, זיך געשראַקן טאַמער וועלן
זיי זיך שוין מער נישט באַווייזן. דאָן, און מיט אַ שרעקלע-
כער אומגעריכטקייט, איז דאָס שיפּל אַדורכגעלאָפן דעם שוי-
מענדיקן רוקן, מיטן דושאַפּ אויסגעשטרעקט צום הימל, און
ס'האָט זיך געזען די גאַנצע לענג פון איר דנאָ אַ גאַסער און
פּינצטערער, און ס'האָט זיך געדאַכט, אז ס'איז שוין געקומען
איר סוף.

ס'האָט זיך דאָן באַקומען אַ דורכלויפנדיקער בליק פון די
דריי מענטשן, ווי זיי שליידערן דאָס וואַסער אין אַ ווילדער

אייילעניש, בעת עס פלעגט איבערפלייצן און אריינפאלן אין א
לעכערדיקן טאל, מיטן דזשאב אראפ און ווייזנדיק איר פולע
אינעווייניקסטע זייט מיט דעם שפיץ.

יעדעס מאָל, ווען עס האָט זיך באַוווּזן, איז עס געווען
א נס.

דאָס געשפּענסט האָט פּלוצלונג געענדערט איר ריכ-
טונג, זיך האַלטנדיק פון דערווייטנס, און ס'האָט מיך געטראָפּן
ווי אַ דונער דער געדאַנק, אז וואָרף לאַרסען האָט געהאַלטן,
אז עס איז אוממעגלעך צו ראַטעווען דאָס שיפּל. דאָן האָב איך
פאַרשטאַנען, אז ער גרייט זיך צו לאַווירן און כּיבּין דערי-
בער אַראָפּ אויפן דעק, פּדי צו זיין גרייט.

מיר זענען איצט געשטאַנען אונטערן פּולן ווינט, דאָס
שיפּל ווייט און אין דער ריכטונג צו אונז. כּיהאַב געפּילט,
אז דער סקונער ווערט פּלוצלונג לייכטער, אַ צייטווייליק אָפּ-
שוואַכונג פון דרוק, און איינצייטיק מיט אַ שנעלער מאַרגרע-
סערונג פון לויף. דער סקונער איז געלאָפּן גלייך אויפן ווינט.
ווען ער איז אַריינגעקומען אין די רעכטע ווינקלען פון
ים, האָט די גאַנצע קראַפט פון ווינט, פון וועלכן מיר זענען
ביז אַהער אַנטלאָפּן, אונז געכאַפט.

צום אומגליק און נישט וויסנדיק, בין איך געשטאַנען
מיטן פנים צום ווינט. ער איז געשטאַנען פאַר מיר ווי אַ
מויער, אָנפילנדיק מיינע לונגען מיט לופט, וועלכע כּידזאַב
נישט געקענט אַרויסיאַגן פון זיך.

און בעת כּיהאַב מיך געוואָרגן און געדושעט און בעת
דאָס געשפּענסט האָט זיך איבערגעבוּגן אַ ווייל אין דער
פרייט, און זיך וויגנדיק גלייך איבער און ווייטער אין ווינט,
האַב איך דערזען ווי אַ ריזיקע כּוואַליע הייבט זיך איבער מיין
קאָפּ. כּיבּין אָפּגעטרעטן אָן אַ זייט, געכאַפט דעם אָטעם לאָן
ווידער זיך גענומען קוקן.

די כּוואַליע האָט פאַרפלייצט דאָס געשפּענסט לאָן
איך האָב פאַרריסן דעם קאָפּ, פּדי צו קענען קוקן. אַ פּאַסמע

וון-ליכט האָט באַלויכטן דעם אויבערשטן שיפטייל און לויך
האָב דערזען אַדורכזיכטיקע, לויפנדיקע, גרינע מאַסע, באַגאַסן
מיט אַ מילכיקער שוים.

דאַן האָט עס זיך אַראָפּגעלאָזט, דער גיהנום האָט זיך
צעמלאַקערט.

איך האָב באַקומען אַ פאַרניכטנדיקן, איבערראַשנדיקן
קלענע, אין קיין שום אבר נישט און דאָך אין אלע אבריים.
כ'האָב פאַרלוירן מיין שטיץ-פונקט און כ'האָב מיך געפונען אונג-
טערן וואַסער, און אין מיין מוח האָט געענבערט דער געדאַנק,
אַז דאָס איז עס דאָס שרעקלעכע וועגן וועלכער כ'האָב גע-
הערט: פאַרגאַסן ווערן דורך אַ כוואַליע.

מיין קערפער האָט זיך אָנגעשלאָגן, געוואָרפן געוואָרן
און איבערגעדרייט געוואָרן, און ווען כ'האָב שוין נישט גע-
האַט קיין כוח צו אַטעמען, האָב איך אַריינגעאַטעמט אין מיין-
געלונגען דאָס בייסנדיקע געזאַלצענע וואַסער. אָבער טראָץ
דעם אלעם האָב איך מיך געקלאַמערט אָן איין געדאַנק —
כ'מוז איבעררוקן די דרייקאַנטיקע זעגל צו
דער ווינט-ריכטונג. כ'האָב נישט קיין מורא געוואַלט פאַרן
טויט. כ'האָב נישט געצווייפלט, אַז כ'וועל ווי-עס-איז אויסהאַלטן.
אין מיין פאַרטונקלעכע באַוויסטזיין האָב איך געדענקט וואָלף
לאַרסענס באַפּעל, וואָס איז פאַר מיר געווען אַ סטימול, און
געדאַנקלעך האָב איך אים געזען, ווי ער שטייט ביים ראַד אין
סאַמע מיטן פון ווילדן שטורעם, אַנשטרענגנדיק זיין ווילן קעגן
ווילן פון שטורעם און טראַגנדיק אים.

כ'האָב מיך געוואַלטיק אַ וואָרף געטון צו דעם, וואָס
איך האָב אָנגענומען פאַר אַ פאַרענטש, כ'האָב אָפּגעאַטעמט, און
כ'האָב ווידער איינגעזויגן די פרישע לופט.

כ'האָב געפרוווט זיך אויפהייבן, כ'האָב מיר אָבער צע-
קלאַפט דעם קאַפּ און אַנידערגעפאַלן אויף אלע פיר. דורך אַ
קאַפּריז פון וואַסער בין איך פאַרוואָרפן געוואָרן אונטער דעם
פאַדערשטן דעק.

ארויסקריכנדיק פון דאָרט אויף אלע פיר, האָב איך מיך
אַנגעשטויסן אויף סאַמאַס מאַגרידוּשן, וועלכער איז געלעגן
איינגעקאָרטשעט און געקערעכצט. ס'איז נישט געווען קיין צייט
צו פרעגן זיך. כ'האָב געמוזט אַיבעררוקן די דרייקאַנטיקע
זעגל.

ארויפקומענדיק אויפן דעק, האָט זיך מיר געדאַכט, אַז
דאָס איז דעם סוף. פון אלע זייטן האָט זיך געפֿאַזט הערן
דאָס רייסן און סקריפען פון האַלץ, שטאַל און די קאנוועס.
דאָס געשפּענסט האָט געפֿאַצט און איז צוריסן געוואָרן
אויף פּיצלעך.

די פּאָדערשטע זעגל און די פּאָדערשטע-העכסטע זעגל,
פלייבנדיק צוליב אַ מאַנעווער אָן ווינט, און אַזוי ווי ס'איז
נישט געווען קיינער וואָס זאָל זיי אינוויקלען, זענען זיך מיט
אַ דונערדיקן גערויש צעפּאַלן אויף שטיקער, און די שווערע
באַלקנס האָבן זיך געוואָרפן און געקלאַפט פון פּאַרענטש צו
פּאַרענטש.

די לופט איז פול געווען מיט פליענדיקע שטיקער, אָפּ-
געריסענע שטריק און ליניעס האָבן געפּייפט און זיך געקנוילט
ווי שלאַנגען און אין דעמדאָזיקן כאַאָס איז מיט אַ זעלן אַראָפּגע-
פּאַלן דער דראָנג פון פּאָדערשטן זעגל.

דער דראָנג איז געפּאַלן א פּאַר איילן פון מיר און דאָס
האָט מיך אויפגעוועקט צו מעשים. אפשר איז גאַרנישט די לאַג-
גע אַזוי האַפּנונגסלאָז. כ'האָב מיר דערמאָנט אָן וואָלף לאַר-
סענס התראת. ער האָט זיך געריכט, אַז אלע טייוואָלים וועלן
זיך צעלֶאָזן, און אַט איז עס געשעען. און וווּ איז ער? איך
האָב אים דערזען, ווי ער האַרעוועט ביי די הויפט-לייטעכער,
הייבט זיי אויף, גלייכט זיי אויס מיט זיינע מעכטיקע מוסקולן.
דער אונטערשטער שיפטייל האָט זיך געגעבן אַ וואָרף אין דער
לופט, און זיין קערפער האָט זיך אָפּגעשפיגלט אין אַ וויי-
סער פּאַרפלייפנדיקער כוואַליע, דאָס אלץ — אַ גאַנצע וועלט
פון לאַאָס און צעבראַכענע שטיקער — האָב איך געזען גע-
206

הערט און באנומען אין נישט קיין גאנצע פופצן סעקונדעס.
כ'האָב מיך נישט געשטעלט קוקן וואָס עס איז געוואָרן
מיטן קליינעם שיפל, נאָר זיך געלאָזט לויפן צו די דרייקאָב-
טיקע זעגל.

זיי האָבן זיך אָנגעהויבן צו רייסן, און ס'האָט זיך גע-
הערט שאַרפע קנאַלן, ווען זיי האָבן זיך אָנגעפילט אַדער אויס-
געליידיקט געוואָרן פון ווינט; אַבער אויסדרייענדיק די פלאַכ-
טע און אָנווענדדיק מיין גאנצע קראַפט, האָב איך זיי אונ-
טערגעהאַלטן.

איינס האָב איך געוואוסט: איך האָב געטון ווי ס'דאַרף
צו זיין. כ'האָב צוויי פלאַנע געשלעפט, ביז כ'האָב מיר דורכגע-
לעכערט אַלע מיינע פינגער; און בשעת כ'האָב געשלעפט, זע-
נען די דרייקאָנטיקע זעגלען און די זעגלשטריק צעריסן גע-
וואָרן און ס'איז פון זיי גאַרנישט געבליבן.

כ'האָב געהאַלטן אין איין שלעפן, פעסט צוהאַלטנדיק ביז
דאָס צווייטע מאָל האָט מיר געגעבן אַ גרעסערן אָנהאַלטונגס-
פונקט. דאָן האָט זיך די פלאַכטע זייער לייכט אונטערגעגעבן
און וואָלף לאַרסען איז געשטאַנען לעבן מיר, געהויבן די פלאַכ-
טע און איך האָב צוגעהאַלטן אונטערהאַלטן די אַראָפהענגנדי-
קע שטיקער.

בינדט פעסט צו" האָט ער געשריגן. „און גייט צוועק ו"
נאָכגלייענדיק נאָך אים, האָב איך באַמערקט, אַז נישט
קוקנדיק אויף די צעבראַכענע שטיקער און פאַרניכטונג האָט
זיך באַקומען אַ שטיקל אָרדנונג.

דאָס געשפּענסט איז געגאַנגען אויף צוריק. טראָץ
דעם האט זי געאַרבעט און געגאַנגען פאַרויס.

הגם זי האט פאַרלוירן די רעשט זעגלען, און די דריי-
קאָנטיקע זעגלען זענען אָנגעשטעלט צו דער ווינט-ריכטונג, און
די הויפט-זעגל, שטאַרק אויפגעפלאָזן, האָבן זיי זיך געהאַלטן
און געהאַלטן דעם שפיץ פון דער שיף קעגן דעם צעפּושע-
וועטן ים.

בעת וואָלף לאַרסען האָט געברענגט אין אָרדנונג די שים-
אויסשטאַטונג, האָב איך געזוכט דאָס שיפּל און עס דערווען
לינקס אויף אַ גרויסער כוואַליע, נישט איבעריק ווייט פון
אונז.

און וואָלף לאַרסען האָט אזוי גענוי אויסגערעכנט, אז
מיר זענען באַלד צוגעקומען צום שיפּל, אזוי אז ס'איז מער
נישט געווען וואָס צו טון, נאָר צוצובינדן עס מיט פּאָקעס פון
ביידע זייטן און עס אַרויפנעמען אויפן דעק.
אַבער דאָס טוט זיך נישט אזוי גרינג, ווי עס שרייבט
זיך.

אין שפיץ פון שיף איז געזעסן קערפוט, אופטי-אופטי
אין עק, און קעלד אינמיטן. צוקומענדיק נענטער צום שיפּל,
האָט עס זיך אויפגעהויבן אויף אַ כוואַליע, אזוי אז מיר זענען
געבליבן אונטן, און גלייך איבער מיר האָב איך געזען די קעפּ
פון די דריי מענטשן, וואָס האָבן זיך איבערגעבויגן איבער
דעם אָנלען און אַראָפּגעקוקט אויף מיר. דאָן האָט עס אונז גע-
געבן אַ הויב אין דער הויך, בעת זיי זענען אַראָפּגעוואָרפן
געוואָרן אונטן.

ס'האָט זיך געדאַכט, אז ס'איז אַן אוממעגלעכע זאַך, אז
ביים צווייטן מאָל זאָל דאָס געשפענסט נישט צעשמעטערט
ווערן ווי אַ שאָל פון אַן איי.

אַבער אין דעם פּאַסיקן מאַמענט האב איך דערלאָנגט קא-
נאַקן דעם קאַנאַט, און וואָלף לאַרסען האט דאסזעלבע געטון
מיט קערפוטן.

ביידע קאַנאַטן זענען אַריינגעזעצט געווארן אין איין אויגן-
בליק, און די דריי מענטשן, קונציק אויסמיידנדיק די כוואַליעס,
זענען גלייכצייטיק אַרויפגעשפרונגען אויפן דעק פון סקווער.
ווען דאָס געשפענסט האָט זיך אויפגעהויבן פון וואַסער
אַפיר, האָט זיך דאָס שיפּל אויך אויפגעהויבן, און איידער די
שיף האָט זיך אָנגעהויבן צו וואַרפן, האָבן מיר עס געגעבן אַ

שלעג אַרױף און מיט אַן איבערגעדרייטן דנאָ עס אַרױסגעלייגט
אויפן דעק.

כ'האַב געזען ווי ס'בלוט גיסט זיך פון קערפוטס לינקער
האַנט.

אויף אַן אומבאַקאַנטן אופן איז אים דער מיטעלער פינגער
געריבן געוואָרן ווי אַ פאַפּקע, אָבער ער האָט נישט אַרױס-
געוויזן קיין צייכן פון ווייטאק און מיט דער איינציקער רעכ-
טער דזאַנט דזאָט ער אונז צוגעהאַלפן צוצובינדן דאָס
שיפּל.

העלפט צו אַראָפּשלעפּן די דריי-קאַנטיקע זעגל! האָט
וואָלף לאַרסען געקאַמאַנדעוועט, אין דערזעלבער מינוט, ווען
מיר האָבן פאַרענדיקט מיטן שיפּל. קעלי, גייט אַרױף און מאַכט
לויז די הויפט-ליילעכער! איר, קערפוט, גייט און זעט, וואָס
ס'איז געוואָרן מיט קוקי! מר. וואָן וועידן, קלעטערט אַרױף
אינדערוויך און שניידט אָפּ דעם וועג די בלאַנדזשנדיקע
שיפּלציי!

געבנדיק די דאָזיקע באַפעלן, איז ער מיט זיינע אייגנאַר-
טיקע טיגרישע, שפּרינגנדיקע טריט אַרױף צום ראָד. בעת איך
האַב מיך מיט גרויס מי פאַרױפּבאַקומען אויף די פּאָדערשטע זעג-
לען, האָט זיך דאָס געשפּענסט פאַמעלעך געלייגט אונטערן
וואַסער.

אָבער איצט, בעת מיר זענען אַראָפּ אונטערן וואַסער און
אונטערגעשווענקט געוואָרן, איז שוין נישט געווען קיין זעגל
אַוועקצושליידערן. און כ'בין געלעגן האַלב-וועגס אויף די מאַסטן
און אויסגעצויגן אויף די ליבעס, מיטן גאַנצן כּוח פון ווינט צו-
געפעסטיקט, אַזוי אַז ס'איז אוממעגלעך געווען כ'זאָל אַראָפּפּאַלן.
דאָס געשפּענסט האָט זיך וואַסאַמאַל מער געלייגט אויפן
וואַסער, און די מאַסטן האָבן זיך שוין אויסגעלייכט מיטן וואַ-
סער. ווילנדיק קוקן אויפן געשפּענסט, האָב איך נישט געקוקט
אַראָפּ, נאָר אין אַ גלייכער ליניע, אין דער זעגל-ריכטונג, און
גיר האָב געזען נישט דעם דעק, נאָר דאָס אָרט, וווּ דער דעק

האָט געדאַרפן זיין, ווייל ער איז געווען באַגראָבן אונטער אַ
וויילדן כאַאַס פון וואַסער.

כ'האָב געווען ווי פון אונטערן וואַסער אַפיר שטאַרצן אַרויס
צוויי מאַסטן, און דאָס איז עס געווען אינגאַנצן. דאָס געשפּענסט
איז צייטווייליק געלעגן אונטערן וואַסער.

אַזוי ווי דער דרוק פון וואַסער איז שוואַך געוואָרן, האָט
זיך דאָס געשפּענסט אויסגעגלייכט, צעברעכנדיק דערציי
איר דעק, פונקט ווי אַ וואַלפּיש ברעכט מיט זיין רוקן די
כוואַליעס.

דאָן זענען מיר געלאָפן אין איין אימפעט איבער דעם
וויילדן ים, און אין דער צייט בין איך געהאַנגען ווי אַ פליג
אויף די מאַסטן און געזוכט די אַנדערע שיפלעך. אין אַ האַלבע
שעה אַרום האָב איך דערזען דאָס צווייטע שיפל אין אַ זעבע-
דיקן צושטאַנד, אַרויף מיטן דנאָ, אָן וועלכן עס האָבן זיך פאַר-
צווייפלט געקלאַמערט דזשאַק האַרנער, דער פעטער לואיס און
דזשאַנסאָן.

דאָסמאָל בין איך געבליבן אינדערהויך, און וואָלף לאָר-
סענען האָט אָפּגעגליקט צוצוקומען צו זיי, נישט ווערנדיק פאַר-
פלייצט. אַזוי ווי פריער, האָבן מיר זיך צוגעקלאַערט צום
שיפל.

די האַקעס זענען שנעל געמאַכט געוואָרן און די שטריק
זענען געוואָרפן געוואָרן צו די מענטשן, וואָס זענען אַרויפגע-
קראָכן אויפן דעק פונקט ווי מאַלפעס.
דאָס שיפל גופא איז בעתן אַרויפקומען צעשמעטערט און
צעברעקלט געוואָרן אָן דעם סקווערס זייטן; אבער די צע-
בראמענע טיילן זענען באַליד צוגעבונדן געוואָרן, ווייל מ'האט
זיי געקענט פאַרריכטן.

ווידערצומאל איז דאס געשפּענסט פאַרכאַפט געוואָרן
פון שטורעם, דאס מאל אַזוי, אַז עס האט זיך אונטערגעטונקען
אין משך פון אַ פאַר סעקונדעס און איך האָב געמיינט, אַז עס
וועט זיין מער נישט קאַפויער קומען.

אפילו דאָס ראָד, וואָס איז אַ סך העכער ווי דער
זווישנשיפטליך, איז געווען באַדעקט און ווידעראַמאָל און אַבער
אַמאָל פאַרזונקען אונטערן וואַסער.

אין אַזעלכע מאָמענטן האָב איך מיך מאָדנע געפילט אַליין
מיט גאָט, אַליין מיט אים און זיך צוגעקוקט צום כאַאָס פון
זיין צאָרן.

און דאָן איז דאָס ראָד קאָפּויער געקומען, און וואָלף
לאַרסענס ברייטע אַקסעלען און זיינע הענט האָבן פעסט אָנגע-
נומען די שפּריכעס און געפירט דעם סקווער לויט דער ריכטונג
פון זיין ווילן, ער אַליין אן ערדישער גאָט, וואָס באַצווונגט
דעם שטורעם, אַראָפּוואַרפנדיק פון זיך די אַרויפּשפּרינגנדיקע
כוואַליעס און פירנדיק דעם שטורעם צו זיינע אייגענע צילן.
און אָ! די גרויסע נסים! די גרויסע נסים! יענער קליינער
מענטש דאַרף לעבן, אַטעמען און אַרבעטן, און קערעווען מיט
אַזא שוואַכן מעכאַניזם פון האַלץ און לייונט דורך אַזא שרעק-
לעכן נאַטור-קאָמף!

אַזוי ווי פריער האָט זיך דאָס געשפּענסט אַרויסגעריסן
פונם ים, אויפהויבנדיק איר דעק פון וואַסער אַפער און גע-
לאָפן פאַרויס פאַרן וואַיענדיקן ווינט.

ס'איז איצט געווען האַלב-זעקס, און אין אַ האַלב שעה
שפּעטער, ווען די לעצטע מינוטן פון טאָג זענען אונטערגעגאַנג-
גען אין אַ טונקעלן און ווילדן בין-השמשות, האָב איך געזען אַ
דריט שיפּל.

עס איז געווען מיטן דנאָ אַרויף, און מ'האָט נישט געזען
קײן צײכן פון איר מאַנשאַפּט.

וואָלף לאַרסען האָט איבערגעחזרט זיין מאַנעוור, אַרויס
פון ווינט, און צוגעקייקלט זיך צום שיפּל, אַבער דאָס מאָל האָט
ער נישט געטראָפן מיט פּעראַציק פּיס, און דאָס שיפּל איז
אָוועק.

שיפּל נומער פּיר"ו האָט געשריגן אופּטי-אופּטי, ווע-
מענס שאַרפע אויגן האָבן איבערגעלייענט דעם נומער אין דער-

יעדבער מינוט, ווען עס האָט זיך אויפגעהויבן פון שוים אַרויס, און מיטן שפיץ אַראָפּ.

דאָס איז געווען הענדערסאָנס שיפל און מיט אים זענען אוועקגעקומען האַליאָק און וויליאַמס, איינער פון די מאַטראָזן, וואָס פאָרן לאַנגע שטרעקעס.

זיי זענען בלי-ספּק פאַרלוירן געוואָרן; אָבער דאָס שיפל איז געבליבן, און וואָלף לאַרסען האָט געמאַכט נאָך איין אומ-באַרעכנטן פּרוּוו עס צו דערגרייכן.

איך בין אַרויפגעקומען אויפן דעק און געזען, ווי האָר-נער און קערפּוט האָבן אומזיסט פּראָטעסטירט קעגן דעמדאָזיקן פּרוּוו.

„כ'שווער ביי גאָט, איך וועל מיר נישט לאָזן צונעמען מיין שיפל פון וועלכן-נישט-איז שטורעם, וואָס וויעט אַרויס פון גיהנום!“ האָט ער געשריגן, און הגם מיר פיר זענען גע-שטאַנען מיט די קעפּ גלייך, פּדי מיר זאָלן הערן, האָט זיין שטימע אויסגעזען, ווי זי וואָלט געווען שוואַך און פון ווייטנס, גלייך ווי זי וואָלט געקומען פון אַ ווייטן מהלך.

„מר. וואַן וועידן!“ האָט ער געשריגן, און איך האָב גע-הערט זיינע ווערטער אינם גערויש, ווי מ'הערט אַ שאַך. „שטייט לעבן יענעם דרייעקיקן זעגל מיט דזשאַנסאָנען און אופטין! די איבעריקע זאָלן אַרויפגיין צו די הויפט-ליילעכער, איצט לעבע-דיק! אַנישט, שיק איך אייך אַלע אָפּ אין צוקונפטיקן קיניגרייך אַריין! פאַרשטאַנען?“

און ווען ער האָט איבערגעדרייט דאָס ראָד און דעם נעשענסטס דושאַב האָט זיך אַ וואָרף געטון, איז גאַרנישט נעבליבן פאַר די יעגער, נאָר צו האַרכן און טון וואָס זיי קענען בעת אַזאָ ריזיקאַלישער סיטואַציע.

ווי גרויס ס'איז געווען די ריזיקע, האָב איך באַגריפּן ערשט דאָן, ווען כ'בין ווידעראַמאַל געווען באַדעקט אונטער די שטורמישע כוואַליעס און זיך געראַטעוועט דאָס לעבן, צוהאַלטנ-

דיק זיך ביים פאָרענטש, ביים עק פון די פאָדערשטע מאַסטן.

מיינע פינגער זענען געווען צעריסן, און ס'האָט מיך גע-וואָרפן אין און צוריק.

איך האָב נישט געקענט שווימען, אָבער איידער כ'האָב אָנגעהויבן צו זינקען, בין איך ווידער געשליידערט גע-וואָרן.

אַ שטאַרקע האַנט האָט מיך אָנגעכאַפּט, און ווען דאָס געשפּענסט איז ענדלעך קאפּויער געקומען, האָב איך געזען, אז כ'האָב צו פאַרדאַנקען דזשאַנסאָנען מיין לעבן. כ'האָב געזען ווי ער קוקט מיט מורא אַרום זיך, און באַמערקט, אז קעלי, וואָס איז אָנגעקומען אין דער לעצטער מינוט, איז נעלם געוואָרן.

דאָס מאָל, נישט דעריאָנגדיק דאָס שיפּל, און נישט גע-פינענדיק זיך אין דערזעלבער פּאָזיציע ווי אין די פּריערדיקע ביישפּילן, איז וואָלף לאַרסען געצווונגען געווען צו באַנוצן זיך מיט אַן אַנדערן מאַנעוור: אַוועקלויפן פּונם ווינט רעכטס, און צוריקקומען פון דער צווייטער זייט.

„פּרעפּטיק! האָט דזשאַנסאָן אַריינגעשריגן אין מיין אויער, בעת ס'איז אונז געלונגען אַדורכצורייסן זיך דורכן מבול. איך האָב געוויסט, אז דאָס מיינט ער נישט וואָלף לאַרסענס אָנפיר-רונגס-פעקטיט, נאָר דעם אויפטו פון דעם געשפּענסט.

ס'איז געווען אַזוי פינצטער, אז מ'האָט נישט געזען קיין צייכן פון אַ שיפּל; אָבער וואָלף לאַרסען האָט זיך געהאַלטן אין דעמדאָזיקן שרעקלעכן שטורם, ווי געפירט פון נישט אָפּ-גאַרנדיקן אינסטינקט.

דאָסמאָל, הגם מיר זענען יעדע מינוט געווען האַלב-פּאַר-גאַסן פון וואַסער, איז אָבער נישט געווען קיין גרוב, אין וועלכן מ'זאָל קענען אונטערגעטונקט ווערן, און מיר זענען גלייך צו געשווימען צום איבערגעקערטן שיפּל און עס שטאַרק צעקלאַפּט. בעתן צורופּנעמען עס אויפן דעק.

ס'האָט גענומען צוויי שעה פון שווערער אַרבעט, אין משך פון וועלכע די גאַנצע מאַנשאַפֿט אונזערע — צוויי יעגער, דריי מאַטראָזן, וואָלף לאַרסען און איך — האָבן אַרויפגעזעצט די זעגל, צוערשט איינעם און נאָכדעם דעם אַנדערן, די דרייקאָנ-טיקע זעגל און די הויפט-זעגל, בעת דאָס געשפּענסט האָט זיך געטונקט אין אָפּגרוגט און געשפרונגען אינדערהויך ווי אַ קאָרק. הגם די זעגל זענען פאַרקלענערט געוואָרן, זענען די דעקן געווען פאַרהעלטנישמעסיק פריי פון וואַסער. אין סאַמע אָנהויב פון דאָזיקן שטורם האָב איך מיר צע-בלוטיקט די פינגער, און בעתן אַרויפזעצן די זעגל האָב איך געאַרבעט און די טרערן זענען אַראָפּגערוגען פון מיינע באַקן.

און ווען אַלץ איז שוין געווען אין אָרדנונג, בין איך צוזאַמענגעבראַכן ווי אַ פרוי און אַנידערגעפאַלן אויפן דעק און שיער געהלשט פאַר דערשעפונג.

אין דערזעלבער צייט האָט מען אַפּערגעשליעפּט טאַמאַס מאַגרידזשן, פונקט ווי אַ דערטרונקענע שטשורע, פון אונטערן אויבערשטן דעק, ווו ער האָט זיך פּחדנותדיק באַהאַלטן. איך האָב געזען ווי מ'שלעפּט אים אַרויף אויבן אין קאַבינע אַריין, און מיט שטוינונג האָב איך געזען, אַז די קיך איז נעלם גע-וואָרן. אויף אַיר אָרט דזאָט זיך בלויז געזען אַ שטיק דעק.

אין דער קאַבינע איז געווען פאַרזאַמלט די גאַנצע מאַנ-שאַפֿט, נישט אויסשליסנדיק די מאַטראָזן, און בעת די קאָווע האָט זיך געקאָכט אויפן קליינעם אויוועלע, האָבן מיר געטרונקען וויסקי, פאַרבייסנדיק מיט האַרטע סוכאַרעס.

קיינמאַל אין מיין לעפּן האָב איך נישט געפילט אַזאַ געשמאַקן טעם אין אַן עסן, און קיינמאַל האָט מיר נישט אַזוי געשמעקט קאָווע.

דאָס געשפענסט האָט זיך אַזוי געוואָרפן, געשליידערט און געטוקט, אַז אַפילו די מאַטראָזן האָבן זיך נישט געקענט אַ ריר

געבן, נישט צוהאלטנדיק זיך אן עפעס, און עטלעכע מאל, נאָכן
געשריי „סאָרויכטיק, חברה! האָט עס אונז אַרויפגעוואָרפן אויף
דער וואַנט פון דער קאַפינע, גלייך ווי דאָס וואַלט געווען
דער דעק.

„צום טייל מיט דער וואַך, האָט וואַלף לאַרסען אויס-
געשריגן, נאָכדעם ווי מיר האָבן זיך אָנגעגעסן און אָנגעטרונ-
קען. „ס'איז גאָרנישט דאָ וואָס צו טון אויפן דעק, אויב ס'דאַרף
אונז עפעס אַרויפפאַלן, וואַלטן מיר סיי-ווי גאָרנישט געקענט
עפעס אויפטון. אַריין אינעווייניק און לייגט זיך צו אַ ביסל
שלאַפן.“

פאַרעסטנדיק צוערשט די ים-לאַמפן, זענען די מאַטראָן
צוועק אויפן אויבערדעק, און צוויי יעגער זענען געבליבן שלאַפן
אין דער קאַפינע, ווייל ס'איז געווען געפערלעך צו עפענען
דעם איינגאַנגס-לאַך צום רודער-שטיבל.

וואַלף לאַרסען און איך, נעמענדיק צווישן זיך קערפוטן,
האָבן מיר אָפגעשניטן דעם צעריסענעם פינגער און פאַרנישט
אים.

מאַגרידזש, וואָס האָט די גאַנצע צייט געמוזט קאָכן, דער-
לאַנגען קאווע און אַכטינג טון אויפן פייער, האָט זיך באַקלאַנגט
אויף שרעקלעכע שמערצן, און איצט געשווירן, אז ער האָט
צעבראַכן איין ריפּ אָדער צוויי.

אונטערזוכנדיק אים, האָבן מיר איינגעפונען, אז ער האָט
גאָר דריי צובראַכענע ריפּן, אָבער דאָס פאַרנעמען זיך דערמיט
האָבן מיר אָפגעלייגט אויף צומאַרגנס, הויפטזעכלעך צוליב דעם,
וואָס איך האָב נישט געהאַט קיין אַנונג וועגן צעבראַכענע ריפּן,
און כ'האַב פריער געדאַרפט לייענען וועגן דעם.

כ'מיי, אז ס'האַט גאָרנישט געלוינט אַ צעבראַכן שיפל
מיטן פרייז פון קעליס לעבן, האָב איך געזאָגט צו וואַלף
לאַרסען.

אָבער קעלי קומט סיי-ווי נישט אין חשבון אַריין, האָט
ער געענטפערט. „א גוטע נאַכט.“

נאָך דעם אַדעם, וואָס איז דאָ געשען, ליידנדיק שרעק-
 לעכע יסורים אין מיינע פינגער, דאָס פאַרלירן דריי שיפּלעך,
 שוין אָפּגערעדט פון די ווילדע טענן פּונם געשפּענסט, האָב
 איך געמיינט, אַז כּוועל נישט קענען איינשלאָפּן. אָבער אין
 זעלבן מאָמענט, ווען כּהאַב אַנידערגעלייגט דעם קאַפּ אויפן
 קישן, האָבן מיר זיך די אויגן צוגעמאַכט, און איך בין אַדורכ-
 געשלאָפּן די נאַכט ווי אַ געהרגעטער, און דאָס געשפּענסט,
 אַליין און נישט געפירט פון קיינעם, האָט זיך אויסגעקעמפט אַ
 וועג אינם שטורם.

קאַפיטל אַכצן

צומאָרגנס איז דער שטורם שוואַכער געוואָרן און איך און
 וואָלף לאָרסען, אָנשטאַפּנדיק זיך מיט ידיעות פון אַנאַטאָמיע און
 כירורגיע, האָבן מיר אַריינגעזעצט מאַגרידזשס ריפּ. שפּעטער,
 ווען ס'איז אינגאַנצן שטיל געוואָרן, איז וואָלף לאָרסען געפאַרן
 הין און צוריק איבער יענעם טייל פּונם אַקסאַן, וווּ מיר האָבן
 פּאַגענט דעם שטורם, אַ ביסל ווייטער צו מערב-צו, בעת מען
 האָט פאַרראַכטן די שיפּלעך אין מ'האַט אַרויפגעזעצט גייע
 זעגלען.

מיר האָבן געזען סקונערס, וועלכע האָבן מערסטנטיילס
 געזוכט זייערע פאַרלוירענע שיפּלעך, און פּמעט אַלע האָבן גע-
 פירט מיט זיך די שיפּלעך און די מאַנשאַפּט, וואָס זיי האָבן
 אָנגעטראָפּן אויפן וועג און וועלכע זענען גאַרנישט געווען
 זייערע.

די מאַסע פון דעם פּלאָט איז געווען צו מערב פון אונז
 און די שיפּלעך, צעזייעט און צעשפּרייט איבערן ריזיקן שטח,
 זענען געפּלויגן ווי משוגעים, זוכנדיק אַ נאָענט באַהעלטעניש.

צוויי פון אונזערע שיפלעך, מיט זייער מאַנשאַפּט, פריש
און געזונט, האָבן מיר אַראָפּגענומען פונם סיס קאָ, און צו
וואָלף לאַרסענס גרויסער פרייד און צו מיין עגמת-נפש האָט
ער פון סאָן-דיעגאָ אַראָפּגעשלעפט „רויכן“ מיט נילסאָנען און
ליטשן.

און אזוי אַרום, נאָך פינף טעג, האָבן ביי אונז געפעלט
נאָך פיר מענטשן — הענדערסאָן, האַליאַק, וויליאַמס און קעלי.
און מיר האָבן ווידער געמאַכט אַ געזעג אויף די פלאַנקן פון
דער פּאַקע-סטאַדע

נאָכגייענדיק איר צו צפון-צו, האָבן מיר אָנגעטראָפּן די
שרעקלעכע ים-נעפלען.

יעדן טאָג האָבן מיר אַראָפּגעלאָזט די שיפלעך און זיי
זענען נעלם געוואָרן פון אונזער בליק, נאָך פריער איידער זיי
האָבן אָנגערירט דאָס וואַסער. און מיר, אויפן דעק, האָבן גע-
בלאָזן פון טרומייטערס אין געוויסע צייט-אַפּשניטן און יעדע
פופצן מינוט האָבן מיר געשאָסן פון אַ באַמבנוואַרפער. שיפ-
לעך זענען דאָ פאַרלוירן געוואָרן, דאָ אָפּגעפונען געוואָרן, און
ס'איז געוואָרן ביי זיי אַ מנהג צו גיין אויף געזעג מיט יעדן
סקווער, וואָס זיי האָבן נאָר אָנגעטראָפּן, אזוי לאַנג ביז זיי
האָבן זיך ווידער באַגעגנט מיט זייער אייגענעם סקווער. אָבער
ווי ס'איז געווען צו דערוואַרטן, האָט וואָלף לאַרסען, וועמען
ס'האָט געפעלט אַ שיפל, צוגענומען דאָס ערשטע בעסטע פאַר-
בלאָנדזשעטע שיפל און געצווונגען דער מאַנשאַפּט צו גיין אויף
געזעג מיטן געשפּענסט, נישט דערלויבנדיק עס צוריקצוקערן
צו זיין אייגענעם סקווער, ווען עס האָט אים דערזען.

כ'געדענק ווי אזוי ער האָט, צושטעלנדיק אַ ביקס צו
זייער פרוסט, געצווונגען דעם יעגער און זיינע צוויי מענטשן
צו שווייגן, בעת זייער קאַפיטאַן איז אַדורכגעפאַרן און אונז
אָנגעפרעגט וועגן אינפאַרמאַציעס.

טאָמאַס מאַגרידוז, וואָס האָט אזוי מאַדנע און עקשנות-
דיק זיך געקלאַמערט אָן לעבן, האָט זיך ווידער געפלאַנטערט

אויפן שיף און אויסגעפירט זיינע טאָפלטע פליכטן אַלס קוכער
און קאָיטע-משרת.

דוּשָׁנְסָאָן און לייטש זענען, ווי שטענדיק, אָנגעגריפן און
געשלָאָגן געוואָרן פון וואָלף לאַרסענען, און זיי האָבן זיך גע-
ריכט, אַז זייער לעבן וועט זיך ענדיקן צוזאַמען מיטן סוף פון
געיעג-סעזאָן; און די איבעריקע מאַנשאַפט האָט געפירט אַ הינ-
טיש לעבן און ווי הינט געיאָגט געוואָרן פון זייער אומברחמנות-
דיקן באַלעבאָס צו דער הינטישער אַרבעט.

וואָס שייך וואָלף לאַרסענען און מיר, זעמיר ביידע
געווען אין גוטע באַציונגען, הגם כ'האַב מיך נישט געקענט אָפּ-
טשעפן פונם געדאַנק, אַז מיין מאַראַלישע פליכט באַשטייט אין
דערהרגענען אים.

ער האָט מיך געוואַלדיק פאַרפישופט, און כ'האַב פאַר אים
זייער מורא געהאַט. און דאָך האָב איך מיר נישט געקענט פאַר-
שטעלן, אַז ער ליגט אַ טויטער.

ער איז ווי געווען איינגעהילט אין דער אייביקער יוגנט,
וואָס האָט נישט דערלאָזט אַזאַ פאַרשטעלונג.

כ'האַב אים געקענט פאַרשטעלן נאָר אַלס אַ לעבעדיקן,
שטענדיק אַ קאָמאָנדירנדיקער, אַ קעמפנדיקער און פאַרגיכטנ-
דיקער, וואָס לעבט זיך אַליין איבער.

בעת מיר זענען געווען אין סאַמע מיטן פון דער סטאַדע
און דער ים איז געווען צו-שטורמיש, אַז מען זאָל אַראָפּלאָזן
די שיפלעך, האָט ער געהאַט אַ באַזונדער פאַרגעניגן אַראָפּצו-
לאָזן זיך אַזיין אַ שיפל מיט צוויי וויעסלעס און אַ רוי-
דערער.

ער איז געווען אַ גוטער שיסער, און ער איז צוריקגע-
קומען פון געיעג מיט אַ שפּאַר ביסל פעלעכלעך, און די יעגער
האַבן דערציילט גוזמאות וועגן זיינע אויסטערלישע טרעפּענישן
אויסן געיעג.

עס האָט זיך געדאַכט, אַז ער אָטעמט מיט דעם ריזיקירן

מיטן לעבן און מיטן קאמף קעגן די שרעקליכע פוחות.
איך האָב וואָסאמאָל מער זיך פאַרפולקאָמט אין דער שי-
פער-קונסט; און אין איין שיינעם טאָג — אַ זעלטענע זאָך
אין דער איצטיקער צייט — האָב איך געהאַט די סאַטיס-
פאַקציע צולייג אָנצופירן מיטן געשפּענסט און אַרויפנעמען
די שיפּלעך.

וואָלף לאַרסען האָט געליטן אויף אַן אַטאַק פון קאַפּווי-
טאַק, און איך בין געשטאַנען ביים ראָד פון אינדערפרי ביז אויף
דער נאַכט, שווימענדיק לענג-אויס דעם אָקעאַן, האַלטנדיק זיך
לעבן דעם לעצטן שיפּל, וואָס פון דער זייט פון ווינט, לאוו-
רירנדיק און אַרויפנעמענדיק עס אָן באַפעל אָדער רמו פון זיין
זייט.

פון צייט צו צייט זענען ווידער אָנגעקומען וויכערס, ווייל
מיר האָבן זיך געפונען אין אַ שווערער און שטורמישער געגנט.
און אינמיטן יוני האָט זיך אויפגעהויבן אַ טייפּון, וואָס איז
מיר געבליבן אין זכרון און וואָס האָט געהאַט אַ וויכטיקן באַ-
טייט פאַר מיר, צוליב די ענדערונגען, וואָס זענען פאַרגעקומען
אין מיין לעבן.

מיר זענען פאַרכאַפט געוואָרן נאָענט פונם צענטער פון
דאָזיקן לויפנדיקן שטורם. וואָלף לאַרסען איז אַנטלאָפּן אין דער
דרום-ריכטונג, צום ערשטן אונטער טאַפעלע אַרויפגעזעצטע דריי-
קאַנטיקע זעגלען, און שפעטער אונטער אַנטבלויזטע מאַסטן. איך
האָב מיר קיינמאָל נישט פאַרגעשטעלט, אַז עס זענען מעגלעך
אַזעלכע גרויסע כוואַליעס. די כוואַליעס, וואָס מיר האָבן פריער
אָנגעטראָפּן, האָבן אויסגעזען ווי וואַסערפאַלדן אין פאַרגלייך
מיט דידאָזיקע, וועלכע זענען געלאָפּן אַ האַלבן מייל פון רוקן
צו רוקן און זיך געוואָרפן איבער אונזערע פאַסטן. אַזוי גרויס
זענען געווען דידאָזיקע כוואַליעס, אַז אפילו וואָלף לאַרסען
האָט נישט געוואָגט צו לאורירן, הגם ער איז פאַרטריבן גע-
וואָרן העט-ווייט צו דרום צו, אַ שטיק וועגס פון דער פאַקעס-
סטאַציע.

מיר האָבן אַוודאי זיך געפונען אינם שליפן פון די טראַנס-פאַציפישע דאָמפערס, ווען דער טייפון און געוואָרן אַ ביסל מילדער, און דאָ, צו דער איבעראַשונג פון די יעגערס, האָבן מיר זיך געפונען אין מיטן פון די פאַקעס— אַ צווייטע סטאַדע, אַ מין רוקן-וואַך, האָבן זיי דערקלערט, איז אַ העכסט-אומגעוויינלעכע זאַך. אַלזאָ, ווידער האָט מען געהערט די קאַ-מאַנדע „די שיפּלעך“, דאָס טראַסקען פון די האַרמאַטן און אַ העסלעכע שחיטה אין משך פון אַ גאַנצן טאַג.

טאַקע דאָן איז צו מיר צוגעגאַנגען ליטש. כּהאַב נאָר-וואָס געהאַט פאַרענדיקט דאָס אויסצייילן די פעלעכלעך פון לעצטן שיפּל, ווען ער איז צוגעקומען צו מיר, אין דער פינ-סטער, און געזאָגט מיט אַ שטיל קול:

קענט איר מיר נישט זאָגן, מר. וואן וועידן, ווי ווייט מיר זענען פונם ברעג, און וואָסער קורס דאַרף מען נעמען קיין יאַקאהאמא י?

מײן האַרץ האָט אויפגעציטערט פאַר צופרידנהייט, ווייל אײך האָב פאַרשטאַנען וואָס ער האָט אין זינען, און כּהאַב אים געזאָגט דעם קורס — מערב-צפון-מערב. פינף הונדערט מייל פון דאַנען.

אַ דאָנק אייך, סיר, האָט ער בלויז געזאָגט, אַוועק-שלייכנדיק זיך צוריק אין דער פינסטערניש אַריין. צומאָרגנס האָט געפּעלט דאָס שיפּל נומער 3 מיט דושאַנ-סאַנען און לייטשן.

ס'האַבן אויך געפּעלט די פעסלעך מיטן זיסן וואַסער און דער פּראָוויאַנט פון די איבריגע שיפּלעך, ווי אויך דאָס בעט-געוואַנט און די ים-זעק פון די אַוועקגעקומענע צוויי מאַטראָון. וואָלף פאַרסען איז אַרומגעגאַנגען אַ צעוויילדעוועטער. ער האָט אַרויפגעזעצט די זעגל און זיך געלאָזט אין דער רייטונג צו מערב-צפון-מערב. צוויי יעגערס זענען די גאַנצע צייט געשטאַנען ביי די הויפט-מאַסטן און גענישטערט דעם ים מיט שפּאַקטיוון, און ער אַליין האָט געשפּרייזט הין און צוריק

אויפן דעם ווי א צעיושעטער לייב. ער האט גאנץ גוט גע-
געוואסט, אז איך סימפאטיזיר מיט די אנטלאפענע, און ער האט
מיד דעריבער נישט ארויפגעשיקט אינדערהייך זיי נאכצושפיא-
נירן.

ס'האט געפלאָזן א לייכטער, אָבער קאָפּרינוער ווינט, און
ס'האט אויסגעזען ווי מ'זוכט א נאָדל אין א סטויג היי—ארויס-
צובאַקומען דאָס קליינטשיקע שיפל פון דעם רייזיקן פּלאַנען, גרע-
ניצלאָזן שטח. אָבער וואָלף לאַרסען האָט געיאָגט דאָס גע-
שפּענסט מיט דער גרעסטער שנעלקייט אַזוי, אַז ער זאָל זיך
געפונען אינמיטן צווישן די דעזערטירן און דער יבשה. דער-
צילנדיק דאָס, האָט ער צוריקגעקרייזט איבער די וואַסערן,
וועלכע, ווי ער האָט גוט געוואָסט, זיי קענען נישט אויסמיידין.
אין דריטן טאָג, אינדערפרי, נאָכן אַכטן קלונג, האָט זיך
דערהערט דאָס קול פון „רויכן“, וועלכע איז געשטאַנען ביים
הויפט-מאַסט, אַז ער זעט דאָס שיפל. די גאַנצע מאַנשאַפּט האָט
זיך אַ לאָז געטון צום פּאַרענטש. פון מערב האָט געפּלאָזן אַ
שניידנדיקער ווינט מיט אַ צוזאָג פון אַ נאָך-שטאַרקערן ווינט,
און דאָרט, אין דער זייט פון ווינט, אין דעם מוטנעם זילבער
פין דער אויפגייענדיקער זון, האָט זיך באַוויזן און נעלם גע-
וואָרן אַ שוואַרצער פּלעק.

מיר האָבן אים איבערגעשניטן דעם וועג און זיך געלאָזט
לויפן נאָך אים.

מיין האַרץ איז געוואָרן שווער ווי בליי. ביים געדאַנק,
וואָס דאָ וועט געשען, האָב איך געפילט, אַז עס ווערט מיר
נישט גוט. און בעת איך האָב געקוקט אויפן טריומפּירנדיקן
פייערל אין וואָלף לאַרסענס אויגן, איז זיין געשטאַלט פאַר
מיר געשטאַנען ווי אין אַ געפּל. און איך האָב געשפּירט אין
זיך אַ נישט אָפּשטויסנדיקן אימפעט זיך צו וואַרפן אויף אים;
די נערוון האָבן מיך אַזוי פּאַרלאָזט ביים געדאַנק וועגן דער
נקמה, וואָס וואָלף לאַרסען וועט נעמען אין דושאַנסאַנען און
ליטשן, און כּתאָב געמיינט, אַז כּי גיי אַראָפּ פון זינען. איך

זענען, אז כ'האָב מיך אַוועקגעשלייכט אין דעם רודער-שטיבל
אַריין ווי אַ צעמישטער, און כ'האָב אָנגעהויבן אַרויסצוגיין
אויפן דעק, מיט אָנגעלאָדענעם ביקס אין דער האַנט, ווען איך
האָב געהערט דעם דערשטוינטן געשריי:

„פינף מענטשן זענען דאָ אין דאָזיקן שיפל!“

כ'האָב מיך ווי עס איז געהאַלטן אין מיטן וועגס, אַ
שוואַכער און ציטערנדיקער, ביז עס האָט זיך אַרויסגעוויזן,
פון די באַמערקונגען פון די איבעריקע מאַטראָזן, אז דאָס איז
אמת. דאָן האָבן זיך מיינע קניען אונטערגעבראַכן, איך בין
אַנידערגעפאַלן, איך בין באַלד געקומען צו זיך, אָבער צע-
טרייסלט פון דעם באַווסטזיין, וואָס איך האָב געזאָלט טון. איך
בין געווען זייער דאַנקבאַר, וואָס איך קען אַוועקלייגן די ביקס
און זיך צוריק אַרויסגעשלייכט אויפן דעק.

קיינער האָט נישט באַמערקט מיין אַפּוועזנהייט. דאָס שיפל
איז געווען צו-נאָענט לעבן אונז, און מיר האָבן דערזען, אז
עס איז גרעסער ווי אַ פּאַקע-שיפל און ס'איז גאָר אַנדערש
געבויט.

צוקומענדיק נענטער, האָט מען דאָרט אַראָפּגענומען די
זעגלען. מ'האָט אָנגעהויבן צו רודערן מיט די וויעסלעס און די,
וואָס זענען געווען אינעווייניק האָבן געוואַרט, אז מיר זאָלן
זיך דערגענטערן און זיי אַריינגעמען אויפן דעק.

„רויך“, וואָס איז געגאַנגען אויפן דעק אַרויף און איז איצט
געשטאַנען לעבן מיר, האָט אָנגעהויבן באַדייטונגספול צו כ'י-
ביקן. כ'האָב אויף אים געקוקט פּרעגעריש.

„רעדט פון אַ געבראַטנסו“ האָט ער געחוזקט.

„וואָס איז?“ האָב איך געפּרעגט.

ער האָט זיך ווידער צעלאַכט.

„צי זעט איר נישט דאָרט, הינטער די זעגל? זאָל איך
נישט דערלעבן צו דערשיסן אַ פּאַקע, אויב דאָס איז נישט אַ
פּרוי?“

כ'האָב מיך נענטער צוגעקוקט, אָבער כ'בין אַלץ נישט

געווען זיכער, ביז מען האָט אָנגעהויבן צו שרייען פון אַלע זייטן.

אין שיפּל זענען געווען מיר מענער און די מינסטע פּער- זאָן איז אויף זיכער געווען אַ פּרוי.

מיר אַלע זענען געוואָרן אויפגעהייטערט פון אויפּרעגונג, אַלע, חוץ וואָלף לאַרסען, וועלכער איז צו-באַשיינפּערליך גע- ווען אַנטישט, ווייל דאָס איז נישט געווען זיין אייגן שיפּל מיט די צוויי קרבנות פון זיין שלעכטסקייט.

מיר האָבן אַראָפּגענומען די דרייקאַנטיקע זעגלען, גע- האַלטן די לייכלעכער צום ווינד צו און געפאַרן אַקעגן ווינט. די וויעסלעס האָבן אָנגעהויבן צו פּלוסקען אין וואַסער און נאָך אייניקע מאָל איז דאָס שיפּל שוין געווען ביים דעק.

איצט האָב איך ערשט דערזען די פּרוי. זי איז געווען איינגעהילט אין אַ לאַנגן מאַנטל, ווייל ס'איז געווען אַ קילער פּרימאָרגן.

כ'האַב גאַרנישט געזען, נאָר איר פנים און לייכט-ברוינע האַר, וואָס האָבן אַפּער געקוקט פון מאַטראָון-היטל, וואָס זי האָט געטראָגן אויפן קאָפּ. אויגן האָט זי געהאַט גרויסע, שוואַרצע, פלישטשנדיקע, דאָס מויל שיינ און ליידנשאַפטליך, און דאָס פנים איז געווען דעליקאַט אַוואַל, הגם די זון און דער גע- זאַלצענער ווינט האָבן אָפּגעברענט איר פנים אויף רויט.

זי האָט פאַר מיר אויסגעזען ווי אַ וועזן פון אַן אַנדערער וועלט.

כ'האַב געשפּירט, אַז כ'עס זי אויף מיט די אויגן, ווי אַ הונגעריקער אַ שטיקל ברויט. כ'האַב דאָך שוין אַזוי לאַנג נישט געזען קיין פּרוי. דאָס באַווייזן זיך פון דערדאָזיקער פּרוי איז פאַר מיר געווען אַ גרויס ווינדער, כ'בין געווען דערשטוינט — דאָס איז, אַלזאָ, אַ פּרוי? איך האָב מיך אַזוי פאַרגעסן, פאַר- געסן אָן מיינע פּליכטן אַלס באַצמאַן, און נישט גענומען קיין אַנטייל אין אַרויפּנעמען די נייע אָנגעקומענע אויף אונזער שיף. און ווען איינער פון די מאַטראָון האָט זי אויפּגעהויבן,

און זי איבערגעגעבן אין וואָלף לאַרסענס אויסגעשטרעקטע
אַרעמט, האָט זי געקוקט אין אונזערע נייגיריקע פּנימער און אַזוי
זיס און ליבליך געשמייכלט, ווי נאָר אַ פּרוי קען שמייכלען, און
אַזוי ווי איך האָב שוין אַזוי לאַנג נישט געזען קיין פּרוי, האָב
איך גאָר פּאַרגעסן, אַז עס עקזיסטירן אַזעלכע שמייכלען.

„מר. וואן וועידן!“

פון וואָלף לאַרסענס גראַפער שטימע בין איך געקומען צו

זיך.

וועט איר אַזוי גוט זיין און אַראָפּפירן די ליידי אונטן
און זי באַקוועם איינאַרדנען? עפנט אויף יענע קאַבינע און זאָל
קוקן זיך נעמען צו דער אַרבעט. און טוט עפעס פאַר איר
פנים. עס איז זייער שטאַרק אָפּגעברענט געוואָרן.

ער האָט זיך שנעל אַוועקגעדרייט פון אונז און אָנגע-
הויבן אויסצופרעגן די ניי-אָנגעקומענע געטט.

דאָס שיפּל איז דורכן ווינט פאַרשליעפט געוואָרן אין ים
אַריין, און איינער פון זיי האָט אויסגעשריען:

„אָ תּרפּה און אַ שאַנד! און אַזוי נאָענט פון יאָקאָהאַמאַן.
כּי האָב עפעס שטאַרק מורא באַקומען צוליב דער פּרוי,
וואָס האָט זיך איצט געפונען צווישן אונז.

אַראָפּפירנדיק זיך בין איך געווען עפעס אַזוי אומגעשיקט.
כּי האָב צום ערשטן מאל געטראַכט: וואָס פאַר אַ דעליקאַט, שוואַך
וועזן אַ פּרוי איז! און ווען, העלפּנדיק איר אַראָפּצוגיין די
טרעט, איך האָב זי אָנגענומען ביים אַרעם, בין איך איבערראַשט
געוואָרן פון איר קליינעם און שוואַכן אַרעם. און פּאַקטיש, זי
איז געווען אַ שלאַנקע, דעליקאַטע פּרוי, ווי פּרויען זענען,
אַבער פאַר מיר איז זי געווען אַזוי עטעריש-שלאַנק און דעלי-
קאַט, אַז כּי האָב געמיינט אַט-אַט וועט זיך איר אַרעם צעקריש-
לען פאַר מיינע אויגן.

דאָס אַלץ דערצייל איך דאָ אָפּנהערציק, כּדי צו ווייזן
וואָס פאַר אַ רושם ס'האָט אויף מיר געמאַכט דאָס באַווייזן זיך
פון אַ פּרוי בכלל און מאַנד ברוסטער צפּרט, נאָכדעם ווי כּי האָב
אזאָ לאַנגע צייט נישט געזען קיין פּרוי.

„איר דארפסט זיך נישט אזוי מטריח זיין צוליב מיר, האָט זי פראַטעסטירט, ווען איך האָב זי אַנידערגעזעצט אין וואָלף לאַרסען פּאַטעל, וועלכן כ'האַב אין איילעניש אַרויסגע-שלעפט פון זיין קאַבינע. „היינט אינדערפרי האָבן די מיטפּאַרנ-דיקע יעדע מינוט זיך געריכט צו דערווען יבשה. און ביינאַכט האָט דאָס שיפּל געדאַרפּט זיין אין פּאַרט; ווי מיינט איר?“

איר פשוטער גלויבן אין דער נאָענטסטער צוקונפט האָט מיך אינגאַנצן אַעטומלט. ווי אזוי האָב איך געקענט איר דער-קלערן אין וואָס פּאַרצ לאַגע זי געפינט זיך, וועגן דעם מאָד-נעם מענטש, וואָס שפּרייזט אין ים, ווי דער גורל, אַלץ וועגן וואָס איך בין געוואָר געוואָרן נאָך לאַנגע חדשים? אָבער איך האָב געענטפּערט געוויסנהאַפּט:

„אויב מיר וואָלטן געהאַט צו טון מיט אַן אַנדערן קאַפי-טאַן, נישט מיט אונזערן, וואָלט איך געזאָגט, אַז מאָרגן וועט איר זיך געפונען אין יאַקאָהאַמאַ. אָבער אונזער קאַפיטאַן איז אַ מאָדנער מענטש, און איך בעט אייך, אַז איר זאָלט זיין צו-געגרייט אויף אַלעם — פאַרשטאַנען? אויף אַלעם.“

„איך—איך בין זיך מודה, אַז כ'פאַרשטיי קיים, וואָס איר מיינט“, האָט זי זיך געקווענקלט, און אין אירע אויגן האָט זיך באַמערקט אַן אומרויקער אָבער נישט קיין איבערגעשראַקענער אויסדרוק.

„צי האָב איך נישט קיין טעות, אַז שיפּברוך-געליטענע קומט מען שטענדיק צו הילף? דאָס איז אַזאָ קלייניקייט, איר וועט מסכים זיין צו דעם. מיר זענען דאָך אזוי נאָענט פון דער יבשה.“

אַפּנהערציק גערעדט, ווייס איך נישט, האָב איך מיך אַנגעשטרענגט זי צו פאַרויקן. „איך וויל אייך נאָר צוגרייטן צום ערגסטן, אויב דאָס ערגסטע דאַרף פאַרקומען. דערדאָזיקער מענטש, דערדאָזיקער קאַפיטאַן, איז אַ בעסטיע, אַ דעמאָן, און קיינער קען קיינמאָל נישט וויסן, וואָס פאַרצ משונעת ער וועט אַפּטון.“

איך בין געוואָרן אויפגערעגט, אָבער זי האָט מיך איבער-
געריסן מיט אַ, איך פאַרשטיי, און איר שטים האָט אויסגעזען
צו זיין מיד. ווייזט אויס, אַז ס'איז איצט פאַר איר בכלל שווער
צו דענקען. זי האָט זיך באַשיינפערלעך געפונען אין אַ חלשות-
דיקן צושטאַנד פאַר דערשעפונג.

זי האָט מיך שוין מער גאַרנישט געפרעגט, און איך ווי-
דער האָב זיך אָפּגעהאַלטן פון צו מאַכן וואָסערע עס איז באַ-
מערקונגען און זיך גענומען אויסצופירן וואָלף לאַרסענס באַפעל
און זי איינגעאַרדנט ווי מעגליך באַקוועמער.

איך האָב מיך אַרומגעדרייט, ווי אַ באַלעבאַסטע, צוגע-
גרייט אַ מיליטיקייט פאַר איר אָפּגעברענט פנים, אַרויסגענומען
פון וואָלף לאַרסענס פּריוואַטע זאַפּאַסן אַ פּלעשל פאַרטערוויין,
און געהייסן טאַמאַס מאַגרידזשן, אַז ער זאָל ברענגען אין
אַרדנונג די קאַבינע.

דער ווינט איז געוואָרן וואָס אַמאָל שטאַרקער, דאָס גע-
שפּענסט האָט זיך אַלץ שטאַרקער געשאַקלט, און ווען די
קאַבינע פאַר דער פּרוי איז געווען צוגעגרייט, האָט די שיף
זיך געוואָרפן אין וואַסער ווי אַ לעבעדיקער פּיש.

כ'האַב שוין אינגאַנצן געהאַט פאַרגעסן, אַז עס לעבן
אויף דער וועלט אַ לייטש און אַ דזשאַנסאָן. ווען פּלוצלונג, ווי
אַ קלאַפּ פון דונער, האָט זיך דערהערט אַ געשריי: „אַ שיפּל!“
דאָס האָט געשריגן „רויך“, וועלכער איז געשטאַנען ביי די הויפט-
מאַסט.

איך האָב געוואָרפן אַ בליק אויף דער פּרוי, אָבער זי איז
געלעגן אָנגעלענט אין פּאַטעל, אירע אויגן זענען געווען פאַר-
מאַכט, אויסערגעוויינלעך מיד.

כ'בין אין ספק, צי זי האָט עפעס געהערט, און איך האָב
פאַשלאָסן, אַז זי זאָל נישט בייווינען די ברוטאַליטעט, וואָס
וועט געשען נאָכן כאַפּן די דעזערטירן. זי איז מיד, זייער גוט.
זאָל זי שלאָפן.

אויפן דעק האָבן זיך געהערט שנעלע באַפעלן, אַ גע-

טופעריי פון פיס און דאָס רייסן זיך פון די זעגל.
דאָס געשפענסט איז אַריין אין ווינט און מ'האַט גע-
ביטן די שטריק.

בעת די שיף האָט זיך אָנגעהויבן צו שאַקלען, האָט זיך
דער פּאָטעל געגליטשט אויף דער פּאָדל־אַגע פון דער קאַבינע
און כ'האַב באַוויזן צו צולויפן, כדי נישט דערל־אַזן, אַז די
אָפּגעראַטעוועטע פרוי זאָל ארויסגעוואָרפן ווערן.

אירע אויגן האָבן זיך שווער געקלעפט און זי האָט אויף
אָוויילע געעפנט די אויגן, ווי אַ פּאַרהידושטע, בעת איך האָב
זי אַריינגעפירט אין דער צוגעגרייטער קאַבינע.

מאָגרידזש האָט געקריצט מיט די ציין, ווען כ'האַב אים
געחייסן אַרויסגיין און נעמען זיך צו זיין אַרבעט. ער האָט אָן
מיר גענומען נקמה, פּאַרשפּרייטנדיק פּלאַטקעס צווישן די יע-
נערס, אַז כ'בין אַן אויסגעצייכנטע „פּאַקאָווקע“.

זי האָט זיך שווער אָנגעלענט אויף מיר, און איך גלייב,
אַז זי איז ווידער איינגעשלאָפן צווישן פּאָטעל און קאַבינע,
אין דעם האָב איך מיך איבערצייגט, ווען זי איז שיער אַריינגע-
פּאַלן אין דער נאַרע, בעת דער סקונער האָט זיך פּלוצלונג אַ
וואָרף געטון. זי האָט זיך געגעבן אַ טאַפּ אויף, פּאַרשלאָפן גע-
שמייכלט און ווידער איינגעשלאָפן; איך בין אַוועק און זי גע-
לאָזט שלאָפן אונטער אַ פּאַר גראָבע מאַטראָזישע קאָלדערס, און
איר קאָפּ האָט זי געהאַלטן אויף אַ קישן, וואָס איך האָב צו
גענומען פון וואָלף לאַרסענס נאַרע.

קאפיטל ניינצן

כ'בין אַרויף אויפן דעק און דערוען, אַז דאָס געשפענסט,
גייענדיק לינקס, יאָגט זיך צו דער ווינטזייט פון באַקאָנטן זעגל,
וואָס פּלאָזט דאָרט.

די גאנצע מאַנשאַפּט איז געווען אויפן דעק, ווייל אַלע האָבן געוווּסט, אַז ס'וועט עפעס געשען, ווען מען וועט אַרויפ-
 נעמען אויפן דעק לײַטשן און דזשאַנסאַנען.
 ס'האָט געקלונגען פיר מאָל. לואיס איז אַרויפגעקומען
 אויפן, כדי צו פאַרטרעטן דעם רודערער.
 אין דער לופט האָט זיך געטראָגן אַ פייכטקייט און איך
 האָב באַמערקט. אַז ער גייט אָנגעטון אין גומענעם פאַנטל.
 „וואָס וועט זיין?״ האָב איך אים געפרעגט.
 „אַ שטאַרקער בלאָז פון אַ ווינט מיט אַ רעגן, וואָס וועט
 אונז קוים אָנרירן,״ האָט ער געענטפערט.
 „דאָס איז שלעכט, וואָס מיר האָבן זיי דערזען,״ האָב
 איך געזאָגט, ווען דעם געשפּענסט דזשאַב איז אָפגעשפרונ-
 גען פון אַ גרויסער כוואַליע, און דאָס שיפּל איז פאַרבייגע-
 שפרונגען פאַר אונזערע דרייקאָנטיקע זעגלען און אַריין אין
 אונזער זעונג-קרייז.
 לואיס האָט צוגעלייגט אַ שפּריכע און איינגעהאַלטן דאָס
 ראָד.

„כײַן, אַז זיי וועלן קיינמאָל נישט דערזען די יבשה.“
 „איר מיינט אַזוי?״ האָב איך געפרעגט.
 „גיין, סיר. צי פילט איר דאָס נישט?״ (אַ שטאַרקער
 ווינט האָט אַ כנאָפ געטון דעם סקונער, און לואיס איז געווען גע-
 צוונגען אַ קערעווע צו טון מיטן ראָד, כדי אויסצומיידן דעם
 ווינט) „אין אַ שעה אַרום וועט אָנקומען אַ כוואַליע, און דאָס
 שיפּל וועט זיך נישט קענען דערהאַלטן; ס'איז אַ גליק, וואָס
 מיר וועלן זיי קענען אויפנעמען.“
 וואָרף לאַרסען, נאָכן דורכשמועסן זיך מיט די אָפגעראַ-
 טעוועטע, איז ארויפגעקומען צו אונז מיט זיין קעזיש-אַרטיקן
 שפרונג און זיין גאַנג איז איצט געווען מער מולט ווי אַלעמאָל
 און זיינע אויגן האָבן געגלאַנצט.
 „דריי אײלשמירער און איין אינזשיניער.“ דאָס איז גע-
 ווען אָנשטאַט באַגריסונג. אַבער מירן מאַכן פון זיי מאַטראָזן,

לכל הפחות וועסלערס. נו, און וואָס הערט זיך ביי דער
ליידי? "

כ'ווייס נישט פאָרוואָס, נאָר בעת ער האָט אַרויסגערעדט
די לעצטע פאָר ווערטער האָב איך דערפילט אַ ווייטאַק, ווי פון
אַ שניט מיט אַ מעסער.

כ'מיינ, אַז דאָס איז געווען אַ נאַרישע צערייזטקייט פון
מיינ זייט, אָבער טראָץ מיינ ווילן האָב איך דאָס נישט געקענט
גובר זיין, און איך האָב בלויז געקוועטשט מיט די אַקסלען אָנ-
שטאַט ענטפער.

וואָלף לאָרסען האָט צוגעפרעסט די ליפן אויף אַ לאַנגן,
חוקדיקן פייף.

לאָז, ווי הייסט זי? " האָט ער געפרעגט.

"איך ווייס נישט", האָט איך געענטפערט. "זי שלאָפט.
זי איז זייער מיד. כ'מיינ, אַז כ'וועל פון איך עפעס געוואָר
ווערן. וואָס פאָרע שייף איז דאָס געווען?"

אַ פאָסט-דאָמפער, האָט ער לאַקאָניש געענטפערט, "די
שטאַט טאַקיאָ" פון סאַן פראַנציסקאָ, באַשטימט פאָר יאַקאָהאַמאַ.
געוואָרן אומפּעק אין יענעם טייפון. אַן אַלטע שברי-פלי, גע-
לעכערט אינגאַנצן ווי אַ זיפּ. פיר טאָג זיך געטראָגן איבערן
וואַסער. און איר ווייסט נישט ווער זי איז? פרייליך, פרוי,
אַלמנה? גוט, גוט."

ער האָט מיט חזק געשאַקלט מיטן קאַפּ, און מיך אָנגע-
קוקט מיט לאַכנדיקע אויגן.

איר ווילט — — האָב איך אָנגעהויבן. כ'האַב אַינס
געוואָלט פּרעגן צי ער וועט אַראָפּלאָזן די געראַטעוועטע אין
יאַקאָהאַמאַ.

וואָס וועל איך? האָט ער געפרעגט.

"וואָס האָט איר בדעה צו טון מיט ליטשן און דזשאַנ-
סאַנען?"

ער האָט געשאַקלט מיטן קאַפּ.

אין אמתן, העמפּ, איך ווייס נישט. איר זעט דאָך, מיט

דידאָזיקע געראַטעוועטע האָב איך שוין די גאַנצע מאַנשאַפֿט, וואָס איז מיר נויטיק."

"און זיי האָבן טאַקע נאָר געוואָלט אַנטלויפֿן, האָב איפֿ געזאָגט. פֿאַרוואָס זאָלט איר זיי נישט באַהאַנדלען בעסער? נעמט זיי אַרויף און באַהאַנדלט זיי איידל. דאָס וואָס זיי האָבן גע-טון ביז איצט, איז דערפֿאַר, וואָס מ'דאַרט זיי געצווונגען דערצו."

"דורך מיר?"

"דורך אייך", האָב איך שטרענג געענטפֿערט. "און איך וואָרן אייך, וואָלף פֿאַרסען, אז כּוועל פֿאַרגעסן אָן מיין איי-גענעם גוף און דערהרגענען. אייך, אויב איר וועט זיך דער-לויבן צו גיין צו-ווייט און פֿייניקן דיִדאָזיקע אומגליקלעכע".
"פֿראַוואָ", האָט ער אויסגערופֿן. "איך בין שטאַלץ מיט אייך, העמפּ! איר שטייט איצט אויף אייערע אייגענע פֿיס! איר זענט שוין אַ מענטש. דער שלעכטער גורל האָט אייך פֿאַר-וואָרפֿן אין ערטער, וווּ מ'פֿירט אַ גרינג לעבן, אָבער איר אַנט-וויקלט זיך, און איר געפֿעלט מיר דערפֿאַר בעסער."
זיין שטימע און אויסדרוק האָבן זיך געענדערט נישט צום דערקענען, דאָס געזיכט האָט געקוקט ערנסט.
"צי גלייבט איר אין צוזאַגן?" האָט ער געפֿרעגט. "צי איז אַ צוזאַג הייליק?"

"אודא", האָב איך געענטפֿערט.

"אויב אַזוי שליסן מיר אָן אָפֿמאַך", האָט ער ווייטער גערעדט, דער געבוירענער אַקטיאָר. "אויב כּוזאַג אייך צו נישט אָנצורירן ליטשן און דושאַנסאַנען, צי וועט איר דערפֿאַר צו-זאָגן נישט צו פֿרווון מיך צו דערהרגענען?"
"אָ, כּוזאַג עס נישט דערפֿאַר, וואָס כּ'האַב מורא פֿאַר אייך, נישט דערפֿאַר, וואָס כּ'האַב מורא פֿאַר אייך", האָט ער צוגעגעבן אין איילעניש.

כּ'האַב נישט געוואָלט גלייבן מייע אַייגענע אויערן. וואָס טוט זיך מיט דעם מענטש?

„געמאכט?“ האָט ער געפרעגט אומגעדולדיק.

„געמאכט“, האָב איך געענטפערט.

ער האָט מיר אויסגעשטרעקט זיין האנט, און ווען איך האָב זי געדריקט, קען איך שווערן, אז דער הוזק-טייול האָט אויף אַ ווייל אויסגעבליצט אין זיינע אויגן.

מיר האָבן שפּאַצירט ביי דער זייט פון ווינט. דאָס שיפל האָט זיך איצט געפונען נאָענט פון אונז, אין אַ נעבעכדיקן צושטאַנד, דזשאַנסאָן האָט גערודערט און ליטש האָט געשעפט דאָס וואַסער.

מיר האָבן זיי איבערגעיאָגט, מאַכנדיק צוויי פיס אַויף זייער איינעם. וואָלף לאַרסען האָט געגעבן אַ וונק און לואיס איז אַ ביסל אַראָפּ פון קורס און מיר האָבן זיך שוין געפונען האַרט ביים שיפל אַ פאַר טריט פון דער ווינט-ריכטונג. דאָס געשפּענסט האָט פאַרשטעלט דאָס שיפל. און דער זעגל האָט זיך פאַרמאכט און עס איז געבליבן ליגן אויף אַ גלייכן קיל, אזוי אז די צוויי דעזערטירן האָבן שנעל געמוזט ענדערן זייער פּאָזיציע, פּדי זיי זאָלן נישט אַריינפאַלן אין וואַסער אַריין.

אַ הויכע כוואַלע האָט אונז אַ הייב געטון, און דאָס שיפל איז אַריין אין אַ טאַל.

אין דעם מאָמענט האָבן ליטש און דזשאַנסאָן זיך גע-טראָפּן מיט די בליקן פון זייערע חברים, וואָס זענען געשטאַ-גען אויסגעשטעלט לענגאויס דעם פּאַרענטש אויפן צווישנדעק. קיינער האָט זיי נישט באַגריסט.

די חברים האָבן זיי געהאַלטן פאַר פאַרמשפטע צו-טונט, און צווישן זיי האָט זיך געפונען דער תּהום, וואָס צע-שיידט די לעבעדיקע און די טויטע.

אין אַ מינוט אַרום זענען זיי שוין געווען קעגנאיבער דעם אויבערדעק, וווּ איך און וואָלף לאַרסען זעמיר געשטאַנען. מיר זענען אַריינגעפאַלן אינם טאַל, און זיי האָבן זיך געטראָגן איבער די כוואַליעס.

דזשאָנאָן האָט געקוקט אויף מיר און איך האָב געזען,
אַז זיין פנים איז אויסגעמוטשעט און אויסגעפייניקט. כ'האָב
געפאַכעט צו אים מיט דער האַנט און ער האָט געענטפערט
אויף מיין באַגריסונג, וואָס האָט אויסגעדרוקט האַפנונגסלאָזי-
קייט און יאוש. ס'האָט אויסגעזען ווי ער געזעגנט זיך אויף
שטענדיק.

איך האָב נישט געזען ליטשס אויגן, ווייל ער האָט גע-
קוקט אויף וואַלף לאַרסענען, און זיין פנים איז געווען פאַר-
קומט פון אומברחמנותדיקער שנאה.
אין אַ ווייל אַרום האָבן זיי זיך געפונען אונטערן הינ-
טערשטן שיפטייל. די זעגל, אָנגעפילט מיט ווינט, האָבן אַרויס-
געגעבן דאָס שוואַכע שיפּל, אַז ס'האָט זיך שיער איבערגע-
דרייט.

אויבן האָט געשוימט אַ ווייסע שוים, און זיך געטראָגן
ווי אַ שניי-ווייסער קנול.

דאָן איז דאָס האַלב-פאַרטרונקענע שיפּל קאַפּויער געקומען.
ליטש האָט געשעפט דאָס וואַסער. און דזשאָנאָן האָט
זיך געקלאַמערט אָן דער רודער-ווייעסלע, און זיין פנים איז
געווען גלייך און טויט-בלאַס.

וואַלף לאַרסען האָט אַריינגעברומט מיט אַ געלעכטער אין
מיין אויער און אַריבער אויף דער ווינט-ריכטונג פונם אויבער-
דעק. איך האָב זיך געריכט, אַז ערן וועט געבן באַפעלן, אַז
דאָס געשפּענסט זאָל לאַווירן, אָבער די שיף האָט זיך
געהאַלטן ביי איר קורס און ער האָט נישט געגעבן קיין שום
צייכן.

לואיס, ווי נישט אים מיינט מען, איז געשטאַנען ביים
יאָד, אָבער כ'האָב באַמערקט, ווי די פאַרזאַמלטע מאַטראָזן האָבן
מיט פאַרחושטע פנימער געקוקט אין אונזער ריכטונג.

און דאָס געשפּענסט איז זיך ווייטער געלאָפן, ביז
דאָס שיפּל האָט אין אונזערע אויגן אויסגעזען ווי אַ פּלעק.
דאָן האָט אַ קלונג געטון וואַלף לאַרסענס קול, באַפעלנדיק, און

ער איז ארויף אויף דער רעכטער זייט פון דער שיף.
מיר האָבן זיך געהאַלטן צוויי מייל ווייט אין דער ווינט-
ריכטונג פונם קעמפנדיקן מיט שטורם שוואַכן שיפל, ביז מיר
האָבן אַראָפּגענומען די דרייקאַנטיקע זעגלען און זיך דערנען-
טערט צו אים.

די פּאָקע-שיפלעך זענען נישט געבויט, אַז זיי זאָלן קע-
נען לאָוורירן קעגן ווינט. זייער איינציקער שטיצפונקט איז, וואָס
זיי האַלטן זיך אין דער ווינט-ריכטונג, אַזוי אַז אין פּאַל פון
אַ פּאַרשטאַרקטן ווינט זאָלן זיי זיך קענען באַהאַלטן אונטערן
דעק.

אַבער אויפן גאַנצן דאָזיקן ווייטן שטח, איז נישט געווען
קיין אַנדער מקום-מקלט פאַר לייטשן און דזשאַנסמאַנען, נאָר
אויפן געשפּענסט און זיי האָבן ענערגיש אָנגעהויבן אַריי-
רייסן זיך אין ווינט.

דאָס איז געווען אַ שווערע אַרבעט אין דעמדאָזיקן שווערן
שטורעם. זיי האָבן יעדע מינוט געקענט פאַרגאַסן ווערן פון
די ברוינדיקע כוואַליעס.

אומצאָליקע מאָל איז דאָס שיפל פאַרקראָכן צווישן די
ווייסע שוים-דייטלען און געשליידערט געוואָרן ווי אַ קאַרק.
דזשאַנסמאַן איז געווען אַן אַויסגעצייכנטער ים-מענטש
און ער האָט זיך געקענט אויף קליינע שיפלעך, ווי אויף
גרויסע.

אין אַנדערטהאַלבן שעה אַרום האָט ער זיך געפונען לעבן
אונז, שטייענדיק לעבן הינטערשטן שיפטייל און זיך געצילט
צו דעריאָגן אונז.

אַזוי האָט איר זיך איבערגעקלערט? האָב איך געהערט
ווי וואָלף לאָרסען ברומט, האַלב צו זיך, האַלב צו זיי, גלייך
ווי זיי וואָלטן געקענט הערן. איר ווילט אַרויף אויפן דעק, האָ?
גיט, איר מוזט אָביסל צו וואַרטן."

"שטאַרקער מיטן רודער!" האָט ער באַפוילן אופטי-אופטיין,
דעם קאַנאַקא, וועלכער האָט איצט פאַרטרעטן ביים ראָד לאַיטן.

וואָלף ל'ארסען האָט געהאַלטן אין איין געבן באַפעלן.
בעת דער סקונער האָט זיך אונטערגעגעבן, האָט מען צוֹליבן
שטאַרקן ווינט אַראָפּגעלאָזט די פּאַדערשטע און אויבערשטע
זעגלען און מיר זענען ווידער געווען אונטערן ווינט און גע-
שפּרונגען, ווען דזשאַנסאָן, אַראָפּלאָזנדיק דעם זעגל, נישט גע-
קוקט אויף דער בפּירושער סכּנה, האָט אין אַ הונדערט פּיס פון
אונז איבערגעשניטן אונז דעם וועג.

ווידער האָט ל'ארסען געלאַכט און אין דערזעלבער צייט
געווינקען צו זיי מיט דער האַנט, אַז זיי זאָלן אים נאָכלויפּן.
עס איז געווען קלאַר, אַז זיין כּוונה איז צו רייצן זיך מיט
זיי, — אַ לעקציע, מיין איך, אַנשטאַט זיי צו שלאָגן, הגם אַ
געפּערלעכע לעקציע, ווייל דאָס שוואַכע שיפּל איז געווען אין
סכּנה יעדע מינוט איינגעשלונגען צו ווערן פון די כּוואַליעס.
דזשאַנסאָן האָט געענדערט דעם קורס און זיך געיאָגט
נאָך אונז. ער האָט נישט געהאַט קיין ברירה. דער טויט האָט
געלאַקערט אומעטום, און ס'איז נאָר געווען אַ פּראַגע פון מי-
נוטן, ווען איינע פון די ריזיקע כּוואַליעס וועט אַנפּאַלן אויפן
שיפּל און עס איבערדרייען.

„זייערע הערצער קלאַפּן פאַר טויט-שרעק“, האָט ל'ואיס
אַריינגעברומט אין מיין אויער, בעת כּיבין פאַרבייגעגאַנגען פאַר
אים צו זען, אַז מ'זאָל אַראָפּנעמען די דרייקאַנטיקע און אַנדע-
רע זעגל.

אַ, אין אַ פאַר מינוט וועט ער צו פאַרן און זיי אַרויפ-
נעמען, האָב איך געענטפערט פּריילעך, „ער וויל זיי נאָר אַנ-
לערנען, דאָס איז עס אינגאַנצן“.

ל'ואיס האָט כּיטרע אַ קוק געטון אויף מיר.
„איר מיינט אַזוי?“ האָט ער געפּרעגט.

„אָוודאי“, האָט איך געענטפערט. „ווי מיינט איר?“

„איך מיין גאַרנישט, היינטיקע צייטן, טראַכט איך, נאָר
וועגן מיין אייגענער פעל“ — האָט ער געענטפערט, — „און
מיך ווונדערט נאָר, ווי אַזוי די געשעענישן לויפּן אַזוי. אַ שיי-“

נע חתונה האָט מיר אָנגעמאַכט דער פראַנציסקאַנער וויסקי. אַ
איך ווייס, אַז כ'בין אַליין שולדיק, אַלטער נאַר.
„וואָס מיינט איר צו זאָגן?“ האָב איך אים געפרעגט,
ער האָט עפעס זיך געפאַרעט ביים שטעקן און זיך אוועק-
געדרייט.

„וואָס איך מיינן?“ האָט ער געשריגן, „איר זאָלט מיך דאָס
פרעגן? נישט איך מיינן, נאָר דער וואָלף מיינט! דער וואָלף,
איר הערטו דער וואָלף!“
„צי קען איך רעכענען אויף אייך אין פאַל פון עפעס אַ
סכנה?“ האָב איך אימפּולסיוו געמערעגט, ווייל זיינע ווערטער
האַבן געקלונגען מיט אייגענער מורא.
„רעכענען אויף מיר? רעכענען אויפן אַלטן פעטן לואיס?
איך היט מיר מיינע ביינער, ס'וועט גענוג זיין אָן מיר.“
מיר האַלטן ערשט ביי בראשית, איר הערטו? עס הייבט זיך
ערשט אָן.
„כ'האָב נישט געוויסט, אַז איר זענט אַזא פחדן“, האָב
איך געחוזקט.

ער האָט מיך באַשאַנקען מיט אַ פאַראַכטנדיקן בליק.
„איך וויל נישט אַ ריר טון מיט אַ פינגער פאַר יענעם
אַרעמען שוטה“, — אָנווייזנדיק אויפן קליינעם זעגל, — און
איר מיינט, אַז כ'וועל אַוועקגעבן מיינ קאַפּ פאַר אַ פרוי, וואָס
איך זע זי ערשט היינט צום ערשטן מאָל?“
כ'האָב מיך אַוועקגעדרייט פון אים און אַרויף אין דער
הייך.

„מ.ר. וואן וועידן“, האָט וואָלף לאַרסען געזאָגט, ווען איך
בין אַרויפגעקומען אויפן אויבערדעק. „פאַרוויקלט בעסער יענע
הויכע זעגלען.“

כ'האָב דערשפּירט, אַז עס ווערט מיר לייכטער אויפן
האַרצן, לבל הפחות, וואָס שייך די דאָזיקע צוויי מענטשן. ס'איז
געווען קעגטיק, אַז ער וויל נישט צו-ווייט אַנטלויפן פון זיי.
ביים דאָזיקן געדאַנק האָב איך באַקומען מער מוּט און

זיך גענומען שנעלער אויספירן זיין באפעל.
נאך איידער כ'האב געעפנט דאס מויל ארויסצוגעבן די
נוטיקע באפעלן, און שוין האבן זיך די אומגעדולדיקע מאטראזן
געלאזט לויפן זיי אויסצופירן. וואָלף לאַרסען האָט באַמערקט
דידאָזיקע אומגעדולד מיט אַ פינסטערן שמייכל.

מיר האָבן אַלץ פאַרגרעסערט אונזער שנעלקייט, און ווען
דאָס שיפּל האָט זיך געפונען אַפּאַר מייל פון האַפּן, האָבן מיר
אַנגעהויבן לאַזירן און וואַרטן.

אַלע האָבן אַנגעשטרענגט זייערע אויגן, אפילו וואָלף לאַר-
סען, אָבער ער איז געווען דער איינציקער, וואָס איז געווען
גלייכגילטיק.

לואיס, איינקונדיק זיך מיט אַנגעשטרענגטע אויגן, האָט
פאַרראַטן אומריקייט, וועלכע ער איז גישט אומשטאַנד געווען
צו באַהאַלטן.

דאָס שיפּל האָט זיך וואָס אַמאָל מער דערנענטערט,
וואַרפנדיק זיך אויף די ברויזנדיקע, גרינע כוואַליעס, ווי אַ לע-
בעדיק ווען. עס האָט זיך געהויבן, געשפרונגען אויף די גרוי-
סע רוקן-כוואַליעס, אָדער נעלם געוואָרן אונטער זיי און נאָכדעם
ווידער זיך באַוויזן.

עס האָט אויסגעזען אַז ס'איז אוממעגלעך, אַז עס זאָל
קענען לעבן בלייבן, אָבער מיט יעדן שטויס האָט עס דער-
גרייכט דאָס אוממעגלעכע. עס האָט געיאָגט אַ רעגן-שקוואַל.
און דאָס שיפּל איז קאָפּויער געקומען פון די פליענדיקע כוואַ-
ליע, פּמעט לעבן אונז.

„העי, דרייט שטאַרקער, שנעלער וי, האָט וואָלף לאַרסען
געשריגן און ער אַליין איז צוגעלאָפּן צום ראָד און אַנגעהויבן
דרייען.

ווידער איז דאָס געשפענסט אַפּגעשפרונגען און אַנט-
לאָפּן פון די צוויי דעזערטירן, וואָס האָבן אונז געיאָגט אין
משך פון צוויי שעה. מיר האָבן לאַזירט און אַנטלאָפּן, לאַוו-
ריט און אַנטלאָפּן, און יעדעס מאָל האָט זיך דער רעגן גע-
236

נייגט צום הימל און אריינגעלאָפן אין די ברויזנדיקע טאָרן.
אַבער, געפונענדיק זיך אַ פערטל מייל פון אונז, האָט אַ גע-
דיכטער שקוואַל-רעגן פאַרשטעלט פאַר אונז דאָס שיפּל.

עס האָט זיך שוין מער נישט באַוווּזן. עס האָט גענומען
בלאָז אַ ווינט, אָבער אויף דער ברויזנדיקער אויבערפלאַך האָט
מען שוין נישט געזען אַפילו אַ צייכן פון אַ זעגל.

אַ ווילע האָט זיך מיר געדוכט, אַז איך זע דעם דנאָ פון
איבערגעדרייטן שיפּל, שוואַרץ אין די געפלאַצטע כוואַליעס,
אַבער ווייטער גאַרנישט. פאַר דושאַנסאַנען און לייטשן האָט
שוין אויפגעהערט צו עקזיסטירן אונזער וועלט.

די מאַנשאַפּט איז געבליבן שטיין אויפן צווישנדעק. קיי-
נער איז נישט אַראָפּגעגאַנגען, און קיינער האָט נישט איבערגע-
ריסן די שטילקייט. אַפילו מיט די בליקן האָבן זיי זיך נישט
געביטן. יעדער איינער האָט אויסגעזען ווי פאַרשטיינערט —
ווי טיף פאַרטראַכט, אינגאַנצן נישט זיכער וואָס דאָ איז פאַר-
געקומען. אָבער וואָלף לאַרסען האָט זיי נישט געגעבן קיין
צייט צו טראַכטן.

ער האָט באַלד געלאָזט אין גאַנג דאָס געשפּענסט
אויף איר געוויינלעכן קורס—דאָס האָט געהייסן צו דער פּאַקע-
סטאַדע, נישט צום יאַקאָהאַמער פּאַרט. אָבער די מאַנשאַפּט האָט
זיך איצט שוין נישט געאייילט ווי פריער, און פון זייערע פאַר-
קרימטע לייפן, וואָס האָבן זיך באַוועגט אָן לעבן, האָבן זיך גע-
הערט קללות.

אַבער גאַר אַנדערש האָבן זיך אויפגעפירט די יעגער.
רויך, דער נישט איינגעהאַלטענער, האָט דערציילט עפעס
אַ מעשה און ווען זיי זענען אַראָפּ אונטן אין זייער קאָיטע
האַבן זיי געריטשעט פאַר געלעכטער.

ווען כ'בין אַרויפגעגאַנגען אויבן, ליגקס פון דער קיך,
איז צו מיר צוגעגאַנגען דער אינושיניער, וועלכן מיר האָבן
געראַטעוועט. זיין פנים איז אינגאַנצן געווען בלאַס און זיינע
ליפּן האָבן געציטערט.

„גאָט מיינער, סיר! וואָס פאַר אַ שיף איז דאָס?“ האָט
ער געשריגן.

„איר האָט אויגן, איר האָט געזען, האָב איך געענטפערט
במעט ברוטאַל, ווילנדיק דערשטיקן דעם ווייטיק און שרעק.
וואָס האָט מיך אַרומגענומען.“

„איינער צוזאָג?“ האָב איך געזאָגט צו וואָלף לאַרסענען.
„ווען כ׳האָב געגעבן דעם צוזאָג, האָב איך לחלוטין
נישט געטראַכט וועגן אַרויפנעמען זיי אויפן דעק, האָט ער גע-
ענטפערט. „און איר מוזט מודה זיין, אַז איך האָב זיי נישט
אַנגערירט מיט אַ פינגער.“

„כ׳האָב זיי נישט אָנגערירט, האָט ער געלאַכט.
כ׳האָב דערויף גאָרנישט געענטפערט. כ׳האָב נישט גע-
קענט אַרויסרעדן קיין וואָרט, עס האָט זיך מיר געמישט אין
מוה.“

איך ווייס, איך מוז זיך גוט פאַרטראַכטן, איידער כ׳גי-
עפעס טון. איך טראָג איצט אַ פאַרענטוואָרטלעכקייט פאַר דער
פרוי, וואָס שלאָפט איצט אין דער קאַבינע, און איך ווייס, אַז
איך טאר איצט נישט פאַגנין קיין איבעראיילטן, אומבאַרעכנטן
שריט, אויב כ׳ווייל איר מיט וואָס עס איז העלפן.

פארלאג מ. יערזכעמזאָן, וואַרשע

נאָר וואָס דערשינען

נ. בוכאַרין

טעאָריע פון היסטאָרישן מאַטעריאַליזם

(איבערזעצט פון דער לעצטער רוסישער אויסגאַבע 1925) דורך שרה לערמאַן

טיף און גרונטליך שפּעט בוכאַרין אויס יענע אַלע פּראָבלעמען וואָס וויפּירן אין מוח פון יעטועדן דענקגורן מענטש.

דו קענסט זיין אַן אָנהענגער, אָדער אַ קעגנער פון דער דאָזיקער געשיכטס-פּילאָזאָפּיע דאָך גלייכגילטיק וועט נישט אַדורכגיין קיין שום דענקנדיקער מענטש, פאַר די דאָזיקע צוויי אייבי-קע פּראָבלעמען גייסט און מאַטעריע. וועלכע שטעלן מיט זיך פאַר די אומאויפהערלעכע צו-ציונגס און אָפּשטויס קראַפט פונם מענשליכן געדאַנק דורך אַלע דורות.

פאַר דעם קלאַסן באַוווּסטיגניקן אַרבעטער אָבער, איז די דאָזיקע געשיכטס-פּילאָזאָפּיע געווען דורך דעם גאַנצן דורותדיקן קאַמף, פאַר זיין באַפּריינג — ביזן היינטיקן טאַג. אין ווירבאַל און דראַנג פון געשיכטליכע געשעענישן דער עמד האַש, דער לייכט-טורם וואָס האָט באַלויכטן, און באַלויכט דעם געשלענגלטן באַרג אַרויף וועג, צו זיין אַנטגילטיקע באַפּריינג דער סאָציאַליזם.

דאָס בוך איז צוטיילט אין 8 ביכער 4 טאָפּל-בענדער. פּרייז פון יעדן טאָפּל-באַנד באַזונדער 350. אַלע פיר צוזאַמען 14.50 גילדן געבונדן אין 2 בענדער נאָך 3 גילדן.

פאַר בוכהענדלער, ביבליאָטעקן און גרופּן, געהעריקער ראַבאַט. מיט באַשטעלונגען געגן נאַכנאַמע זיך צו ווענדן לויטן אַדרעס:

M. JERUCHEMSOHN, Warszawa, Miodowa 20/37.

